13865/A e - 2.6

SAMUEL PARR.

2661 F/A

12 a 2595

J. Goeree delin. *J. Mulder sculp.*

Lugd: Bat: *apud* { JOHANN: du VIVIE & / ISACUM SEVERINUM. } A°. 1700.

JANI DE BISSCHOP
CHORUS
MUSARUM,

Id eſt,

ELOGIA,
POEMATA,
EPIGRAMMATA,
ECHO, ÆNIGMATA,
LUDUS POETICUS,
ARS HERMETICA. &c.

LUGDUNI BATAVORUM,

Ex Officina { JOH: DU VIVIE, ET IS: SEVERINI, } MDCC.

WELLCOME HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

Nobiliſſimo, Ampliſſimoque Domino,

CORNELIO KIEN,

Viro Conſulari,

Societatis Indæ apud Valachros Ephoro,

ſalutem, & annos

JANUS de BISSCHOP.

Peccaret, Vir ampliſſime, ambitioſus libellus meus, qui ſub tutelæ tuæ umbone expetit legi & commendari, niſi gratiæ nominis tui conſecraret ſeſe, qui me inter familiares admiſiſti tuos; & optimæ indolis, optimæque ſpei adoleſcentem, filium tuum unicum, ſub diſciplinâ meâ, humanioribus literis imbuendum credidiſti. Ipſe me ad literaturæ culturam, tam præmiis, qùam beneficentiâ exſuſcitas, atque invitas. Magnificentiſſima commerciorum apud Valachros & Indos florentium Societas Ephorum te, & Atlantem ſuum, lon-

gâ currentium annorum prudentiâ, uſuque probatum, ac veteranum, emeritumque veluti Dictatorem, imperiô longè graviſſimô auctoravit. Detulêre ſemper plurimum conſiliorum tuorum oraculis Patres patriæ, mercatorum clariſſimorum, & Societatis totó terrarum etiam barbararum orbe famoſiſſimæ Anteſignani; quibus in ſumptuoſiſſimis mari adornandis claſſibus, mercibus, armis, viris, nummis, commeatu, omniumque rerum neceſſariarum inſtructu, atque apparatu ſuccollaſti. Benè collocas peregrina mercimonia, quæ ex Javâ, Bantemiô, Macazariâ, Ceillone, ultimôque Oriente, in Belgium fœderatum, lucroſô nimis invidendôque foenore, onerariis claſſibus advehuntur. Repudias animô generoſiore congiaria; nihil in privatos uſus, nihil in quæſtum magnificentiamque pro-

propriam reſervans, emolumento publico invigilas, ac ſoeneraris. Fides tua infucata, & illibata, rectuſque de juſtitiâ ſenſus; integra, inviolataque, & incorrupta ſinceritas, in tractandis, vendendis, ac diſtrahendis pretioſioribus gazis, gazophylacioque adminiſtrando. Nec aſſiduæ te frangunt curæ, dum ad clavum Reip. Indæ, auctoritate ſummâ ſedes, tot claſſibus ordinandis, adornandis, onerandis. Florebit (ita vovet conſpirantibus linguis, atque animis Belgium, & unà cum Belgiô minimus ego, animô tamen non minimô) florebit non interitura tui memoria, immortalitate nominis, ac famâ laudum ſempiternâ; quia feliciter, quidquid poteſt induſtria magnanimitas exequi, impleviſti. Perdifficile eſt laudare te, quod laudari ſatis pro meritis nec vis, neque potes: nam

ſuæ evileſcunt laudes per modeſtis: animum virtute ſummâ majorem produnt, & ſubmiſſione minimâ minorem; hôc ipſô maximis ſuperiores, cùm ſe imis inferiores gerunt. Ex hôc fonte animæ magnæ commendationes ſuas, quaſi modeſtiæ convicia, plauſibileſque contumelias excipiunt: facilè erubeſcit generoſa verecundia, cui laus ſua omnis ſordet. Glorioſa virtus ambit & admiratione coli, & ſilentiô commendari: eſt enim admiratio præco ac tuba gloriæ, & taciturnitatis laudandæ interpres muta. Silentiò itaque venerabor, Vir ſumme, ingenuam modeſtiam tuam, quâ celari magis, quàm deprædicari vis: tacebo, Vir Conſularis, quòd populorum corda, cum cordibus amores feceris tuos, peramicâ comitatis illecebrâ. Non dicam, quod in hoc uno cogitationes omnes

tuas

tuas fixeris, ut qui tuo ſubjecti ſunt populi imperio, ſint & perquam beatiſſimi, & omni rerum copiâ, ad baſilicè vivendum, florentiſſimi; quorum ſaluti, dignitatique perornandæ, amplificandiſque fortunis impigrè laboras. Sanè non unum hominem oportet eſſe, qui negotiorum publicorum moderator ſedeat: idem pro cauſis ſententiam, pro forô juſtitiam, pro ærario benè erogando fidem animo indefeſſo complectatur. Magnus eſt, qui hominem unum maſculè agit, longè major, qui plurimos; ſupra maximum quam longiſſimè eniteris, Vir maxime, qui ſic es maximus in omnibus, ut omnibus omnia, unus par omnibus eſſe videaris. Unus eſt Sol in omnibus, & omnia; colluſtrat Stellas, pingit gemmas, inaurat meſſes, arbores fœcundat; colorat flores, palleſcit in liliis,

flaveſcit in calthâ , in roſâ purpurat, in graminibus herbeſcit; revireſcit in Jaſpide, ludit in Topaſio, rutilat in Carbunculo, in Adamante ſcintillantibus radiis inardeſcit. Tu verò, præluſtris Domine, mercatorum fax, Societatis Indæ lumen, Ephororum præſides choro ac foro, quaſi tot ſidereis Adamantibus coronatus, ſereniſſimâ induſtriæ gloriâ, perſubtiliſque ingenii luce, illuſtras conſilia; in obſcuris perplexiſque cauſis, intellectûs claritate, diſpeſcis ignorantiæ tenebras, & diem ſcientiæ inducis, & denique ſplendore judicii, fulgore vitæ, emicantibus moribus, prælucentiſque exempli in illâ canitie aurorâ, fervore juſtitiæ, flammis virtutum, unus ad ſequelam omnes illuminas, ad æmulationem inflammas. Eadem illa tua ſapientia decernit cauſas, jura vindicat,
li-

libertatem conſervat, regulat moderationem, concordiam fundat, invidiam magnificè triumphat. Nemo te plus videt in negotioſis nundinationibus, tametſi ſit Argus. Omnes te tutorem recti, Societatis Indæ fautorem, formam probitatis, normam integritatis perhoneſtæ venerantur. Ubi tibi non eſt locus, vix eſt ſuus Aſtrææ locus. In numeroſiore Ephororum corona, tui unius abſentia inducit ſolitudinem; præſentia verò in raritate ſupplet frequentiam. O mentem viri incomparabilem, atque inimitabilem, & præclariſſimis rebus gerundis parem. Ἀρχὴ τ ἄνδρα δείκνυσι. Eſto, quod es, oraculum juſtitiæ, populorum pupilla, virtutum gemma. Effloreſce annis, animo, meritis, virtutibus; & in ſanctæ ſancitæque pacis oculis, oſculisque ſeriùs conſeneſce: vive in ci-

vium cordibus; quia plurimi per te vivunt cives. Nemini elicuiſti lacrymas vivus, omnibus extorquebis omnes extinctus. Ego interea, dum vivam, ero, qui fui ſemper, memoriâ adamantinâ, emedullatoque affectu tuus

JANUS de BISSCHOP.

Dabam Veris Valachrorum,
Calendis Iulii, 1699.

Per-

Perilluſtri, ac generoſo Domino,

CORNELIO de WITTE,

Baroni de RUYTER, Equiti, &c.

Epiſtola Proſphonetica.

Hortati ſunt ſæpenumerò me literarum antiſtites, ſacræ Minervæ ocelli, ingeniorum Phœnices, adurgentes identidem, ſupplicatione penè quotidianâ, ac convitiô, ſi dicere liceat, tantum non ſubruſticô, inprimis verò Thomas Potſius, divinorum apud Fliſsinganos oraculorum interpres famoſiſsimus, tibi, CORNELI, *per uxorem ſuam Alidam, avi tui filiam, affinis, ut meritiſsimam, ac toto terrarum orbe laudatiſsimam Michaëlis de Ruiter, Hollandiæ ac Weſtfriſiæ Archithalaſsi, Ducis, Equitis, poſt hominum memoriam incomparabilis inclytiſsimique Herois vitam, & res præclariſsimè geſtas, calamô il-*

li-

luſtrarem meô, æternitatique commendarem; ſed conſilium hoc noſtrum diſtorſit præpropera Thomæ, & importuna, luctuoſaque cùm mihi, tùm Fliſſinganis civibus, ac potiſſimùm tibi mors. Eamobrem ne hominis, inter homines maximi optimique memoria ſanctiſſima, lapſu temporum, interiret, Eulogium tantò, tamque generoſô, ac ſemper invictiſſimô Duce, ejuſdemque filiô, Angelô, Equite, Smyrnenſiſque claſſis ductore, geminis patriæ noſtræ Atlantibus, dignum expolivi: fallor? Magnus tam nomine, quam re Ruterus, eulogiorum omnium eſt eulogium, virtutumque theſis. Ruterum, immortalem virum, æternitas loquetur, commendabit virtus, poſteritas quidem æmulari conabitur, ſed deſperabit. Tibi verò, CORNELI, *qui deducis ſanguinem illum, quô vivis, ex nobilioribus venis, venitque ad te purpureus etiam ante avi tui cædem, tibi, inquam, Ruteri magni pupillæ, inge-*

ingenii mei primitias, & amoris in Ruterianam ſtirpem mei libamina, offerre non erubui: omnis enim Michaëlis avi tui honor, puta Baronis titulus perilluſtris, cum honorariis, ab Iberô Rege in Michaëlem, fratrem tuum juniorem, redundavit; & in te, qui rivus es vivus, ex uberiore illâ ſcaturigine promanans, perennat. Scilicet ex equitibus equites, ex Ruterianô caudice felices, & non degeneres ſurculi, tamquam florentia avitæ nobilitatis germina, in majorum ac ſuccedaneæ ſuccenturiatæque poſteritatis gloriam adoleſcunt: radicis ſanæ ac ſanctæ virtutem haurit, ac propagat thyrſus; radioſque occidentis Solis, ſequentia ducem ſuum ac regem aſtra fulgore ſuô continuant, ſpecula avitis imaginibus clara. Næ ille, qui te aſpexit, candidiſſime CORNELI, *imaginem magni avi tui quaſi redivivam legit, & plus quam cognomine niveam, & generoſam, & etiamnum ſpirantem: quicumque alloquitur, quam-*

pri-

primum percolit; & ex ore tuô veluti loquentem rurſus audire Michaëlem ſibi gratulatur: moribus denique (vis verbô dicam?) magnum, ac totum Ruterum vivis coloribus expreſſum repræſentas. Tanta eſt inter hunc, & te, CORNELI, *non cognati ſolùm ſanguinis conjunctio; ſed etiam honeſtiſſimorum morum, & animorum conſpiratio, & non fucata virtutum ſimilitudo. Meretur Achilleus ille, ac Martiorum marinorumque camporum Eques, Ruterus, meretur profectò per triumphalia, quæ patravit, facinorum miracula, glorioſa cantatricis famæ oracula ac tubas; quæ quoties grandiore ac graviore ore Ruterianum nomen admirandum, & per ſola terrarum barbararum clariſſimum, & titulos, & bellicoſa facta, & victorioſas naumachias, & denique triumphos innumerabiles, per famoſa terrarum orbis theatra decantatura eſt (decantabit autem, donec erunt homines, qui inimita-*

mitabilem heroem imitari volent) toties, ac totidem palmas ante tuos poſtes plantatura, totidem verticem tuum laureis, ac olivarum ramis coronatura, & tot adoreis donatura, atque adoratura. Non Belgæ tantum, ſed Europææ nationes omnes, barbaræque gentes, & Principes, & exercituum Imperatores Ruterum magnum, maximiſque majorem bellatorem, in ore habent, & magnificè jactant, atque admirantur; & pro laureató avô te, tanti nominis, & tam animoſi ſanguinis hæredem amplexantur, venerantur, deoſculantur; animumque longè gratiſſimum pro ampliſſimis in fœderatas civitates meritis, quaſi debitum beneficiis congiarium, in ſinum tuum gaudent effundere. Nemo Belga viro tam benè de præpotenti noſtrâ Republicâ merito, & jam jam exſpiranti gratias, ut maximè voluit, agere potuit, præoccupante communia omnium deſideria ardentiſſima cruentâ

morte; ego tamen, tamquam anima Belgii publica, conſpirantibus omnium populorum votis ac vocibus, tibi, alteri Rutero, imò & corculo, & animæ magni Ruteri, quas & debeo, & poſſum, gratias cumulatiſſimas refero; & unà cum Eulogió, quod in laudem Michaëlis patris, Angelique filii elimavi, libellum hunc meum primum, & qui propediem tres ſequentes evulgabuntur, æternum animi erga Ruterianam poſteritatem grati monumentum, devotus conſecro; cui eſto, quæſo, quod magnanimus avus tuus patriæ noſtræ cariſsimæ fuit, umbo; quem ſub tutelæ tuæ umbra latitantem, adverſus latrantem invidiam, maſculö Ruteriadis ſpiritu tuère, & perbenignè vale.

Perilluſtris, ac generoſe Domine,

æternâ reverentiâ tuus,

Dabam Veris Valachrorum, Kalendis Septembris, 1699.

JANUS de BISSCHO

AD
LECTOREM.

Suadeo tibi, peramice Lector, ne libellum hunc meum perlegas, niſi errata, quæ per abſentiam meam ſparſim benè multa ſubrepſerunt, ante lectionem libelli hujus digneris corrigere. Si poëmatum meorum fontes, ingenii tui palato ſapiunt, addam prætera ferculorum delicias, quinque alia volumina, eädem, ut hic libellus, formâ in octavô imprimenda; quorum ſecundum volumen erit Heroicorum poëmatum: tertium Elegiacorum variorum plurimorum: quartum Elegiacorum in Patrem Commire Jeſuitam Gallum, qui MARIÆ STUARTÆ *reginæ Manes conſceleravit: quintum Lyricorum: Sextum Elogiorum: ſeptimum undecim millium ſententiarum ferè novarum: octavum Comœdiarum ac Tragœdiarum Latinarum. Nonum denique imaginem ſecundi ſæculi Jeſuitarum. Menda autem hæc ſunt, quæ in hoc volumine reperies.*

CORRIGENDA.

Pag. 6. lin. 12. Vulcaniam. Pag. 9. lin. 21. contemſit. Pag. 10. lin. 26. Coryphæus. Pag. 15. lin. ultimâ. Diris. Pag. 16. lin. 6. magnis. Pag. 28. lin. 18. præcox. Pag. 29. lin. 3. quære. Pag. 29. lin. 24. lucem. Pag. 30. lin. 12 voravit. Pag. 36. lin. 16. nutu. Pag. 39. lin. 19. vacat. Pag. 44. lin. 18. nuberet Juno. Pag. 50. 28. graviore. Pag. 51. lin. 17. Auſtriadæ. Pag. 52. lin. 3, inſulgente. Pag. 55. lin. ſonent. lin. 32. giganteus. Pag. 58. lin. 6. eſurionum. Pag. 61. lin. 27. culullos. Pag. 62. lin. ultimâ. Mauſoleo. Pag. 64. lin. 10. ſitiam. Pag. 73. lin. 9. Britannia. lin. 27. diritatem. Pag. 74. lin. 10. giganteos. Pag. 75. lin. 3. 1666. Pag 80. lin. ult. manipuli. Pap. 81. lin. 13. ſuperlacrymate. Pag. 82. lin. 16. Carolinam. Pag. 90. lin 6 ducens. Pag. 93. lin. ult. qui ſolus. Pag. 102. lin. 27. conjugum. Pag. 104. lin. 6. Marte fatigatus. lin. 27. 1644. lin. 30. vigeſimam. Pag. 105. lin. 2. viduus. Pag. 107. lin. 21. Nomine. lin. 27. ſoſpes eundo. Pag. 112. lin. 6. Parve (Pag. 113. lin. 25, Oppiæ. Pag. 114. lin. 18. dicitur eſſe. Pag. 116. lin 14. ſalſa. Pag. 119. lin 3. magnos. lin. 32. quod dominentur. Pag. 120. lin. 26. conveniet ſua virginis. Pag. 122. lin. 11. Infans infandus. Pag. 123. lin. 19. liber eat dominus. Pag. 124. lin. 12. conſolandæ. lin. 15. juvandi. lin. 22. trucidatus. lin. 28. ex natibus ſpiritus ille fugit. Pag. 131. lin. 1. Procures. Pag. 126. lin. 24. oneri; duros. Pag. 130. lin. 10. illecebroſa. Pag. 131. lin. 16. genæ. Pag. 133. lin. 19. regnum. lin. 22. Facilis. lin. 23. Manes, via. Pag. 134. lin. 10. edax. lin. 26. incliti. Pag. 135. lin. 16. ſacrificulis. Pag. 139. lin. 6. credamne. lin. 28. Qui vivunt nummis. Pag. 140. lin. 20. obmuteſcat. lin. 29. An pravum? fallor: Pag. 145. lin. 18. 19. 20. omitte totum epigramma, bis poſitum eſt. Pag. 149. lin. 16. mollitur. Pag. 151. lin. 14. Machina. Pag. 158. lin. 9. nomen, nomen tamen. Pag. 159. lin. 30. humilis formâ formoſa. Pag 163. lin. 33. vorant avidi patrimonia. Pag. 166. lin. 32. cui licitum. Pag. 172. lin. 17. relinquit. Pag. 178. lin. 18. Ariſtophanis. Pag. 182. lin. 20. ſuavi patrimonia. Pag. 185. lin. 3. ac villos. lin. 11. Munera cuncta ſolent corrumpere. Pag. 195. lin. 17. giganteâ. Pag. 196. lin. 21. muta. Pag. 206. lin. 24. niveiſque genis. Pag. 212. lin. 28. Pugnus hic eſt hominis. Pag. 216. lin. 34. abjicit omnes. Pag. 220. lin. 34. femina, Pag. 223. lin. 9. verbera tiro ſenis. Pag. 224. lin. ult. Nil reverentur enim, quod. Pag 225. lin. ult. Hôc placuere. Pag. 226. lin. 6. Degeneres. Pag. 236. lin. 12. giganteo. Pag. 237. lin. 14. ubi carbonis nigri. Pag.

240.

CORRIGENDA.

240. lin. 4. tanguntur. pag. 252. lin. 12. corpore ſordet. Pag. 258. lin. 32. Et coronarum. Pag. 259. lin. 16. Pallor. Pag. 261. lin. 15. tedet te cedere. lin. 19. lues , ede, ſeu. lin. 25. cito , voti. Pag. 262. lin. 16. dulcedine. Pag. 264. lin. 28. Geſta , ignis , aures. Pag. 265. lin. 11 favillis. Pag. 265. lin. 22 Vix virtus vitio vitiatur. Pag. 267. lin. 9. gigantei. Pag. 271. lin. 9 Luxuriant. lin. ult. abdere. Pag. 274. quartam & quintam lineam totam dele. Pag. 288. lin. 29. Speck , &c. Pag. 290. lin. 3. precationum. Pag. 293. lin. 34. perluſtra. Pag. 294. lin. 2. amoſus. Pag. 295. lin. 10. acfoedus .... hoedus Pag. 297. lin. 14. decoctique. Pag. 301. lin 14. tuere, ære. Pag. 302. lin. 14 patriam prædantur. Pag. 304. lin. 19 architectantur. lin. 32. debellatus ſit, ... latus ſit, tus ſit, it. Pag. 323. lin. 12. Fannias. Pag. 330 lin. 5. Arcus. Pag. 335. lin. 19. nec vir, nec femina. Pag. 336. lin. 25. audet. Psg. 337. lin. ult. dini. Pag. 338. lin. 1. dini ſervivit Pag. 345. lin. 15. arma inſonat, inſonat arma. Pag. 346. lin. 27. Sum theſaurorum (non vana eſt fabula) cuſtos. Pag 347. lin 19. volucris ſua vellera. Pag. 349 lin. 14. fugo. Pag. 353. lin. 3. penetroque ſinus clauſos. Pag. 358. lin. 15. giganteâ. Pag. 371. lin. 31. irâ. Pag. 376. lin. 4. neſcia. lin. 15. Per. Pag. 379 lin. 14 dele duo puncta. lin. 15. Penè. lin. 24. propino. lin. 27. dele punctum ultimum. Pag. 382. lin. 12 foris, hirſuta ſinu. lin. 31. Deque pilis. Pag. 384. lin. 30. choros. Pag. 386. lin 8. ſcopulos. Pag. 394. lin. 17. Thetydis. Pag. 395. lin. 12. curas. Pag. 396. ult. non. Pag. 398. lin. 9. dele interpunctionem ult. Pag. 401. lin. 13. quodcumque. lin. 26. fatigas. Pag. 404. lin. 11. Ancora. Pag. 405. lin. 3. 57. Cincedula. Pag. 407. lin. 28. columna. 2. Signum è turri, triton. Pag 409. lin. 18.
t t t i
vereee lin. 26 ſſſnetur. lin. 27. i tò i. Pag. 410 lin. 15. Tò ſub. Pag: 413. lin. 3. dele manum pictam ultimam , quam pone poſt lineam quintam σοφός. Pag. 414. lin. 9. Sator crepo tenet opere. Pag. 416. lin. 3 Olim pia. lin. 12. armis. Pag. 426. lin. 31. eſt perniciofior. Pag. 428. lin. 5 noctu. Pag. 430. lin. ult. non eſt fabula. Pag. 432. lin. 7. multiplicatur.

HEROUM COLOSSEUM,

Invictiſſimo, incomparabili, inimitabili

HEROI,

MICHAELI DE RUITER,

HOLLANDIÆ ac WESTFRISIÆ

Archithalaſſo, Duci, Equiti, &c.

SACRUM.

Miraculis ludit natura,
in fingendis heroibus, orbis Atlantibus:
ædificat capax corporis auguſtale,
cui animæ baſilicæ majeſtatem inſpirat:
glomeratô per honorum gradus paſſu,
in faſtigia exſpatiatur,
imperiosâque ſubjecto Mundo eminentiâ
auguſtum caput dominatur,
Sudavit ſæculorum fortuna,
ut Ruterum maximum eniteretur,
animæque Martiæ ac animoſæ
generoſam magnanimitatis indolem inderet;
cujus bellicoſa gloria,
magnitudine numinis fœta, nominis freta,
per attonitum terrarum orbem,
mariaque omnia detonaret;
& præclaris armorum fulminibus,
triumphalibuſque pyris radiaret:
ſed, eheu, punctô temporis ruit,
cui elaborando ſæcula fatigantur.
Vale igitur fortuna:
Mars, Mors eſt.

Jacet ſub loquaci marmore muta virtus,
ſi jacêre virtus muta poſſit.
Hâc eburnâ urnâ clauditur
grande cadaver Ruteriadæ:
dixi ſatis terrori, ſatis amori.
Vis poſt dicta omnia, dicam plura?
Hic ille eſt ducum dux,
famoſiſſimus maris palæſtrita, Europæus Alexander,
triumphalis Belga, Valachrorum Arion,
qui victis Galliarum Delphinibus vectus,
Delphicâque laurô coronatus,
æquô Marte, & arte,
æquora eques perequitavit.
Laureatarum claſſium Princeps,
per Oceanum circumtonantem Archithalaſſus,
adornavit claſſes, adornatas ordinavit,
ordinatas ſolenniore tormentorum ſonô,
triumphatus hoſtis adoravit.
Inexpugnabilis bellator expugnavit
tercentum arcium obluctantium iram,
ferrô, non furore,
ac terrore Ruteriani nominis:
perduellionis reliquias non reliquit;
urbium pulveres bibax mare abſorbuit,
& in voracem alvum ſuam contumulavit:
parietinas etiamnum ſignat recedens unda.
Conſeruit quadraginta pugnas,
meruit totidem palmas,
emerita veteranorum heroum ſtipendia,
naumachiarum adoreas.
Armis ac parmis ſuis Mars
Victorias tam numeroſas inſcripſit.
Plures triumphalis canities laureas,
quàm annos vitæ numeravit.
Perdomuit in aëre ventos, terrâ arces,

mari

mari circumſonantes tempeſtates,
igne circumtonantes claſſes,
Ut elementa ſingula, tormentis ſuis, triumpharet.
Duce Ruteriade, catenatum Tamiſim
Acres alacreſque Valachri perfregêre,
proſtratis, in roſtratis ratibus, cratibus:
conterruêre ardentem Britanniam
tam leonum rugitus, quàm pelagi mugitus.
Algerinos, Saleſios, Tripolitanos,
depeculatores Neptunii patrimonii,
tres veluti Tartareas furias,
ad Orcum ſuum damnatas demiſit.
Agnoſce agninum hunc, ac magnum Leonem,
non eſſe aut Marmaricum, aut barbaricum;
miſeratus Paſtores Sileſios, venditos
Saleſiis Lupis, Algeriniſque tigribus,
Leonem Fliſſinganum,
rugientem, imò Balantem inaudiſſes,
in impoſtores, Romæ Paſtores,
ut palantem oviariam Paſtoralem,
vili ſervilique miniſterio deſtinatam,
ad religioſæ Libertatis ovile reduceret.
Vandalus inhiabat Hafniæ,
tantùm non devoratæ ac deploratæ;
Ruterus auxilium, fugam Vandalus maturavit,
perniciem pernicitate fugiens.
Elephantum capillatorum ac capiſtratorum
rector, & vector,
infrenem Gothiam debilitavit, rebellem debellavit,
multitudine ſtragium fugientem externavit,
quibus factis nomen ſuum æternavit.
Eluſit Luſitanos luctuosô belli ludô,
quorum claſſes ad cautes eliſit:
quaſſavit infractos Francos, truces Thraces afflixit,
Americanos intractabiles pacavit,

Iratos Pardos placavit,
Atavos Batavos coronavit.
Solem inocciduum ſe probaturus,
Lunæ anguineæ ac ſanguineæ
& pallorem, & ſquallorem induxit.
Per venas colluctantium regnorum
gliſcebat accenſa bellorum ira,
manabant cruenta ſanie fluenta,
balliſtarum fulmina, flagitiorum tonitruis
commota inflammabantur;
ſonabat ubivis terrarum ac gentium
flagellum crudelitatis;
ardebant maria omnia,
terra cadaveribus, & ſanguine inundabat;
& dum atrocia tyrannorum gaudia
provinciarum lacrymis ſaginabantur,
florentiſſimus Mundi ſtatus
luctuosô Ludovici ludô collidebatur:
Ruterus, imperiô ſceptri,
Marti ſilentium, morti exſilium imperavit,
dum perpacato Oceano oleas plantavit,
blandientique paci colluſit;
Sirenibus ſerenum Ruteri nomen collaudantibus,
Alaudis Batavis applaudentibus.
Ter quinque ſuperbis victoriis magis,
quam ventis intumuere vela.
Totas voravit claſſes, victoriarum helluo:
coëgit inimicos inflata tumore vela,
ac tela timore demittere.
Triumphatorum debellator,
imperatorum imperator, & ſui,
per omnes utriuſque orbis regiones,
legiones Valachras, leoneſque triumphales
per purpurea Tethydis theatra circumduxit,
Bellicæ gloriæ teſtes,

&

& Belgicæ lætitiæ imagines.
Tum jubatus leo, nullâ hoſtilitate turbatus,
diritatis torvitatem poſuit;
moleſtuſque nulli, ſuô modeſtus Circô,
æternam pacem meditatur.
Superba triumphorum frequentia
indefeſſum Michaëlem fatigaverat,
ut catenatam toties fortunam
identidem frenare, ac vincere faſtidiret.
Per glorioſam Valachriam
evileſcebant plauſibiles victoriarum pompæ;
nullius erat pretii pretioſa laurus,
percarô pota ſanguine,
quæ triumphatorem laborantem prægravabat.
Ferreus Eques, aureis facinoribus,
abſtulit famæ ſuas linguas ac tubas,
quibus fatigatam prævolavit.
Si in aurea Romanorum miraculorum ſæcula
incidiſſet Michaël,
Laureatus adoreas omnes abſtuliſſet,
Capitolium identidem adſcendiſſet,
Coloſſos omnes meruiſſet,
theatra omnia occupaſſet.
jo, commilitones,
ſpoliate Dianam ſilvis ſuis in coronamenta,
quibus Roſea Lilia, Batavorum ſpolia, adnectite:
Lilia, & Roſæ, perſimiles mari,
citò ſurgunt, & elanguent.
Domitæ ſunt tigrides conjuratæ;
ſed à Leonibus fœderatis.
Pardos, ùt Parthos, coëgit non ſimulatè fugere,
ne fugiendo vincerent:
Fugiebant pugnaces vidêri,
& interea ridêri fugaces,
ne probroſiore exciperetur jocô

cunctabunda mari Gallorum levitas.
Mentiebantur perſonati triumphatores
feſtivè fugam feſtis ignibus,
quaſi fauſtis triumphi inſignibus;
avolante in fumos ac ventos,
à quibus concepta erat, victoriâ.
Tùm bis luxit miſerabilis Francorum lætitia,
dolore fugæ, ac igne fatuô:
luxit igitur, tam lucens, quàm lugens.
O triumphalem calamitatem,
ab humiliore clade magnificam!
Sordidi Cyclopes, ad incudem Vulcaniam,
præfrigidam gloriolam fingunt:
veris ignibus fugati, imaginariis fucati;
pueri igniculos cudunt, igniculis ludunt,
ut illudant.
Ambitio emendicat precariam è ruinâ famam,
ut infamiam emaculet,
dum victa citra victoriam triumphat:
adulterat victoriam arrogantia,
ſuperbius doloſa, ne videatur formidoloſa.
Decantatô per Gallias infami triumphô,
elinguis ſiluit fama,
quæ talaria levitatis Francæ induens,
ocyus, ac velocius fugit;
apud Belgas exinde
muſicam Gallicam non cantatura.
Sed ſolemne Gallis eſt ad ravim canere,
etiam triumphum ante victoriam.
Miraculum foret, Gallum eſſe, & ſilêre.
Verùm nemo glorioſè triumphat,
alienâ virtute, & hoſtili gloriâ.
Excipitur ſibilis plauſibilis victoria:
quia candidæ fortunæ majeſtas
ſimulatè triumphare non ſolet.

Ecce

Ecce ludunt per aëra, & illudunt
tam nocti, quàm hominibus, ignes miſſiles:
transfugæ fumi tenebras geminas excitant,
ignorantiæ, & ſuas.
At ignes triumphum non faciunt; ſed facinora.
Triumphat bonis avibus, & navibus
in Martiô marinôque campô Belgicus Arion,
Delphinis, quaſi percandidis equis,
victis circumvectus;
perequitat fluitantes paſſim ac ſparſim
reliquias incenſarum claſſium,
immenſarum cladium præcones,
multos, mutos, mutilos:
Gratulantur debellatori ſuo victoriam
etiam irati juratique hoſtes;
congaudent, qui victorem victi timent,
illætabili hilaritate:
acclamant plenô chorô, in Neptuninô forô,
conſpirantibus vocibus Nereo ſuo Oceanitides,
qui tot victoriarum exuviis phaleratos Leones,
tyrannicis patriæ lupis,
non minus metuendos fecerat, quàm adorandos.
Meſſana, perduellione inſana,
Philippo Regi ſceptrum excuſſerat,
redolebat Lilia:
quærebatur, qui duabus & viginti coronis
ſuccollaret Atlas;
heroum immortalium Hercules,
naumachiarum gigas,
claſſium ductor, regum domitor, dominator maris,
magnus Ruterus,
Liberorum Valachrorum vindex,
Iberorum imperator coronatur.
Militant veteri ſuo domino amici Belgæ,
jam non rebelles, in perduelles:

 ſed

ſed hem,
tot lauris coronatus vertex,
non ſtetit intutus à fulmine.
Fulmineâ machinâ transverberanda erat
anima ferrea ac tonans,
ignobiliores contemſiſſet glandes:
exauctorandus erat ſolemniore catapultæ ſonô
emeritus miles.
Volat per inania, Solis inſtar,
radioſa furtivaque pila,
hòc perniciosior, quò pernicior:
allabitur ad pedes impactus baliſtâ globus,
qui proſtratus ad plantas, quaſi ſupplex,
temeritatis veniam poſtulat;
veritus tangere laureatum caput,
ac collum torquatum frangere;
reveritus herois majeſtatem,
bellicamne dixerim, an Belgicam, neſcio.
O reverentiam vel in inimico peramicam!
O plauſibilem caſum,
& humiliore lapſu fortunatum!
Suſtulit plantas, quæ Martiô ſordent pulvere,
non victoriam;
ipſi fugientes à corpore ſuô pedes
hoſtem in pedes compulerunt.
Prô quàm diras cædes ac tragœdias
ſuſcitarunt trunci, & etiamnum truces pedes!
Imprudens globus vomuit ſtragem,
quâ ſibi eriperet gloriam victoriæ;
avolarunt in auras aurei pedes;
tegi ſordidâ humô nec poterant, neque debebant,
qui ad Capitolium purpuratus gradiebatur.
O quam invidioſa eſt, inſidioſa mors,
dum heroes ſuffuratur!
Adorta eſt diademâtum adoreâ verticem,

nec

nec ferire auſa, niſi perleviter; adoravit:
Aggreſſa eſt inſuperabilem per partes;
fodere integrum reformidat;
quæ dum ferox ferrô ferit,
invenit ante mortem immortalem.
In gloriosâ animâ, nihil totum perit,
dum vita interit.
Vulneravit permodeſtus furor
pedum eminentiam,
nec temeravit ſacram Regi non ſuo,
ac patriæ alienæ, canitiem.
Achilli ſimilis Ruterus,
hâc unà corporis particulâ mortalis fuit.
Eum in finem forſan Francus ſurripuit plantas,
ne ex hâc pugnâ Pharſalicâ imperator Batavus,
Verſaliam magnis paſſibus, & itineribus contendens,
ſigna ſua victricia, ac triumphales plantas
in aulâ Verſalicâ plantaſſet.
Uſque ad medullas ſenſit
peracerbam Europa plagam;
ſolus qui accepit, vel contemſit, vel non ſenſit:
blandiri videbatur crudelitas per vulnera,
delicatam infligens necem, ne affligeret victorem.
Sternitur victor à victis, dum victos ſternit,
debellat debellatus, triumphatus triumphat,
& victoriarum plauſum funeſtat.
Sic moreretur virtus, ſi virtus mori poſſet.
Fortem animum Michaël ante ſigna
(ut militarem ducem decet) exſpirat.
Periculorum ſecurus,
peritiſſimus naumachiarius perit,
inter mille mortes numquam mortuus.
Ex invictiſſimis nervis
exturbata eſt anima baſilica:
advolanti orbis globo, ceſſit totô mari

Atlanteus ſpiritus,
ne fugitivam Francorum claſſem
moraretur, miraretur, miſeraretur.
O lugubres triumphos!
O cladem, citra cladem plauſibilem!
Qualis triumphator, qui in amplexu victoriæ,
animam effudit coronatam;
& ex prætoriæ navis Capitoliô,
ſtruxit Mauſolæum!
In privatâ vitâ publicam perdidit
Patriæ Pater, & Filius.
Fortunæ nihil debuit,
quam captivam in tumulum victor raptavit.
Ite, milites, in lacrymas, jam dociles tenereſcere,
extundite gemitus, effundite fremitus,
funeris dicam tam auguſti tibicines,
an virtutis buccinatores?
Torvitas expalleſcit, elanguet pugnacitas,
debellatur audacia, terror debilitatur,
enervatur robur, magnanimitas ſuccumbit,
bellorum fulmen friget.
Ille Phaëtontius Ruterus
ex igneô curru ſuô fulminatus labitur,
qui totô Oceanô, bellô commotô, detonuerat,
Jacet ille Magnus tam re, quàm nomine Ruterus,
heroum heros, bellorum coryphæus,
inimicorum ultor, pacis cultor,
& imperatorum, & leoninorum exercituum
anima publica;
& in unô capite,
omnia navarchorum membra profligata ſunt.
Excuſſit metallica glans columnas pedum,
baſilicas claſſis baſes,
ne ad Capitolia ac Coloſſos
paſſu heroicô triumphator graderetur.

Oſſa

Oſſa crurum perfoſſa in columnas ivêre,
nutantis Iberiæ fulcra, Bataviæ coloſſos:
Rupe conſtantior maris prorex,
pro Rege, ac puppi ſtetit,
& tantùm non rupes viſus eſt:
Rupibus igitur non indiget,
quæ in triumphales pyramides exſculpantur.
Projecit in hoſtilia ora ſuos, ut non ſuos, pedes,
quibus ſegnipes currere ad triumphos
animus dedignabatur emedullatus.
Gaudebat pugnare geminus,
parte ſui in hoſtilem frontem projectâ,
mobiliore dicam, an nobiliore?
Præmiſit plantas, ut expeditior volaret
animus tranſilis;
profuitque ad compendium viæ, plantas abjeciſſe:
Viam heros ſibi Capitolinam
de ſuô purpurando ſternebat,
tot coraliis ac carbunculis,
quot purpureis guttis renidentem.
purpuratus itaque palæſtrita,
in leonum circô, quaſi theatrô digladiatus,
tam cædendo, quam cadendo,
navalem coronam reportavit.
Sic Valachrorum Argonauta,
in ſui ſanguinis mari naufragus
magnanimitatis magnete duce,
cæleſtis Capitolii portum tenuit.
Per tempeſtates ſanguineas
anima torva at lacera eluctata,
prodiga ſui, bibax hoſtilis ſanguinis,
ardores pretioſos pro aris ac focis patriæ
concepit felix Phœnix,
& in tureâ cinnamomi,
Odoratâque balſamorum aromatumque arâ,

ani-

animam immortalem moriens,
morti numquam morituræ conſecravit.
Palinurus ad clavum ſedens,
Herculis Gallici clavâ è navi excuſſus.
Avolantibus plantis indignabatur
Martem præfervidum ab incude diſtrahi:
ſed victoriam pugnô, ne avolaret,
dentibuſque frendentibus mordicus tenuit.
Sic Thebæorum dux, Epaminondas,
telô ſaucius pugnavit, dum vinceret:
nec prius infixum telum, & animum dimiſit,
quam victor triumpharet.
Næ ego (bonâ Ruteri pace)
victrices oſcularer plantas, ſi plantis gauderet.
Ruterianis Pedibus, ex corporis ædibus,
ſedibus ſuis, cedentibus,
non hoſtes gladiô, ſed pedibus
fugam ac ſalutem quæſivere.
Alcides Belgicus, robuſtior
ſine pelle jam ſuâ, quàm in alienis exuviis,
tridente ſuô, quaſi trinodi clavâ,
Hydras, Dracones, Centauros ignivomos,
Gallorum monſtra, arietando profligavit,
contrivit, debellavit.
Fluitabant in famosô fumosôque Oceanô
pretioſæ ac ſpecioſæ herois reliquiæ;
ſed ad oſſa uſque diſcerpta virtus
animum etiamnum integrum occupabat;
imò unius magni Ruteri virtus
univerſum maris theatrum implevit,
cum non jam urbes, ſed orbem penè totum
triumphalibus claſſibus obſedit.
Prægrandis illa, bellicoſaque anima,
non ſuo ſatis cataphracta corpore,
deſultavit in heroos commilitones,

tam

tam rediviva, quàm renata;
ſupplevit una numeroſiorem animis aciem,
ut ſine Capite ſuô poſthuma membra
animoſius emicarent, ac dimicarent.
Immortalis dux Michaël,
pugnavit mortuus in ſuis; vicit, ut vivus:
non erat, qui pugnaret, & erat, qui ſuperaret,
abſens præſentes, exanimus vivos,
quos ad mortem fatigabat.
O mirum ac dirum prodigium!
O miraculis omnibus majus portentum!
Europæus Samſon,
columnis pedum convulſis,
Brachiorum coloſſis inimicos ſternit,
Vaſtoque corporis ſui pondere,
hoſtiles claſſes ſuperobruit.
O militem, poſt vulnera, ac cædem,
Etiam militem, & pugnacem!
vel cæſum fugiunt regales claſſes:
aërem igitur fatalis ille globus magis,
quam Michaëlem verberavit.
Ecce cadaver baſilicum magni Ruteri,
à morte indefeſſum, atque indefenſum,
ſanguineum exſudat mare, heroum fontem,
ex quô Ruteriani commilitones
animoſiora generoſitatis ſemina hauriant;
ſed intueri pugnax cadaver
hoſtes vivi perhorreſcunt:
imò intrepidi viri cadaver
pallorem ſuum parricidis inſpirat:
ipſi victoriæ ſua clades terrori eſt;
ruina ipſa formidatur.
Ruterianus in patriam amor,
in morte dirus, & eviſceratus,
tot fulmina in hoſtes fundit, quot nervos:

ex-

excuſſi nervi, in coronam coacti, compactique,
triumphale cadaver coronant,
crudeli honore dicam, an amicô horrore?
Belgii murus ſternitur
furialis ac muralis machinæ murmure,
grandiori ruinæ par animus
humiliorem dedignatur:
gravioris baliſtæ fragor, magni terroris Echo,
maria omnia perſonat, & Europam conquaſſat:
ſed non exterret victoriam, militantem mortuo.
Ad ſonum fulminei globi,
veluti Panomphæi jovis tonitrui,
neſcio, an Leones Belgici
tripudient magis, quam trepident?
Irrugiit torvitas,
dum magnitudinem ſenſit magnificæ cladis;
jubas tamen non poſuit Libertatis Leo;
qui à conjuratis Gallis irritatus, iratuſque,
victoriam ſauciam expugnavit:
neque expavit leonina magnanimitas,
dum cladem clade expiavit, unam omnium.
Intabuit publicô hôc privatôque vulnere
anima Belgicæ vulnerata,
&, eheu, ſuſpiriô elanguit!
Lugeret Mars pugilem ſuum,
niſi neſciret lacrymas ſanguinis helluo:
fleret Bellona,
ſi candidæ pietatis ubera bibiſſet:
Galeata Pallas, projectô haſtili,
non furtivas ſub galeâ Lacrymas fundit:
Tantum lumen Europa omnis,
inornata, ſordidata, atrata,
ac Francia ipſa deploravit extinctum,
magnum Ruterum;
Francia tam illacrymabilis, quam immiſerabilis,
quæ

quæ populorum omnium lacrymas gaudet elicere,
& ſanguinem è venis extundere,
ut atroci gaudiô laſciviat,
devoratâ bellô Europâ,
Rutero magno tributum lacrymarum defert:
Sed una in communi luctu miſeranda Valachria,
turturis inſtar deſolata ſedet,
quæ deſperatô dolore plorabunda,
Ruterum, parentem ſuum inconſolabiliter moereret,
niſi oculos ſuos gemebunda,
in Ruterianis plantis truncis perdidiſſet.
Eant Neptuni oculi in luctus, fluctus jam ſuos,
evolvant amarum lacrymarum mare,
tam rigida, quam frigida mortis ſolatiola;
cujus ſtellantia lumina adaugent,
& adurgent ſtillantia moeroris flumina;
&, ut lætus ſit fletus,
procellam Gallis ſanguineam ſuſcitat,
quâ Neptunus ipſe irrubet purpurâ non ſuâ;
mare fuît non mare.
Fuſus è venis cruor pretioſus in fontem abit,
pelaguſque ſalſum dulciore pluviâ inundat.
Ah quàm decenter, in canâ cæſarie,
decorus rubuit ſanguis, & adoream tinxit!
Sanguine ſuô trabeatus dux,
velut ſuperbè purpuratum circumſpexit ſeſe,
dum ſuô mari rubro totus
imperator innatabat.
Infremuit invidiâ Belgica,
micanteſque ſanguine venas increpuit,
quod aſſerendæ patriæ libertati non ſalirent.
Mars acinacem, haſtile Pallas,
clavam Alcides, tridentem Nereus confringunt,
Vulcaniamque diritatem
miris miſeriſque Diris devovent,

dum

dum ducem ſibi ſupparem fingit,
ut claudicet victoria.
At ipſos mari oblitus pedes æternitatis viator,
citra pedes animus currit
ad Olympicas palmas:
& magis trium dierum itineribus,
ad æternitatis portum pervenit.
Non pedibus itur ad gloriam;
ſed heroicô virtutum paſſu.
Ne igitur manum inimico Michaël daret,
pedes dedit, ut inimicus poenas daret,
ſuperatus à victore ſuperatô:
nam majeſtatis Belgicæ imperiô,
pileatæ libertatis aſſertor,
dum Iberis patrocinatur,
pulſurus, qui latrocinabatur, Gallum,
numerô bellicarum navium longè inferior,
virtute ſuperior, Ruteriades,
pugnat, fugat, triumphat;
amiſſis in Capitoliô navis plantis, & vitâ.
Multum è vulneribus ſanguinis,
plus gloriæ promanavit:
nam triginta bellicæ Francorum naves
Belgicas, quæ tantum pugnarunt, novem,
debellare non potuerunt.
jacet ſub hôc elephantis ebore, ſine robore,
& ſine trinodi clavâ exanguis Hercules,
Francorum colubrorum, monſtrorumque domitor,
magis formidandus, dum mortuus;
quia ſic mortuus, ubique etiamnum vivit,
ubique præliatur, ubique timetur,
vel inimicis ipſis metuendis
formidabilis umbra,
quæ prima poſt mortem triumphavit.
Vivit in hominum omnium Linguis,

qui

qui in hoſtium ſpirat pavoribus;
ignavamque invidiæ animam
glorioſa felicitas exſibilat.
Illa, illa mortua virtus
vivæ fortitudinis miracula meditatur.
Audeat, ac gaudeat ſonora, honoraque fama,
ſolemniore linguarum tubarumque chorô,
non vulgare funus vulgare:
animentur gemmeæ conchæ in cornua,
Bellicamque harmoniam,
tormentis gravioribus pro organis colludentibus,
conſonante cælô tonitribus, mari mugitibus;
giganteuſque Triton,
perhorridis modulis triumphum canens,
inter triumphales planctus,
in lætô lethô jocoſe ludat.
Lugeat tam niveô die atrata fama,
elugeatque felicem calamitatem,
lucroſioremque jacturam;
doceatque ravum ad ravim Gallum
triumphos etiam non ſuos canere.
Collabaſcit Reipublicæ columna,
Belgarum umbo umbra eſt:
Occubuit elephantum Atlas, Pardorum pavor,
Leonum rector, piratarum flagellum,
Belgii anima, Europæ ocellus, Mundi Corculum,
hominum omnium pupilla, armiger Dei,
Divus ille, & magnus Ruterus.
Unô, repentinôque caſu periit,
qui mille ruinarum caſus triumphavit.
Jaceat emedullatum cadaver,
triumphô obrutum ſuô,
vivet bellicoſa ſub favillâ flamma,
eruptura de buſtô, exarmatura claſſes,
exercituſque tigrium exanimatura.

Furit feralis cinis ille,
uritque furialis igniculus,
meditaturque ac minatur incendia,
Londinenſi rogô clariora.
Vivat ſæculorum ætati, vivat æternitati,
qui vixit pietati patriæ, mortuus tempori,
Martius maris, palæſtricuſque dux,
in ſuô redivivus Phoenix cinere,
ſupervoletque curules famæ, dum jacet.
Debetur adamántina memoria,
debetur magna æternitas virtuti leoninæ,
quæ tam numeroſa facinorum miracula,
ſupra invidiam admiranda,
Deô auſpice ac duce, patravit;
ut, niſi cecidiſſet, Mars Belgicus dici
magnus Ruterus mereretur.
Vigilet pro cinere ſacrô haſtata Pallas,
haſtilique in hoſtilia ora projectô,
ſuum Belgicæ ſervet Palladium,
ſempiternæ virtutis cimelium.
Præfigatur cruenta Mauſoleo romphæa,
glorioſa inter trophæa:
adjaceant inclito cadaveri,
quos debellavit, Galli ac Pardi,
quos triumphavit Urſos,
quos juvit Elephantos,
& quos aſſeruit Leones rugientes;
Subſtrataque Luna, ipſo magis cadavere,
eclipſim paſſa, impalleſcat:
æreaque baliſtarum ora, nuper flammea,
nunc ſilentiô frigida nec iras loquentia,
ad exangues Herois plantas adſternantur,
nullas poſthac ruinas vomitura,
neque obmurmurent bellatori,
quieſcenti ſub oleâ pacis.

Succumbat ſine ſupercilio arrogantia,
mordeat ſine dente invidia,
ſine voce audacia ſubacta debacchetur.
Impalleſcant inimicæ acies
ad faciem umbræ ſanguineæ;
ſentiant rebelles,
vel leviculum pulviſculum, ſibi prægravem,
qui etiamnum igniculos ſuos fovet,
infamoſa incendia exarſuros,
fatalemque peſtem
machinoſis navigiis molituros:
herous ille, baſilicus, Ruterianus cinis,
animabitur in nepotibus, bellorum facibus,
ſufficietque Leoni Belgico æternos leones.
Pone ergo metum & lacrymas, elugens Belgica:
Michaël Angelum, pater filium,
heroem heros nomine, vitâ, moribus,
hæredem poſt ſe reliquit,
paternæ magnanimitatis
lecturum veſtigia ac faſtigia;
cælo ocyus, ſociiſque Angelis adſcribendum;
quia mortale corpuſculum dedignatus projecit;
& inter patris ſui, patriæque lupos
agnus, Angelus vivere ſubterfugit.
Ex radice tam felice,
unicus floret thyrſus,
Cornelia, Magni Ruteri filia,
matronarum Belgicarum gemma,
vidua, turturis in ſtar, deſolata ſedens,
quaterna inter funera plorabunda,
lacrymulas identidem ſuas reſorbet;
& quoties ſpirat, ſuſpirat,
& columbatim gemit:
cui gemitum omnem auferet Cornelius,
Corneliæ proles unica,

 ſupe-

ſupervicturus ſolatio matris;
avitique ſtemmatis heroicam gloriam
honeſtate virtutis propagaturus.
Diſcedite, heroes, at diſcite:
heroæ animæ, patriæ & virtutis amantes,
invidias magnas ac baſilicas merentur:
& condiſcite:
decôrum ac baſilicum eſſe,
ipſa bella omnia debellare,
ipſaſque victorias, inimitabili triumphô,
triumphare:
heroumque eſſe,
inter pulveres fortiter ſtare,
& non negligenter occumbere.

HEROUM
ANGELI DE RUITER,
MICHAELIS FILII,
Baronis de RUITER, Equitis, Claſſium BATAVARUM ductoris, &c.

ANgelum hic, viator, lege; hominem intellige:
extinctum luge; virtutum gemmas collige.
Ecquis hic ſit Angelus, quæris?
Eſt Archangeli Michaëlis,
Archithalaſſi filius,
ſi Archangeli filios habere poſſint.
Ut noris Angelum hunc fuiſſe mortalem,
præmaturo ceſſit fato:
ſi ſupervixiſſet Angelus,
poterat & Archangelus,
& Archithalaſſus fuiſſe

legio

legionum claſſiariarum immortalium,
& Michaëli patri par,
virtutis æternaturæ gloriâ:
jam verò mortuus Angelus,
Angelos inter immortales immortalis vivit;
& bis Angelus eſt,
tam nomine, quàm virtute coronatâ.
Hic nominis titulô Angelus,
vultu Angelis ſuppar eſſe meruit,
ſi vultum haberent Angeli.
Fallor; ſi minus vultu,
multô virtutis cultu Angelus fuit.
vixit Angelus, mortuus eſt angelus,
perennat Angelus à morte vivere.
Angeli ſunt
ſummates cæli, divinæ gloriæ paranymphi,
æternæ vocis apud homines Echo;
& hoc Michaëlis eſt Angelus.
Loquuntur Angeli ſine linguâ,
ſine ſomno vigilant, ſine oculis vident,
ſine cerebrô intelligunt, ſine mœrore gaudent,
expertes corporis, ac funeris vivunt,
non commoriuntur:
has dotes poſſidet Angelus noſter.
Et hic bonus Angelus,
raptus eſt ex hominum oculis:
Debuerat aut numquam naſci,
aut ſemper in terris vivere,
tam amabilis Angelus:
nulli, dum vixit, elicuit cordi gemitum,
nulli etiam pupillæ lacrymulam ſuam;
extinctus próvocat
omni cordi omnes gemitus,
pupillis omnibus omnes lacrymulas,
deſiderabilis Angelus.

Eras, Angele, dum ſpirabas,
Batavorum ſpes, Belgarum corculum,
hominum delicium;
& hæc ſpes, hoc corculum,
hoc delicium ſublatum eſt ex oculis,
ſed non ex animi medullis.
Quærit Belgica ancoram ſpei ſuæ;
avulſa eſt, fracta eſt:
Homines omnes quærunt cor Belgarum;
hic jacet emedullatum:
Quærunt ocellum Batavorum;
hic clauſum eſt:
Quærunt pupillam Michaëlis;
hic extincta eſt:
Quærunt tormentorum bellicorum os tonans;
hic ſilet:
Quærunt armorum fulmen;
hic friget:
Quærunt ſupremum claſſiariorum Caput;
capit Mauſoleum;
& hoc Mauſoleum,
triumphale Capitolium eſt,
in quô Angelicum corpus requieſcit;
in aulâ ſidereâ regnat ſpiritus.
Moerent Belgæ Angelum ſuum,
vitam merentem immortalem.
Nereus Oceanum in imbres,
cælum Aquarium in lacrymas,
in ſuſpiria Æolus ventos ſuos, ſolvunt:
Vulcanus fornaces ſuas fulmineas
in rogos & buſtum laxat:
Tellus aperiens gremium ſuum
in tumulum effundit:
quæ Angelo vivo ſervierant,
elementa ſingula mortuo parentant.

Eni-

Enitet è niveá tumuli ſindone ſpiritus,
integritate vitæ nitidior;
& de candidô marmore,
& marmore, & amore, & moribus
candidior Angelus;
cujus decentior corporis forma
naturæ liberalitatem ſignabat:
ex ſerenâ oris nitelâ Charites ridebant:
Mars frontem caperabat:
colludentes pupillæ Gratias pingebant:
mentem tingebant virtutes:
cor caſtum amorem ſpirabat:
elegantiarum omnium concinnitas
Angelum fingebat:
Sed, eheu, hic Angelus mortuus eſt,
ſi mori Angeli poſſint.
Aude, & gaude, cycnêe calame,
calamitatem publicam, & mortuum Angelum,
vivis coloribus, & ſuis adumbrare,
qui non tardorum Pardorum naves,
& Gallos, pérleves aves,
& famam ipſam prætervolavit.
Tam claſſium, quàm cladium imperator,
mari militabat Marti,
morti litabat hoſtes, hoſtias.
Fortunæ theatrum, mare eſt;
exitu diſpari luditur ſcena, ac chorus;
inimicâ colludentibus amicitiâ ventis,
fluctibus ſeſe collidentibus,
conſonantibus baliſtarum tonitruis,
fulminibus emicantibus, ac dimicantibus.
Ruteriades leo in amplum campum,
ex paludibus Batavis emergens,
attollebat jubatos toros,
& exultante caudâ

 lupos

lupos patriæ flagellabat;
at ſubjectâ ventri Moloſſus caudâ,
cum Gallô, pallidâ languente criſtâ, profugit.
Imbiberat non degener leo
avitam pugnacitatis magnanimitatem;
ſpondebat militarem patrem bellator filius;
formoſa frontis ira,
minax torvitas vultûs
Martiam ſpirabat diritatem.
Claviger ſæculi ſui Hercules,
navigerum ingreſſus mare,
unam patris fortunam,
baſilicarum virtutum reginam,
capaciore involaturus animô,
rapaciore prædaturus manu,
prægrande ac præluſtre aliquid,
ſupra gloriam præmeditabatur.
Supra invidiam generoſus Angelus,
glorioſas, pro fidelitate erga patriam,
invidias non effugit;
quarum mordacitate laniatus,
viſus eſt leoninus animus ſuccumbere.
Flos militiæ, Angelus,
Roſis Liliiſque odorem famæ
præcerpere præproperabat
laureatô ſceptrô.
Imperioſa illa Ruteriadæ anima
ambiebat auguſtale prætorium,
baſilicam Neptunii ſceptri majeſtatem,
veluti relictam à Patre,
ſuperbam hæreditatem.
Circumducebat phaleratas Batavorum claſſes
toroſus leo:
tam amabile erat hoſti Angeli nomen,
quam formidabile Ruteriadæ.

Ange-

Angelo, naumachiario
arma populi ſua certatim offerebant:
loricam Miſi, ferrum Cyclopes,
haſtam Ætoli, parmam Proeti,
Syri catapultam, Phoenices baliſtam,
Scythæ tela, clavam Hercules,
Mars acinacem, Pallas oleam,
Apollo laurum, Jupiter quercum,
Dædalus malum, velum Icarus,
Typhis navem conſecrabant.
Favebant perequitanti mare Favonii:
animandis Ruterianis claſſibus,
ſuum Neptunus tridentem,
Flagellum Bellona, ſcutum Pallas,
ſagittam Phœbus, Diana pharetram,
malleum Vulcanus, Triton concham,
Jupiter fulmen donarunt.
Armis his formidabilis Angelus,
Michaële patre,
rectore, vectore, ac ſemper victore,
Septemtrionem, Tyrrhenum, Boſporum,
Macedonicumque mare circumnavigavit.
Inter Guineæ aurum,
laureati militis theſaurum,
vexillum manubiale reportavit.
Reges Caroli, uterque Angelum titulis
ornavit dicam, an oneravit?
alter Ducem, Equitem alter creavit:
Bis itaque Eques Ruteriades fuit,
tam nominis titulô,
quàm virtutis generoſitate:
Sicut in unô Angelô geminum Angelum,
ſic in unô Ruterô Ruterum geminum
& timerent hoſtes, & populares colerent.
Reges ſibi devinxerat

vel

vel comitate, vel ferrô.
Herculi Atlas, imperatori imperator,
archithalaſſo thalaſſiarchus,
Angelus Michaëli, patri filius
ſuccollando ſuccenturiatus eſt:
Sic Dardanius Æneas Julo ſuo,
adoleſcenti filio,
naumachiis ordinandis,
præmoderando præludebat.
Eboracenum adortus Ducem,
adversô pectore plagam admiſit,
ex verô, docens,
vulneri Angelos mortales immortali patêre.
In Rupertum Principem,
inter hoſtes fumeoſque globos repertum,
repentè irrupit;
Rupertum ad rupes ſuas,
Britannos portus fugavit.
Sub auſpiciis paternis
pugnax, & victorioſus,
ut Angelum diceres eſſe Michaëlem.
Smyrnenſem claſſem,
Orientis gazis onuſtam,
per ineluctabiles procellas,
medioſque hoſtes eluctatus,
prænubilô turbine, Angeli vehiculô,
cæleſtique manu præſeptus,
in aviam longè Bataviam,
patriam ſuam, devexit.
Prætoriâ à ſuis claſſibus machinâ,
Oceani irâ, divulsâ,
tres bellicas Francorum furias
perſolus victor propulſavit.
Jactat etiamnum phalangas Angelicas,
Caſtrorenatô perdomitô, Catalaunia.

Ad

Ad paternas adoreas, grandiore paſſu,
veliferis malis, quaſi levioribus alis,
laureatus Angelus evolabat.
Subarchithalaſſus Bataviæ,
& Occidentalis Friſiæ creatus eſt.
Ad Schonefeldiam
(vidi ego furentem Angelum)
eô fuſos Pardos ardore perſequebatur,
ut, Angelô ſuô perditô, Michaël exclamaret:
Quò volat inter fumoſos tormentorum globos
Angelus meus?
Num in Orco novô rogos focô ſuô fovet?
Temperabat præfervidas illas furias
in Angelô moderatus Michaël,
& ad Gallos amandabat.
Inter præliandum, dux eſto ſuus:
Si effervefcat,
iræ primum, deinde hoſti ſuccumbit.
Imperabat ſibi Michaël, & victoriæ.
Tandem diſſerenabat,
perambulante per pacatas undas pace,
diſſipatâ belli tempeſtate.
Tunc imperium maris ſummum
Ruteriano ſceptro relictum eſt:
tunc coronatis laureâ navibus,
felicibusque avibus,
Michaël, & Angelus
uterque in patriam revolavit.
Sed, eheu!
ſuus orienti in occidente Soli
radius obnubilatur,
coronæ Belgicæ pyropus impallet,
pupilla Angeli pacis extinguitur.
Illæ baliſtæ bellicæ,
o pugnax Belga, Rutere,

tibi fumabant, tibi ardebant,
tibi detonabant, tibi fulminabant;
ſed iratam audaciam ſuam oblita,
per ignaviam obmuteſcunt:
ora tormentorum flammea,
terrores loquentia, obrigent.
mortalem immortalis Angeli vitam
natura abſtulit:
tam ſolida columna,
libertatem Belgicam fundatura,
ſubruitur.
Orientis florentiſque caudicis
egerminans ſurculus,
in ramoſas famoſaſque frondes revireſcebat;
ſed radices præproperas,
altaſque in terram egerat,
repentinæ mortis aviditate exſtirpatas.
Arridebat Europæ Oculis ille precox flos,
exſpectabaturque fructus;
ecce caducus languet;
Et cum Angelico flore, laurorum ſpes tota exaruit.
Peregrinus in terris Angelus cæleſtem patriam aſpirabat:
ſequebatur equitem eques, Ruterum Ruterus,
Filius Patrem, Michaelem Angelus,
Heroo paſſu, præcoce fato.
Peſſimis pejores mortuum, optimis meliores
vivum deſiderarunt.
Debueras, Angele mi, aut numquam naſci,
aut numquam mori:
non eſt rei amiſſæ mæror,
ubi non fuit poſſeſſæ delicium.
Vixit patriæ, patriæ mortuus,
florido vitæ, mortiſque connubio cælebs Angelus.
Quietem ſibi, mœrorem ſuis,
memoriam Belgis immemorabilem reliquit;

letho

letho præventus non læto,
& Bataviæ ſuæ non indefleto.
Ne igitur, viator, quære,
quâ morte exſtingui potuerit Angelus;
immortales ſunt omnes Angeli, vivunt:
Angelorum collega in collegium cælitum evocatus eſt.
In Cæli empyreo, triumphalis pyra, cum pyramide,
piratarum domitori extruenda eſt.
Sed ſubvereor,
ne ad laudes ſuas niveus erubeſcat cinis:
bona igitur Angeli pace, tacebo;
At tenereſcent cum populis duriores,
purioreſque ſcopuli, marmora;
quæ mecum moerore tacito, parenti Patriæ,
Angelo, pacis filio parentabunt.
Hanc urnam, lacrymarum illecebram, ſanctæ pietati po-(nit,
qui avunculo ſuo Batavo, & avo, hoc ævo,
ſuperat, Cornelius,
Guzanus ſanæ encyclopædiæ dictaturam tenet:
Themidis antiſtes, juſtitiæ, quæ pingitur cæca,
oculos aperit.
Eruderat penitioris naturæ ſacraria,
eruditus urinator;
Cujus gemmas, quas in lucem abditas eruit,
noſſe meruit,
prænitida, ipſe Cornelius, aviti ſtemmatis Gemma.
Cariſſimus Ibero Regi, clariſſimus Sanguine Floſculus
Ruteriano caudici inſertus effloreſcit.
In faſtigio, ſine faſtu,
In dignitate nihil dignitatis ambit.
Gentilitia ſcuti Lilia,
Witianæ mentis colores ſignant,
virtutis dives, olorini candoris nives,
ex Pandoræ pyxide depromſit,
quo pigmento cor melius Cornelius expingeret.

In

In Belgicis viridariis aſſimilia lilia
non florent:.
Odorata floris anima
flagranter ſpirat exempli boni fragrantiam.
Pietatem, inardeſcentem animæ lampadem
Olivo charitatis fovet;
cujus religio adeo ſancta eſt,
ut prope adoretur.
Conciliandæ tam ſtudioſus pacis,
quam Ruterus avus belli diſſipandi.
Neptunus centurionem patrem, cum filio,
avumque vocavit;
Perſolus ſuperat, è tot ac tantis heroibus,
Cornelius,
Ruterianæ prolis unicæ unicum corculum,
Matronali viduæ, identidem lugenti,
ſolatio victurus.
Vive, ô, Charitum gratiis, ſuaviter vive,
& in divinis oculis,
Corneliæque Matris oſculis ſero morere!
Vive (ex medullis voveo) patriæ plurimum,
tibi glorioſius,
Eruditioni copioſè, religioni conſtanter,
affluenter famæ,
Amſtelædamo feliciter, Belgarum ſpei diutiſſimè,
cælo perennè:
Donec tuo te natura lapide,
immortalis vitæ magnete,
donet,
Avunculo tuo, Sociabili Angelo contumulatum:
reſurges è ſepulcrali lapide mortuus,
& animatus,
redivivus, perfectus, immortalis cinis:
Chriſtum, angularem lapidem,
adeptus.

HEROUM

HEROUM
ANGELI DE RUITER,
MICHAELIS FILII,
Archithalaſſi, Baronis de RUITER, Equitis &c.

ANgelus eſt, niveæ virtutis imago, ſepultus;
Marmore candidior, marmore dignus erat:
Imperiô classes, quæ ſulcant marmora, rexit
Angelus, & vexit non Michaële minor.
Martia naumachiæ miracula muta loquuntur;
Angele, quæ prohibent, ut moriare, mori:
Fulmen eras, armiſque, & claſſe, viriſque tonabas:
Fulminibus claſſes ſuccubuere tuis:
Marte triumphabas Gallum, dominumque Britannum
Oceani: puppes vertit uterque ſuas.
Te duce, ſmyrnææ patriam petiere carinæ;
Septus eras nebulis, hoſte tenente fretum.
Magna ſequebaris tanti veſtigia patris;
Dum tua, quæ patris bella fuêre, facis:
Magnanimoſque, gradu ſpatioſa, audacia paſſus
Impulit; & calcar gloria patris erat:
Prælia quot movit, meruiſſe tot ille triumphos,
Et lauros voluit, te comitante, pater:
Patris erat pugnax, & inexpugnabile pectus;
Vixiſſes, poteras dux ſuperaſſe patrem.
Te patriæ violenta rapit mors, præcoce fatô;
Invida fortunæ, militiæque tuæ:
Erravit cum te petiit mors ferrea telô:
Immortale caput, quod peteretur, erat:
Immortalis erat factis, & nomine victor,
Angelus; & didicit, ſe quoque poſſe mori:

An-

Angelus ut vixit, ſic mortuus Angelus ille:
Vivere ſic virtus vellet, & ipſa mori:
Si lacrymas noſſet, fleret tua funera virtus;
Perdidit hæc oculos, te moriente, ſuos.
His vellet lacrymis, ſi poſſet, mortua fleri
Gloria, ſi poſſet gloria tota mori.
Angele mortalis, lacrymis tua buſta rigamus;
Corneli, ante alios, quod lacrymeris habes:
Te dilexit avus, parili dilexit amore
Angelus: in lacrymas quàm citò verſus amor:
Pugnaces animas patriæ objecêre ſaluti,
Hauſtus aquis frater cum patre, cæſus avus:
Funera multa doles, ſunt funera vena dolorum,
Et cumulat luctus patria moeſta tuos.
Corneli, lacrymas deple: tot funera vivunt;
Inter & heroas, qui dominentur, erunt:
Mandat avus, matris lacrymas ſolêre gementis:
In ſua, quæ meruit, gaudia turtur eat:
Læta canat patrias, turtur, Cornelia laudes:
Sunt ſua turturibus gaudia, quando gemunt.
Angelus interea, poſt funera, buſta meretur;
Buſta Ducis ſunto carmine culta ſuô:
Per campos equitas æquos, Rutere, marinos:
Troianô claſſis lignea major equô eſt.

In Natalem
GULIELMI III.

Magnæ Britanniæ, Scotiæ, & Franciæ REGIS, MARCHIONIS Veriæ &c.

Genethliacon.

Tolle jubas, redivive leo: genitore leone
Naſcitur Auriacus ſanguis leo: colla, jubæque
Virtutis ſpecimen ſignant, armique, torique
Magna leoninæ miracula majeſtatis.
Plus loquitur, quàm forma, furor: mens alta Gradivum,
Lumina Mulciberum ſpirant flammantia; regem
Frontis honos ſpondet, majeſtas imperat ore:
Vox ſonat heroem; dux præcoquus agminis audit:
Hic puer excedit puerum; ſuxiſſe leones
Juro ſuos: tractare crepundia parva pudori eſt;
Bella giganteâ Mavortia fronte minatur;
Virtutis prodit præludia prima ſequacis,
Herculeoſque toros, & non imitabile robur:
Nec major primis Alcides præſilit annis.
Indue belligerum cunis, puer, indue Martem;
Cereaque Heroum molimina combibat ætas;
Præcurrenſque virum pugnax infantia ludat;
Sub prætextatis audacia militet annis.
Te naſcente, ſuos Bellona ſerena rigores
Dedidicit, properans auguſtas viſere cunas,
Formatura virum; inſpirat dea Palladis ignes,
Fulmineos ignes, furiaſque, & ſemina belli;

Effunditque ſuum, geſtamina Martia, cinctum;
Indit & iratæ venis virtutis honores.
Caſſida bellatrix Pallas ſubſternit & haſtam
(Tanta deæ in puerum reverentia) ferrea virgo
Squammigero exceptum gremio, crudo ubere nutrit.
Heroem cum lacte bibit puer: oſcula libat
Formidata deæ; dea torvos reddit amores.
Balthea ſuſpendens humeris ingentia parvis;
Hæc, puer, arma gerent corpuſcula, ſpondet; avita
Arma geres, dextræ Auriacæ ſervabitur enſis:
Promitto nervos, & dignas milite venas:
Dixit, & irarum formoſos afflat honores:
Dux tener infremuit, peſtemque admiſit amicam.
In puero regina minax, & maſculus ardor
Enitet, & vegeto conſtantia regia vultu;
Perſultantque hilares triſti ſub fronte Megæræ.
Exere Bellonam, Martis puer, exere Martem.
Auriacas certant cunas ambire triumphi:
Laurigera advehitur Victoria prævia biga,
Tempora victoris, lauro florente, coronat:
Læta triumphali præludit gloria palmæ:
Fama tubis centum heroem reſonantibus ornat;
Atlantemque ſuum, clangoris honore, ſalutat.
Regius à tenero, leo fulmine militat, ungue:
Fulva jubatorum torvum irrubet ira leonum.
Prima heroorum vis tentamenta laborum?
Præfurit ante tubas, & inermi iraſcitur hoſti;
Prædamnanſque moram ætatis puerilis inertem,
Proſilit e cunis, ſigniſque præire ſuperbus,
Provocat abſentes inimicos, lumine torvo;
Brachiaque excutiens, pugnas, tentamina belli,
Portat: ſunt hæc irritamenta Gradivi.
Prætenerum horrendum ſævire iraſcitur hoſtis;
Prælambitque ſuas, inviſa ſtrage, ruinas.

Invidet arma viris audacia; miles, & infans
Nunc aptat cono criſtas, nunc ferrea tergo
Tegmina; nunc ſceptro, nunc dextera fulgurat enſe;
Regia molitur: prodit ſimulamina pulchri
Viva rudimenti: nam fortes fortia tractant.
Mars tener audaci prælibat imagine Martem;
Æſtuat, & pulchris ſordêre cruoribus ardet:
Sed lento Bellona gradu venit; impiger urget,
Ut volet, & grandi properet dea ferrea paſſu;
Incuſatque moras, & plumbea tempora damnat.
Exere Bellonam, Bellonæ vivida imago.
Excuſſit Bellona metum tua: ſunt tibi cunæ
Area virtutis, bellatoriſque palæſtra.
Te naſcente, horror Francorum regna pererrans
Exululat, quaſſatque altas terroribus aulas;
Gallia turrigerâ vellit de fronte coronas,
Diſcerpitque ſuos, pallentia lilia, flores:
Te timor hoſtis amat; terrore extundis amores
Ferreus; hoc facto, quo ferreus, aureus audis.
Te pavitant claſſes, claſſes multo igne tonantes;
Barbaricæque tremunt, præſagæ funeris, arces.
Te ſtipant aquilæque, triumphaleſque leones.
Formidande infans! fulmen, jaculabile magnis
Numinibus fulmen, tua dextra vibrabit in hoſtem.
Caſtra metu cedent, cui gloria militat. Indos
Plus per te notos vaga fama, mariſque tyrannos
Turbabit: domito ſparges oriente triumphos,
Terroremque tui. Nardenia mœnia pugnax,
Et Bonnæ ſcandes: Graviæ deſixa revelles
Lilia Francorum: Francorum cæde Seneffa,
Hannoniæque tuo montes certamine ſurgent.
Perrumpenda tuo eſt, Namurci, milite, rupes;
Hæc rupes famoſa, ſupervolitanda leoni eſt.
Admirande infans! tibi Solis imago, coloſſi
Inſtar inaurati, Ludovici machina, gaudens

Bacchari totô Oceanô, claſſique Britannæ
Nominibus quinquaginta inſultare ſuperbis,
Debellanda mari eſt, & contumulanda profundo:
Æquora palleſcent fulvo radioſa metallo.
Mergitur occiduus Sol (non eſt fabula) in undis.
Victor, io, dominare mari, terrâque triumpha!
Ter centum figes hoſtilia ſigna columnis:
Cuncta expugnabis, quæ cinges, oppida. Lauros
Induces oleis, facieſque ſilentia bello.
Paſcere naſcenti, bellator, paſcere famâ:
I, cervice altâ, criſtâque cruore comante.
Pax venit arridens, quæ cunas ducere gaudet.
Flet puer, & fletus inter micat ira leonis;
Seque, dolore ſuô, prodit leo: triſte gementis
Regius eſt gemitus; gemitus decuêre leonem.
Plus loquitur muto, quàm verba ſonantia, nutu.
Difficilis fleviſſe leo: vox Martia terret,
Majeſtaſque loquax oculis: rugitibus alta
Supplevit, quæ non potuit depromere, verba.
Non decet in cunis regem rugire leonem;
Emicat in Solem frons hiſpida; & ira ſuperba
Proſilit; excutienſque jubas, & verbere caudæ
(Hoſtes non poterat) cunaſque auraſque flagellat:
Irrîtat conjuratos; terrendaque quondam,
Jam terret; nondumque hoſtem, jam provocat hoſtem;
Vincendumque viri, vincit puerilibus armis.
Ingemit, & Martem ſuſpiria acerba laceſſunt.
Cur fles, torve puer? Lacrymæ ſunt ſigna furentis,
Vagituſque truces irarum ſemina produnt.
Balthea quærit amans, & balthea avita negari
Grande fremit: rapit haſtile, & thoracas ahenos;
Impatienſque tori, & cunabula dedignatus,
Verberat aurarumque animas, cunaſque lacertis;
Alcideſque ſuos quærit, quos comprimat, angues.
Voce:

Voce petit ferrum non blandâ ferreus infans;
Luxuriare jubis, & fulvis pellibus ardet:
Inſpirat vitam lituis, & tympana pulſat,
Applauditque ſono, fervetque in pectore ſanguis:
Amplexuſque haſtas, & ſigna volantia, & enſes,
Brachiaque attollens, vincendos provocat hoſtes.
Ore vomit ſpumante minas; ſegmentaque & oſtrum;
Faſciolaſque ſuas, quas credidit eſſe catenas,
Diſſipat, & bellum cunis meditatus ab ipſis,
Arma, arma ingeminat; figitque in caſſida vultum,
Et volvit pugnas, & pugnis præcoquit iras:
Admordet pictos diris laniatibus hoſtes.
Hinnitu perſultat equi; dum tympana pulſant,
Dum litui fremuere, animoſior exſilit infans;
Non tormenta levem rumpunt, non claſſica ſomnum;
Baliſtarum inter metuenda tonitrua dormit;
Conciliant fragor ipſe, & murmura rauca quietem.
Ludit amor, pugnaſque ſuas furor exprimit infans.
Horrida te recreant dux oblectamina. Crudâ
Paſcitur, & triſti gaudet virtute voluptas.
Parce minis, metuende puer; properabis in annos;
In juvenem præcox eat impetus; ibis in hoſtem;
Bella feres, & Marte metes, victore, triumphos;
Totus avus, nec patre minor, par omnibus unus,
Exſpires atavos Batavos, imitamine laudum.
Qui modò vagitu, implebis dux plauſibus aulas:
Regales animos, dignoſque tonante vigores
Imbibe; barbaries inamabilis ora ſerenet;
Formoſuſque rigor turbato militet ore:
Ludere cum torvis aſſueſce leonibus audax;
Aggrediêre viris metuenda heroibus heros:
Regna triumphabis (veniat tibi ſanguis, & ætas)
Antevolabis avos, famâ poſt terga relictâ.
Fallor? an alta ſuas pandat tibi regia valvas?
Mulciber Ætnæis Steropen, Brontemque caminis

Evocat, Auriaco ſolium procudere ſudat.
Quis ſcit, an æquorei Regis tibi fulgeat oſtrum?
Sceptra Britanna geres, Franco obluctante, coronamque;
Exere purpureos auguſtæ frontis honores,
Exere miranti, regum puer inclyte, Mundo.
Regna Britanna tuo nutu moderabere, Belga.
O faciles veniant in regia vota favores!
Et, voveo, Princeps ut principe regnet in aulâ:
Exſulet impietas, ſolio depulſa Britanno:
Enſe ſuo pereat, qui te cupit enſe perire:
Ferrea fata fluant hoſti, fata aurea Belgis.
Lilia Franca Roſam, tibi debita Lilia quondam,
Agnoſcent labris reginam prona repandis.
Luſibus aſſuetos, victis Delphinas in undis,
Liliaque, & pleno piſcabere gurgite ſceptra.
Aſſuetumque dolo virtus tua fallet Ulyſſem.
Exere pacalem, victor puer, exere frontem.
Lacte nitent fontes; ſtant rivi nectare, campi
Melle; reguſtato flumen tardatur olivo.
Luxurioſa Ceres, gremio gravidata tumente,
Ditat inundantes, cumulatis frugibus, annos;
Silveſcenſque comis, fit ſaltus quælibet arbos.
Exere ridentem (rident ubi ſingula) frontem.
Aurea prægemmans Pomona repaſtinat arva;
Præflorent pingues, inarata meſſe, manipli,
In meſſem extundunt ſegetes, ſine ſemine, glebæ;
Turget inauratus ſaturatis Pampinus uvis;
Spirat odoratos florum regina vapores;
Laurus Hyperboreis inſultat nata pruinis;
Ambroſiam nubes, manantes nectare rores
Præſudant auræ, propinant cinnama ſilvæ.
Exere pacalem, pacis puer, exere frontem.
Redde ſuam populis pacem, pacique ſenectam
Florentem: celebret Saturnia ſæcula Mundus.

Be-

Belga ſuam debet, liber tibi Belga ſalutem,
Marte ſerenatô: fert Belgica pacis olivam:
Liber, & aſſerto decurret flumine Rhenus:
Moſa catenatus, quæ mordet vincula Moſa,
Conteret; effractis ſpumabit, ùt ante, ſupatis;
Cornibus exertis Vahalis feret oſcula ripis;
Iſala, ſanguineos piger abluet Iſala fontes.
Belgarum Nympham, captam, & ſine milite Nympham,
Exhauſtam bellis, & fata ſuprema ferentem,
Servitio (ò pietas!) in honoro, & compede ſolves.
Batavicæ plauſu ripæ, conchâque ſonabunt,
Nereides concha; Tritonum turba, canorà
Voce, fluentionis recreabunt luſibus æquor;
Quæ tibi ſerta ferent, rubicunda corana, ſparſo
Litore lecta, & de baccis tibi nomina fingent:
Victor erit læto Nymphis Gulielmus in ore,
Quo vâcat emeritum bello mare, terra quieſcit.
Te duce, diſcerpet Ludovici tympana Friſo:
Franca coronabunt tibi, Gelria, lilia frontem;
Lilia tu Francis, avulſo flore, remittes.
Exere laurigeram, victor puer, exere frontem.
Marte triumphatô, latè dominabere Mundo,
Heroum regale genus, ſtirps aurea truncum
Tranſcendes; famam æquabis bellator avitam,
Præcerpens palmas, palmarum acceſſibus. Aude,
Cuncta tibi aſpirant, fluctu Thetis, Æolus auris,
Armaque, ſucceſſuſque, coronatique triumphi.
Ardua ſuccedant conamina: Martia præſtes.
Auriaci vaſtas properent exempla per aulas:
Tot puero vigilent oculi, quot ſidera fulgent;
Brachia tot pugnent, quot dux armabit in hoſtem;
Pectora tot fervent puerum, quot Belgica nutrit.
Occidat ipſe ſuò regalis proditor enſe.

Corda Britannorum Gulielmum ſingula regem
Ingeminant ; plureſque ferunt, quàm verba, coronas.
Annue regali populo, puer, annue fronte.
Vive, age, qui bellum tenerô meditaris ab ungue;
Sic pacem Alcides lacerô mediteris ab angue;
Et promiſſa tibi, ſed ſerò, ſidera ſcandas.

GUILIELMO AURIACO,

Anagramma :

VIVAM GLORIA COELI.

Oſculum Honoris, & Gloriæ,

Hoc eſt,

Connubium Sereniſſimi, Potentiſſimique,

JOHANNIS GEORGII IV.

S. R. I. ELECTORIS,

DUCIS SAXONIÆ, &c. &c. &c.

SPONSI,

& Sereniſſimæ Celſiſſimæque Principis,

ELEONORÆ, ERTMUDÆ, ALOYSIÆ,

E DUCIBUS SAXONIÆ EYSENACH, &c. &c. &c.

SPONSÆ.

EPISTOLA PROSPHONETICA.

Circumtonat magni Hymenæi Echo Europam univerſam, linguæque Saxonum in ſolemnes plauſibileſque gratulationes exſiliunt: non igitur moleſtè, ſed modeſtè, Serenitas Veſtra, amœnas Camœnas meas excipiet, conſpirantibus omnium votis animiſque, pulcherrimo veluti conjugio, copulatas. Duxiſti, Dux maxime, Principem, famâ auguſtiorem, homine majorem; viraginem tam nobilem, quàm nubilem; ſed ſine nubilis ſerenam; in qua hoſpitantur Gratiæ, Charites blandiuntur. In ſanctiſſimæ Nymphæ medullis, deſcripta legitur norma probitatis, forma integritatis, gemma venuſtatis, ſtemma vetuſtatis omnis. Eleonora homine humilior, generoſitate homine major, utraque maxima; in faſtigio ſine faſtu, altiſſima humiliore Dei reverentiâ; ignorat nihil, niſi ſuam magnitudinem. Indole adeò piâ, ut indoleat, ſiquis pietatem, pretioſiorem mentis gemmam, non redoleat. Ex ſidereis oculorum deſideriis, terſiſſimis quaſi ſpeculis, pietas, altera hominis anima, ſuaviſſimè renidet. Tota mellea eſt Ertmuda, animulâ cycneà candidior, blandior columbinâ, pavoninâ glorioſior: charitate egregia, liberalitate regia, fide religioſa, tenax ſecreti, ingenuitate ingenii, & exemplo vitæ inimitabilis: ſe ad omnium mores fingens ſinceritatis cultu, fingere neſcia; niſi ſe Sponſo ſuo, Deoque digniſſimam: qui ergo pupillam Germaniæ neſcit, nihil perſpeculatus eſt, tametſi orbes perluſtaverit; ſupra ſpeciem pretioſam, ſupra pretium ſpecioſam, ſupra jactantiam invidendam (non adulabor: dico, quod ſentio; dicenti acclamat Teutonia univerſa) facie tam formoſa, quam famoſa animi periluſtris face; quæ decôrum ipſum ſtupore devenuſtet, elegantias perblandas violet. Aloyſiam nemo vidit, qui non deſideravit; nemo audivit,

qui

qui non perfectiſſimè amavit. Qui principem hanc animam, amore emedullato, non percoluit, in ejus corde tota mortua eſt pietas. In fronte ſedet nitela Solis, animô caſtus nivis. Hanc principes omnes ſuam voluerunt; ſed Saxoniæ Caput auguſtum animari tam grandi debebat mente, majore non poterat, cum ſit optimis melior; omnes tamen vult eſſe ſeipſâ meliores. Virtutes inter ſe certatim omnes rixatæ ſunt, ut honoræ cor Eleonoræ præoccuparent. Virtutum fragrantia hortum in ipſâ Principe ſibi fecit, florum paradiſum, terrarum cœlum. Regio hoc virtutum choro ſtipata, merebatur Venus Marti ſuo maritari; ſed meritis ſuis ſapientiſſima pientiſſimaque Nympha modeſtiſſimè iraſci viſa eſt, cùm ad auguſtos OctoViri maximi Hymenæos duceretur. Terra cælum mereretur dici, ſi plures Aloyſias haberet: neſcio enim an ſimilem hominem, poſt annos mille, terra paritura ſit. Sic Minerva ſuo Apollini, Jovi nuberet Venus.

In hujus Jovis Saxonici ore ridet Venus, Mars fremit: ad cujus aſpectum, Borbonium fulmen friget. Amorum tœdæ, armorum tœdia non parient: de maritali toro, Dux, deſilies, ut Martiales francorum toros ſubigas; truceſque Thraces, externos æternoſque hoſtes, unà cum Gallorum levitate, gravitate morum armorumque caſtiges. Aquila ſupervolabis famam, ac Lunam illunem retrogradamque redditurus, Solem hirquo vultuoſus obtuebere. Veritatem, perraram in terris, & felicem in aulis Phœnicem, in pectoris ſolio éducas. Pietas veterana familiam ducit Principem. Legum virginitatem ſine canis ſervas, inter Aquilas Phœnix, inter Catones Cato cultiſſimus conſultiſſimuſque, fundis conſiliorum oracula, ut graviſſima procerum capita ſuam canitiem increpuerint. Emicuiſti, & eminuiſti, Elector potentiſſime, ſupra virtutem robuſtus, ſupra invidiam felix, ſupra æmu-

lationem

lationem admirandus, hâc ætate ferreâ, inter Europæos lupos, ovis aurea. Dignior ſuper Obeliſcos ſtare, qui vix exercitum, cum patre, in Solem ac pulverem eduxeras, & omnium populorum animos expugnaveras: dignior in eburneis curulibus, cum victore, Saxone, triumphare, qui glorioſius in omnium animis triumphas. Faciendo ac patiendo perardua, totam animo complexus, virtutum omnium maximam, magnanimitatem, labores Herculis Pellæi exæquabis. In hoc timendus, quod neminem times inimicum, niſi Deum; & hoc viri, hoc germani Saxonis eſt; cui nemo hoſtis, niſi fidei; nemo amicus, niſi Dei; nemo diſplicet, niſi cui anima malè olet. Virtutes in Te omnes principes finxiſti. Inſpice, ô Teutonia, ſpeculum tuum, animam Principum publicam, Georgium; cujus animus integritate morum gemmeus, caput ſoliditate virtutis adamantinum, oculi modeſtiæ verecundiâ corallini, lingua candore veritatis eburnea, humeri ferendis bellis marmorei; cor charitatis pretio aureum, manus liberalitate argenteæ, pectus adverſus impietatem ferreum, pedes ad iracundiam plumbei, oſſa laboribus ærea, totum corpus tolerantiæ conſtantiâ metallicum. Vive igitur, Dux ſereniſſime, Deo, Cæſari, populo, Tibi; & qui laudari ſatis pro meritis non potes, lauderis quàm diutiſſimè: vive adamantinâ ſæculorum omnium memoriâ; cujus vita numquam juvenis, mores ſemper ſenes, æſtimatio numquam in aurorâ, beneficentia ſemper in meridie, magnitudo mentis numquam in occaſu, vigor animi numquam in hieme, Religio ſemper in Vere, in æſtate ſemper charitas, prudentiæ ratio ac moderatio ſemper in Autumno. Vive Cæſari ſupra Pylades omnes, & Oreſtes fidus: vive tempori multum, Sponſæ diu, patriæ numquam ſatis, meritis abundè, Deo ſemper, æternitati immortaliter. Vive in omnium cordibus, quia

cor

cor omnium es: vive in egentium gentium medullis; quia per Te vivunt: vive pietate magis, quam ætate, virtutum & pacis canitiem: vivat denique uterque Princeps in mutuis oculis & oſculis; & Hymenæus (voveo) divini mellificii ſpem primam, liberorum apes producat, in auguſtiſſimi ſolii apicem evolaturas.

Principes, Sponſi Sereniſſimi,

Obſervantiâ maximâ, cultu non minimô, minimus ſervus, cliens, & ſubditus veſter,

JANUS BISCOPIDES.

EPI-

EPITHALAMIUM.

JUnge maritales bigas Amor: indue myrto
Tempora: Saxonios celebrat Cytheræa triumphos:
Dux præcedit Hymen: coëunt in fœdus amantes:
Occurrunt oculi juvenum, cupidæque puellæ
In Sponſis errant, vivitque ſtuporibus error.
Fallor? honoratos, Paphia cum matre, Cupido,
Nubile par, Sponſos Hymenæus ducit ad aras:
Talis Olympiacas haſtata Minerva per arces
Ingreditur, totaque Dea perfunditur aula:
Sic pompæ faſtus, divinaque gloria ſplendent,
Quando coronandam æterno diademate Nympham
Jupiter inducit: cæleſtia ſceptra rotanda,
Dos datur, & cæli & mundi globus: illa ſuperbo
Ex Elephante ſedens ſolio, exſpatiatur Olympo;
Invehitur protracta ſuis pavonibus; ardet
Amplexus libare ſui Jovis. Ipſe Deûm rex
Fulmina dedidicit, formidandumque tonantem;
Nec jam ſævus, Amor totus, meditatur amores:
Conſecrat amplexus, & baſia purgat amantum;
Et Venerem laudans, nataſque Cupidine flammas,
Pœnitet eſſe Jovem, qui fulmina ſpargat & iras;
De Jove gaudet Amor fieri, dicique Cupido.
Pompa venit: Sponſum denſo agmine ſtipat avita
Nobilitas, Chariteſque, & Gratia multa coronant:
Cui blandus, nec mutus Hymen ſub corde renidet;
Quem candor, rectumque, & majeſtatis honeſtas
Commendant, magnoque ſuperbior Hercule virtus.
Aſtra parem genuiſſe negant. Molîtur, in alta,
Multa animos natura; creat Te, clare Georgi,
Imperio Atlantem, & moturum bella Gradivum.
Cor pietas, animum candor, ſapientia vitam

Per-

Perpolit, & mores reverentia pacis honeſtat.
Reginam potuit Nympham mens alta mereri.
Hunc videat Phœbe (Phœbe videt omnia) amabit.
Te propter, Daphne contemnet Apollinis ulnas;
Non Europa Jovem, non Cypris amabit Adonin:
Nec Lunæ, Endymion (ſi te videt illa) placebis:
Laodamia ſinum tibi, Proteſilaë, negaret:
Amphitryoniadi ſua Deianira petenti
Oſcula ſubtraheret; fugeret Briſeis Achillem.
Ilia negligeret Martem; Tibi Delia Phœbum,
Et Tibi deſereret ſolium Saturnia eburnum.
  Sponſa Deam prodit, quam per freta mota natator
Quærat Abydenus, rapiatque Idæus adulter.
Fronte ſedent Veneres: format prudentia matrem,
Nobilitas claram, doctam ſapientia, ſanctam
Religio, probitas dulcem, conſtantia fortem.
Alta venuſtarum regina, ſuperba triumphat
Virgineos matrona choros. Non cultior Hebe
Exhilarat cæleſte ſacrum, cum dulce tonanti
Nectar, & Ambroſios fontes formoſa miniſtrat:
Sed neque talis erat, formâ, Phaëtontia mater:
Te viſam arderet Phœbus, radioſus amator:
Te viſâ Alcides tenereſceret; ille per Orcum
Quæreret, & raptam toto ſequeretur Averno;
Monſtra Tuo, Stygiumque canem frenaret amori.
Aſterius Tua colla petit; dat ſponte lacertos
Hippolytus, neque Bellerophon Tibi ſubtrahit ulnas:
Tempore ſi priſco nata Eleonora fuiſſes;
Andromachen Hector; Phœdram, ſua gaudia, Theſeus,
Æmonideſque Thetin fugeret, Galluſque Lycorin:
Dirus amor Paridis damnaret Pellicis ignes:
Oſcula Penelopes averſaretur Ulyſſes.
Mille Deas ſuperas, Jovis una mereris amores,

Gem-

Gemma pudicitiæ, magnetica gemma virorum.
Progredere, & cultos pretioſæ frontis honores,
Spectandos populis, attolle, Aloyſia: vincis
Auguſtas formâ matres, & denſa puellarum —
— Agmina: in amplexus illabere fœta marito.
Fœdera Vulcanus thalami ſociata renodat
Nexibus æternis, adamantina vincula fingens.
Aſpirat fortuna, parem genuiſſe laborat,
Et (quod malit amor) patri virtute priorem.
  Publica Olympicolæ teſtantur gaudia: ludit
Mulciber ignicrepis, colludit & ignibus Hymen.
Dreſdeniæ Dryades pudet, & latuiſſe Napæas;
Deſeruêre Albim, gens deſeruêre Viſurgim
Nereidum, approperans, feſtis perculta corymbis;
Deſeruêre ſuos Nymphæ, gens roſcida, fontes;
Luxuriantque choro, madidantque in murice cinctus:
Ter caput irrorant lymphâ, tinguntque liquore.
Concha fluenticolas recreat, Tritone canente:
Glaucis vectus equis, glauco Neptunus amictu,
Crine fluit madido, viridans caput alga coronat,
Cærulei turget geſtamine dextera ſceptri,
Cum conſorte tori, muſco frondente recincta,
Juncorumque trahens fluviale paludamentum,
Concelebrat gelido calidos ſub flumine amores:
Omnia cum gaudent, celet ſua gaudia Sponſus?
Heſper, Hymenque favent: nox alta cubilia Sponſi
Ingreſſura, Tuo gremium diffundit amori.
Nympha virum, thalamumque ſuum petat, aurea Nympha.
Connubii fructum cælum, ſacra pignora, ſpondet.

Vaticinatur Sponſo Poëta felicitatem armorum, ex parentis optimi maximi virtute, in Victoriâ, contra Othomanos, ante Viennam, relatâ, anno 1683.

Rex Thracum, Mahomet, caudæ jactator equinæ,
Bella coronatis Aquilis ciet: ante Viennam,
Imperii dominam, caput orbis, Cæſaris aulam,
Muſulmaniadum trahit in certamina mundum,
Succolante Aſia, & ſuccenturiantibus Afris.
Ore æratarum baliſtarum, ignea hiulcant
Mœnia fulminibus: murales ariete crebro
Compages nutant; patet interruptus hiatus.
Turma Janisaridum, Solimania robora, vaſtæ
Incumbunt labi, cumulantque cadavere vallum:
Enſe catenatas crates diſſolvere tentant;
Terrificant obluctantem ferroque globiſque:
Conquaſſantque altam, convulſis turribus, aulam
Pulvere Tartareo fœtæ, incenſæque cavernæ.
Tartarus interea volat agmine fuſus, agreſtes
Perpopulatur opes, & ſordidat arva ruinis:
Sic nimbis latè torrens Borealibus auctus,
Volvitur undiſonus cumulus; multoque volutu,
Conſurgunt fluctus; ducuntur ab orbibus orbes
Effuſi, & flumen de flumine, ab amnibus amnis
Proruit, Oceanum de gurgite gurges adurget:
Accreſcunt, exporrecto glomeramine, montes
Immenſi; & gyro gyros graviore rotundant:
Sorbentur ripæ, ripas ſupereminet unda;
Exſpatiantur aquæ, ſpumis ſalientibus; altos
Victa per arva gradus audax molitur, & agris

Jam

Jam debellatis vis defrenata procellæ
Incubat, exſultans furialibus æſtibus; æſtus
Accumulat ſtrages, & inundat vortice campos:
Tempeſtas animoſa ſalit, fremit unda, bibaci
Ventre vorans ſilvas: Cereris ſternuntur honores:
Terra fugit, Neptunus ovat, monteſque triumphans
Prata rapit, mundum ſpoliat: ſunt omnia pontus.
Pannonios ita graſſatur Scytha prædo, per agros
Illapſus: ferroque lares populatur, & igni:
Non domus indisjecta manet, nec parcitur ipſis
Cælitibus: templa (ô rabies!) ſternuntur & aræ,
Sternuntur ſata læta, laboratumque novale:
Grandinis it vaſto tempeſtas turbida campo:
Arva ruinoſis incurſibus hoſtis inundat:
Ferreus incumbit Cereri, & ruit omnia miles.
  Et torpemus adhuc? Raptum ſorbemus inulti
Auſtriadæ? Nec tanti injuria majeſtatis
Cæſareæ eſt? Laceras Aquilas, delubra, Viennam
Bulgare, convellas? Saxo auxiliaribus armis
Advolat, & Cracco, qui Byzantina cecîdit
Caſtra, Jagellonidum ſpumante Boriſthene tabo,
Regnatorem Aſiæ, dominatoremque Scytharum
Impetit, ignivomaſque exſibilat ore Megæras.
Sarmata concurrit, cum bellatore Boruſſo,
Conglomerata ruit Lituania, lecta virûm vis,
Biſaltas frenare capax, cantata triumphis
Moldavicis, Lunamque ſuo devolvere cælo
Conjurata, Hydræque tumentia colla ſecare,
Fræna Parætoniis ſubjungere tigribus audax.
Auſtriacas Aquilas, & fulmina digna tonante,
Bavare, bellipotens Princeps, in prælia cogis.
Exſpatiantur agris, gens pugnax enſe, Liburni;
Non caput horreſcit galeâ, non pectora ſcuto;
Frons galea eſt, animus murus, ſunt pectora ſcutum.
Dalmatico ſpadice ſedet Dux Muſtapha, in auro

Emicat; Oſmanios, prædæ dulcedine, flammat
Grandiloquus; fulvâ radiat frons alta tiará;
Et diademàtus caput, in-fulgente pyropo;
Veſte paludatus, gemmis oſtroque ſuperbâ;
Laxat adorandum majeſtas Bulgara faſtum:
Caſſide ſublatâ, furias oſtentat honeſtas;
Maſſagetaſque, Scythaſque, bipenniferoſque Gelonos,
Cumque Canopæis, hortatur ad arma Moloſſos;
Lunigerumque urget per ſtridula ſibila Martem.
Agmina Teutonii Atlantis, manus Hercule plena,
Emeriti heroes, flos belli, animæque cruentæ
(Nec peperit Bellona pares) ſtipantur in alas,
Pugnatura Duci, debellatura Dracones,
Muſulmanigenas, & Martia fulmina Parthos.
Stant inimicæ acies: Amuratica pectora cælum
Barbarico pulſant clamore; paventia ſignat
Argumenta ſonus. Galeatos perdit in ære
Dux Saxo vultus; loricam ſquama renodat.
Saxonicæ turmæ, gens ſueta incurrere in hoſtes,
Proculcare acies, ruere agmina, ſternere caſtra,
Aggreditur Thraces: princeps furor ardet, & audet.
Dux tuus, Albi, præit, cui plurima fronte Meduſa,
Infundit bellatrices per pila phalangas:
Criſtarum ſilvam facilis vibrat aura comantem:
Vivida Bellonam venarum ſemina ſpirant;
Majeſtas animoſa ſuos facit eſſe leones;
Exhilarat Martem exemplo, proritat & auro;
Nec mora, congreditur. Per fulmina pulvere mota,
Stipataſque neces, in Achææ cornua Lunæ
Pérfurit; & cuneos, cuneo quatiente, flagellat.
Brachia purpureo ſudantia pérmadet imbre:
Antévolans Aquilas, ruit obvia; nemo volantem
(Dum obſtantes prætergreditur, ſtricto enſe, maniplos)
Aſſequitur; ſignant ſed ſtrata cadavera callem:
Namque peremtorum Mundum poſt terga recalcat.
Ho-

Hoſtibus incubuêre hoſtes, animiſque, probriſque,
Miſſilibuſque globis, longùmque minantibus haſtis:
Conſonuere enſes, oculiſque loquentibus iras,
Procudunt flictûs, Lunamque ad Tartara mittunt.
Obſtinat impreſſûs rabies, ignara repulſûs;
Aſſultûſque urgens, laniatibus aſperat hoſtem.
Vaſta, immane tonans, baliſta effundit hiatum:
Concuſſum obloquitur cælum: furit ignibus aura.
Expavet ad fremitum recrepantis murmuris Afer:
Saltibus exſiliunt Satyri, fugiuntque Napææ;
Cum Faunis Dryades, & plebs timidiſſima, Panes
Per carecta ruunt: Naias, confuſa pavore,
Dicitur ad primos fugitiva recurrere fontes.
Vidi ego turbato properantes agmine ſtrages:
Vidi Othomaniadum volitantia crura per auras;
Vidi equitum, laceris galeis, ſtillante cerebro,
Implexos ſparſim ramis pendêre capillos:
Baltea cæde rubent: igneſcunt pulvere vultus.
Deſuetum exſorbet tellus ſaturata colorem.
Crudeſcit Mavors, qui mortibus arva cruentat:
Caſtra flagellantur. Turgeſcit Muſtapha in iras;
Barbaries, formoſa minis, micat ore nigrante;
Dumque recompoſiti circúmglobat agminis alas,
Effundit laxas, deſperataſque cohortes;
Et Leopoldinas circúmtonat ære catervas;
Pugnat dente; oculos diro fodit ungue; cruores
Vi jacit in vultum; Craccoo lumina obumbrat.
Non tulit hoc Saxo, ruit impiger, impiger enſem
Falcatum, immanem, Scythicum, quem ventilat auris,
Iſmario extorquet; ſilvam barbæ arripit, & vi
Circúmagit pavitantem, & fulvâ involvit arenâ:
Sternitur informis, proſtrato corpore, truncus.
Ilicet, & noſtram pétito hoc, ait, enſe Viennam;
Auſtriacaſque Aquilas, audax, laniare memento:
Dixit, & Odryſio ſcrutatus acinace coſtas,

Ventre furit medio, & ventris tranſverberat oſſa.
Pulvere ſtant auræ: craſſeſcunt flumina tabo:
Gleba ſaginatur, nece fermentata Getarum:
Diluvium meditantur agri: ſunt omnia ſanguis.
Mars ſudat, nutatque acies. Denſantur, aguntur,
Quaſſantur cunei: collemque cadentia fingunt
Corpora Biſtonidum; ſqualetque in pulvere peſtis.
Defervet feritas; torpenſque pavoribus, ira
Defrenata; fuga quærit, non enſe, ſalutem.
Muſtapha dilaniat, Mahometica dona, Zebellos,
Hirſutos nivibus, maculæque decôre comantes;
Et trabeam, & multo martes Adamante rigentes:
Et fugit antevolans; ſed lumina torva retorquet,
Grande fremens; vanoque minas meditatur hiatu.
Fruſtra ultor, rabido ore furis, Martemque remugis,
Sanguinolente Draco, & caudâ languente minaris.
Ferrea tempeſtas baliſtarum incubat hoſti:
Terga fugæ caſtigat eques, Lunamque cruentat;
Seque horror pavitat, numeroſaque funera damnat;
Martis opus Mars ipſe ſtupet: proſtrata Scytharum
Agmina ferrato obtritu temerantur equorum:
Oſſibus albet humus: ſunt omnia mortis imago.
Territa barbaries, ſua, mundum, caſtra relinquit;
Dum fugit, exululat, numquam viſura Viennam:
Sic lupus, armenti fulmen, niveique tyrannus
Velleris, armato pavidus paſtore fugatur;
Ingrediturque altas, umbroſa cubilia, ſilvas.
Muſtapha linquit equum, & regale paludamentum,
Excutiens pavidâ totam cervice Viennam.
Præda triumphatos jacet, hoſte jacente, per agros,
Bis quinquaginta tormenta metallica, peſtes;
Aurumque, argentumque, & corpora vaſta, cameli;
Threiciæ pateræ, & baccata monilia, torques:
Pars ave criſtatas galeas Phœnice, tiaras,
Umbones, frameas, peltas prædatur, & harpas;

Picta-

Pictaque barbaricis Sultania ſigna Chimeris,
Iſida: pars Epaphum, Bubaſtin, Anubin, Oſirin,
Et fictas clypeis ſphinges, cum gryphibus; adde
Centauros, Arabumque Hydras, & monſtra Draconum.
Tolle, Vienna, caput, combuſtum pulvere, in auras:
Starrenbergiades, laceris de mœnibus exi;
Cæſareo gladium ſolio ſubſterne cruentum:
Cæſar adorandus Lunis ſua ſceptra coronet,
Cæſar, amor cæli, Mars invictiſſimus orbis;
Temporaque infulgens lauro, Capitolia ſcandat;
Et pede profubigat Scythicos victore tyrannos.
Amphitheatra ſonent Lotharingos, atque Badæos.
Aſſurgant, Veterane, tibi, & Caraffa, Coloſſi.
Cum Scherffebergo, pugnax Walæe, triumpha:
Vivite, Bavarici, gens formidanda, leones!
Vivite, Pannonii, gens impigra, vivite famæ!
Dux Schoningus ovat, qui turrigeros elephantos,
Et bullis plumiſque ſuis phalerata, camelorum —
— Agmina victor agit, biga ſpectandus eburnâ.
Saxo, leoninis heroibus, inclyte Saxo,
Magnanimas venas, nervoſque in bella miniſtras.
Germanas acies, Craccoo Rege ſequente,
Mars de Marte præis, Leo de radice leonis;
Horriſonas vomis ore Draco ſpumante ruinas;
Et Leopoldinas firmas, virtute, coronas:
Aſpicis, ut volitent Getici ad tua ſigna triumphi?
Læta triumphales lauri de caudice, ramos
Carpit; & è ramis ſertum Victoria nectit
Palmato capiti, lemniſcatamque corollam.
Ille pavor regum, qui mundi regna voravit,
Sub plantis ululat Mahomet, mordetque catenas:
Ille giganteus, totoque auguſtior orbe,
Detumuit faſtus, Reges regnare profeſſus.
Te victore, ſuos damnat Babylonia Reges,
Deſuevitque minas contemtrix alta Viennæ:

Thracia jam timido lentos crepat ore Gradivos;
Thracia turrigero vellit de vertice Lunas,
Illunes Lunas, crucis admiſſura tropæum.
Capta triumphali, tam ſæva ſuperbia; pompâ,
Inſultanda jacet; collo ſonuere catenæ.
Ilicet, & caudas, Mahomet fabricator, equinas
Terrori oſtenta: tibi cauda fugata flagellum eſt.
At tu, Myrmidonum domitor, ſtirps aurea regum,
Formidande Scythis, bellator Saxo, Georgi,
Peſte tyrannorum exſtinctâ, Mahomete, triumpha:
Exere lauriferas, Dux belliger, exere criſtas:
Auſpicium pugnæ, aſſultum, impreſſumque dediſti.
Admirande Heros, heroum fulmen, & Atlas
Cæſarei mundi, Dux Herculis Europæi,
Marte tuo (ſed habet partem Craccovia laudum)
Marte triumphatus, debellatuſque Ducum Dux:
Magnificas Aquilas, auguſti fulmina ſceptri,
Proſilit è ſolio tibi gloria. Scande curules,
Quos tibi ducit honos, meritis digniſſima merces.
Prona tuis aderit ſignis victoria. Coget
Fauſta ſuam Fortuna rotam tibi currere, Ductor.
Fama tuos, numquam tacitura, loquetur honores.
Vivet, Marte tuo, Germania libera vivet:
Te ſine (nec neſcit) Germania barbara Lunas
Oſmanias, Aquilis pulſis cum Cæſare, ferret:
Numen adoraret, ſine numine, dira Vienna,
Delicium mundi, Europæ regina, Vienna.
Viſtula purpureas, non jam piger, eluit undas;
Nec modò ſanguineo lenteſcit gurgite Dravus;
Fonte retardato, flumen Tibiſcus adurget;
Vincula jam neſcit, neque barbara Savus adorat:
Boſporus, & Tigris, Tanaiſque, & Phaſis, & Hæbrus,
Flumina præcipitata, catenatuſque Scamander,
Imperio, Dux Saxo, tuo, ſine murmure, currunt:

Di-

Diſturbant turrita ſuas geſtamina Lunas
Iſmarus, & Rhódope, cumque Oſſâ, Taurus, & Hæmus;
Aſſurguntque tuis, ſubmiſſo colle, triumphis;
Delibantque tuis, dum tranſis, oſcula plantis.
Inſere Cæſareæ palmas, Dux magne, coronæ.
In gremium volat, ecce, tuum victoria, Cæſar:
Fulminibus poſitis, Jovis armiger, omine fauſto,
Sceptra, decus Thracum, defert, Scythicamque coronam;
Terque ſupervolitat niveis tua tempora pennis.
Mars, age, Teutonidum; Budæ obluctantia franges
Mœnia: Belgradum perrumpes, oſtia Dravi,
Danubii frenum, rapidique repagula Savi:
Vulcano dabis Ezecci miracula pontis.
Pannonii, cum Silvanis, & Boſnia Jano
Succumbent, Leopolde, tuo: tibi Bulgara clauſtra
Proſilient patefacta; ſagittiferique Geloni
Numen adorati ejurant Mahometis ad aras.
Indue lunigeras, victor Leopolde, tiaras.
Martia dextra globum Lunæ gerat; imperet orbi.
Sub ſolio jaceat Mahomet, diſcatque tonantem
Auſtriacum regnare, & non explodere Reges.
At tu, nate Ducum de ſanguine, magne Georgi,
Mars de Marte; patris, Thracum victoris, imago;
Indue belligerum, factis, Dux, indue patrem:
Quem geris ore virum, paribus virtutibus æqua:
Clarior ipſe tuos atavos, imitamine laudum,
Vince: triumphales ſtatuet tibi Saxo Coloſſos:
Antevolabis avos, famâ poſt terga relictâ.

EPITAPHIUM
HELLUONIS.

Vivite, ventres;
ſed prætereat ſobrius;
nihil mihi cum eô negotii eſt.
Ego trium ventrium elephas, eſuriorum pater,
nepotum filius,
abdominis Dominus, Liberi ſervus,
ſervivi accurandæ cuticulæ;
ſed nullis ſatis Bacchanalibus ſatur,
Saturnalia pernox, pervigilque celebravi.
Dum vixi, ſine reſpiratione bibi, ſitivique quâvis horulâ,
bibax piſciculus, madidus anſer.
Menſas ſine menſurâ immenſas, immerſus merô;
lætiores ac lautiores cupedias, cupidiore alvô,
avidiùs, & rapidiùs voravi.
Archimagirus ventripotens, lurconum Hercules,
Phagonum Roſcius,
obbarum ac ollarum Harpyia, ſingula pocula,
gulâ indomitâ, degulavi;
lucelli decoctor, morti nihil ſuperfluitatis,
niſi urnas ſiccas, & oſſa,
meique multivoris vermibus deſiderium relîqui.
Æquè prodigus, & avarus defæcati, delicatique Lyæi,
in Lycæô Bacchicô,
aptiſſimas, apertiſſimaſque páteras,
è lagenis, plenis venis, affundebam:
& ne vinô cumulatô irrigarem tumulum,
hôc in non jejunô ventriculô meô, non ſobriè,
ſæpè ſepelivi.
Comeſſatorum comes, gulonúm & epulonúm cóllega,
unam mihi, dum exlex vixi, ſtatueram legem,
ſine lege vivere, bibere ſine modô.

Cya-

yathiſſabam pancraticè, & ventrium omnium hoſtem,
ſitim debellavi,
robuſtô muſtô.
Potitando exhauriebam flumina,
exgurgitabam Oceanos vomitando,
ſemper perliberalis Liberi pullus,
ve biberem, ſive ſuppellectilem ſtomachi egererem.
Novus Diogenes ex doliô, Academiâ meâ,
non in doliô, vixi.
Genii limpidiſſimi, lepidiſſimique, ingenii liquidiſſimi,
docti, decoctique judicii,
Profeſſor juris, crapulæ diſcipulus,
veteranus Bromii tyrunculus,
ad lampada Apicii, quæ vinum redolebat, ſtudui;
diſputans ad ravim in páteris, ac pátinis,
ederâ coronandus:
adſidelâ perpetuâ, uti Veſtalis virgo,
ſervabam ad foculum poculum;
poculorum, & porculorum pontifex maximus,
ſacrificabam hoſtias, calices, Libero non illiberaliter.
per dapem adeptus adipem prægravem;
florem Maſſicum, rorem Bacchicum,
medullam calicum,
indulgenter, ùt ſus, exſuxi;
ſiticuloſumque corculum, ebriolus & ſitiens,
ſitulâ corroborabam.
Permiſcebam cântharum, ac cantum;
ſympóſia cum ſymphoniâ,
non illepidè & tripudians, & titubans:
nam malè ambulant, qui benè bibunt:
& podagroſos ſaltus cient lætificæ Bacchi lacrymulæ.
Bibones perrarò canos ſuos numerant,
niſi caveant à cavea, quæ ſanitatis fundamen excavat:
quia prædivinum vinum, juvenum venenum eſt.
Pronus, & promtus

ad

ad pampinorum ac popinonum obbas, arma meâ,
exercitus cauponum, & caponum in aciem
eduxi ebrius,
Perbacchantium anteſignanus,
pergræcantium primipilus,
frugiperdarum, bucconum, frontonum coryphæus,
commilitonum vociferantium bombomachides,
digitis decem, quaſi tot lanceis, lances oppugnavi,
lancinatis carnibus:
inediam, ſitimque, hoſtes meas, aviditate duce,
expugnavi:
rationem mentis ad deditionem coëgi,
amentiâ præſide:
rebellionem in obſeſſâ ventriculi arce paſſus,
vappam in mappam eructans,
heſternam crapulam evaporavi;
crebrô ariete, pariete corporis lapſante, ſtrage muſteâ.
Bellum in undis exarſit:
in campô ſiccô, infauſtis hauſtibus, naufragus fui.
Plenis ſcyphis, ac ſcaphis, cymbis, ac cymbiis,
in mari Falernô, gurges, navigavi:
ventris onerariam, Bacchicâ ſuppellectili ſaburratam
numquam ſaturatam,
tamquam ſentinam, infervеſcente comeſſationum
tempeſtate, exonerabam:
ita prægravem venti tumore, & humore ventriculum,
ab aquâ intercute obſtetrix liberavi.
Jactabam coram urnularum amatorculis,
& adoleſcentiantium fraterculis,
gnarum eſſe me, imò gnavum meri in mari
Cæcubô piſcatorem.
Eram crapulæ theſis, ſympoſiorum magiſter,
temulentiæ profeſſor,
juris utriuſque, liquidi in primis, ac ſicci,
in Athenæo culinarum doctor,

artis

rtis bibulæ præſes, decoctorum Rector magnificus,
in ebriolorum collegiô, argumentabar ſtolidè,
non ſolidè;
olens Liberum, non libros;
ſorbillabam, perbibebam, cantitabam, titubabam:
eſurionum princeps, rex combibonum,
vitulantium imperator,
paraſitorum monarcha, zythô permadens,
& identidem cadens,
ſtrenuè & impigrè paraſitabar, comeſſabar,
helluabar.
Titubantium, ac vitulantium chorâgus,
extra chorum & thorum ſaltavi,
garriendo, luſitando, pitiſſando, laſciviendo,
revomendo;
formabam ſigmata Græca, accentus circumflexos,
circulos Mathematicos;
tunc, ut præ vinô aquam declinarem,
me ſubitò erudiit Grammatica;
qui vinum per omnes caſus,
& bibo per ſingula tempora, & modos noram inflectere:
Rhetoricam Sileni callebam ad unguem,
ejuſque aſellô doctior, bis ſapiebam,
juris utriuſque candidatus emeritus, & rude donatus,
thyrſum ederaceum gerebam, coronatus botrô.
Diu, noctuque cácabos, trullas,
& cucullos ſpumantes eviſceravi;
& poculis, & oculis certatim collacrymantibus,
profuſis loculis:
oenophora decumana, promulſide exuberantia,
proboſcide emedullavi;
donec immotis, à ſuis ſedibus, pedibus,
in Bacchidum ædibus,
ex tectô lectôque ad lætum lethum jacens
cucurri.

ſe-

ſepultus merô, ſomnô, nocte, meróbibus,
& multibibus,
adhuc multùm tumultuabar,
& ſorbilia, & veſca ſtomachoſus depoſcebam:
ſed pro mortuô haberi ebrius à ſobriis ſolet:
nec Bacchi porcis, gemmantis vini margaritæ
objiciendæ,
ſed Cereris epulô reſervandæ.
Peractis feſtis Bacchanalibus, Liberalibus,
Saturnalibus,
exantlatis, ex ſaburrata ventris ſcaphâ, flocibus,
procubui, domum repedans, in oculis fori,
inter luteas roſas ſordidulus porcus,
quievique collutulatus, rhonchiſſans tuba altiùs:
cubile, cui incubabam, erat humus; lectus,
lapides;
cœnum, culcita; pulvis, pulvillus; imber,
plumæ;
vappa, ſtragula; cælum, tentorium.
Hoc, hoc compotorum dormitorium eſt:
iſtic dum quievi irrequietus,
ecce repentè oborta eſt ab oriente,
& occidente meo tempeſtas,
quâ ſuperobrutus, animam vinoſam,
Baccho ſacram,
unà cum ſolemniore vomitu, exhalavi,
navigium meum naufragium in alvi promontoriô
paſſum eſt.
Sic ventrium ſacrificuli,
temulenti, & in multam noctem tumultuati,
& ſomnolenti, vinique vi tumulati vivi,
cadere è cado, caſa ſuâ, ſolitô caſu,
in obſcœnum cœnum non deſueti,
conduntur in doliô, ebriolorum ſoliô,
Bacchi Mauſoleô.

Ite rectà in viam veſtram, Nepotes,
& temulentiam dediſcite:
nam ebrietas eſt avidior ſaturitas,
illiberalis profuſio,
inamœna hilaritas, ſanitatis inſania,
mendicitatis veſtibulum,
ruina mentis, vivi hominis ſepultura:
ſobrietas eſt & ſanitatis, & ſanctitatis parens;
ſed pauculis liberis læta:
temperantia eſt ebrietatis noverca,
quæ corporis harmoniam, & Mundi ſymmetriam
ordinat:
intemperantia ſolemnem, in humanô,
& Mundanô corpore,
muſicam confundit:
nam popina propinat pœnam; dolium,
cordolium;
liquor, deliquium; caſum & occaſum, cadus:
muſtum, buſtum; pocu um, loculum.
Requieſcat in ſiccô, familiæ tuæ tempeſtas.
Valete, ventres.

Teſta-

TESTAMENTUM EBRIOLI MORIENTIS.

Sus vixi: ſine fine, capacia pocula mille,
Nocte dieque, gulâ ſemper hiante bibi.
Vivere cura fuit Baccho; mihi vivere nulla,
Cura fuit: captus mente, merôque fui.
Decoxi bona cuncta; & poſt exhauſta Lyæi
Flumina, adhuc ſitio; nec moritura ſitis:
Sed bibere immenſos hauſtus, & vivere feſſus,
Ne ſitim, os claudo: venter amice, vale.
Urna ſuprema mihi bibitur, quam, Bacche, propinas:
Urna relinquenda eſt: urnaque, morſque vocant.
Sed pudor eſt inteſtatum decedere: Bacchi
Heſterni hæredes, ebria turba, veni:
Ebriolis calices, & pocula ſicca relinquo,
Et numquam ſaturam, ventre vomente, ſitim.
Vos, Bacchi fratres, pictas has volvite chartas;
Sunt ſiccæ, ſitiunt immaduiſſe merô.
Crapula, dulce malum, voſque, o mea vina, valete;
Lætitiæ & ſomni ſemina blanda mei:
Bacche, vale: indulſi tibi, Bacchanalia vivens:
Finitum feſtum eſt; nec bibiturus eo.
Popotus videor *tototus*; neſcio vocis
Protutuliſſe ſonum: me mea lingua fugit:
Elinguem pateræ linguam fecêre loquentem:
Muſta loqui, quamvis ſint quoque muta, docent.
Gaugaudet loloquela mihi præcurrere balba;
Hæret at in mediô vox *momoleſta* ſonô:
Utere cautelâ (*proproderit*) ebria lingua:
Ne *loloquare*, cave: te *tatacere* decet.
Verba *probabavi*, *ſermomoneſque* referre;
Sed mihi præpropera eſt vox, ſiſilére vetat.

De

Devoveo, capitis peſtem, *Faſalerna* Lyæi
  Muſta; mihi claudunt, ſurripiuntque gulam.
Lalapſum peperêre mihi *popocula* crebra,
  Peſpeſtem pedibus, mente natante, ferunt.
Me, mea lingua, audi: rectè vis ire, loquique?
  Ne bibe: *cacaſum* pocula crebra creant.
A caveis caveas: *Babacchus* muſta propinat:
  Si faveat, paveas; Bacchica tigris eris:
Nam podagrâ, chiragrâque, bibax, cerebrôque laboras:
  Sæpè tuus caveas pes peragrare ſolet.
Qui benè ſæpe bibit, malè claudicat: anſeris inſtar,
  Ambulat; offendit, nec pede certus abit.
Non patitur regem, qui ſternit corpora, Bacchus:
  Quem ſi crebrò hauris, qui titubabis, eris.
Quid juvat ebriolos leporinam ducere vitam?
  Si lepus ille, vorax porcus, ùt Orcus, olet?
Ore vorant, de more vomunt, & amore Falerni,
  Pingue cadaver alunt, pingue cadaver olent.
Ad fontes, Bacchi montes, ſua gaudia, currunt;
  Sed nolunt claudi nocte redire pedes.
Ebrius ebriolos quærit, parileſque nepotes:
  Pota ſenem potum ſollicitabit anus:
Rana placet ranæ, paſſer cum paſſere cantat;
  Alloquitur comites garrula pica ſuas:
Luſcus amat luſcum, bubonem bubo ſalutat;
  Anſere cum claudô ſic quoque ſaltat anas.
Vacca præit vaccæ, comitatur aſellus aſellum;
  Cum vitulô vitulus, ſus pigra juncta ſui:
Triſtis amat mœſtos, hilaris gens miſta jocoſis;
  Cum bove bos mugit; cum pare quisque ſuô.
Non maculas pardus, non mentem ponere ſuevit;
  Non animum, aut villos exuit ipſe lupus:
Et natura ſuos ſervat corrupta colores,
  Tinctaque teſta diu ſpirat odore malô.

Quos juvat ingenii, juvat & concordia morum;
Se ſtudiis gaudent conſociare ſuis.
Affundit ranis muſtum, qui muſta bibaci
Propinat ſtomacho: plus elephante bibit:
Dat canibus paleas, aſinis dura oſſa voranda:
In ſilvas quercus, in mare portat aquas.
Vis, ut, qui potat, dimittat pocula? Aſellum
Tondes; Æthiopem fonte lavare paras:
Anguillas capta, de pumice prolice fontem,
Fontem hauri cribrô, ſaxa natare doce:
Ire doce rectà cancros, ſaxumque revolve
Siſyphium, placa Tantaleamque ſitim:
Olla tenens pravos ægrè dimittit odores;
Servat homo mores, ebria turba ſuos.
Muſca petit menſas non invitata perunctas;
Invitô dominô, fercula lauta vorat.
Si vènter dapibus, ſi nummis ferveat olla,
Ingeniô ducunt liberiore diem:
Dum fervent epulæ, fervent dum vina, famemque
Debellant, famam, fercla aliena, vorant:
Plura vomunt, qui plura bibunt, quæ dicere nc
eſt:
Ebria amat cantum, nec bene lingua canit.
Teuto bibit tutò, qui verum dicere certat:
In vinô verum, Teutone teſte, latet:
Proditor arcani, lites creat, agmina ſternit;
Et pulſô reddit gaudia tuta metu.
Ebria turba furit, Bacchi ſi ſanguis inundat:
Nam cerebrum vacuum fœta lagena parit.
Sarcina ſunt pateræ multæ: gravis orta procella
Naufragium, & puppi multa ſaburra vehit.
Pinguis ab Occaſu tempeſtas, pinguis ab ortu
Imminet; & geminô fluctus ab ore furit.
Dicuntur, qui muſta bibunt, haurire ſalutem;
Plurima, Bacchô hauſtô, naufraga turba perit:

Nulla ſalus Baccho; jejunia ſacra colantur:
Vivite vos, ventres; nil ego ventris alam.
O monachi, ſtomachi ſunt veſtri dolia Bacchi;
Vos eſtis peſtis; crapula teſtis erit.
Tertia natali celebrat ſacra nocte ſacerdos;
Cur calicem novies evacuare juvat?
Imbibit ille novem Muſas, totidemque Meduſas,
Sacra tribus furiis dum tria nocte facit:
Ter calicem, dum ſacra facit Romana, ſacerdos
Haurit, & ebriolus tres vorat ore deos:
Prima ſalus Baccho; tibi, blande Cupido, ſecunda eſt,
Mercurio furi tertia ſacra ſalus.
Sed Deus eſt ſurdus; non vult audire bibaces:
Vappam animæ pingues (pocula teſtor) olent:
Nocte dieque bibunt, & vivunt, anſeris inſtar:
An cælum anſeribus, cum ſuibuſque patet?
Feſtivi fratres, ranarum more bibentes;
Non ſitit ullus aquas, non bibit ullus aquas.
Ebrius hic animam vinô, non ſanguine Bacchus
Purpuream vomuit; nunc Acheronta bibit:
E Bacchi turbis jacet hic ſub mœnibus urbis,
Plenus erat fumi, qui requieſcit humi.
Plus æquô, qui plus & equô potare ſolebat,
Dum cadit, in vacuô conditur ipſe cadô.
Sic vacuus curis ego Bacchanalia vixi;
Humida rana, meri flumine merſa, fui:
Murmurat hinc venter, neque ventris murmura curo;
Murmurat hinc plenum felle, merôque caput:
Denique nudus opum, cum paupere conjuge, ploro;
Et quæro loculos (perdita cuncta!) meos:
Sobria menſa, focus nullus, domus indiga rerum eſt;
Quodque magis torquet, venter inanis hiat.
Crapula, pœna meri, tu crapula, craſtina peſtis,
Infeſtas cerebrum, dilaniaſque meum.

In gemitus iviſſe juvat; gemuiſſe nepotum eſt:
Pro muſtô, lacrymas, pocula mœſta, bibo.
Vina gulæ noſtræ ſolatia vana fuerunt:
Devoveo noſtræ noxia vina gulæ.
Naufragus in vinô natat ebrius: hauſtaque cymba
In ſiccô: clavô, mens, rationis, eget.
Qui toties potus jacui per compita fuſus,
Non ſurrecturus, ventre gravante, cado.
Vixi par porco; ſed non tumulabor in Orcô:
In caveà cineri ſicca ſtat urna meo.
Cantharus, opto, meum fac pendeat ante ſepul-chrum,
Fiſtulaque, & vacuô pocula ſicca merô.
Spargite, mando, meum muſti liquore cadaver:
Oſſa merum ſitiunt arida, ferte merum.
Hôc tumulô tumulus tegitur (ſubſcribite buſto)
Hic ſitis, & ſitus eſt, qui ſibi venter erat.
Fortè volent ſtulti nomen noviſſe ſepulti;
Sum dictus Janus, qui bibianus eram.

LA

AMSTELÆDAMI.

Adeſte Oculi, ſpeculatores percurioſi,
immenſum in urbe orbem, emenſi admiramini.
Hæc eſt illa oppidorum gemma, aula magnificentiæ,
illuſtramentum ſuperbiæ,
elegantiarum diadema, terrarum cælum,
elaboratæ cælaturæ architectura;
ſupra elegantias inimitabilis,
ſupra amplitudinem ſpatioſa,
ſupra faſtum magnifica, ſupra jactantiam invidenda,
ſupra audaciam inexpugnabilis,
ſupra libertatem ſecura;
mœnibus minax, undis invicta, religioſa templis,
ædificiis perculta,
ſitu amplivaga, Spartana baſilicis, emporiis florida,
mercibus barbara,
nationibus conſtipata, variis una.
Pariſios, Londinum, Antverpiam, Hamburgum,
Venetias, Conſtantinopolim,
principes orbis urbes omnes una continet,
ac ſupervagatur;
gremiô circumplexa ſuô Orientem,
Occidentemque Solem.
Etiamnum ingrandeſcit, & integraſcit indies,
perædificaturque perfectiſſima;
& dum collatatur vaſtitas,
collætatur amœnitatis compoſitura.
Orbis ſphæra eſt;
Belgium annulus orbis aureus,
Belgii Adamas adamatus, Amſtelædamum.
Curiam aſpice, juridicundo conſecratam;
quam qui vidit, Mundum perſpeculatus eſt;
honeſtamentum pompæ inexputabilis,

honoris auguſtale, concinnitatis amphitheatrum.
Hic opulentiæ luxuria,
avaritiei parſimoniam triûmphat.
Hic ſordent Corinthiacæ tabulæ,
Parium marmor evileſcit,
deturget opus Doricum, Thapſicum, Numidicum:
ars tranſcendit artem, famam forma,
ſtuporem ſtupor.
Hic cælum Archimedes ſuum ſolo æquavit,
Belgæ ſidera ſupercalcant.
Incruſtati marmore tholi, picturata laquearia,
penetralium cultura, arcuum fultura,
marmorata columnataque pilatim ſoliditas,
ignavi ſoli impatientiam patienter laceſſunt.
Hic Myronem mirari deſinas,
Apellem ne appelles quidem nomine.
Audax perpolitaque imaginoſæ ac belluoſæ operoſitatis,
vivacitas
decôrum Phidiacum devenuſtat,
elegantias perraras deflorat,
Unam inter Veneres venuſtam venerantur omnes,
oppidorum reginam coronatam.
Adeò nunc formoſa, ac famoſa,
quàm antea fumoſa baſilica.
Cupit, quam non capit,
gloria ejus ſatiari aviditas avara.
Certant pari Marte & arte ingenii ſubtilitas,
& ſublimitas ſtructuræ:
Laborat ingenii ingenuitas,
ut liberalitatem polituræ meditetur.
Montes Craſſi aureos, in baſilicarum ærariis eruis:
Cælum diceres aureſcens, argenteiſque aſtris radians
inter umbras.
Perſia, India, Iaponia, Sina, America,
uterque Mundus, ſibi peregrinus,

Am.

Amſtelædamum, confluxu ſuô, & infundit,
& fundat.
Adorat Barbaria potentiam imperioſam invictiſſimæ
civitatis,
cujus mœnia ſunt arces; fora regiones,
Obeliſci turres templorum, palatia urbes.
Plateas & rivulorum interluentium concinnitas,
& tiliarum interlucentium opacitas perornant.
Ambitioſi maris ac Martis ſecuram coronat fluminum
circum vagorum affluentia;
quam ambit circum ſonans Nereus,
allambitque imperatus, prodigô prodigialiter allapſu;
Neptunum, ac Martem cataphractos refrenant
cataractæ,
fluctuum exundantium domitrices dicam,
an dominatrices?
Totô Oceanô, machinoſis claſſibus imperitat;
exercitus exercitatiſſimos alit ſtipendiis,
Belgii ac belli nervis.
Regna mercibus opulentat,
Mundo ſuô Mundum locuplêtat:
Eviſceratur, ut ſaginet ſingulos; omnibus abundans,
vendax emacitas:
ſe depauperat, ut alios felicitet.
Princeps ſocia aureas utriuſque Indiæ Societates,
in profundis undis, ſolidavit.
Illa, illa præpotens Societas, Imperatrix Iavæ,
Imperatrix Macaſariæ coronata,
Iavanos, Macaſares, Ceilonitas, Bantemios,
Americanos,
ſuos magis terrore nominis, quam ferrô,
ac furore fecit.
Itaque emedullatæ Indiæ indicant,
ac magnificant amplitudinem Amſtelæ:
Prius circumvolantes aves numeraveris,

quàm euntes identidem, redeunteſque ad illum naves.
Forum quotidianum,
æternaſque nundinas percelebrat:
Audi vel hoſtile meritiſſimam urbem collaudans
oraculum:
Mundum divitas una civitas.
Flos oppidorum deſpicit vicina & remota,
ſine deſpectu, ac oſtentatione:
humilioribus tenuitatem non improbrat,
alienæ excellentiæ perſtudioſa.
Invidias ſubit magnificas, quas gloria;
ſed eaſdem benificentia triumphat:
hinc amores invidendos ſibi conciliat.
Promptuarium, γαζοφυλάκιον,
armamentarium Mundi commune,
cui expugnando fatigabitur pugnacitas,
exhauriendo æternitas ſuccumbet.
Expugnat animos terreos, candore aureæ nundinationis,
Pandoræ ſuæ:
devoraret utrumque orbem,
ſi capiendi libidine tangeretur.
Ardent Reges, procantque Nympham florentiſſimam,
ſine qua audent fruſtra.
Omnes ſuam volunt, quæ perſola omnibus eſt omnia,
ut ſit ſua.
Hoſpitantur in ulnis ejus Gratiæ,
quas hoſpitalitas oſculatur.
Præmioſæ Munificentiæ liberalitatem magnificentia
excipit.
Civitatis, ac civilitatis Politicæ dexteritas libertatem
aſſerit.
Agnus vel Leoni populo Magiſtratus,
legum virginitatem, aurei principatus animam,
ſanctiſſimè ſervat incorruptus.
Hic litat Deo religio, ſecuritate aureâ,

quam

quam tyranni libertatem illiberaliter catenant.
In hoc Athenæo, Minervæ ſacrario,
efflorescit artium encyclopædia.
Parnaſſum ſuum hoc loci tranſtulêre Romanæ Muſæ,
Choro ſuo Apollinem geminum & laureatum
præfecerunt,
Divi! quæ lumina! loquuntur volumina.
Sine Amſtelædamo,
Languet Francia, nutat Hiſpania, Britannia defloratur,
collabaſcit cum Hafnia Stocholmia, riget Riga,
friget Perſia, intabeſcit India, infelicitatur Sina,
mercatura fumus eſt, Mundus funus:
Amſtelædami ope, ac opibus,
Stat Belgium, floret Europa, Aſia collocupletatur,
Proſperatur Africa, America fortunatur, orbis vivit.
Opimis, optimiſque terrarum ultimarum exuviis
trabeata apricatur.
Urbium diademâta mater,
divitiarum ac deliciarum paradiſus;
altrix heroarum animarum,
quæ virtute ferreâ auream procudat gloriam.
Militat terrâ marique, laceſſita torvitatem induit:
Perdomat domeſticos, externos, æternoſque hoſtes,
quos invidioſa potentia inimicat.
Truces Thraces, indomitos orbis dominos,
ac percontumaces frangit pacis modeſtia:
ſemper facilis, & perpacare diritatem,
& amicare excandeſcentiam.
Religioni flagellatæ, & exſulanti pietati,
molliorem ac meliorem patriam,
Viſcera ſua, redônat.
Citra invidiam audit oppidorum pupilla;
quia ſupra jactantiæ audaciam,
glorioſius libertatem defenſat.
Ite nunc, Quirites, cum perantiquâ Româ;

 hîc

hic triumphat novitas, & cum novitate vetuſtas,
ac venuſtas omnis:
Jactate amphitheatra,
quorum nec ruinoſas parietinas erudero:
Hæc theatris triumphalibus, ſcenicas naumachias,
opera muſica, quotidianos ludos repræſentat.
Extollite Capitolia;
una hæc Curia capaciora capit Capitolia:
oſtentate prodigioſam Obeliſcorum altitudinem,
ſtuporis ſtatuas, Giganteos labores;
quot turrita templa, bellicarumque claſſium malos,
tot Coloſſos, tot Pyramides exertat,
perennaturæ naturæ ac induſtriæ imagines.
Celebrate naumachias Romanas,
ſuis Indias & Americam ſubjugavit.
Romam pudet Romæ,
dum parietinas recidivas interpolat;
Amſtelæque nitelam meditata,
principem humilis deveneratur.
Sed vanus ſim,
qui ſupra famam decantatæ urbis gloriam canam,
quam admirentur omnes, nullæ imitentur.
Unico oraculo oracula claudo omnia:
miraculorum eſt miraculum, urbs urbium,
Amſtelæ architectura.
Hic ædes, ac ſedem figito,
hoſpes peregrine ac domeſtice,
auguſtiorem civitatem non habitabis,
niſi ſupra Lunam,
ubi ſemper diſſerenat,
& vivacis operoſitatis perennitas fundata eſt.

INCENDIUM
ONDINENSE,

ridie idus Septembris, anno. 1666. 2. *die Februarii.*

Diſpenſat ruinas fatum,
quæ caducam mortalitatem feriunt:
volant incendia, emedullantur urbes,
flagellantur provinciæ, ſonant cum ruinis flagra,
bellorum parricidiis inalbeſcunt campi,
cruentantur maria,
turantur cadaveribus cumulata buſta, laniatâ Europâ:
ſentiunt diritatis flagella miſerabiles populi,
de quorum ſuſpiriis,
ac lacrymis tempeſtates conflantur;
inter lacrymabiles injurias, communeſque planctus,
tyranni laſciviunt;
neque pium arridentis blandæ pacis oſculum
meditantur,
devoratô, flendos inter luſus, orbe terrarum:
Interea dum hominum monſtra peſtibus ludunt,
conſecrantur ſcelera, & effrenis licentia perſultat;
miſeranda eviſceratur Europa,
calamitoſôque involuta fatò collabaſcit.
Londinum
ſentit fortunam, inter fumeos globos,
ac favillas reſidens,
ne ſolatiô deſolata; ferrò durô, ac diro flagellata,
ſcintillantibuſque Brontis incudibus ſubſtrata.
Rapidus ventorum turbo perfurit,
Vulcanuſque rabidus perûrit,
tro, imò atroci incendio, urbem orbis clariſſimam.
Momento floret, & ruit; coronatur, & tumulatur,

civi

civitatum omnium maxima, jam minima metropolis:
Volucris flamma excubantes vigilias præoccupaverat;
jamque ardebat Troja inimico buſto,
Troja, ſecuriori fataliter paci indormiens:
Cives ſentiebant prius,
quàm videbant ferocientem Mulciberum.
Punctô temporis, cinerum punctum eſt,
famoſiſſimum emporium;
omnium ſæculorum labor, omnium ætatum gloria,
ille architectòrum ſudor,
illud memoriarum omnium monumentum,
monumentum, inquam, momentum eſt,
quod penè fuerat perenne.
Exarmando Vulcano Thètidem, cum Pallade,
Nereus exgurgitat;
ſed lenteſcunt Neptuni arma,
violentioribus Ætnæ furiis.
Fallor?
Mille favillarum ſcintillantium globos,
ac collucentes colles colluſtro.
Eia, Britanne ſpeculator,
qui depeculatorem ignem vultuoſus aſpicis,
& tot ſudoribus, quot lacrymis permades,
animam agente Londinò, civitatum reginâ matre;
habes affatim cinerum,
quibus inſperſa coma impalleat.
Rideat Romanum buſtum, ſpectator lentus,
hoſtilis Nero,
tyrannicamque ſitim,
pabulô flammarum ac lacrymarum, paſcat;
neget pietati lacrymulam, pumice aſperior;
ipſe aridus avidusque pulvis, ruinarum bibax,
ſitit oculorum imbres, Britannorum fontium reliquia
luctuoſi funeris analecta,
tam leniendo rogo, quam moerori liniendo.
Ec

Ecce perſultant lætius, ſed lentius,
inflammata recrepantiaque tabulata;
adfremunt,
adgemuntque Oceano affuſo ignei ſpiritus;
ſed undarum animulæ, Cyclôpum præda,
in fumos abeunt pròfugæ:
exſiliunt exultim flammeæ ſcintillulæ, anhelantes,
atque exhalantes.
Pertinax ignium ira pervagatur domos,
degraſſatur per fana,
per vicos debacchatur, dominatur in palatiis,
abſorbet templa, minatur regiæ, involat in navigia,
commurmurante tantum,
neque perdomante fluctûs ignaviâ.
Heu latrocinantem graſſatorem, ignem!
Senſit Scotia gliſcentem peſtem,
quâ afflata eſt Hibernia,
collacrymantibuſque Londinenſibus complorarunt.
Dum loquor, tumultuatur Æolus,
& cum Æolô Vulcanus conſpirat;
avarumque cælum imbres negat,
ventis cum ignibus colludentibus:
animantur ſpirantes, anhelæque prunæ,
quæ è tectô tránsfugæ vicinam ſupellectilem ſpoliant.
Allambunt luxuriantes igniculi, ambiuntque turres;
eliquant aurum; metalla, ac ſaxa dilapidant,
duritie nequidquam obloquente.
quis compita computet funerata?
Pons ille memorabilis, furentis Tamiſis repagulum,
repentinâ flammarum inundatione,
penè naufragium paſſus eſt.
Templorum gigas, turritus obeliſcus, Pauli ſacrarium,
quô nihil antiqua Roma vidit invidioſius,
nihil elegantius invidia,
imò ipſa penè elegantia,

in

in pulverem ſuum cognatum revolutum eſt:
cinerum cumulus eſt, ruderum tumulus:
ſaxa ipſa igneæ laſciviæ alimenta fuere:
ruinæ ruinam fecêre, parietinæ pariter periêre:
nihil ſuccedanei incendii gulæ relictum eſt.
Nox unica exhibuit civitatem florentiſſimam,
& civitatis cadaver:
ocyus, quam dixi; velocius, inquam,
illa occubuit:
urbs invidiæ, oppidorum princeps, horulâ unicâ,
nulla eſt.
Ubi baſilica iſta, tam ſpecioſa, quam ſpatioſa?
Ubi tot regnorum inſignia,
antiquitatis majeſtate percolenda?
Ubi vexilla illa, ubi apluſtria,
orbis triumphati ſpolia?
Ubi manubialis naumachiarum pompa,
barbarorum exuviæ?
cineres dicent, muti ruinoſæ calamitatis interpretes:
Lapides ſunt ignium lampades; turres,
fumificæ pyramides.
Eradicatum funditus ærarium,
& tot in eô trium regnorum arcana.
Quære marmoris, aurique venas opulentiores;
quære omne, quod in oculis eſt formoſum;
fumoſum, famoſumque buſtum incurres.
Oſtendebat Londinum aurora;
Heſperus Londinum non oſtendebat.
Ah, quàm præcipites ſunt æternarum molium ruinæ
eóne deſudat tot moliminum operoſitas induſtria,
ut in cadaveroſi pulviſculi tenuitatem omnis
magnitudo ruat?
Circumtonat Europam attonitam perſonans caſus;
recrepatque (non, ut ſolet,
inanis) ſed immanis terroris echo.

Quic

Quid? qùod quieta regum lipſana, Cyclôpum ignes, parricidæ, laceſſiverint.
Iacet deplorata vetuſtas,
ac deflorata venuſtas omnis:
Europæ diadema, Mundi pyropus, regum corona,
oppidorum flos & lux,
prodigioſum emporiorum miraculum,
fumus eſt & funus.
Etiamnum flammea obluctatur procella,
quâ elaborata triumphorum memoria obliteratur.
Nec ſupervixit incendio tribunal Aſtrææ,
ſacroſanctum Themidis auguſtale:
forenſis curia, juridicundo conſecrata, excuriata eſt.
Prodiga denique Vulcani avarities avidius populos perpopulatur;
liberaliùſque audax, integra oppidi viſcera abſorbet:
tota urbs, ſolitudo eſt; in urbe, turbæ ſuffocantur,
ardentibus focis:
neque, in Londinô, Londinum invenire eſt.
In cinere ſedent depontani ſenes,
in hunc diem malè reſervati,
confundunt cineribus lacrymas,
poſtrema oculorum & ſenii dona,
neque diu, fato ſuo, collacrymaturi.
Virgines, pavidum agmen, tam moeſtæ, quam modeſtæ,
in hôc permoleſto incendiô,
cervice, in matris ſinu, reclinatâ recubant;
quas, velut terſiſſimum ſpeculum,
etiam odor fumorum lædit:
O alabaſtra; offuſcantur! O cryſtalla; obſcurantur!
O candidiſſimæ gemmæ; deflorantur!
Illibatæ in mediis flammis nives,
ardore jam non ſuô inardeſcunt:
Ecce paſſis negligenter capillis,
abjectis monilibus ac tiaris,

late-

latebras peroſæ,
convolant turmatim in publicam noctis lucem,
ac columbatim gemunt:
jejuniquepueri miſerum emendîcant panem,
quem voravit rogus.
Heu ignium ingluvies!
Heu fumorum ac cinerum colluvies!
Nocte unâ, decoquuntur gazophylacia,
quæ Europæ opulentandæ ſuffeciſſent:
horulæ punctô pereunt fortunæ,
quæ regnorum populos poterant fortunare.
Intercapedo momenti intereſt, inter ruinam,
& gloriam.
O quàm caduca ſunt ſolidarum machinarum fundam[illegible]
Momentò ſidit conſtantia, præcipitatur magnificen[illegible]
Aſperſæ reſtinguendo rogo aquæ,
inimicâ amicitiâ arſêre;
& quæ oppido in oppido helluabatur flamma,
eodem funere interiit;
depaſcuntur ipſi, qui depoſcuntur, undarum,
ſudorum, lacrymarum imbres.
Sudarunt ſæcula elaborandæ Londino,
quam momentum ſæculi evertit:
Flamma Lunam præcurrens,
nocturnum citius curriculum ſuum abſolvit:
vidit Londinum nox prævia,
quam Sol ſequens fruſtrà quæſivit:
omnes ſimul ædes arſêre primæ,
poſtremæ omnes exarſêre.
domuum millia quadraginta,
ſex & octoginta templa igni, cinerique data.
O quam perbrevis nox,
urbium matrem adincitas redegit!
Adeſte, ſemiuſtulati cives Britanni,
Sudabundi populorum manipuli,

ii

intemeratæ ab incendiô virorum reliquiæ,
intaminata matronarum analecta,
ſpectate anádema clariſſimarum civitatum,
diademate ſuô ſpoliatum:
& vos, capita veterana, annorum pondera,
venerandi ſenes,
bis nudi, & cæci, igne ac ſeniô;
bis ſemimortui, geminâque canitie ſpectandi;
cinerum, & ætatis;
ter ſepulti; pulvere, nocte, ac ſenectutis fatô;
heu ſenes tremuli, perfrigidique, ævône dicam,
an pavore?
ſuper-lacrymate oculorum ſtillicidia
reſtinguendæ depoſitæ Londino,
tam fumum, quàm animam exhalanti;
euntique in pulverem publicum, & ſuum:
Prô maligni ignis inſigne piaculum!
urbem in urbe contumulatam lugetis,
totaſque ruinas contrectatis.
Sic peribit poſt urbes orbis,
cum unum omnia erunt incendium.
Vale igitur, Londinum, nimis ex verô,
flos oppidorum,
imago caducæ formæ, & fragilis mortalitatis:
ah, qùam repentè evaneſcit florida illa gloriola!
Illa tot adoreis coronata aula,
tot tropæis laureata reſpublica,
ignium infame ludibrium, hoſtium famoſa fabula eſt.
inter natalem, ac fatalem diem, quantillum intereſt!
unica nox ortum, occaſumque dividit:
ſed molliori ſæpè, meliorique ſorti viam ſternit injuria,
morti vitam:
ſæpè ruinæ grandiores gloriam fundarunt;
& quæ in non deſuetum pulverem ſuum arſerunt,
ſecundiſſimæ ſæpiùs fortunæ arriſerunt.

F Macte

Macte animis, Londinum,
inſolabiliter deſolata,
euge eluge, mœroreſque inconſolabiles deple:
nam, pace tuâ, ſi liceat mihi vaticinari,
etiam è tripode Delphicâ Batavorum,
ardore avidò ſimul, & pavidô ſubſidis;
ſed ardentiùs reſurges, urbs recidiva,
ac rediviva:
è cadaveroſò emporii buſto, vivet poſthumum,
glorioſumque corpus,
cum ex annoſis parietinis,
parietes novi eruderabuntur:
caſas igni objecit repentinus caſus;
ſuccedanea de aurô,
ac marmore reſtaurabit Carolus II. palatia:
imò ipſe, qui Carolinam ſedem exſtinxit rogus,
illuſtraturus eſt:
recoctus pulviſculus ſurget in magnificentiæ baſilicas
perennitatis non interituræ monumenta:
perſtabit Londinum,
ſempiternum invidiæ machinamentum,
riſurum ſæcula, viſurum immortalitatem.
E Londinô, Londinum renaſcetur,
de ſuô Phœnix cinere,
reliquas urbium aquilas ſupervolatura.
At vos, optimis meliores, Londinenſes cives,
ſerpentem in ſinu circumfertis ignem,
qui ruinas ſpargit; neminique,
ne ſibi quidem, parcit;
evigilate impigri,
& etiamnum inter patriæ funera integri;
quà incedit ſcintilla, incendit;
poſt omnia conſumta, vel ſemet ipſam deterit.
Tu verò, viator, ecquid inter rudera mœres,
& hæres jam exhæres?

fo:

forſan exhorres pulverem?
ipſe pulvis es,
& quieſcens pulviſculus properas in viam tuam,
verè pulverem:
buſtum tuum privatum, & publicum Mundi,
animandus cinis, exſpecta;
repentinum ingruet, & omnia obruet:
Londinum uſtulata, eſt imago perituri Mundi,
& faticinum præludium.
Fallor?
& Londinenſis Mundus, diluviô igneô afflatus;
óccidit;
Londinenſem ſtragem excipiet publica,
quam nullus effugiet;
nullus etiam deplorabit:
nec enim erunt lacrymæ, neque homines;
quia omnes, erunt nulli.

PAX
EUROPÆA
1697.

Æternâ fatum diſpenſat lege ruinas;
  Criminibus pœnas, quas meruêre, parat.
Bella, neces, clades, ſcelerum ſunt ſæva flagella:
  Bellica de cælo virga, cometa, venit:
Ira, furor, Regum eſt; bellum meditatur, & arma:
  Hoſtilique urbes, igne furente, ruunt.
Peſtibus armorum fatalibus, orbe voratô,
  Monſtra hominum ludunt; utque ſacrentur, amant.
Ambitio ſævit, nullis ſaturata rapinis
  (Circuit hic Mundi regna, voratque Draco)
Exedit hæc patriæ nervos, populique medullas;
  Hæc populi venas ſanguinolenta bibit:
Crimina bacchantur: ferrô, manibuſque cruentis
  Templa profanantur: perdit & ira deos:
Incudes Brontis reſonant; & vulnere crebrô
  Saucia, flagrorum pulſibus, ara gemit:
Buſta cruentantur: pro ſemine, ſanguine ſparſus,
  Oſſibus heroum pinguis inhorret ager:
Funeribus ludit Bellona, armata flagello;
  Et Nemeſis lacrymas flentis avara vorat.
Planctibus indulgent cives; hilareſque tyranni
  Laſcivire, miſer dum perit orbis, amant.
Fumoſos Europa globos gemebunda retractat;
  Et cineres inter, funeris umbra, ſedet:
Ingemit, & lacrymis ſuffuſa madentibus ora,
  Attollenſque oculos, hos dedit ore ſonos:

Mun-

Munde furens, quid bella vomis, fatalia bella?
  Mortibus, & rapto vivere, dulce putas?
Pax veniat Belgis: metas ſignate Gradivo:
  Nam furias damnant enſis, & haſta ſuas.
Agmina procubuêre, & centum funditus urbes,
  Ignibus, & ferró, vaſta ruina, jacent:
Ecce ruinoſas, exciſis mœnibus, arces;
  Arva cadaveribus, collibus æqua, tument.
Omnia ſtant fumô, ſtant flamma, ac ſanguine villæ:
  Quas cumulat ſtrages, Mars ſtupet eſſe ſuas:
Strata repentinis aſſultibus oppida ſqallent:
  Flamma ſuburbanas perpopulatur opes:
Squallida ſilveſcunt, profugis cultoribus, arva:
  Pro Cereris ſpicis, ſpicula fundit ager:
Villicus, armento rapto, laribuſque peruſtis,
  Ponit in hibernâ, frigida membra, nive:
Mulciber igne furit; Mars enſe mapalia ſternit:
  Pernoctat, nudô ſub Jove, nuda nurus.
Volcani rabie, ruit aurea meſſis Eleuſis:
  Pampineus, Baccho flente, labaſcit honos:
Flandria Mulciberi eſt fornax; flamma, omnia flam-
    ma:
  Per quaſſas volitat dira ruina domos:
Tene ego (nec movear?) mea Flandria, tene, tuaſque
  Ut videam flammas, contineamque meas?
Nunc ubi ſunt ſtructi, ſaxi de ſegmine muri?
  Flandria, cum muris, pulverulenta jacet:
Pyramidum ſtabant turres, ſunt rudera ſtragis:
  Templa ſitu nuper culta, ſepulchra vides.
Baliſtis pavidas muralibus acta per auras
  Auſtraſiæ, impacto verbere, ſaxa volant.
Argentoratum (ſtant mœnia rupe) ſubactum:
  Porta, Leoninô nomine clauſa, patet.
Tota flagellatur Germania, tota ſub ictu eſt;
  Flagraque Bellonæ ſanguinolenta ſonant.

At cui nunc ceſſit Lotharingia? Lilia dicent:
Burgundus Marti colla ſubacta dedit.
Hannonii, Arteſii, Morini, & gens Nervia, Flandri,
Servit, & ad dominum vix reditura ſuum eſt.
Victa cruentati ſub pondere Gelria belli,
Victa repentinâ Belgica clade perit.
Patria, crede mihi, lentô, mea patria, paſſu
(Pace tuâ dicam) ſub juga Franca venis:
Omnia Mars perdit (quot bellum perdidit arces?)
Oppida barbaricâ ſeditione ruunt.
Heu, Dixmudanæ (quod abominor) exitus urbi
Imminet? Hoſtili ſternitur illa manu?
Hei mihi, Cortracum tibi mœnia nulla videbo,
Mœnia, quæ Muſis ſunt habitata meis?
Cortracum fuerit? Neque caſtris cincta tuebor
Oppida? Vix ſuperat nominis umbra tui?
Murus ubi ſteterat, ſulcos inducit arator,
Et dicit lacrymans: hic locus urbis erat.
Et juvat arma ſequi? Nudetur caſſide Pallas:
Frondis Idumææ mitia ſerta gerat.
Prælia Mars damnat, campôque excedit anhelus,
Militis in vultum qui ſua tela jacit:
Indolet ipſa ſuis victoria feſſa triumphis:
Fama triumphali ſubtrahit ora tubæ.
Per ſtrictos pietas gladios irrumpit, & haſtas;
Cum gladiis, haſtas quæ pede ſternat, adeſt.
Militibus pax occurrit, galeaſque reſolvit;
Loricaſque humeris exuit, arma manu.
Miles, io, patriam aſpirat, ſuſpendit & haſtas
Pro Jani templis, quæ modò clauſa manent.
Ite tyrannorum peſtes, Mavortia ſigna,
Signa juvat pacis proſperiora ſequi.
Quis furor eſt, Reges, bello confundere regna?
Sunt odio Reges; quodque minantur, habent:

P

Ponite, bella, minas: vixit ſat mortibus orbis:
  Pax vivat; Belgis pandat amica ſinum.
Non benè pax belli motu, malè quæritur armis;
  Hæc pulſô conſtat Marte, quiete ſalus.
Opto, catenatis miteſcat peſtibus orbis;
  Ducat inoffenſos, auſpice pace, dies.
Mundus amat pacem, clamat Germania pacem:
  O, nimiùm Belgis, pax, aliena, veni.
Bellô exhauritur reſpublica; fœdere creſcit:
  Dira fames Martis! Quanta tributa petit?
Sumptibus immenſis Europæ membra gravantur:
  Utilior, belli fœnore, pacis honos.
Quid tum, ſi fœdus pretioſô pignore conſtet?
  Fœdere ſtat regnum; Marte furente, labat.
Pax cultas æterna domos, pax incolat aulas,
  Pax oleâ niveam cincta virente comam.
Noxia res, bellum: dea mitior arva reviſat:
  Compeſcat furias, Gorgone matre ſatas.
Diſcordes bellis Reges dea dulcis amicat;
  Et raptas, cornu divite, reddit opes:
Quæ gravidat vites, ſuccos felicitat uvæ;
  Et promit ſaturo Maſſica muſta lacu.
Gaudia pax hilarat; celebrat convivia plauſu:
  Aurea nympha, ſuis luxurioſa bonis!
Pila laboratis aptata ligonibus æquat:
  Lenta fatigatos ſub juga ducit equos.
Arbore frons floret, florent ſua germina Faunis:
  Veſtitur lætô gramine cultus ager.
Tunc formoſa Pales feſtiva Palilia viſit:
  Tunc gaudet Chloris, luxuriatque Ceres.
Denique mercatus dives floreſcit in orbe:
  Pacis inoffenſum carpe, viator, iter:
Rideat hæc, Belgis ſomnus ridebit amicus:
  Veſtiet & villas gratia culta ſuas.
Naſcere, pax, vivaſque diu, pax maxima cæli

Gloria; quæ Charites, cunctaque dona paris.
En ſpicis incincta redit: Concordia juncta eſt,
De niveis annis aurea ſerta gerit.
Hoc cinctu trabeata novo, diffundit olivas;
In Vulgus, Cereris prodiga, ſpargit opes:
Haſtili miles poſito prætendit olivas;
Pro Martis criſtis, laurea ſerta gerit.
Armaque conglomerat, bellatorumque tropæa
Ponit oliviferæ, Martia dona, deæ:
Exhorrentque, fugantque hoſtes, bella, impia bella
Otia Saturni, plena quietis, amant.
Fœdus amicitiâ ſcandit comitante curules:
Pone quies bigas, nunc operoſa, movet.
Cum Muſis artes, atque artibus otia miſta,
Parnaſſi repetunt, rura relicta, jugum.
Libertas ſequitur, pacis comes, aurea cultu;
Prodit ab exſiliô, triſtia regna, ſuô;
Libertas ſacrum Belgis, & amabile nomen,
Nec, niſi pôſt longo tempore viſa, redit.
Ter jungunt palmas, concordia pectora, nymphæ;
Oſcula dant paci, luxuriantque choris.
Eia reguſtemus, Saturnia commoda, pacem:
Odimus, ingratum ſanguine, bella, malum.
Pace tuâ, Mavors; deus es nimis impius orbi:
Turba tuas aras, ſanguine dira, colit.
In pacis gremiô dormi, Mars ferree, dormi;
Conciliet ſomnos Gallus, ametque tuos.
Carolus Europæ, bellorum pondere feſſæ,
Aurea qui pacis ſæcula pandat, erit:
Fœdera conciliat; lituiſque ſilentia, & armis
Imperat; & populos vivere poſſe, facit.

COMETA PRODIGIOSISSIMUS

Per Europam, Aſiam, & Americam apparens, ſeptimo Calendas Januarii 1680.

Belli communis, ac calamitatum portentum.

Nox erat, & tacito vigilabant ſidera cælo:
Ecce coruſcabat Boreali ſidus ab Arcto,
Oſtentum immenſum; monſtrum, admirabile monſtrum
Exſpatiabatur: crinale paludamentum
Latè exporrectum, lambebat Olympica regna.
Sanguineam palam, ſcintillanteſque medullas,
Vaſta gigantêo de vortice virga vibrabat:
Alta vagabatur, per inania, barbara flamma,
Quæ dominabatur, ſtellata per atria. Primùm,
Viſcoſus fumus, compactaque maſſa vapore,
Fax ingens, fax fatalis, Vulcania fornax,
Multa foco fomenta tulit, Steropiſque procellas,
Sulphuribus conſtipatas, oleôque recoctas:
Ætnæis fabricata, & Brontis pulſa caminis
Flammea congeries, per terras, Sole tepente,
Vecta; Autumnales, mox inflammata per auras,
Progrediebatur; peſtemque per aëra latè,
Húmoreſque ferens, vitiabat odoribus orbem.
Craſſum exhalabat, fumo exundante, calorem,
Prodigiale rubens, ferali crine, tremendum
Mole capillatà, formidandumque videnti
Sidus, ut attonitum terreret fulgure Mundum:

Exſurgenſque mari, veſtigia pigra trahebat,
Diffundens tremulô non muta incendia cælô,
Corruptura domos Superûm, afflatura malignis
Halitibus nubes, humanaque corpora tabe.
Igne tumeſcebant hoſtili viſcera virgæ;
Flammigeramque comam, ſpatioſo ſyrmate, ducens
Cauda, flagellabat cælum, terriſque minata
Bellorum motûs; & qui ſua bella ſequuntur,
Peſtiferos caſus ſignabat, funera regum.
Aſtra minis terrent; clarant divina flagella,
Ploranteſque deos, humanæ crimina mentis:
Signa monent, cladis prænûncia ſigna ſequacis.
Huc oculos, huc attollant capita alta tyranni:
O Reges, liceat præſago pandere luctûs;
Quoſque Deus loquitur ſignis, evolvere caſûs,
Horrendos caſûs, portentoſoſque dolores.
Eventura canit fatorum provida flamma:
Hæc Echo eſt cæli horrificans, vox alta tonantis,
Vox præſaga mali: muta hæc oracula clamant
Numinis indignantis, & improba corda moventis
Ardentes æſtus, hæc crebra piacula damnant.
Lugûbris cælo vultus fatalia prodit
Omina, dirorumque irritamenta pavorum.
Scintillæ eructant iras, immania damna,
Fulmineumque Deum, & turbantes regna tumultûs:
Bella cruenta, famem, atque afflantem corpora peſtem,
Cæleſtes furias, glomeranda cadavera campis
Portendunt, totoque volantes orbe ruinas;
Adde procellarum fremitus, Boreæque furores,
Et balliſtarum mugitus, dira ſonantes;
Morborumque greges, & fulmina magna tonantis.
Imminet exitium, quod abóminor, urbibus. Ignis,
Regna voraturus, patulô graſſatur Olympò,
Bacchaturque globús ſpumans, lentumque minatur
Europæ excidia, & periturum cladibus orbem.

Mor-

Morte ſecuturâ pallet mala lucis imago,
Térritat auguriis pavidas atrocibus arces:
Bellonæ formidandum ſonat orbe flagellum:
Sanguinolenta ſeges cæſorum ſurget in arvis.
Litora ſudabunt ſpumantia ſanguine; & altis,
Drave, cadaveribus, ſuperincumbentibus armis,
Lenteſces; ſaniem volvens, & Thracis honores.
Auſtria cum Véneto, ac Craccòo milite juncta,
Ante coronatam, proſternet cæde Viennam
Muſulmanicolas: & barbara mœnia ſcandet
Belgradi, tumidô Mahomade in vincula raptô.
Dalmaticas Aquilæ laniabunt roſtra phalangas,
Et Leopoldînos cantabit Teuto triumphos.
Luna Leopoldo ſupplex, nulli antè, ſuperba
Luna petet pacem, pacem Germania reddet.
Pannoniique triumphabunt ſpoliata Scytharum
Agmina, & exuvias révoment, male parta tophæa.
Morte repentinâ, ſublati Principis umbram
Heidelberga gemet, quæ relligionis honores,
Florentes olim, ſub eodem marmore condet.
Inclyta ſint quamvis, quaſſabit mœnia Francus
Auguſtæ, Hercyniis florebunt lilia ſilvis.
Mutabit dominum cum relligione ſubactum
Argentorátum, fumos adolebit ad aras.
Diruta Marte tibi, & vulcano Flandria, Galle,
Serviet, & dominum fruſtrà implorabit Iberum.
Mulciber ignivomâ Gen æ miracula peſte
Cónteret; atque Ducem, majeſtatemque jacentem
Alta triumphabit criſtato Gallia faſtu.
Relligionis amor fortunis coget avitis
Cedere Bentemios, Alemánica pectora, fratres;
Cum Duce Cimbrôrum patria éxſule regna reviſent.
Francia fulmineis armata Draconibus, atrox
Francia, cultores fidei proſcribet; ad aras
Sternet adorandas; miſerandâ morte necabit

Cri-

Criminis inſontes agnos, paſtore fugatô.
Luneburgiades, Europâ Marte gravatâ,
Infeſtis armis Hamburgica regna laceſſent.
Sarmáticas Ruſſi convellent cládibus urbes.
Roma propinabit tibi, Cárole, tincta veneno
Pocula: Roma armis invâdet ſceptra Britanna,
Aſſertura ſibi, fundandum ſanguine, regnum.
Infelix Jacobe, brevis tuus ille triumphus
Teque, tuoſque pari fugitîvos, turbine belli
Involvet; cogetque, alieno vivere regno
Exauctoratum, fideique & panis egentem.
Fallâci ſerò diſces non fidere Franco.
Scotia ſpondet opem, ſtructæque in rupibus arces?
Expugnabuntur ſtructæ cum rupibus arces.
Ut leges, ſperas, ac jura Britanna revellat,
Illa rebellatrix Hibernia, fulta tyranni
Auxilio Tirconêlli, Franciſque maniplis?
Aſpice fatalem (portendit dira) cometam;
Ille ruinarum teſtis, Jacobe, tuarum:
Tunc Stuartânas inter tot denique ſteilas,
Dire cometa, micas? Tu nominis ultimus hæres,
Occiduuſque petes, tot nubibus ábditus, umbras?
Quot pugnas, male caute, ſeres; ubi Boina, tuorum
Cæde retardatus, galeaſque, atque arma reſorbens,
Lemrîco referet miſerandæ nuncia cladis?
Non probrum, fugitive, tuum Scombérgica cædes
Abluet, aut manans Gulielmi vulnere ſanguis.
Londonderrînos perrumpes agmine muros?
Invictos caſſo cinges molimine muros.
Cedet Atlonêis Lemrîcum dedita tandem
Agminibus, pugnaxque Hibernia mándere frenum,
Súbmiſſura ſuam eſt, Gulielmô Rege, coronam.
Sceptra Britannorum, Romano Rege fugato,

Rex

Rex pietatis amans, admittet Arauſius hæres:
Tunc Roſá, tunc Aquilæ, bellatoreſque Leones
Lilia decerpent, Namurci rupe ſubactâ;
Fœta viris, auroque, timéndaque nomine claſſis,
Solo auro pugnax, Solemque hoſtemque laceſſens,
Contumulanda mari famoſi Solis imago;
Et diviſa mari fumoſa ruina jacebit.
Imperium pélagi cedes, Ludovîce, triumpho
Auriaco: Auriacam recidîvis mœnibus, urbem
Hærêdi reddes, ſancîtæ munera pacis;
Mille urbes arceſque vomes, qui regna bibiſti.
Prodigioſe nimis, belli mortiſque comêta,
Phoſphore, quo Mundum motu ſub Tártara volves!
Sidera ſanguineum vertant, precor, omen in hoſtes;
Béllaque vaneſcant, vaneſcit ùt ille comêta.
Pax Martem æternis it frenatura catênis;
Vándalus auctor erit pacis: rex ìlle coronis
Mille coronandus, quiſo-lus plantat olîvas.

RERUM VANITAS.

Fata regunt orbem. Fatorum adamantina lex eſt.
Terrea, ſint quamvis ſaxea, pulvis erunt.
Cuncta ſitus mutat; conſumit cuncta vetuſtas.
Sit fragilis caſus; tempore, robur habet.
Pompa animat faſtum; ſtruit alta audacia faſtum:
Detumet, invidiâ ſubruiturque ſuà.
Illudunt oculis oſtrum, & pretioſius aurum:
Quid gemmæ, ut radiis diſtinearis, ineſt?
Sunt oſtrum, vermes; &, terra venuſtior, aurum;
Gemma, maris ſpuma eſt: mens, pretioſa facit.
Si quis opes jactet, trabeaſque, & marmor, eburque;
Quod vanum eſt, laudat; quod ſtupet eſſe, perit;
Gemmatique gradus, ſolidataque mille columnis
Atria, quæ niveo ſtant elephante, cadunt.
Quid ſpirat de tot turritis urbibus? eſſe,
Fama; fuiſſe brevi, dira ruina, ſonant.
Bubaſtis lapis eſt: flammis ſtetit alta Saguntus.
Illud Athenarum tam grave nomen, ubi eſt?
Hoc Solymes templum, regum labor, aurea moles
(Sacrorum vatum perdite ſcripta) quid eſt?
Gleba, Syracuſæ; Byſantia culmina, valles:
Depaſcit Patras tigris, & urſa Tyrum.
Roma, triumphorum ſedes; Roma, inclita Martis
Regia; luxuriâ, merſa palude, ſuâ eſt;
Illa, coronata eſt quæ ſeptem montibus olim,
Montibus, heu, ſeptem contumulata gemit!
Veſtaleſque ignes, & lapſa Ancilia Olympo,
Et ſacra Palladii pignora, flamma vorat.
Oppida quaſſa, ſuis nutant denata ruinis;
Aurea regna, boum paſcua facta, canunt:

Cæ-

Cædua murorum fragmenta, abrupta theatra,
  Saxaque adhuc ſpirant imperioſa minas:
Alta ſtruis. ſtruis invidiæ; rapit invida tempus:
  Altius immani grandia mole labant.
Dic ubi Pyramides, miracula barbara, Nili?
  Urnaque Mauſoli luxurioſa? fuit.
Fana ubi, quæ ſtellis humana potentia finxit,
  Æmula? per turres collabefacta ſuas?
Tanta coloſſorum portenta, palatia regum,
  Mœnia, de Pario marmore ſtructa, jacent.
Audax Sparta ſtetit: fudit Bellona Cyrenen;
  Nec rogus, aut fumus, ſumma ruina, manent.
Quære Corinthiacas, ſunt fabula vatibus, arces;
  Cadmææ Thebæ, nomen inane gerunt.
Vaſta tot imperiis, tot inexpugnabilis annis
  Urbs, Memphis; terris, & dominata mari;
Quinquaginta altis quæ turribus aëra riſit,
  Corruit; & Reges pulveris urna tegit.
Magnus Alexander Darii caſtra ſubegit;
  Qui docuit Porum, regia ſceptra rapi:
Bactra, rebellantes populos, & Perſidis enſes
  Contudit; armiſonas fregit Amazonides;
Armorum vis illa fuit; ruit, obruta bello,
  Gloria militiæ; ludibrioque ſibi eſt.
Vaneſcit, caſu, faſtoſa potentia Mundi:
  Strage repentinâ procubuêre duces.
Quære, age, fucatâ laudatas fronte, puellas:
  Ille color roſeus, lactis honore, ſtetit:
Forma, roſa eſt; roſa prima perit; citò culta venuſtas
  Deteritur; fuco digna perire ſuo.
Nil eſt, ſub ſolido, ſolidum quod perſtat, Olympo:
  Fortunæ rabiem, quantulacumque, ferunt.
Ducta Semiramidos ſpatioſo mœnia luxu,
  Et turris Babylon, mole colenda, ſolum eſt:

Tam

Tam validas claſſes, Regina, tot agmina duxit;
  Tot regum mater, nominis umbra ſibi eſt.
Carthago, Delphi, Salamis, Numantia, & Alba,
  Argos, Cumæ, Epheſus, Suſa, Fidena, Rhodos;
Tot loca conſtabant fundamine fulta perenni;
  Quod ſteterint, audis; ſed locus ipſe latet.
Invidiam meruêre ſuam florentia regna;
  Mars rapit; ambitio perdit, opumque ſitis.
Ite laborati faſtus, immania tecta,
  Ardua porticibus pondera; quaſſa vides.
Tot lapidum cumuli, pretioſi inſania luxus,
  Invidiæque, arcus, ſemina; rudus erunt.
Amphitheatralis ludorum publica pompa,
  Ludus Olympiacus (gaudia vana) fuit.
Cum Thermis, Baiæ, Capitolia, Curia, roſtra;
  Cum Circo, ac ludis, ſæva Palæſtra, ſuis;
Naumachiæ, lauri, tractique leone curules;
  Nomina ſunt, faſtu turgidiora gravi;
Præteriêre tamen; buſtum, ſunt omnia buſtum:
  Ferrea mors ſaxis, nominibuſque venit.
Stat tumidis ſua meta: ſupervolat ardua pompæ
  Gloria; ſed faſtûs præcipitanda gradu.
Caſtra, tubæ, gladii, tormenta ſonantia, pugnæ;
  Singula ſunt furiis verba tremenda ſuis;
Quæ Mars convellit, quamvis ſint terror, & hor-
      ror;
  Fortia, ſint quamvis vi metuenda, ruunt.
Non ſtabunt, ſint magna; ſit ære perennior orbis,
  Non ſtabit; probrum lugubre ſtragis erit.
Humanum eſt, quodcunque ſtruunt, fatoque caducum
  Tempore nil longo, quod ſibi conſtet, erit.
Pigmalionis opes narrant, aurumque Phraatæ;
  Eſſe putas aliquid, quod rapit una dies?
Scilicet eſt aliquid, partus virtute, triumphus?
  Eſt ſonus, & plauſus, dum volat, ille ſilet.

Sc

Scilicet an tanti eſt probroſæ gloria mortis?
Naufragiis noſtris, hei mihi, vela damus!
Oppida clara ſtupes? Stant ſacra cadavera cladi:
Magnarum rerum, magna ſepulchra latent.
O quoties Luſtro ſqallentes oſſibus agros,
Arva ruinoſâ ſordida cæde terens;
Illacrymans damno miſerandæ peſtis acervos;
Purpureum damno, quod pede calco, ſolum.
Ah, nihil æternum eſt! Quid inania vota fatigant
Pectora noſtra? Urnæ gens pretioſa ſumus.
Intereunt levibus, quæ ſtant ingentia, damnis:
Mole fatiſcentis ponderis, alta labant:
Vaſtavitque ſuas carioſa ruina ruinas:
Relliquias miſeræ ſtragis arena bibit.
Pella ſibi cinis eſt: ſunt Pergama Lucus, & herba:
Palladium, quô nil ſanctius, enſis habet.
Mortales! & adhuc nos vivere poſſe putamus?
Nec caſus noſtros damna, viceſque docent?
Vivimus; ad miſerum properamus, turba, ſepulchrum,
Et juvat, ut corpus grandior urna tegat?
Vive diu, morière diu: mortalibus Orci
Eſt ineunda, eadem nec relegenda, via.
Segnius, aut citius punctum tranſimus ad unum:
Huc rex primus; & huc ultimus Irus eunt.
Admittit totam totô rex corpore mortem:
Cætera diſponat; non ſua fata regat.
Fama perit, fortuna jacet, ruit ipſa vetuſtas:
Omnia vi, ſeniô, tempore, Marte cadunt.
Viſe ſacros cineres, tenuis veſtigia famæ!
Omnia ſunt, dices, ſomnia; nomen habent.
Cuncta vetuſtatis monumenta perennia rerum,
Vana venuſtatis ſunt documenta brevis.
Obruimur fatô; auferimur fallacibus umbris:
Heu, magnum, & vanum eſt, quod fuit omne, nihil!

SIMIUS

ſe in ſpeculo miratur.

Simia, delicium domini, quæ venit ab Indis,
  Ludit, & incaute luditur ipſa ſibi.
Fortè petit ſpeculum, ſua Simius ora petebat
  Neſcius: hunc ſpeculi mitis imago refert:
Hæret, & alterius meditâtur læta figuram,
  Se ſpeculo monſtrans Simia, ſeque ſibi:
Annuit arridens, palmaſque extendit ad umbram;
  Umbra ſuas palmas tendere viſa fuit:
Dum videt, illa ſuô viſu erubuiſſe videtur;
  Tunc oculis cœpit forma placere ſuis:
Miratur ſeſe, quam nota morâtur imago;
  Altera vita, ſibi viſa figura, placet:
Membra ſui laudat; neque ſordent tergora nuda:
  Ipſa ſibi plaudit, blanditiaſque facit:
Se cupit; & quod adeſt; quærit; queriturque carêre,
  Quô fruitur: præſens corpus, abeſſe putat:
Se capit, & fallit: dum captat, imago recêdit,
  Hic formam ſequitur, gaudet & illa ſequi:
Illa pedem referens, fugientem fingit, abitque;
  Nec fingunt facilem non ſimulacra fugam:
Hic redit, illa redit: rivâlis uterque ſalutat,
  Et ſe, dum blando murmure clamat, amat:
Viderat, & viſam, ſpeculi ſub imagine, amîcam
  Et ſtupet, & tractat Simia læta, ſuam:
Hanc amat, hanc optat, ſuſpîrat, & oſcula jungit
  Invitat ſeſe, quæ ſibi viſa loqui:
Se ſimulans ſimulare docet, quæ fingere imâgo
  Neſcit; & interea fingere cuncta docet:

Nec

Nec ſimulat, ſimulâta ſibi ſe monſtrat imago;
  Sed ſimilata ſibi, ſe ſimilàre cupit:
Saltat, & arrîdet; placet arridère figuræ:
  Tangitur, & tactu gaudet utèrque ſuo:
Ipſe movet caudam, caudam ſimulàta movêre
  Effigies cœpit: cauda gemella fuit:
Et ſibi dum blandîtur amans, fit amoribus ardens;
  Conſortem thalami ſe putat eſſe ſui:
Oſcula cryſtàllo dum Simia libat; imâgo
  Oſcula Simiolo viſa referre ſuo eſt:
Et dolet, & gaudet: propius furor admovet ora;
  Admovet os ſpecies, gaudia vana capit:
Dicere viſa ſibi eſt: humàni corporis artus,
  Majeſtas hominis, convenit alta mihi:
Grandibus armentis præeo; gravitàte ſuperba,
  Et fera ſim quamvis, regia ſceptra gero:
Os ſublîme fero; humânô quoque gaudeo vultu:
  Sunt homini ſimiles cum digitiſque manus:
Cauda feram prodit: ſi caudâ fortè carêrem,
  Dicerer (hæc fama eſt) ingenioſus homo.
Se vocat; & raucis clamoribus excitat umbram,
  Ut properet: ſpecies, territa voce, ſilet.
Dente fremit, caudàque ſuà, ſimulâcra flagellat:
  Umbra flagellantem, caudaque dira ferit.
Poſt ſpeculum forſan latet abditus: aſpicit; & heu,
  Nil videt à tergô: nil reperiſſe dolet:
Ingemit, & ſævit, furit, indignâtur, & ardet:
  Seque ſibi ſimilem, diſſimilemque putat.
Ille dolòre amens, & amans ſe quærere, perdit;
  Se nimis impatiens ardet utèrque procus.
Dum reperit ſeſe, repetit ſe quærere ſtultus:
  Quam tenet effigiem pene, tenêre negat,
Stulte, fugax umbra eſt; mentitaque decipit umbra,
  Quam captas: ſpecies, oris inânis adeſt.

Nil ago : fertur amans, ſimili colludere gaudet;
Et ſibi delêctat poſſe vidêre parem :
Invâdit ſpeculum, furiis animôſus, & irâ :
Irâſci ſpecies tunc quoque viſa ſibi eſt.
Se petit, & pugnax ſibi dimicat hoſtis ámîcus :
Sed ſpeculum fractum eſt; dulcis imago fugit.
Dum ſpeculum, & ſpeculi formam, & ſe quærere quærit,
Omnia perdiderat; Simius unus erat.

EPIGRAMMATA.

In Romam.

Roma venuſta fuit; ſed non niſi Roma vetuſta:
Nunc caput errorum eſt, orbis inane caput.

In Romam.

Concubuit cum Marte Venus, quæ munus amoris
Poſcit; & hic Romam, Martia regna, dedit:
Martia Roma fuit, Veneri nunc ſacra virili eſt :
Se claves cæli jactat habere Venus.

Epigramma, non Epigramma, Principi Walliæ, non Principi Walliæ, ſacrum, & profanum.

Emblema, pyramydatum ſterc..... Epigraphe:
Regia progenîes.

Hæc *mola* molitur, molitum de furfure, Regem:
Eſt epigramma, nec eſt; finis acumen habet.

Homo, ros, & flos.

Ros, & flos oritur; moritur, vix natus, uterque:
Guttula roris, homo eſt, vitaque floris; eunt.

In Cupidinem,
fontanas aquas, Bruxellis Brabantinorum ejaculantem.

Urit

Urit amor, furit igne: arſit, qui ſparſit amores:
Mollis amor ſaxum eſt; quod vibrat ignis, aqua eſt.

Mors picta.

Sic pinxit Mortem, jures ut vivere Mortem:
Sic Vitam pingat, neſcia Mortis erit.

Iu Pſittacum.

Pſittacus humanæ mentis ſimulator, & oris,
Non ſimulat, quando nos docet eſſe ſonum.

In Doctorem, decoctorém.

Nomine conveniunt Decoctor, & omine Doctor;
Si ſtudeat *juri* porcus uterque, *ſapit:*
Tunc medicus, mendicus erit, qui decoquit aurum:
Fiet & ingluvies, fœdior illuvies.

In Romanos ſacrificulos.

Roma die clarâ lumen ſuccendit in arà:
Nam numen cæcá relligione videt.

In aleatorem, qui per ludum bonis amiſſis, oculos alearum jactui expoſitos perdidit, ſubitò cæcus factus.

Alea, res levior; ſed res ſæviſſima læva eſt;
Poſt loculos, oculos perdere ſæva ſolet.

In decurrentes in glaciem.

Ludicra, terra, via eſt; glaciêi lubrica: caſu
Terra ſuô terret, lubricat unda ſuum.

De Morte.

Vive memor lethi, dum vita eſt læta: præire
Quæ modò vita ſolet, vita perire ſolet.

Epitaphium Roſæ Virginis.

Eſt roſa, flos florum, quæ principe ſpirat odôre;
Vermibus, hæc foetet, cum Roſa rôſa fluit.

In hydropicum exſtinctum.

Turget aquis: in ventre ſuas circumtulit undas:
Humidus in terris mergitur: unda ſibi eſt.

In Ancillam haurientem lymphas, & ſubmerſam.

Haûrit aquas *urnâ*, ſubmerſaque conditur *urnâ;*
Dum taciturna jacet, garrula pica tacet.

In ſeditioſum civem à populô occiſum.

A turmâ, ob turbas, manibus, ſub mœnibus urbis,
Cæditur, immàni cæde; quieſcat humi.

In Paulum II *Pontificem Romanum, Veneri déditum.*

Non ego te *Sanctum*, te *Patrem* dicere poſſum,
Cum veneror prolem, Paule ſecunde, tuam.

In detractores alienæ famæ, per vocem, niſi.

Vox, *niſi*, fac ceſſet, Mundus neque garrulus eſſet;
Sunt rari viſi, qui caruere, *niſi*.

Epitaphium omnis hominis.

Hanc urnam cernas, ut terrea gaudia ſpernas:
Sordidiore domô conditur omnis homo.
Vivere dum conor, nudus ſub marmore ponor:
Hic cineri donor: ſic jacet altus honor.

In bibonem, merô, in tumulo, ſepultum.

Plus æquô, qui plus & equo, potare ſolebam,
Hic cado; & in vacuò condor, *humorque* cadô.

Podragroſi Popinonis tumulus.

Ex Bacchi turbis, jacet hic ſub mœnibus urbis:
Plenus erat fumi, qui requieſcit humi.

In Craſſum.

Ventre ſaburratô, te, ſarcina, Craſſe, gravabas:
Sit tibi terra levis, quæ gravis ante fuit.

In ſympoſiarcham.

Nocte, dieque bibis; vivis, pater, anſeris inſtar:
An cælum *anſeribus*, nocte, dieque patet?

Vituli, & Aſellæ conjugium.

Mors rapit ante diem, Vitulô cum conjuge, Aſellam:
Nec ſinit eſſe aſinam, nec ſinit eſſe bovem.

Binis ſubmerſis ſororibus.

Hic recubant binæ, quas hauſerat unda, ſorores;
Nec gemis? Hic pietas, tertia virgo, jacet.

Procuratoris, rabulæ minimè garruli, urna.

Hic Procurator, nec garrulitatis amator (
Succus ut in pomô) pacis amicus homo eſt:

Ho-

Hoſtis erat litis, qui mitis, militis, hoſtis :
Hic jacet, & ſuetus vir reticere, tacet.

Bibonis urna.

Ætas læta fluit : nec Mors mea territat ora :
Nam corpus fumô, menſque ſepulta merô eſt.
Amphora dicta fui vini ; nunc amphora buſtum eſt :
Non urnâ licuit commodiore tegi.
Dum vixi, ſine fine bibi : nam grandia plenâ,
Cum Bacchô, bucca pocula mille bibi.
Cantharus, opto, meum, & fac pendeat ante ſepulchrum :
Vivite vos ventres ; hôc requieſco lacu.
Spargite, mando, meum, muſti liquore, cadaver :
Oſſa merum ſitiunt arida ; ferte merum.
Hôc tumulô tumulus tegitur (ſubſcribite buſto)
Hic ſitis, & ſitus eſt, qui ſibi venter erat.

In Germanorum mores.

Gens Germana valet cunctos tolerare labores.
Gens Germana valet non tolerare ſitim.

Sacerdotis Pontificii ebrii ſacrificantis elogium.

Plenus adhuc Bacchô heſternò, dum ſacra ſacerdos
Intonat, in ſomnum labitur ante deos :
Excitus à ſervô, proſit, ſi verteris, inquit :
Inter bacchantum ſe, ratus, eſſe greges.
Quis modò ſacrificos, ſervos neget eſſe deorum ?
Nec meliore cupit Bacchus honore coli.

Pace inter Francos, & Iberos ſancita, menſe Martio, 1660.

Martius eſt menſis, cum Martius exſulat enſis.
Gallus amat pacem, pacem quoque clamat Iberus.

In Benedictum Spinoſam Atheum.

Sic vixit, veluti ſemper victurus, in orbe :
Mortuus eſt, tamquam mortua vita foret.
Spina nocens homini : ſibi plus Spinoſa nocebat :
Qui Benedictus erat ; jam maledictus obit.

In Gallum adulterum.

Non ſatis una fuit conjux, uxorie Galle,
Cur tibi? Gallinas Gallus adulter amas.

Armando Richelio, Cardinali Franciæ.

Mars erat Armandus, niſi ſic armaſſet, amandus;
Mârte fatigatus, morte quieſcit humi:
Quem ſi Mars ſolus, vel ſi Mors ſola petiſſet,
Jam ſine Marte orbis, vel ſine Morte foret.

Mendîci epitaphium.

Non cocus, aut focus eſt; neque culta eſt, curta ſupellex:
Pro loculis, loculus corpora nuda tegit.

In velivolum, in litore, Principis Arauſionenſium, currum.

Velificatur ager: venti vexere quadrigas
Per campos, navis dum volat, inſtar avis.

In Pſittacum caveæ incluſum.

Non volo, quando volo: me carcer ſepit honeſtus;
Sit carcer mutus, me docet ille loqui.

Pictori uxorem ducenti.

Ne pingas alios, te finge; en ſponſa tabella eſt:
Sic tibi naſcêris: vir, puer alter eris.

Caduceator poſcit pacem à Ludovicô XIV. *Francorum Rege.*

Tot cecidêre acies acie, rex bellice, ferri:
Belgica pax bellis ſurgat amica tuis

In centurionem Scotum, ſub cujus vexillis, ſui quatuor & viginti filii meruere ſtipendia, duce Fredericô Arauſionenſium Principe, 1644.

Dux, pater eſt; nati, qui ſigna paterna ſequuntur,
Sex quater: una fuit, caſtra timenda, domus.

In maritum, qui vegeſimam primam uxorem ſuam ductam (quæ duos & viginti maritos habuerat) ad tumulum comitabatur. Hironymus epiſtolâ ad Gerontiam de monogamiâ vidiſſe ſe narrat: conſule Maſenium.

Ad thalamum, & tumulum qui ducere corpora gaudent,
Vir viduus, conjux an viduata fuit?

Gau-

Gaudia ſunt luctus; Libitinæ jungitur Hymen:
Mortuus, & viduus vir, mulierque fuit.

In militarem feminam, Draconem, partu proditam Bruxellis, ſub Monteregiô, Belgii Prorege, 1673.

Militat, & Martem ſuperat dum maſcula Pallas,
Fit mater, telis victa, Cupido, tuis.
Emeritô abſolvi dum poſcit Marte, negatur:
Exonerat partum, militiamque Draco:
Exauctorari ſic exonerata meretur,
Blanda Draconigenam miles amore fovet.

In Cteſippum filium, qui lapidem paterni ſepulchri ludô dilapidavit. Diphilus in Expiantibus.

Conſumis lapides tumuli, Cteſippe, paterni,
Luſibus. His ſtructa eſt uſibus urna patris?
Dilapidas lapides: ne Manes, opto, quieſcant,
Saxee; nec cineri ſtet lapis, urna, tuo.

Leopoldo Ignatio, Germanorum Imperatori, geſtanti in annulô aureô lapillum, præſente venenô ſudare ſolitum.

Gemmeus ex aurô ſudor, præſente venenô
Profluit. Hoc conſtat Cæſaris orbe ſalus.

In Avarum.

Condit avarus opes, qui nil ſibi fundit amarus:
Cuncta, nihilque tenet; fit ſibi dives, inops.

Adoleſcenti, literarum ſtudioſo, præmium ſecundum referenti, cum primum ſperaverat.

Palma ſecunda tibi; non eſt fortuna ſecunda:
Si tibi palma foret prima, ſecunda foret.

Urna conjugum.

Excepêre duos unæ, domus hoſpita, cunæ:
Una dies natalis, erat fatalis iiſdem:
Corpora pura, vides, urnâ conduntur eburnâ.

In egenam nubilem virginem exſtinctam.

Nubilis eſt virgo; ſed non eſt nobilis; illa
Tantum dotis habet, mendîco ut nubere poſſit:
Dum thalamum quærit, tumulum defuncta maritat.

Medicus Britannus, proclivis in furtum, crucem in arcâ ſuâ indies videndam, terrori ſuo propoſuerat; oblitus ſui cruciſque, furatur, & ſuſpenditur.

Ne rapiam, monitor crux eſt, feralis imago;
Sed rapio: eſt finis, funis, dum pendeo funus.

Ambroſio, magiſtro ſuo, Auguſtinus hoc epitaphium P. C.

Ambroſium, linguâ roſeum, patrem, atque patronum,
Hinc abiiſſe meum, non obiiſſe, fleo.

Matri puerperæ exſtinctæ.

Dum pario, pereo: ſuperat mihi poſthumus infans;
O vivat longum; tunc mea fata gemet.

Mors Ludovico XIV. Francorum Regi.

Lude vices, Ludovice, meas, rex Martie; Morti
Ludibrio vires ſunt, levis ira, tuæ.
Martis, crede, alia eſt; alia eſt, rex, alea Mortis;
Poſt ludum, nudum perdere cuncta jubet.

Apoſtrophe ad paſſerem, à fele diſcerptum.

Foſſa tibi eſt venter, felis tua devorat oſſa:
Incolit Elyſium, ſiqua ſit umbra, nemus.

In mulierem, crebro vini hauſtu exſtinctam.

Non hæc, quæ Bacchô eſt exſtincta, virago; vorago eſt:
Degulat hæc Bacchum, quam modò terra vorat.

In hominem ſeditioſum, mortuum.

Cui multus placuit, dum vixit in urbe, tumultus;
Terreus hic cumulus nunc, tumuluſque tegit.

In Apes.

Mella, dapes, largimur apes, fragrantia mella:
Prædamur flores, dulciſſima præda futuræ.

In conjugium.

Conjugium, mellis guttam; ſed felle propinat
Pocula plena: odium eſt connubialis amor.

Ad Lectulum apoſtrophe.

Lecte, fatigati ſolamen dulce laboris,
Corda ſopore gravas, corda ſopore levas:

Quii

Qui neſcis lacrymas, vireſque laboribus aptas :
Funera mentiris, nil tua mortis habent :
Non te ventorum circum volitantia terrent
Murmura : nec tangunt, anxia turba, metus.
Lecte, quies hominum, fons pacis, & aula quietis,
Commoda pax vitæ, deliciumque meæ :
Exhilaras mentes, aſpergine membra ſoporas :
Lumina, qui furtim limina, clauſa ſubis.
Lecte, Cupidineis, furtive, caloribus ardes :
Nox ignes tenebris, & tua furta tegit.
Te Charites, te, lecte, novem ſtravere ſorores,
Compoſuit digitis gratia caſta tribus.
Tu facis, ut curis vacuum caput otia captet :
Dormio; cycnæas tu mihi ſternis aves.
Lectule, te Charites, caſtiſſima numina, ſervent:
Sterno tibi corpus; tu mihi ſternis aves.
Tu facis, & facias, ut dulcia ſomnia captem,
Somnia venturæ mortis imago meæ.

Auri, & Lauri analogia.

Arboribus rex, Laure, præis; Aurumque metallis:
Nomina conſpirant, atque omine, Laurus, & Aurum:
Fulmine non Laurus, non Aurum læditur igne:
Vult Lauri, atque Auri ſervire medulla medelæ;
Cauſidicis Aurum arridet; ſed Laurea vati:
Sic trahit aura Auri, ſic aurea gratia Lauri.

Viator ſepultus.

Hoſpes eram, Mundo peregrinus, hoſpes eundo;
Mors, peregrina dies, non peregrina quies.

Epitaphium Muſcæ, in melle naufragæ.

Parva, & prava tegor, molli urnâ, melle, vorago:
Fuſca ſuo tumulô Muſca ſepulta jacet.

In Léporem, qui curſu ſequentes canes effugerat, & in latibulô ſuô feſſum, quieſcentemque, è veſtigiô manu meâ captum.

Eri-

Eripitur rabidis rapidus lepus ipſe moloſſis;
Incurrit noſtras præda quieta manus.

In Ratiſlaum Leſci, Polonorum Regis filium, qui Larvatis ſpectris in lapicidinâ territus, unâ nocte incanuit. Chronicon Polonorum, Engelgrave. &c.

Vita Ratiſlai brevis eſt, quæ nocte ſeneſcit:
Nox longa eſt, juvenem quæ facit una ſenem.

In Monachos.

O Monachi, ſtomachi veſtri ſunt dolia Bacchi:
Vos eſtis (cadus eſt teſtis) non ſobria peſtis.

In Herodem, filii ſui parricidam.

Herodis porcus malim, quam filius eſſe:
Filius (hôc nihil eſt vilius) enſe perit.

In Dæmonem.

Dæmon languebat, Monachus tunc eſſe volebat;
Sed cum convaluit, manſit, ut antè fuit.

Nautæ, mari ſubmerſi, epitaphium.

Hic atavis ortus Batavis, ſubmerſus in undis,
Orbe peragratò, nauta ſub orbe jacet.
Marmore ſub liquidò, non durô, nauta ſepultus;
Debuit hôc condi marmore, vixit aquis.

In Morionem.

Per riſum, ac viſum, multos cognoſcite ſtultos:
Ipſe tibi cultus, ſtulte, placêre ſoles.

In legem Juttæ Pontificiæ.

Palpentur (lex ſacra jubet) ſub ſede cavatâ,
Juttiadæ: regnet Roma: præeſte mares.
Maſcula Roma regit: Venus eſt nunc maſcula, Roma:
Orta Mari Venus eſt; ardet amore maris.
Fallor? An ardoris Roma eſt oblita prioris?
Ardet amore maris poſteriore Venus.

In milites.

Quiſquis amat lites, qui Marti militat heros,
Militat & Morti, ſe patriæque litat.

In

In cycnum, in morte canentem.

Eſt niveus mihi corde color, lac ludit in undâ :
Fata gemens, ſolus carmine ſolor olor.

Echo.

Muta loquor, neque multa; prior nec verba profundo:
Mentis inops, expers vocis, & ore carens.

In Romam.

Roma *Lupas* prima, at præpoſtera terga virorum
Poſterior (facinus!) quæ redamaret, erat.

In Montes, & fontes.

Conveniunt Montes, & Fontes nomine : uterque
Quæ fugit alta ſuis curſibus, alta petit.

In flores viſos.

Pulchra placent oculis : oculis pulcherrimus ipſe:
Plus cunctis oculus floribus ipſe placet.

In flores odoratos.

Arrident flôres, & roris ſemen, odores ;
Flos oculo arridet, naribus unus odor.

Homo foenum.

Floret, & elanguet citò foeni forma : perimus;
Turbaque, mortales, foenus amare placet?

In Tonitru.

Cæli Echo, fragor horrificans, vox alta tonantis,
Perterrêre ardet corda, reoſque movet :
Sed neque corda movent oracula tanta tonantis,
Quamvis multa; tonant, ſed quoque muta ſonant.

In Thraces, & gallos effeminatos.

Cum gallis, Thraces numeroſà conjuge gaudent:
E Gallis Thraces quîs neget eſſe ſatos?

In Gallos, Vulpes.

Fallere amant Galli; falli indignantur, in arma
Profiliunt: falli decipientis erat.

Muliercula cantatrix Vitanda.

Si cauta es, fugias cantus, ſunt, femina, cautes:
Semina mellis enim mollis amoris erunt.

Le

Leges Cauſidicis, & Medicis ſcriptæ.

Non furtum facies, juris lex ſcripta peritis:
Ne cædas, medicis lex ſacra ſcripta fuit.

In jus.

Bis jus, bis ſapio, libris & lance recondor:
Abſolvo, damno; paſco, creoque famem.

Venetis in Thraces bella gerentibus.

Retibus ex ratibus Venetus Venatur in alto:
Muſulmanicolas, barbara monſtra, capit.

In filium,
paternæ vitæ, hæreditatis cauſâ, inſidiantem.

Nate, patris vitam, vitem cupis uva ſecare;
Heu, pugnant ramum rumpere poma ſuum!

In Annam Mariam à Schurman, linguarum peritam.

Aurea virgo jacet, virgo admiranda, virago eſt;
Lingua virum loquitur, loquitur lingua unica linguas:
Quarta Charis, decima eſt Muſarum, maſcula Pallas.

Bonfrerii Abbatis ſepulchrum.

Alter Barabbas cubat hic, Bonfrerius Abbas;
Natum Quintini ſubmerſit copia vini;
Ille diem clauſit; quia pocula crebrius hauſit;
Et, niſi vana putem, vina exhauſêre ſalutem.

Homo pulvis.

Turba ſuperbimus, nos cum fæx terrea ſimus:
Ad limum limus, cinis ad cinereſque redimus:
Eſt caro, cum fulvis trabeis de murice, pulvis.

Ad Lucam Verienſem edentulum.

Lac cum lactuca manduca, edentule, Luca;
Divino te lacte ſenum, te prolue vinô:
Maſſica ſi libes, ut Neſtor, ſæcula vives.

Harlebecæ Flandrorum, lupus ovem perſequitur fugientem in caſulam, cujus oſtiolum vi luctantium clauſum, captô ab ove lupô

Perſequitur lupus acer ovem; fugit illa; foreſque
Quas ſubit, occludit: prædæ lupus obvia præda eſt.

Ci

Cepit ovis fugitiva lupum, paſtore fugatô;
Jam celebret partos, Parthorum more, triumphos.

Gallæ uxori ſterili.

Galla fuit Gallo, gallinaque nupta marito:
Non parit ova ſibi, neque pullos Galla, puellos.

Grunnio Londinenſi.

Grunnius, humanus porcus; deſcendit ad Orcum
Corpus; cor vermes, pus putre terra vorat.

In mulierem litigioſam.

Jurgia quæ vivenſque viro, morienſque locuta eſt
Litigioſa; ſibi relligioſa ſilet.

In Petrum pætum.

Eſt Petrus pætus, qui bellis lætus ocellis
Subridet; limus quod videt hirquus, habet.

In Linguam.

Nobilis eſt bona lingua, ſolet mala mobilis eſſe:
Utilis illa bonis, futilis iſta malis.

In Alexandrum VI. *ſanctiſſimum patrem Cupidinis.*

Piſcatorem hominum, quis te non, Sexte, vocabit?
Piſcantur natum retia ſacra tuum.

In Julium Pontificem R. *bella moventem:*
Oratio Julii.

Me Pauli gladius Francos armabit in hoſtes:
Non clavis Petri, quæ tueatur, erit.

In Leonem X. *Pontificem* R.

Cur malê Romano conſultum eſt, quæris, ovili?
Rex, Leo, nunc homines, non regit ille feras.
Si fulvum mirere aurum rapuiſſe Leonem;
Diſce Leoninis unguibus eſſe feram.

Roma in Paulum III. *pontificem* R.

Sum Medico maleſana, meo ſum præda Leoni;
Noſtra fame lanias viſcera, Paule, lupus.

In Alexandrum VI. *pontificem* R.

Vendit Alexander mitras, ſacra cuncta; Deumque;
Romanos Stygias cogit adire domos.

Par-

In arrogantem.

Parvule judiciô, ſed probris magne magiſter;
Magne ſuperciliô, parvule conſilio:
Parvule divitiis; vitiis, vir magne, rapinæ;
Parvus eris reliquis; ſed tibi magnus eas.
Parve (nec impediam) magnum te reddere quæris
Te ſtudeas humilem reddere, magnus eris.

Quinque Senſus.

Rex aper auditu, lynx viſu, ſimia guſtu,
Vultur odoratu, dominatur aranea tactu.

In vini & fumi potatorem.

Et vinô, & fumô gurges, benè paſcimur, inquit:
Exhaurit fumus pectora, vina replent.

Galli canæ, & ſanæ fidei hoſtes.

Galle, canis fidibus: non aurea conſonat auri
Cana fides: aurum non bene, Galle, ſonat?

Heroum Speelmano apud Batavos in Indiâ Generali.

Occiduis oritur, moritur Spelemanus Eois
Solibus; hoc hominis, cætera Solis habet.

In Innocentium XI. pontificem R. nummos prodigentem in bellum Thracium, Romanis fame laborantibus.

Suſcitat hic flammam belli, dum prodigit aurum
Ferreus, & famam fert ſibi, Roma famem.

Julius Cæſar, ex uterô extinctæ matris cæſus.

Cæditur, heu! cæſô Cæſar de ventre parentis;
Quem non jam mater, poſt ſua fata parit.

Alluſio ad Tiberium Neronem, & Tiberim, hunc undis, illum furore exundantem.

Tiberius, Tiberiſque exundant ſontibus undæ
Fontibus, & Romam mergit uterque ſuam:
Tiberio, & Tiberi vis convenit: obruit alter
Sanguine Romanos; perdidit alter aquis.

In Barbaram virginem.

Barbara ſum, non ſum; mitis ſum virgo, virago;
Tu ſed, amice pater, barbarus hoſtis eras:

Tu

Tu florem vitæ, non Virginitatis, amanti.
Tollere ſanguineâ, barbare, cæde potes:
Eſt mihi barbaries décori: mea nomina ludunt:
Barbara, barbarie ſum celebranda meâ:
Ut Parcæ parcunt, ut luſcus lumine ſplendet,
Ut bellum eſt bellum, Barbara talis eram.

In Epiſcopum Aquenſem ebrioſum.

Ebrius es præſul, quia Bacchi ventre gravaris:
Sic benè nomen aquæ, Præſul Aquenſis, amas.

In unguem carpentem violas.

Cur violas Floræ violas, violentior unguis,
Exhalant animam quæ tibi ſponte ſuam?

Urna Nullius.

Conditur hôc Nullus tumulo, quô conditur Omnis:
Omnibus omnis erat, qui ſibi Nullus, homo.

Alexandri magni buſtum.

Optat Alexander, quos perdit in urbibus orbes:
Orbis Alexandrum jam minor urna capit.

Heroum Michaelis de Ruiter, Archithalaſſi.

Murus eram Batavis, muralis machina murum
Pectoris invicti ſternere ſola poteſt.

Morionis, cum ratione inſanientis, epitaphium.

Marmore ſub ſolidô ſtolidus ſine mente quieſcit:
Hoc olidum vermes, heu fuge corpus olet!

Oppiã Veſtalis inceſtæ, humi defoſſæ.

Veſtalis virgo, non virgo, vendo pudorem:
Nuda nimis tumulo, non tumulata, tegor.

Gurgitis Manibus urna ſacra.

Condidit in ventrem gurges tot vaſa Lyæi,
Quem ſub ventre ſuô terra guloſa tegit.

In Miſſam (ut vocant) Pontificiam.

Fac miſſam Miſſam; Miſſæ, res barbara, nomen:
Si miſſam facias, non iteranda tibi eſt.

In hypocritam.

Nocte, dieque vacas precibus; ſacra templa frequentas:
Largiriſque Iro, ſi videare, ſtipem:
Non inhias auro, neque delectaris honore;
Non tamen eſt aurum, quidquid ubique nitet:
Omnia fraude tegis, mentitus omnia fucis:
Mors ſimulatorem non ſimulata rapit.

In Romanos Pontificios.

Pontifices finxit tantos malè credula Roma,
Ut nihil eſſe Deum, ſimplicitate, putet:
Pontificem eſſe Deum fingit qui præſidet orbi
Romano; panem quæ facit eſſe Deum.

Ad fortunam.

Sede quieſcentem fortunam pinxit Apelles:
Inſtabilis pedibus, neſcia ſtare locò eſt.

In pulicem mulieris.

Eſt ex oſſe viri mulier; ſed ſanguine partus
Humanò, melior dicitur, eſſe pulex.

Qui cum cane dormit, cum pulicibus ſurgit.

Cum cane quiſquis amas de nocte quieſcere ſolò,
Cum pulicum ſurges agmine; multus eris.

Epitaphium Jacobo Wallio, magiſtro meo, poetæ laureato.

Vita Maronis eras; Naſonis, Wallius, umbra;
Mens Flacci: Flaccus, Naſo, Maroque jaces.

In jactatorem natalis ſuæ urbis.

Quiſque ſuam celebrat patriam, quô prodiit ovo;
Gentis, & urbis ovat nobilitate ſuæ;
Urbs ſed clara nihil, non gens, non patria refert:
Eſt aliquid, patriam ſi mereare tuam:
Sic patriam fures, patriam jactare latrones
Indigni, digni morte perire, ſolent.
Eſt hominum totus, communis patria, Mundus:
Omne ſolum forti patria terra viro.

Cori.

Coriolanus urbem natalem obſidet.

Coriolanus erat patriis iratus amicis,
Hoſtibus. Ingratos enſe, miniſque premit:
Sacra ſacerdotum majeſtas vana precatur:
Exarmat furias patria, mater erat.

Pauper ubique jacet.

Pauper ubique jacet, qui pauper ubique vagatur;
Nil, in quô jaceat, vel requieſcat, habet:
Erige, ne jaceat, nec ubique vagabitur Exſul;
In thalamô, dives, fac jacuiſſe tuo.

In peccatorem pœnitentem.

Clam peccas, fateare palam, veniamque mereris,
Flagitii decuit poenituiſſe reum:
Culpa levat poenam, cum ſontem poenitet acti:
Erubuit; veniam, qui mereatur, erit:
Et lacrimis flentes abolêre piacula norunt:
Gaudia, ne doleant, qui doluere, ferunt.

Princeps clemens, imago Dei.

Mox Deus ignoſcit; citò Princeps parcere gaudet:
Principis hæc pietas mitis, imago Dei eſt:
Ars divina fuit, tam poſſe, & plectere noſſe,
Quam ſcelerum indigno parcere velle reo:
Quanta Dei pietas, nihil eſt divinius illâ;
Hæc pietas nullum novit habere modum:
Læditur, ulciſci juſtum eſt, & fulmine læſus
Armatur: flectunt fulmina mota preces:
Indignis, atque ingratis hic parcere ſuevit:
Adde, quod invitis ira benigna fuit:
Invitus plectit, miſereri gaudet, & ultro
Ipſe ſuos hoſtes, qui ſcelus odit, amat:
Excipit & profugos, quos neſcit pellere: pene
Se miſerum, miſeros dum videt, eſſe putat.
Principis eſt virtus peccantes perdere nolle;
Plectere cum poſſit, diſſimulare nefas.

Eſt Deus exemplo; populo favet ille nocenti:
Principibus turpe eſt parcere nolle reo.

In cupientem ſemper vincere.

Vincere vis hoſtes: aliena poſſe ruinâ
Vivere vis ſemper: quod cupit alter, amas.
Si cuncti ſuperent alios, tunc perdere cunctos
Eſt opus: ex lucrô quid, niſi damna petis,

Beneficium citò dandum

Eſt ingrata nimis, quæ lentè gratia currit:
Sed citó quæ properat gratia, grata venit.

In Bruxellenſis aulæ fontem, qui eſt Magdalena lena lacrymans

Saxea fonticulô lacrymantur lumina dulci:
Mollitiem exſudant marmora ſalſa ſuam.

Pietas eſt regia Virtus.

Fax regum eſt pietas: nam relligionis honore,
Floret honos regni; quô ſine regna cadunt.

Dicit piger, cras, cras; & ſemper eſt hodie.

Cras benè, cras vivam, dicis: Lux craſtina numquam
(Ut vivas hodie) Lentule lente, venit.

Sera nocentem poena invenit.

Non reus effugiet; properat vindicta; repente
Vel pedibus claudis pœna venire ſolet.

Magnus prædo non eſt vili prædâ contentus.

Fur aurum, Lupus armentum petit, inclitâ præda eſt:
Præterit exuvias furque, lupuſque leves.

Nemo potentes aggredi tutus poteſt.

Aggreditur quicumque audax, læditque potentes,
In tutis latebris, quod vereatur, habet.

Virtus regia.

Principis eſt virtus, patriæ ſuccurrere lapſæ;
Se populo patrem jungere, noſſe ſuos:
Parcere ſupplicibus; ſed debellare rebelles;
Et poſitò belli fulmine, pace frui:

Præmia

Præmia det meritis; ſed lente plectere curet;
  Et Superos cultu candidiore colat:
Ille Deus, Deus ille creat de pulvere Reges;
  Pulvereos Reges ſi placet, eſſe facit.
Regia laus eſto, non faſtidire minores:
  Odit, & extorquet ſceptra ſuperba Deus.

Ruſticuli ſunt Reguli.

Stat caſa ruſticulis, ſed regibus aula pateſcit:
  Aula ſcatet vitiis, crimine caula vacat.
Aula nec eſt felix; felix tamen aula videtur:
  Gaudia ſub caſulis candidiora ſonant.
Ludite, ruſticuli, gens inſons, vivite Reges(
  Nam ſibi ruſticulus, regulus eſſe ſolet)
Aula vale, ſcelerata dolis, & amara voluptas
  Eſt tua: caula mihi, vita ſerena, placet.

Dimidium facti eſt coepiſſe.

Incipe, & inſiſtas operi: coepiſſe, tuliſſe eſt
  Dimidium: peraget, qui benè coepit, opus.

Vitæ probitas, immortalis honor.

Fortunam vitæ probitas, & fata triumphat;
  Immortalis honos ex probitate fluit:
Improbitas vitæ cantatos durat in annos;
  Os populi meruit; ſed meruiſſe pudet.

Felix multos numerabis amicos.

Sors tibi læta canit? tecum grex ſaltat amicus;
  Luget? amicorum claudicat ille chorus.
Sors fluit ad nutum? tua terga ſequuntur amici;
  Oſtendent plantas, hâc fugiente, ſuas.

Stulti malitia, & Sapientis prudentia.

Stulte, tuum eſt, non poſſe bonis, & lædere velle:
  Cum poſſis, Sapiens, lædere, nolle tuum eſt.

Tutò equitat, quem prudentia portat.

Tuto equitant homines, quibus eſt prudentia frenum:
  Hâc ſine, præcipiti tramite fertur eques.

Prudentia cauta triumphat.

Aſtus ubique valet, plus viribus ille triumphat:
Vi tacitâ terret; nec quod aberret, erit.
Utere conſiliis, rationibus utere cautus;
Succeſſus felix dexteritate venit.

Obſcoeni dici gaudent pudici.

Quam multi gaudent dici ſine fronte pudici:
Sordida ſus porco, lota, venuſta ſuo eſt.

Juvenilis amor, effrenis.

Non juvat invitam cuſtodia moeſta puellam:
Currentem ſequitur luxurioſa procum:
Frena pudor neſcit, ſemel inflammatus amore;
Quò magis eſt vinctus, plus cito currit amor:
Quos ſemel urit amor, furit ardens, vincula rumpit:
Ut potiatur, amat, quod patiatur, amans.

Redire neſcit, cum perit pudor.

Qui fugit, & periit roſeæ de virginis ore (
Ah fruſtrá revocas;) non redit arte pudor.
Fama pudicitiæ decori eſt, famam illa meretur:
Sæpe pudicitiæ fama maligna nocet.

Pudor vitæ præferendus.

Et decet, & fas eſt animæ præferre pudorem:
Vita, bonum tenerum eſt; vita pudore minor:
Odimus effrontem (vivit ſine laude) puellam;
Se perdit, frontem perdere ſueta ſuam.

Dulcis quies à labore.

Aſpirant homines, ſecuram pace, quietem;
Siqua quies homini, parta labore, venit:
Nulla quies; parit ipſa quies, labor ipſe Laborem:
Cum ſomno, vita eſt, irrequieta quies.

Operoſa quies, & quieta operoſitas juvat.

Vult labor alternum reparare quiete laborem:
Sic alterna quies, feſſa labore, juvat.

Dat

Dat veniam corvis, vexat cenſura columbas.

Vivitur ex furtis: parvo crux, ſponſa, latroni eſt;
  Prædones magnos præteriiſſe ſolet:
Jam magni magnos fures abſolvere gaudent;
  Magnificos fures eſt tetigiſſe nefas.

Prædonum plena eſt patria.

Plena rapinarum ſunt oppida, plena luporum:
  Quis neſcit longas furibus eſſe manus.

In prædones etiam uxorum alienarum.

Vivitur ex præda: nec ſola pecunia prædæ eſt;
  Jam prædatori ſit nova præda tori.

Vitæ Voluptas brevis eſt.

Indulge genio; floret cito temporis ætas:
  Gaudia carpe; diem vix fugitiva vident:
Vita fugit; veluti raptò vixiſſe memento:
  Utere temporibus, deliciiſque datis:
Quantula ſunt vitæ properantis gaudia noſtræ?
  Cras cinis, & populi fabula vana ſumus.

Qui ſibi novit imperare, Rex eſto.

Eſſe putas regem; quiſquis dominatur, & orbi
  Imperat? Hic Regis nomen inane gerit:
Rex ſuus eſt, quiſquis mentem ratione gubernat;
  Se ſibi qui ſubigit, regia ſceptra tenet.

Imago Dei, rex eſt.

Mens majeſtatem decet alta, capaxque coronæ:
  Sceptra metus firmat, quem moderatur amor:
Exemplum populo ſit vita regentis honeſta:
  Res ſacra, majeſtas Regis, imago Dei eſt:
Qui regit, ut calcet populos, quos perdere bello
  Ardet, & exhaurit regna, tyrannus erit.
Quod decet, hoc cives facient, cum regnat honeſtum;
  Viſque, metuſque hodie, quod dominentur, habent.
Ferrea nunc Reges dominantes ſecula cudunt:
  Eſt incus populus; quod patiatur, habet.

Armari, non amari hodie gaudent Reges.

Rex amat armari, neque multum curat amari:
Ambitio regem, viique, metuſque regunt.

Si domi moroſitas regnat, foris verſandum eſt.

Si mala multa domi ſint, quæ tolerare laboras;
Cede foris: regnant gaudia ſana foris.

Amica ſalutatio.

Mitto tibi *navem*, prorâ puppique carentem;
Nec mitto *navem*; ſed nec *avem*; ſed, *ave.*

Arma militi tradita.

Do tibi non *menſem*, ſed do, ſine millibus, *enſem*;
Accipe cum *parmâ*, ſi vertex tollitur, *arma.*

Furibunda Dido.

Tres furias Orcus coluit; ſub Tartara Dido
Dum rapitur, furias quattuor Orcus habet.

Eraſmus infans.

Parvus eras, nec Eraſmus eras mus, dictus Eraſmus
Dic age, ſi Sum mus, tunc quoque ſummus ero.

Frater Cornelius Drodracenus, leno Brugenſis.

Indere cor melius frater Cornelius ardet,
Mollia virginibus quando flagella dedit.
Inclinatur anus; poſt tergora nudior anus
Oſcula cum lætis excipit ille flagris:
Hic plagam mulcens oleò, ſacraria adorat.
Incurvæ Veneris; pluraque ſacra videt.
Quam benè conveniet ſua virginis ara, venuſto
Strata ſacerdoti: victima cæſa cadit.
Ancillariolus primum eſt Cornelius; inde
Matronis bellum, virginibuſque movet.
O quantum exarſit poſt hæc incendia bellum;
His, cum Troiâ, Helene, totaque Roma ruit;
Hinc hauſit, *Mundi peſtes*, Ignatius ignes:
Hic quoque virginibus flagra, faceſque ſtruit.

Spien-

Sapientia cælebs eſt, quia nullus homo ſapit.

Mulciberi Venus eſt, Hecate Plutonis, & uxor
Juno Jovis; nulli ſponſa Minerva fuit:
Nata Jovis cerebrô prodit Sapientia, nulli
Sacra homini nympha eſt: non ſapit ullus homo.

In cacorhetorem.

Ultima vox: *dixi*, dicens, mihi viſa placêre eſt,
Orator nullâ cum rudis arte docet.

Philippi. II. Hiſpaniarum Regis, Ocquendô Architha-laſſô, claſſis victa.

Vectores ſunt victores, qui claſſis Iberæ
Rectores ſternunt, naumachiàque fugant:
Terruit Oceanum, nunc naufraga claſſis, & orbem;
Et totô pelagô quærit, & orbe fugam.

Cædes violenta, cum luſu in literis ſævis S. & R.

Obſeſſos ſævis aggreſſus ſtragibus hoſtes,
Horridus ore fremit, certus proſternere caſtra
Perfurit; in turmas furor irruit; enſe trucidat
Corpora crebra: agris proſtrata cadavera ſordent;
Graſſatur triſtis per regni viſcera peſtis,
Et paſſim ſerpit; ſilviſque, arviſque viiſque
Funera funeribus congeſta, atque oſſibus oſſa:
Mortis oberrat odor, terra horret tetra ſepulchris.

Golias à David e Victus.

Immanem molem, formidandumque gigantem,
Magnanimum Goliam, victum ſuccumbere morti
Impulit, armatumque virum mactavit inermis
Ieſſeides, fundâque levi gravia arma repreſſit:
Dux admirandus, mileſque metallicus armos,
Occubuit debellatus puerilibus armis.
I, Solymæa, puer, Capitolia ſcande triumphans.

Cædes, rapinæ, incendia.

Cæde furit ferrum; ſibi militat aurea præda,
Dividit & dominos, prædas quoque decoquit ignis;
Mulciber igne vorat Cererem, Bacchumque, lareſque;

Templaque ſubvertit: diis incubuere ruinæ,
Ferrea tempeſtas ruit obvia, & omnia m[illegible]es.

Qui præceptores ſint deceptores.

Præceptor medicæ, medicæ deceptor habetur:
Nam quoties, *recipe*, & toties quoque, *decipe*, ſcribit.
Vix ægrum ſanat, numeroſa pecunia manat.

Infans mordet ubera.

Sanguinis eſt avidus, non lactis, atrocior infans;
Ubera, quæ mordet, ſanguinis imbre fluunt:
Infans infandus parvus, pravuſque videris;
Inter vagitus, ore furente, fremis:
Nil tibi candoris; ſi ſit tibi candida ſindon,
Dente cruentabis lintea, Lacque tuô.

Extrema regni tranquillitas extremam cladem minatur.

Imperium pax extrema, & pax alta coronat,
Extremam cladem, quæ minitatur, erit.
Tunc altæ, tacitò motu, ſonuere ruinæ,
Cum regno clades nulla timenda ſuo eſt.

Urbs R. condita, & moenibus cincta.

Roma tibi muri naſcuntur; clauderis illô
Carcere, quò muris undique cincta tuis:
Cincta quidem muró, ſed eódem carcere vincta es:
Hi mortes muri, quas minitentur, habent.

Solidum virtutis fundamentum, Deus eſt.

Principium fingens virtus, operoſa laborat:
Lenta rudimenta, & magnarum exordia rerum
Ducuntur: primò conſtant fundamine jactô:
Ad ſua ſæpè redit dum fundamenta refingit:
Dum opus, virtus perſtat, quæ numine fulta eſt:
Fine triumphali Deus aurea coepta ſecundat:
Si tentatur opus cæleſti robore ſtructum,
Sæcula ridebit, cui nulla ruina nocebit:
Meta coronatô perfecta labore triumphat:
Aſtra petit virtus, & mortis neſcia vivit.

Homo

Homo eſt vivum Dei templum.

Divus homo, templum eſt æternó numine dignum;
Ah furor eſt aulam contemerare Dei!
Impia ſed quoties in templô crimina regnant:
Majeſtas ſceleri penè ſuperba ſacro eſt:
Peccat homo, temploque ſuô Deus exſul abire
Cogitur: & miſerum gens facit eſſe Deum:
Pondera tot ſcelerum ſenſit, templi impia moles,
Cum templò in cineres it ſceleratus homo.

Miles ebrius extinctus.

Ebrius hic animam vinô, non ſanguine miles
Purpuream vomuit; nunc Acheronta bibit.

Gallicus latro aurô viatorem ſpoliat Gallum.

Pallida ſunt auri, nec tuta metalla latebunt;
Latronum inſidias, quas vereantur, habent:
Cura aurum, cum fraude, fameſque, metuſque coronant:
Aurea nam dominum ſarcina tanta gravat:
Aurô liber erat dominus, vel ferrea portet
Vincula: per prædas aureus eſſe velim:
Laurea militibus placeat: magis aurea præda,
Quam rapio (levis eſt ſarcina tanta) placet.
Ilicet, & vacuus, ſaltante latrone, viator
Exequias loculi jam cane, Galle, tui.

Veritas nec facilè ſcribitur, nedum auditur.

Difficile eſt digitis, calamis, quoque ſcribere vera:
Difficile audire eſt, dicere difficile eſt.

Decorum eſt, honeſtè mori.

Solvendum ſemel eſt vitæ irrevocabile penſum:
Annorum illaqueant pondera dulce caput.
Nemo fugit mortem (fac velle & poſſe) volamus
Ad Parcas homines; vertere terga nefas:
Non corrumpenda eſt pulcherrima fabula vitæ:
Intactum nullum præterit illa dies.

Fato

Fato occurrendum eſt; fato gens naſcitur omnis;
  Virtuti, pulchrâ morte, perire juvat.

Senes cani, & fide utrâque candidi.

Non ſe, non linguâ ſimulat ſincera ſenectus:
  Ficta fides juvenes fingere plura docet:
Candida canities, fidei præferre colorem
  Novit; at, ut fallat, non pilus ullus erit:
Relligio non eſt meretrix: pigmenta doloſa
  Reſpuit; & fucos, quos amat iſta, fugit.
Peccat non fictè, qui fictè peccat; & ille
  Non ſimulat mendax, qui ſimulare docet.

Viduæ Conſolandæ.

Quiſquis adeſt viduis, gentem ſolatur egentem;
  Et facit, ut lætô turturis ore gemat.

Pupilli juvandi.

Pupilli, populi pupillæ divitis, orant:
  Affer opem tutor, ne populentur opes:
Agmina deſolata, miſerrima turba, clientes,
  Vos conſanguineus tutor, opeſque vorat:
Accipitres ſunt tutores, qui ſemper in armis,
  Semper in inſidiis, ut populentur, agunt.

Fugiens miles trucidatus.

Spiritus à tergo, depulſus vulnere foedô,
  Exit; & erubuit, cum fugit, umbra fugâ.
Conſpexit cæcis oculis à tergore mortem:
  Non aliter profugus debuit ille mori.
Naribus, in matris fuit illi ſpiritus alvo,
  Inditus; ex profugi naribus ille fugit.

Nullum patrimonium citius decoquitur, quàm virtus.

Tam citò decoquitur, quam patrimonia, virtus;
  Tres vix hæredes poſteritatis habet.

In Curatorem gymnaſii Guſani exauctoratum, & ab amicâ Delphenſi repudiatum.

Non bene conveniunt Veneres, molleſque Camoenæ;
  Cur Curatori ſit tibi cura tori?

Pro-

Procures Muſas, nullam patiere repulſam:
  Sæpè nimis mollem pellit amica procum.
Pro tenera tibi ſit ſtudioſa Minerva puellà?
  In gremiò jaceat pulchra Minerva tuô.

Irati Ethopoeia.

Stant oculis iræ, torvique è fronte furores
  Proſiliunt; odio quis neget eſſe faces?
Barbaries ſcelerata micans, ſe ſanguine gaudet
  Prodere; quô peſtem, quam meditatur, alit.
Ira, dolor gravis eſt? dira ira incendia magna
  Suſcitat; ardet homo; cunctaque, ſeque vorat.

Mollities emollit amantem.

Mollis amans molles aditus ad mollia amantis
  Pectora habet: molli molliter arte ſubit:
Mollities nulli eſt, molimine blanda, moleſta;
  Nec lædit; facili calliditate placet.

Peccatoris poenitentis ſpeculum.

Offendi, ſcelus, & læſi, quod torquet, amantem:
  Debita criminibus pœna tremenda meis.
Debueram coluiſſe Deum, quem turpiter odi:
  Heu, potui tantum demeruiſſe bonum!
I, dolor, ex oculis: mea culpa dolore pianda eſt;
  Quamvis nec lacrymis culpa pianda ſatis.
Læderis, o pietas, & gaudes parcere læſa;
  O majeſtatis prodiga facta tuæ!
Pro majeſtatis ſoliô provolvor; & acti
  Flagitii Veniam, ſupplice voce, peto:
Pro me flagitium, pro me mea culpa perorat;
  Flagitii, & culpæ vox animoſa meæ eſt:
Donec erunt lacrymæ, lacrymæ mea crimina flebunt;
  Et juſti fletus cauſa perennis erit;
Sim lapis, aut mihi ſit cor Thrace ferocius omni,
  Si lacrymas ſiſtam, contineamque meas.

Prin-

Princeps, imago Dei.

Vera Dei Princeps orbem moderantis imago,
Quod dominetur, & à plebe colatur, habet.
Principis eſt populos belloque & pace tueri;
Et regere auxiliô, conſilioque ſuos:
Fulmina, quæ nollet, mittit. miteſcere gaudet;
Ut Deus, invitus cogitur eſſe ferox.

Principium ſapientiæ, timere Deum.

Res timor eſt probroſa; Deum timuiſſe decôri;
Hic prodeſt, hominum ſed timor ille nocet:
Exitio timuiſſe fuit, timuiſſe ſaluti:
Utilis hic timor eſt, noxius ille fuit:
Intutos facit ille timor, dum cuncta timentur;
Terrores terret, numinis iſte timor:
Hic metus audentes, metus arguit ille fugaces;
Hic metus ardentes, indicat ille pigros:
Sed timuiſſe ſcelus, melior timor omnibus iſte eſt:
Securos reddit ſanctior ille timor.

Non benè perpetuus fertur labor.

Membra fatigantur, quæ nocte dieque labori
Irrequieta gravi, continuoque vacant:
Sit modus, & requies operi; durabit in annos:
Laſſatur virtus, otia poſcit opus:
Apta quies oneri: duros levat illa labores;
Apta dies operi, noxque quieſque juvant:
Otia poſt curas quæ mens ſibi captat, & aptat
Mens operi ſeſe, non grave ſentit onus.

Conſtans in adverſis.

Læta favet, ſors mœſta premit, tu major utrâque
Fac conſtes; vinces, ſi tuus eſſe velis:
Si fortuna tuis velis inimica repugnat;
Omnia confidas te duce poſſe Deo.
Dum patitur virtus, Deus indit robora; dura
Tempora qui mittit, candidiora facit.

Virtus humilis, glorioſa.

Altius adſcendit, qui proterit altius omnem
  Imperii faſtum ſuſpiciendus honor:
Celſior ille loco eſt, qui nititur infimus eſſe;
  Ut jaceat, virtus nulla jacêre poteſt;
Altior hæc ſoliis, hæc Soliibus altior ire
  Viſa ſibi, quo vult eſſe minore loco.
Eſt humilis mens alta Deo, præ rege ſuperba;
  Et ſuperat faſtum, quò minor illa, ſuum.

Amica ad amaſium lacrymantem.

Dura fui tibi, mollis amor; lacrymaris, amantis
  Corda moves; lacrymæ ſunt mea flamma tuæ:
Sunt in amore faces, lacrymæ, quæ fortius igne
  Pectora ſuccendunt, frigidiora gelu.

In tiaras, capitalia mulierum geſtamina.

Matronale caput ſuperintegit alta tiara:
  Femina magnificas jactat ad aſtra comas:
Vertice cornigero cœloque, viriſque minatur:
  Imponit conjux cornua ſæpe viro.

Latro ad crucem damnatus.

Quem crux expectat, crux mortes mortibus infert,
  Mille neces patitur fur reus, ante necem:
Somnia nam torquent, veras ſimulantia pœnas:
  Dira oculos triſtis terret imago crucis:
Supplicium debere pati reus horret, & optat;
  Qui citò vult lentam poſſe venire crucem:
Durior hæc crux eſt; ſed mors cruce dirior omni:
  Si mortem ſpectes, crux fera, blanda reo eſt:
Lignea crux aliis, damnato ferrea crux eſt;
  Mors ligno, & ferro ſævior una reo.

In ducem ſiniſtrâ manu dexterè dimicantem.

Dimicat enſe ferox dux dexteritate ſiniſtrâ,
  Emicat hic lævæ ſic levitate ſuæ.

In

In vitium honeſtæ virtutis ſpecie coloratum.

Hoc ſceleri proprium; velum virtutis honeſtæ
Induit; hàc larvâ facta nefanda tegit:
Appingit vitiis ſpeciem probitatis; & inde
Eſt vitio virtus, gaudet honore ſcelus:
Sic inſons peccat, qui, vult peccare: voluntas
Commiſſo nullum crimine crimen habet

Pica ſitim fonte ſedatura imaginem ſui videt.

Pica petit fontem ſitiens, ſeque ipſa petebat
Neſcia: nam picam fontis imago refert:
Miratur ſeſe, quam viſa moratur imago;
Altera viva, ſibi viſa fugura placet:
Se cupit; & quod adeſt, quærit; queriturque carere,
Quo truitur; præſens corpus abeſſe putat:
Se capit, & fallit; dum captat, imago recedit;
Quam ſequitur, formam turbida Lympha tegit.
Alloquitur ſeſe, cum fonte movetur imago;
Conſortem thalami ſe putat eſſe ſui:
Et dolet, & gaudet; dum roſtrum jungere roſtro
Ardet amans, roſtrum, gaudia vana, capit.
Advocat hæc ſocias, picarum turba vocata
Advolat; & picas plenior unda refert:
Garrula turba canit, furit, & petit unguibus undas;
Pars undis hauſta eſt; altera turba fugit.
Pica dolore amens, & amans ſe quærere, perdit:
Eſt tumulus picæ fons, & imago ſuæ.

Optimates peſſimi, ſunt hodie regum reguli.

Nemo coronatas, felices eſſe, tiaras
Dixerit: excipiunt regia colla jugum.
Eſſe putes regem, ſupplex quem ſuſpicit orbis?
Sub pede qui Mundi frena, globumque tenet?
Fulget adorandâ qui majeſtate ſuperbus?
Et gaudet ſolô qui minor eſſe Deô?
Cura regit Reges, & millia multa pavorum,
Et circumvolitant regia tecta doli:

Nemo

Nemo minus regnat, quam qui regnare videtur:
Nunc regum ſervi regia ſceptra rotant.

Dives inops.

Omnia adhuc quærit, qui poſſidet omnia, dives;
Fit ſatur, ut ſitiat Craſſus & Irus eget.

Deus homo pro homine.

Credis, homo; potuiſſe Deum, pro crimine naſci,
Nec dubitaſſe pati; ſed voluiſſe mori?
Si pietas divina hoſtes miſeratur, amanti
Quid faciat; Corpus dat tibi; redde tuum.
Felix impietas! Abſolvit culpa nocentem;
Fit reus ipſe inſons, crimine nata ſalus.

Peccator poenitens.

Nulla venit ſanctis lacrymis (fac velle) repulſa:
Si reus es, facti poenituiſſe, ſat eſt:
Da gemitum, gemituſque pios ad ſidera mitte;
Gratia de cælô commiſerante venit:
Invitat ſontes facilis clementia cæli;
Sontibus, è cæli fontibus, unda fluit.
Flere juvat crimen lacrymis: nam flebile crimen
Eluitur lacrymis; quodque pietur, habet:
Ah vermis! Nec me pudet irritare tonantem;
Nec me flagitii poenituiſſe pudet?
Peccavi, doleo; Deus hoſti parce; nocentes
Tendo manus, lacrymas fundo, piamen erunt:
Me piget errorum; mea tot, mea crimina damno;
Devoveo culpam (ſunt ſacra damna) meam:
Sum ſceleris, poenæque meæ crudelior auctor;
Elicit hæc lacrymas cauſa pudenda meas:
Me fugio facinuſque meum mens horret, & odit;
Et dolet errorem plena pudore ſuum.
Ille mihi numquam nocuit, quem lædere patrem
Ingratus toties filius auſus eram:
Sed, ſcio, dum vivam, culpas pergam addere culpis;
Et ſcio, dum vivam, nil niſi flere ſciam.

Filius hoſtis ero patri, ſed amabilis hoſtis;
Filius, & peccans hoſtis, amicus ero.

Laboris merces jucunda.

Ut roſa de ſpinis flos eſt jucundus odore;
Sic fructus, proles, matre labore, venit.

Laude digno laus vitanda.

Tu, quod es, eſſe velis: quod non es reſpue dici:
Tecum habita: os populi tunc meruiſſe potes.

Indefeſſum Muſarum ſtudium poetas mactat.

Muſa ſuas veneres habet, illecebroſa voluptas;
Dulce malum, capior, dum mea damna peto:
Vana ſuo cultu, tumulo mea Muſa laborat:
Heu, tumulo vates, gens operoſa, ſumus!

Silent leges, regnante pecuniâ, & extremâ fame.

Lex, & jura jacent, ubi cæca pecunia regnat:
Pauperies leges ultima nulla colit.

In Militem, amatorem Veneris.

Lude die; ſit nocte tibi pugnare voluptas:
Eſt pugnatori Ludicra pugna tori.

In morte tyranni.

Annus adhuc ſupereſt, periit quò morte tyrannus;
Infelix pereat; fauſtior annus eat.

David gigantem Goliam fundit, & unô lapide Rempublic[am] Iſraëliticam fundat.

Funditor hic, jactu lapidis, fit conditor urbis,
Fundatorque David, gens, Solymæa, tuus:
Nam fundit fundâ metuendum mole gigantem;
Et fundat muros, urbs Solymæa, tuos.

In militem Cupidineum.

Cypri, tuo (ſint regna licet duriſſima Martis)
Sunt regnatori mollia regna tori:
Arma armatorum ſunt tela; Cupidinis arma
Mollis, amatori, quæ gerit, arma tori.

C

Optima libertas pacis.

Aurea libertas ferro corrumpitur: odit
Bellica, libertas, prælia, pacis amans.

Difficile eſt, rectè loqui; difficilius, noſſe tacere.

Aſſueſcunt plures delinquere multa loquendo;
Vix tamen, ut peccet, dum tacet, unus erit:
Noſſe loqui rectè, res eſt, mihi crede, moleſta;
Ardua ſed virtus poſſe tacere, fuit.

Laus ſilentii.

Multa loqui vitio eſt; ſervare ſilentia, virtus:
Diſce ſilère; ſcelus turpe, ſilenda loqui.

Fames extrema urbis obſeſſæ.

Obſidet ægra fames homines, urbem obſidet hoſtis;
Sed furit inviſo ſævior hoſte fames.
Multatæ rugis frontes, jejunaque labra,
Et queruli ventres, deciduæque genæ:
In vultu vultum, ventremque in ventre requiras:
Non faciem, maciem corpora mortis habent.
Exhorret fratrem frater, quaſi turpe cadaver:
Exequiæ prolem non tetigêre patris.
Sunt in deliciis feles, convivia mures;
Et, pro pane, canes, quos gula mandet, habet.
Mors vicina fugit, tam præſens illa, remota eſt:
Vivere difficile eſt; nemo perire poteſt:
Funera funeribus denſantur; & ipſa ruina,
Umbræ hominum vivunt; nec mala vita fugit.

In effrenem licentiam.

Proruit in luxum, Veneremque licentia ſuadet
Effrenis: poenas nulla timere ſolet:
In pejora ruit, cui plus permittit: habenas
Nacta cupido, ſibi cuncta licere putat.

Ars loquelæ, & taciturnitatis.

Cuncta loqui culpa eſt, culpa eſt quoque, cuncta tacere:
Pauca loqui, virtus; pauca tacere, ſcelus.

In Venerem, quæ à Philoſophis vocatur, virgo latè dicta.

Hæc virgo latè dicta eſt, ex parte pudica:
  Omnia clauſtra patent, & penetrale domûs.
Se lenociniis vendit, ſtudioſa placere:
  Subjacet, infra omnes ſecupit eſſe procos.
Palla ſinum pretioſa tegit; ſpecioſa videtur:
  Brachia in amplexus ſunt ſpatioſa ſuos.
Foetus ager, toties fotus, ſua ſemina fallit,
  Nec parit: in gravido eſt ventre puella levis.

Principio cautè ludendum, ut incautum emungas.

Principiô ludi ludentem vincere certas?
  Perde prior: prodeſt perdere pauca prius:
Prima nocent tibi lucra: avido tua lucra remitte:
  Damna priora feras: lucra ſuprema vehunt:
Tunc arti incumbas; tunc damna minora repenſes:
  Tunc loculos (oculos teſtor) opeſque feres.
Lucratus loculos, non ceſſat vincere luſor,
  Donec, qui ludens omnia perdat, erit.

In Medicum.

Sæpè rapit medicus, quam reddit ſæpè, ſalutem;
  Sæpè nocens prodeſt; qui juvat, ipſe necat.

Pontifices Romani, ſervi ſervorum, & domini dominorum ſcilicet.

Pontifices, ſervos ſervorum, Roma vocavit:
  Hoc ſe Pontifices more vocare ſolent:
Pontifices dominos dominorum Roma creavit;
  Qui gaudent, domini nomine poſſe frui:
Sed tales ſervi dominis ſervire recuſant,
  Qui domini calcant regia colla ſui:
Et tales domini cælo ſervire recuſant:
  Hi plus quam domini, nam deus eſſe volunt.

Spartanis Corinthum ſegnes obſidentibus, effugit vallô lepus.

Tyndaridæ ſegnes muros languente Corinthi
  Marte petunt; vallô proſilit ecce lepus;

Ir

Imbelleſque vocans, præeo hoſtes, inquit, & haſtas,
Nec canis, aut miles, qui ſequeretur, erat;
Dux Lyſander ait: lepores pro moenibus audent:
Stertere; & hic hoſtis, quem timeamus, erit?

In Avarum.

Nummus amat ſonitum: numera, fugit otia, nummum:
Ille ſuum pretium, cum numeratur, habet:
Stulte, quid argentum prodeſt, quod condis in arcâ?
Omnia ſi teneas dives, egenus eris:
Parcior ipſe cares aurô, quô plenus abundas;
Inter opes, inhians, quæris avarus opes:
Vivis inexpletus, congeſta talenta reponis:
Qui nummos hæres dilapidabit, erit.

Sæpè ex ignobili parente præclari oriuntur.

Clarus ab obſcurô bellator ſæpê parente
Emicat; & generis cauda, caputque ſui eſt.

Quis Princeps optimè regnum ſervare poſſit?

Qui paucos onerat; multos, qui regnat, honorat;
Et paucis credit, ſceptra tenêre poteſt.

Facilis deſcenſus Averni.

Non eſt ire labor: Manes via ducit ad umbras
Ipſa ſuos: illuc, dux ſibi, cæcus abit.

Amici pacifici.

Mutua pax jungit, junctos ſibi ſervat amicos:
Ambitio junctos diſſociare ſolet.

Ad Petrullium, ancillariolum.

Ad latus ancillæ recubas (eſt pulchra) Petrulli:
Officioſa tibi, gaudia nocte coquit:
Suſcitat, ut jaceas, non hæc ut ſurgere cures;
Et ſibi Petrullum, quem gerat, illa petit.

In poëtam ſuperbum, mea, ut aliorum Vatum, carmina contemnentem.

Muſa, Meduſa, tua eſt; nimiumque ſevera Megæra:
Romanis culta vatibus, arte caret:
Noſtra Camoena tibi eſt: inamoena (ea fama vagatur)
In vatum latras, ſæve catelle, choros:
Non latrare viri eſt: cinnis es mollis Erinnys:
Garrula ſi latret femina, nemo furit.

Ad Invidum.

Invidus (o mores;) alienos odit honores:
Laudes fraude tegit: cur? quia laudis eget:
Livor edax mordet famam, cui gloria ſordet;
Et laniat mirum, dente fremente, virum:
Nobile nomen edit, benefactaque ſplendida lædit:
Hinc malè ſemper olet, carpere clara ſolet.

In Carteſium negantem bruta ſentire.

Bos dominum, dominique aſinus præſepia novit;
Tune aſinum brutum noſſe, bovemque negas?
Ver ſentit, revolatque Ciconia nuncia veris;
Quam nil noſſe putas, ſacra tabella docet.

Ad Invidum.

Dux titulos jactat, titulos gens invida mactat;
Illa decus ridet, nec benefacta videt:
Laudibus obtrectat, quas inclita gloria vectat
(Fruſtrà inſons orat) nomina clara vorat:
Odit, & explodit lauros, quas livida rodit;
Virtutemque metit; nil niſi ſumma petit.

Herôes incliti invidiæ ſubjacent.

Nil timeat fortis, qui cuncta pericula vincit:
Fallor? & hic multum, quod vereatur, habet:
Invidiam timeat: ſolet hæc capita alta ferire:
Invidiâ heroum colla ſuperba ruunt.

Ira, furor brevis eſt.

Frena pati non ira poteſt, calet impetus, & ſe
Non regit effrenum, qui male cuncta gerit.
Da ſpatium, permitte moram: brevis ira furoris;
Mox, quæ componi ſe patietur, erit.

Cervus.

Cervus.

Cornua fronte gerit, ſunt arma minacia, cervus;
Imbelles animos, ſed ſine fronte, gerit:
Cornibus arboreis, cælo capita alta minantur:
Scilicet ignavæ ſunt, ſine felle, minæ.
Hic Aquilone volat velocior; ocyor arva
Tranſilit hic Aquilis; & juga celſa petit.

Audi partem alteram.

Audiat & partem judex cognoſcat utramque:
Forma vetus juris, non nova norma, fuit.

Senex moriens.

Illaqueat me canities annoſa, virumque
Pono; ſenex videor, quod piget, ante diem:
Adrepit mors lenta ſuo, violentaque curſu:
Claudo oculos, tumulo condor; amice, vale.

Pontificiis ſacrificulis vetitum eſt manibus laborare.

Cur labor eſt vetitus tibi dic, Romane ſacerdos?
Quas natura dedit, vis, nihil eſſe, manus.
Otia pinguis amas: decori eſt tibi turpior uni
Segnities, veneres quæ fovet ægra tuas.

In leporem hoſpitibus ſacrum.

Effugit ille canes hominumque lepuſculus ungues;
Incurritque jacens, præda voranda, gulam.

In Aſellos marinos, & bubulam carnem coctam.

Véſcere non ſegnis (pelagus propinat) aſellis;
Tunc bove veſcaris: bos, nec aſellus eris.

In grandinem.

Ingruit è cælo, faciens lapideſcere campos,
Saxeus imber, aqua eſt; quod ſata ſternat, habet.

In potatorem vini.

Ebrius hic, vivens moritur; ſpiratque cadaver,
Quod Bacchum, atque animam nocte dieque vomit.

In Philoſophum, heſternum argutatorem, aſſerentem, nigrum eſſe album.

Candidus eſt corvus? Sic argutaris, Hylactor?
Hinc ſequitur cycnos eſſe, fatere, nigros.

Candida ſi pix eſt; ſequitur nix nigrior eſſe;
Sed tibi non mens eſt candida, nocte micat.

Omnibus moriendum.

Eſt ita; trita via eſt vitæ, citò tendit ad umbras;
Ipſe ſibi cæcus duxque, comeſque viæ eſt.

Vis Ignis.

Terrea conſumo, turbo aëra, tartara fundo;
Sum Deus, exſtinguam cuncta, nec ignis ero.

In Somnum.

Si mortis ſomnus, ſomni mors dicitur eſſe;
Dormis ſæpè; ſcias te quoque ſæpè mori.

In claſſem auream Solis Franci.

Aurea claſſis erat, Solemque hoſtemque laceſſens;
Terribilis navis nomine quæque ſuo:
Terror erat terris; diviſa ruina per æquor;
Tanta jacet, variis ſparſa ruina locis.

Germana veritas, ubi?

Teuto bibit tutò, qui verum quærere certat:
In vinô verum, Teutone teſte, latet.

In puellas, fucô tinctas.

Forma puellaris fucata, & ab ore fugata eſt:
Umbræ hominum dicant: pulvis & umbra ſumus.

In ſenem, tinctô capillitiô cultum.

Cane pater, pilus ater abit; tangitque capillos,
Qui pingit, fucus: te quoque finge virum.

In Mulieres.

Mollior eſt mulier, melior pietatis amore:
Non de carne Eva eſt ſæva; ſed oſſe viri.

In nomen ſocietatis Jeſu;

Bos, aſinuſque fuit ſocius naſcentis Jeſu;
Latrones ſocii, cum moreretur, erant:
Vos, Jeſu ſocios cum dicitis, eſſe neceſſe eſt
Latrones, aſinos aut ſine mente boves.

Im-

In leonem, belluarum Regem.

Imperioſa, leo, majeſtas, bellua princeps,
Dat primas homini; cætera Regis habet.

In Patrem, Judocum Andries Brabantinum ruſticum, Jeſuitarum Provincialem, à quo Calvinus ſtigmate notatus fuit.

Ruſtice, Calvinum, probroſô ſtigmate, ſignas?
Carnificem inſontis te fateare viri.
Stigma quid eſt aliud Patrum, niſi nomen Jeſu?
Tu facis, ut vertas nomina ſacra probro?

In calvum.

Cur crines fugêre? Caput fugêre, ſuperbum
Crimine: nam crines, & coma crimen alunt.

Decoctoris ad furem cavillatio.

Omnia decoxi: fur nocte irrepis in ædes?
Ut nihil invenias, Sole micante, veni.

In conjuges.

Vir tenet uxorem, litem tenet, atque dolorem;
Quique carent uxore, carent lite, atque dolore.

In Invidiam.

Carpitur, & carpit; lacrymis lætatur amaris:
Extenuat laudes, ore venena vo[illegible] it:
Sordida, quos ambit, mordet virtutis honores:
Felle intabeſcit, ſuppliciumque ſibi eſt.

In Jonam Mari merſum.

In tumulô vivo: tumulus quoque vivere gaudet:
Non mergor, totô corpore merſus aquis.

Iris.

Ille coloratus, pacis ſignum, emicat arcus,
Nil hoſtile minans: orbis in orbe micat.
Quisquis amas pacem, pacis circumſpice ſignum:
Hæc bellò potior teſſera pacis erit.

Labyrinthus.

Nulla via eſt, ubi mille viæ; ſed in avia ducunt:
Qui currat gyrus, quique recurrat, erit:

Error ubique latet, ſed inextricabilis error:
  Exitus hic nullus: quod placet, error habet.

Apoſtrophe Medici inexperti ad ægrum, neſcio quo morbo laborantem.

Si vis ſanari, ſed morbô neſcio quali;
Accipias herbam, ſed qualem neſcio, vel quam;
Ponas neſcio quô, ſanabere neſcio quando.

In laurum.

Laurus amat vates; laurus deſignat honores:
  Floreat, ut lauri, ſic quoque vatis honos.

In Piſcium capturam.

Incautos piſces, quos allicit, hamus & eſca,
  Fallit: &, ut fallis, fallere falſus amas.

In Lagenam.

Nocte dieque, mihi libat genialis amator
  Oſcula; ſed vacuum foeta lagena creo.

In Lectulum.

Limina dum claudis, ſerô tibi veſpere claudo
  Lumina: tu gremiô dulce quieſce meô.

In Lilia Gallica.

Candida, quæ florent, ſunt mollia lilia odore:
  Gallica, cur non ſunt candida? cæde rubent.

In Limacem.

Neſcio Majores; neque me genuere parentes;
  Clara tamen ſignat linea ſtemma meum:
Sum dubii generis, ſine ſtirpe, graduque ſuperbus;
  Conjuge dum careo, cornua fronte gero.
Sole ſub apricô gradior: mihi captus, & idem
  Liber; ubique meam, meque, domumque fero.

Uxoris Lothi metamorphoſis.

Se ſtatua hæc finxit; nunc muta ſtuporis imago;
  Noverat ire olim, noverat ore loqui:
Aſpicit hæc patriæ flammas, ſua lumina perdit,
  Et formam properat dilapidare ſuam.

Se modò mentitur, mentiri ſueta, ſiletque,
in fatua ſtatua contumulata ſua.
In lapidem converſa ſalis, ſale viva carebat:
Si ſapis, hunc fugias (turpe videre) ſalem.

Imago in ſpeculô.

Eſſe hominem credam ne mei? Non ſpirat imago,
Momentô genita eſt: unus, & alter homo eſt.

In Oculum.

Eſt oculus ſpeculum, ſibi pingit imaginis umbras:
Multa videt; ſed plus, quod lacrymetur, habet.
Lumina dum plorant mala plurima, flumina ſpargunt;
Corda movent, produnt gaudia, amare docent.

In Cycnum.

Cycnus amat fontem, ſuetus colludere fonti:
Dum ſe tingit aquis, vix quoque tangit aquas.

In Panem.

Me fingit ſibi Roma Deum, qui ſtercora fio:
Sum panis; mutus ſed tibi, Roma, Deus.

In Ferrum.

Quam bene ſub terrâ latitabat inutile ferrum!
Qui prior effodit, ferreus ille fuit:
Inde globos, cædis peſtes, multô igne crepantes,
Et gladios fingit, cum gladiiſque, necem.

In Nummos.

Quiſquis amat nummos, pretioſa pericula, nummos
Poſſidet: eſt nummis dives, inopſque ſuis.
Hic fit avarus opum, nummorum prodigus ille:
Quam multi nummis, heu, periere ſuis!

In Calamum ſcribentem.

Candidus eſt calamus, ſuetus cur pingere nigra?
Pulcrius in nigrô candidiora micant.

In Philomelam.

Quæ modò ſuavis avis, fuit olim muta puella;
Dulcius humaná jam canit arte melos.

In

In eamdem Philomelam.

Gloria tu volucrum, tu gloria carminis una,
Dulce canis, dulci carmine digna meo.

In Phoenicem.

Ut vivat, moritur; vivit quoq e mortua Phoenix:
Mors alibi, hic cineri poſthuma vita ſuo eſt.
Felices o Phoenices, gens docta, poëtæ!
Vos quoque, poſt mortem, vita beata manet.

In Pulverem coloratum Pictorum.

Pulvere quid levius? Res eſt viliſſima, pulvis.
Pulvere (pinge) nihil pulcrius eſſe vides.

In Puellas.

Blanda puellarum facies, & amoribus ardet:
Quot facies, juvenum tot reor eſſe faces.

Michael Ruterus, Maris domitor.

Gallus inerrabat cum Pardis æquora; Gallos
Cum Pardis pepulit claſſe Ruterus eques.

In Pſittacum.

Iam rident (quis credat?) aves, hominemque ſalutant
Obmuſcat homo: namque loquuntur aves.

In Pupillas oculorum.

Pupillas oculi, ſcintillas ſolis, amantis,
Queis nihil in pulcrô carius orbe, vocant.

In Adamantem.

In pretiô eſt Adamas, rarus caruſque lapillus;
Hunc qui non adamat, cor adamantis habet.

In Puerum.

Quô te, parve puer, compellem nomine; parvum,
An pravum fallor! Nomen utrumque tenes.

In ventos, & fluctus.

Flamina ſunt nautis hoſtilia, flamina amica:
Quæ nautas perdunt flumina, ſæpè juvant.

Tempeſtas.

Horrida tempeſtas quot fluctus excitat, illa
Tot nautis luctus, exitiumque parit.

Non licet incautis in claſſe quieſcere nautis:
Laſſa carina gemit, quaſſa ruina fremit.
Vector in incerto eſt: Rector cum nave fatiſcens,
In mare jactat opes; numinis optat opem.

In Ranas.

Stagnicolæ per prata equitant, & ſaltibus altis
Tranſiliunt tumulos, bellaque rauca canunt.
Emicat, & ranam (nihil eſt, niſi venter) hiantem
Ventre ſuô condit lucius; illa ſilet:
Sic in ventre fuit venter: quæ læta canebat,
Exequias cecinit rana voranda ſuas.

In Roſam, rore tinctam.

Flos Veneris, roſa, Veris honos, roſa nectare tincta:
Eſt roris nectar gratia, floris odor.

Nobilitas ſanguinis.

Nobilitas pretio eſt, emitur quæ ſanguine fuſô.
Servatô conſtat ſanguine vita ſuô.

Salus quærenda.

Cur plerique ſuam quærunt, perduntque ſalutem?
Cui ſordêre poteſt, eſt malus, una ſalus.

In Senes moroſos.

Moroſus dormire ſenex ſolet: excitet infans
Per loculos oculos, evigilare ſolet.

In Tumulum.

Nil mihi cum vivis; mors hic, non vita, recumbit:
In tumulò eſt cumulus, putrida maſſa, cinis.
Vermibus armatur; mox eſt ſed inerme cadaver:
In vermes ibis, ſordida turba, tuos.

In Hydram à me viſam, quindecim pedes longam, in ſilvâ Amandinâ ad Valencenas.

Sibila dira Hydræ latè nemora alta replebant:
Allicior: ſubeo vix nemus, hydra fugit:
Noxia res, cantus: blandè movet, illice voce;
Mordet & incautos: carmina virus habent.

In Lacrymas.

Dicite, vos lacrymæ, quis vos genuiſſe videtur?
  Non oculi: lacrymas caſus ubique parit.

Conſolatio lacrymantium.

Sunt luctus, fluctus; in flumina lumina manant:
  Qui dolet, & lætus tempore fletus erit.

In Blattam.

Librorum ſtudioſa, mihi neque litera nota eſt:
  Quos voro, ſum libris contumulata meis.

In tormentum bellicum.

Ferrea vox regum, furias vomit: alta ruinas,
  Commotó totô funditus orbe, ſonat.

In Vinum.

Proditor arcani, lites creat, agmina ſternit;
  Et pulſô, reddit gaudia tuta, metu:
Corrumpit juvenes, celebrat convivia, prodeſt,
  Et nocet; & curas ſolvere Bacchus amat:
Ebria turba furit, vini ſi copia fuſa eſt,
  Et vomit; ut ſapiat, tunc ſine mente ſapit.

Virginitas.

Virginitas juveni decori eſt, & honeſta puellis;
  Hoc peperere ſacrum, qui caruere, decus.
Sunt juvenes hoſtes, omnes quos ſentit amicos:
  Tactu horret minimó, nec reditura furit:
Perdita it in luctus, auctoque timore, tumorem.
  Floſculus hic rarus, quem cito carpit amans.

In Viſum.

Viſus amat formam: res, viſus, amabilis, ardet;
  Hæc placet, & multum, lux quod ametur, hab
Nos, gens cæca, ſumus; viſuque nocente, perimu
  Optima res, viſus, pernicioſa ſibi eſt.
Perdita virginitas oculò, quô perditus orbis;
  Ah; operæ pretium eſt luce carere, nocet!

In Umbram.

Umbra viatori requies placidiſſima feſſo;
  Picturis, ſilvis, arboribuſque decus:
Corpus amat, corpus ſequitur, fit luminis umbra,
  Corporis umbra ſui eſt; ſed placet eſſe nihil.

Sine Deo vivere mors eſt.

Vita meæ vitæ es: ſine vitâ vivere vitam,
  Mors, ſine morte, mori eſt; mortua vita mea eſt.
Vive Deo, mea vita; Deo cor amabile cordi eſt:
  Ah, ſine corde mihi eſt cor, niſi numen amo!

In Organum.

Organa plauſibili clangunt, reſonantia, flatu:
  Pulſa melos blandum, quod modulantur, habent.
Vos agitat multis, homines, impulſibus hoſtis?
  Eſte Deo grati; reddite dulce melos.

Æternitatis meditatio.

Annule, principii properantis imago per orbem;
  Annule, prima viæ meta, ſuprema meæ:
Tu mihi pandis iter, quô tutus tramite curram:
  Non peritura meus præmia curſus habet.
Scit bene, quò properet, qui cæli currit amore:
  Nil mortale peto: gloria, palma mea eſt:
Quod petitur virtutis iter, via regia honorum eſt:
  Siqua fides, merces illa perennis erit.
Currite; principium, Deus eſt, & ſemita vitæ:
  Eſt Deus æternæ (currite) meta viæ.

Fide, ſed cui Vide.

Æquora quiſquis amas, ventis confidis, & undis;
  Sæpè tamen ventus mergit, & unda rates.
Si pelagus tumeat, timeas: fiducia damno eſt:
  Hei mihi, nauta ſuâ credulitate perit!
Quos malè ſanus amas, blandis te credis amicis;
  Fide (nec invideo) cui ſed, amice, vide.

Va-

Vacare Deo, eſt negotioſa quies.

Otia quiſquis amas, operoſa negotia tractas,
 Si tua mens cælo ſola, ſibique vacat.
Eſt operoſa quies; labor ille, corona laboris:
 Mens ſe, mens gaudet numine tota frui.

Divitiarum Vanitas.

Stulte, quid eſt aurum, niſi fulvæ pondus arenæ?
 Non aurum, mentem quod ſatiabit, erit:
Dives opum curas, cum curis mille timores
 Congerit; & miſeras, quas timet, auget opes:
Vitat egeſtatem; ſed non eſt turpis egeſtas:
 Qui poterit nummos ſpernere, dives erit.
Mens contenta ſuo, facit, ut ſit dives egeſtas:
 Affluit hæc, nec eget, quæ quoque rebus eget.

Pavo, ſuperbiæ imago.

Jactat honoratam volucris Junonia caudam;
 Oſtentatque oculos, aſtra ſuperba, ſuos:
Invidioſa tumet, ſpiratque ſuperbia faſtum;
 Alta ſibi, loquitur grandia, colla levat.
Stemmata, cum proavis, ac turgida nomina jactat:
 Omnibus eſt vilis, ludibrioque ſibi.

Peſſimum bonum, divitiæ,

Quæris opes, & opem lucro? tua damna requiris:
 Exitio domino ſæpê fuere ſuo.
Sarcina, divitiæ multæ: gravis orta procella
 Naufragium puppi, divitiiſque vehit.
Projice, tutus eris: bona ſunt inimica ſaluti.
 Ne perimant, pereant, quas male quæris, opes.

In loquaces,

Garrula nunc verè ſunt ſæcula: regnat ubique
 Pſittacus; humanà garrulitate placet.

Virginitas.

Virginitas, virtus princeps, virtutibus illa
 Prima præire, eadem prima perire ſolet.

In ſuperbum Romanorum ſacrorum cultum.

Cur oſtrôque, auroque micant fana, ara, ſacerdos?
Ludius his ſcenas exhilarare ſolet.

Cur ſacerdotes Romani veſte atrâ ſub candidâ induti?

Veſte nigrâ gaudet, ſub candidiore ſacerdos;
Mente niger, gaudet candidus eſſe foris.

In Bellarminum Cardinalem, controverſias ſcribentem.

Bellarmine, nihil proſunt bella, arma, minæque:
Nam tua bella nocent, arma, minæque tibi.

Miles impudicus.

Cur nocturna geris, furtivaque prælia miles?
Sunt bellatori dulcia bella tori.

Cælum quærendum.

Ut potiar cælô, patiar: cæleſtia quæro:
Hæc via non mollis; nil quoque mellis habet.
Divitiis, vitiiſque ſtudet quicumque viator,
Ad cælum facili non amat ire viâ.

In leonem, belluarum principem.

Imperioſa, leo, majeſtas, bellua princeps,
Dat primas homini; cætera Regis habet.

Ad Leonem Belgicum, Bellô Gallicô laceſſitum.

Bellicus arma canat Gallus, Leo Belgicus ardet:
Gallorum cantum non timet iſte Leo.

In cometam.

Nocte cometa micat, fax ignea, nuncia luctus:
Cauda vomit flammas, cælum terraſque flagellans:
Bellorum motus, peſtemque, ac funera ſignat:
Fata ruinarum loquitur vox muta tonantis.

In murem, à fele devoratum.

Muſculus infelix, tutus latitabat in antrô:
Emicat è latebris præda voranda ſuis:
Invigilat felis, felis tua devorat oſſa,
Parve; ſed infelix muſcule, præda jaces.

Perdix, præda accipitris.

Unguibus, & roſtro, accipiter prædator, & alis
Initat; & in prædas, dum fugit illa, volat:
Perdita ſed perdix (ſuperat ſpes nulla ſalutis)
Inſidiatori præda cruenta ſuo eſt.

In fontem.

Emicat è ſcatebris anima fons virgine gaudens:
Currit & ad matrem, quæ maris unda, ſuam:
Excipit hunc gremio, poſita dulcedine, natum;
Sole calente petens aſtra, cadente redit.

Oppida, & agri.

Agricolis agri, ſunt civibus oppida curæ;
Oppida ſed turbis, turbinibuſque ſonant:
Pacem ſiquis amas, a turba & turbine liber,
Rura beata colas, rura quiete ſilent.

In alaudam.

Gens cæli, volucres dominum modulamine mulcent;
Dulcis alauda canit, laudat alauda Deum.

In ancillam laborantem.

Penſa trahit, lenitque canens ancilla laborem;
Feſſa ſed aſſiduo membra labore gemit.

In novercam extinctam.

O pueri, pueri, lugete: extincta noverca eſt:
Sed lætos ducunt (fallor?) in orbe choros.

In Lupum extinctum.

Occidit armenti terror, pavor ille ferarum;
Paſtor ovat; timidus non timet agnus ovi.

In matronam, liberalem in egenas Viduas,

Turturibus, viduis, gemitum abſtulit, æra miniſtrans;
Jam dantis laudes turtur ubique canit.

Roma vetat lectionem ſacræ ſcripturæ.

Roma vetat, ſacras populum volviſſe tabellas;
Cum populo, ſtupida eſt bellua, Roma ſuo.

Roma reliquias colit

Relliquias Divûm, quas impia fingit, adorat
Roma: ſuperſtitio templa beata tenet:

E.

Excrementa colat ſic Divûm ſordida, pulſô
Numine: nos colimus, lege jubente, Deum.

Aves, bubone ſtipiti inſiſtente, viſcô capiuntur.

Inſidet infelix in vertice ſtipitis ales,
Bubo; quem volucres, gens inimica, petunt:
Garrula turba ruunt, majeſtatemque laceſſunt;
Sunt quoque, quæ roſtrô non pupûgiſſe timent:
Stipitibus gaudent incautæ inſiſtere; lentô
Laſcivæ viſcô decipiuntur aves.

Ranæ panni purpurei laciniâ capiuntur.

Fallere ſiquis amat ranas, de nocte canentes;
Purpureus pannus, quem vorat illa, capit:
Illa vorat pannum, pannus capit ipſe voracem:
Ranaque ſic prædæ præda fit ipſa ſuæ.

Peſtis.

Tabida graſſantur contagia, ſparſa per auras:
Corpora anhela jacent: manat per viſcera flamma:
Filius aſpectum patris fugit: aſpice paſſim
Peſte afflata cadunt, inhumataque corpora ſquallent:
Exhalant animas, vitiantque cadavera cælum:
Silva rogis, tellus tumulis, medicina ſalute
Sana caret, populis urbes, nuda arva colonis.
Quis memoret ſtragem? Sunt omnia mortis imago.

Vita hominis, octoginta anni.

Vivit homo bis octo (hæc cæli eſt gratia) luſtra;
Ex quibus ille decem Cereri, Bacchoque propinat,
Et totidem ludô; viginti perdere ſomno
Vita, novemque ſolet; ſeptem puerilibus annis,
Otia dum captat: morbo quoque quattuor addas:
Viginti poſcunt Muſæ, variique labores.
Debita tota Deo vita eſt, annuſque negatur.

Armentorum tyrannus, lupus.

Contentus vili vix eſt lupus acer ovili;
Impetit armentum, metuit nec cornua centum:
Triſte ululat; cernit pecudum vaſta agmina, ſternit:

Turba moloſſorum fugit ora impaſta luporum:
Terror ſilvarum, lupus eſt, horrorque ferarum:
Quid paſtor jactat vires? Lupus obvia mactat.

Diis omnia curæ.

Sunt cordi curæque Diis homo divus, & illis,
Ut gens bruta, boves; ſic & oves, & aves.

Aves canunt, quadrupedes gemunt.

Muſica gens cæli, volucres cantu aëra mulcent:
Ignorant cantum terrea bruta, gemunt;
Terrea bruta gemunt, quia terræ pondere paſta;
Libera ſed terræ pondere, cantat avis:
Gaudet avis levitate ſuâ, quia ſemine paſta eſt;
Semina nil oneris, plus levitatis habent.

Lappia vulgo dicitur ventos vendere.

Quiſquis amas ventos, ventos tibi Lappia vendet;
Sed tibi, cum ventis, Lappia verba dabit.

Clavus figit ſeras, clavis; aperit.

Vis firmare ſeras, opus eſt has figere clavis;
Sed claves ſolitæ ſunt aperire ſeras.

Repudiatio ſcorti.

I procul hinc, ſcortum, de fonte Cupidinis ortum;
Fer ſcortatori ſordida ſcorta tori.

Sol unus eſt in omnibus omnia.

Sol pingit Floram, Cereris Sol germina tingit;
Gramina Sole virent, gemma nitore micat:
Ardet Onyx, Adamas ſcintillat, ridet Achates;
Phœbus, ut herbeſcas, culte Smaragde, facit:
Solari gaudet flammâ radiare pyropus;
Et cum Beryllô ludere, Phoebe, ſoles:
Arborei florent rami, ſed Sole calente;
Cui Gremium pandunt lilia læta ſuum:
Ut roſa candorem, ſic flavos caltha colores
Ducit; & herba æſtu, quod revireſcat, habet.
Lude calore tuo, Sol ignee, lude colore;
Ut radiis vivat terra renata tuis.

Vena.

Venator, & miles conveniunt.

Venator, mileſque ſuâ ſpectandus arenâ
Gaudet; uterque armis bella animiſque ciet:
Hic ſcandit muros, ille ardua culmina collis:
Obſidet hic arces, cingit at ille feras:
Perſequitur prædam; prædâque exultat uterque:
Mars ſpoliis gaudet, læta Diana ſuis.

Speculum.

Oſtendit tibi te ſpeculum: ſpectantis imago,
Hæc tibi, quæ ridet, quæque renidet, adeſt:
Tangitur, & tangit; tu ſi moveare, movetur;
Teque gemente, gemit; teque loquente, tacet.

In tigridem, quæ ſe demulceri paſſa eſt.

Aſpera contactum tigris intractabilis odit;
Blanditiis coepit mitior ire meis:
Ut tango, fera molitur, miteſcere diſcit;
Et fera dedidicit, quod ſolet eſſe, fera.

Pſittacus levis, femina levîor.

Pſittacus, & lætos facili pede femina ducit,
Mobilitate ſalit quæ leviore, choros:
Pſittacus eſt levior, volat ocyor, aëra ſulcans;
Femina mobilior, quæ levitate ſalit.

Muſca circumvolans candelam uritur.

Ludere cum flammâ gaudens, circumvolat ignem
Muſca; ſed hæc ignis proximitate perit.
Luditis, ardentem tutò tetigiſſe puellam
Creditis, o juvenes; quô vocat ore, vorat.

Tympana cum lituis conſonant.

Tympana cum lituis animant in prælia fortes;
Ferrô hoſtem fortes exanimare ſolent:
Non benè conveniunt litui cum fortibus; una
Tympana cum lituis conſonuere ſuis:
A fuſô fortes derivant ſanguine nomen;
Sic fortes, fontes erubuere ſuos.

In adulatorem.

Fallere blanditiis, & fumos vendere noſti;
Ad nutum ſervis, crimina facta probas:
Te vendis, ſimulator, & omnibus omnia fingis;
Inter adulantum progrediere greges.

Libidinoſi ſunt ſues.

Obſcoenô volvit coeno ſe ſordidior ſus;
Delicias, limum, ſus putat eſſe ſuas:
Quid grex porcorum, niſi foetida turba procorum?
Sordibus illa ſuis nam, ſuis inſtar, olet.

Remedium contra icterum.

Recipe urinam ægri icterici recentem, quantum vis; affuſam carni bubulæ, ex collô ſanguinolentô bovis recens mactati (quantum vis) quæ ſimul include teſtæ novæ; quam in hortô inhuma, duobus ſub terrâ pedibus: die ſextô æger per ſympathiam perſanabitur.

Icterici quiſquis morbi languore laborat;
Urinæ ſanat bubula miſta caro:
Corruptela putris, terræ, defoſſa malignos
Attrahet humores; quæque repurget, erit:
Nam color ictericus melli fellique propinquus,
Cum niveis roſeas tinget, aletque genas.

Vinum pernicioſum

Sole calente, botrus turgeſcit ſanguine Bacchi;
Quàm multum ſanguis ſanguinis ille trahit:
Vina creant lites, cædes, & bella cruenta;
Quæ faciunt, vitiis erubuere ſuis.

Lites, milites, litui.

Lite forum reſonat, lituis & milite campi:
Miles agrum & litui, lis ruit omne forum.

Libertas.

Aurea libertas multis eſt ferrea; mentis
Aurea libertas, ferrea Martis opus.
Quidlibet audendi libertas libera frenô
Suadet, & in præceps hæc ſine lege ruit

Lucta-

Luctatores duo vincentes, & victi.

Hic linguâ, ille manu pugnat; qui vincit uterque
Vincitur: hic ſuperat pugnis, magna ille loquendo:
Verberibus verba, & verbis quoque verbera certant.

In macilentum.

Conveniunt oculorum acies, facieſque colore,
Et macies; glacies pallida in ore ſedet.

Magnes.

Magnetis vis magna, trahit virtutis amicum
Illecebris ferrum; duraque flectit amor.

Terremotus imago.

Murmure terriſonus fragor increbreſcere grandi
Coepit, ut immani motu, gemituque remugit
Machina terrarum: montes ſonuêre, cavernæque
Intonuêre gravi fremitu; commotaque Mundi
Viſcera mole ſuâ, diſturbant oppida, & alta
Fundamenta ruunt: circumtremuêre ruinæ
Impulſu graviore: tumultibus arva redundant.
Tartara jurares, tonitru concuſſa, tonare.

Araneus

Conſtipat telæ telam, de ſtamine ſtamen
Nectit, diſcreti naſcuntur ab orbibus orbes;
Conditur ille orbis punctô, non amplius, horæ.

Saccharum.

Dulce favus mellis, ſunt dulcia cinnama, vina
Dulcia; ſed ſacchar dulce ſapore præit:
Sacchar edas, omnem ſuperat ſapor ille ſaporem;
Veſceris ambroſiâ, nectareâque dape.

Dux agmini exemplô præeat.

Sint quamvis trepidi, ſequitur victoria cervos,
Si præit exemplo dux leo bella ſuo.

Procus, & puella amantes;

Blanda puella ardet, juvenis procus ardet amari;
Sed caveat, ne forſan amor quid gignat amari.

Invidia carpit inclyta facinora.

Maxima feciſti, ſpiras majora minora,
Invidiæ turbo maxima, ſæpe facit.
Plus fuerit, feciſſe minus: decreſcere crebrò
Magna ſolent: fallunt maxima ſæpè fidem;
Ne ſpires igitur, neque ſperes alta; ruinas
Alta petunt altas: ima, ſuprema, ruunt.

In naſum ſimum.

Eximium jactat fronto ſine acumine naſum;
Exiguum (fallor, ſit modò naſus) habet:
Nec video naſum, pars eſt milleſima naſi;
Siqua fides, naſi vix levis umbra fuit.
Viderit hunc, gaudet qui nomine Naſo, canetque:
Naſutus vix eſt hic homo: naſus ubi eſt?

In deum Romanum triticeum.

Relligio Romæ floret; naſcuntur in agro
Numina: plura guiæ numina Roma ſerit:
Numina Roma vorat, nec Romæ numina deſunt;
Sed ſi Roma vorat numina; numen ubi eſt?

Pontifices R. creant Sanctos, & novum Deum.

Roma creat Sanctos homines, & denique tantos,
Pontifices ipſos dicat ut eſſe deum.

Carmina perennia.

Scripta ferunt annos; annorum ſæcula vincunt
Priſca; novi fructus poſteritatis erunt.
Carminibus Thebæ ſuperant, his Roma triumphat;
Quid ſine carminibus Troia, quid Alba forent?
Carminibus Divi (ſit fas mihi dicere) vivunt;
Majeſtaſque Jovis laude canentis eget.

Gloriam umbra ſequitur.

Gloria, lux brevis eſt, tenues vaneſcit in umbras:
Laus abit in fumos, cætera pulvis erunt.

Poe-

Poëtarum vita perennis.

Oceani prius immenſas exhauriet undas
Formica, ac vaſtas percurret cochlea terras,
Quam moriare: poëta, perennia ſæcula vives.

In militem fortem extinctum.

Marmore candidior, recubat ſub marmore miles:
 Candida ſtare ſuper marmora dignus erat.
Pectus in adverſis oſtendit durius omni
 Marmore: mens hominis marmora pulchra fugit.
Extincto ſudans lacrymatur milite marmor:
 Marmor, ſi cæſum non lacrymaris, eris.

Ludentes morimur

Vivimus, & morimur: non Parcæ parcere norunt;
 Quæ dum fila ſecant, corpora noſtra necant.
Vita, brevis ludus, morti devota voluptas;
 Quæque fluit tacito tramite vita, fugit:
Nata ſuis gaudent, dum ſpirant, corpora fatis;
 Et repetunt circum vitaque morſque ſuum.
Quam cito nos hominem dediſcimus: imus; eunti
 Nulla mora; ad lethum currit & ipſa quies:
Ludit homo, & ſcenas implet, gaudetque theatro;
 Scenica vita diem claudit; & actor ubi eſt;

Elephantes falcatô curru militantes.

Monſtrum immane, Elephas, turris ferrata, feriſque
 Machina foeta viris, bellua bella movet:
Falcatos currus, armamentaria Martis
 Dira trahit; vaſtâ mole ſuperba fera eſt:
Impoſitas arces, & propugnacula dorſo,
 Martia quæ pugnat ſarcina, tela gerit:
Barbara monſtra docent homines ſævire; ſed armis
 Jam ſuperincumbit bellua ſtrata ſuis.
Pondere magna ſuo eſt victoria: Mauſolæum
 Debellata fera eſt: cæſa miniſtrat ebur.

Etymologia nominis, Pontifex, in gratiam pontificum Romanorum.

Humano Venus orta mari, dea creditur eſſe;
Romanum, *pont: fæx*, caput, eſſe deus.

In aleatorem.

Lubrica naufragiis, nautis male fida Malea eſt;
Alea ſed domino ludicra, damna parit.

In Simiam.

Æmula cur homini, dum fingit cuncta, putatur
Simia? Non fictum fingere cuncta docet.

Loiola, anagramma, o lolia!

Infelix lolium, dux o Loiola nigrorum;
Peſtiferi folium floris ubique ſeris.

In alaudam (accipitre mari perſequente) ad gremium meum fugientem, & ſervatam.

Milvius in prædam ſuper æquora fertur alaudæ:
Me ſimul, & vitam, dum fugit, illa petit.

Thylii Ulenſpigelii, ſcurrilis ventilatoris, Dammonæ, Flandrorum extincti urna.

Tullius, orator, ſtultus fit Thylius orbi:
Pabula vana, ſales, rabula hic & fabula, vendit:
Otia Mundus emax, operoſa negotia, nugas
Credit; & his homines & tempora fallere gaudet.

In eumdem.

Vita hominis, ludus; ludus fit Thylius orbi:
Nos homines flendi, ludicra turba ſumus.

Apoſtrophe ebrioli ad vacillantem pedem ſuum.

Sta pes, mi ſtipes; via lubrica; ne cade, mi pes;
Ni ſteteris, lapides hi tibi lectus erunt.

In catellum dominæ extinctum,

Parva domus parvo tibi corpore, parve catelle,
Convehit; urna brevis, quæ breve carmen habet.

In juvenes effrenes.

Mens ratione caret juvenum, niſi fervida paret,
Hanc plectes pœnis, cum frenis ſtringe catenis.

In mortem.

Mors odit legem, mactat cum paupere regem:
Lex eſt trita mori; mors eſt fatalis honori:
Parcere mors neſcit; ſternit, quodcumque ſeneſcit:
Quam nemo exorat, fruſtra ſua funera plorat.

In aleatores, lucri avidos.

Spes metit hæc puncto, quæ totâ ſeverat horâ;
Perditur & puncto, quod vix lucraberis anno.

In Arnemudanum Valachrorum portum exareſcentem.

Portus aquam quærit: terra eſt, ubi luſerat unda:
In portu portus naufragus ipſe ſuo eſt.

In eumdem.

Qui fuerat pontus, portus ſine flumine terra eſt:
Flumina naufragiis ſicca fuêre ſuis.

In principem maris portum Veris Valachrorum.

Zirizæa patet, Fliſſinga, & Guſa carinis;
Oppida ſunt portus ſingula, Vera, tuus.

In Ferdinandum Toletanum, Albæ Ducem, coloſſeam ſtatuam in Antverpienſi arce ſibi erigentem.

Vivis adhuc, fingis tibi, Dux Albane, coloſſum?
Extincto pietas nulla datura fuit:
Te populi paſſim certant extollere in altam,
Quam colis, innocuis quam ſtruis ipſe, crucem.

Cur deſertô Ignatiô, claudô Jeſuitarum duce, Calviniano dogmati adhæream?

Calvinum ſequimur, deſerto cur duce claudo?
Non cælum hic rectâ, ſed petit ille via.

In præcraſſum ventripotentem.

En Marcus Craſſus ſua pulvinaria ſecum
Ferre ſolet; ſentit, ſarcina quanta caro eſt.

In Lentulum præpinguem.

Pondere quam caro valeat caro, Lentule, ſentis:
Progrederêre lepus, ſi ſine carne fores.

Craſſorum in menſâ muſica.

Vivite, grex Orci, porci, prædivite ventre:
Nos toti ventres, gens macra ventre caret.
Lautius in menſis, & lætius ore voremus:
Craſſa caro craſſis convenit, oſſa macris.

In præcraſſos tardipedes.

Quantæ molis erat craſſorum incedere gentem!
Vix paſſu incedit piger, & procumbit humi bos.

In Leopoldum Auſtriacum, Cæſarem, Mahometem Thracem ad Viennam triumphantem.

Sol minor occubuit: Cæſar, Sol magne, triumphans
Nocte: dedit plenam Luna ſubacta diem.

In canem domeſticum, offâ contentum.

Offa canem panis paſcit, quæque oſſa ſuperſunt;
Hinc vigilas domino, fida Lyciſca, tuo.

In malleatorem, aleatorem.

Alea res alia eſt, & malleus: iſte laborat
Lucro (dum damnis alea nocte) die.

In ſingularia certamina.

Læſus honos verbo eſt; petit ocyus excitus hoſtem,
Enſe ferit; ſed honos, cum pereunte, perit.

In apes.

Mellea dona, dapes, roſeæ convivia menſæ:
Fundit apes, flavi digna favore favi:
Veris opes prædatur apes, bellaria Floræ;
Dulcia de cellà divite mella parit.

In ovum.

Ecce novum foetæ gallinæ naſcitur ovum:
Naſcitur hinc pullus; veſcere, nullus erit.

In fungos.

Nullius frugi ſunt blanda pericula fungi;
Hac pungi fungi vult gula noſtra fame.

Ad chorum pontificium canentem.

Ecce lignum crucis, in quâ ſalus Mundi pependit, venite adoremus.

Numen adorandum, non ſigna, carentia ſenſu:
Ligna carent linguâ; ne cole muta, ſtupent.
Numina bruta ſilent: lædis? Non fulmina mittunt;
Quæ nec opes, nec opem ſaxea ferre valent.
Oſcula (quæ pietas?) crucibus præpoſtera libas:
Infamem, cultor ſtulte, merere crucem.

In gemmam puellarem.

Auroræ lacrymas libo, rore ebria gemma;
Et molles digitos durior orno tuos

In annulum, æternitatis ſignum.

Annulus immenſos deſignat parvulus orbes:
Par brevis æternis orbibus eſſe poteſt.

In mulieres garrulas.

Lubrica gens piſces; gens, femina, lubrica linguâ:
Tot mutos inter, garrula turba, tace.

In linguam menſæ appoſitam.

Has inter linguas elinguis lingua loquaces,
In menſis ſolita eſt ſola ſilêre; ſapit.

In vinum, largius hauſtum.

Omnia, vina vomunt; effuſaque verba profundunt:
Vina tacent; multum, quodque loquantur, habent.

Vinum parcius hauriendum.

Dicuntur, qui vina bibunt, haurire ſalutem:
Plurima, Bacchô hauſtô, turba perire ſolet.

In illud Pontificium:
Crucem tuam adoramus.

Roma crucem merita eſt, quam ſupplice poplite adorat:
Ligna nihil ſacri, quod veneremur, habent.

In purgatorium (ut vocant) ipſi Deo ignotum.

Flamma vorat Manes: ſub flammis mortua vivit
Umbra; ſed hæ flammæ ſunt levis umbra mihi.

At

At fatuos ignes, patientes credula Manes
Roma, umbris amens, fingere ſueta, facit.

Epitaphium neſcio cujus.

Hoc jacet Albinus ſub marmore, vel Corvinus:
Non eſt Martinus, memini, neque Laurentinus;
Sed neque Juſtinus, novi, neque Marcellinus;
An Landelinus, cum conjuge, Bernardinus,
Aut Victorinus? Melius puto Conſtantinus;
Exciderat nomen; tamen exit in INUS.

Serô venientibus oſſa.

Dicite vos ſaturi, ſerô venientibus oſſa:
Dicere nos ſoliti, ſerò venientibus offa.

In ſenem tinctô capillitiô tectum.

Vive, ſenex, ſanus; ſed canus tinge capillos;
Et dicam, ſalve, tunc tibi, calve ſenex.

In Quæſtores avaros.

Paſtor oves, quæſtor populos, tondêre laborant;
Lacte famem paſtor, ſanguine quæſtor alit.

In impoſtores.

Fallere fallentes, laus eſt non ſordida, vulpes:
In laqueum vulpes quem poſuere, cadant.

Mens immortalis.

Ingenii ſemper florent monumenta perennis:
Cætera fac perant: mens ſine morte manet.
Exciderit corpus, terræ pars debita corpus:
Mens, ſua quæ vivax fata triumphet, erit.

Damnorum plena ſunt omnia.

Damna gravant hominem: cunctis ſua damna ferenda:
Regnaque ſub fragili florida ſorte jacent.
Nemo fugit damnum: naſcuntur ſponte ruinæ:
Pendet & ex unô magna ruina virô.

In paſſerem, candidum plumis, Cortraci à me viſum, 166

Filius hic albæ gallinæ, candidus ovô,
Et pennâ paſſer candidiore, canit.

In tres Mures albos à me, Mechliniæ Brabantinorum, repertos.

Candidiore pilô, mures tres muſculus unô
Protulit in nido: maſculus ille fuit.

In tres glires ſubrufos, à me, Mechliniæ Brabantinorum repertos, totam hiemem (ut vidi) dormire ſolitos.

Vidimus hibernô glires pingueſcere ſomnô:
Dum ſtertunt, ſpirant; cætera mortis habent.
Tota pigris dormitur hiems: æſtate vagantur:
Quos, ubi ſævit hiems, nil niſi ſomnus alit.

In geminum Solem à me viſum, 1688.

Vidimus in cælo geminum, miracula, Solem:
Occidit hic; alrer, luce micante, nitet.
Et geminos Reges hôc terra Britanna regentes
Tempore quos meruit ſola vidêre, capit:
Hic roſeos terras radios diffudit in omnes:
Altera lux brevior, flamma maligna, fuit.

Fides ſanctè ſervanda.

Pacta fides, tenera eſt; robuſtos exigit annos,
Ut conſtet; nummus, quô temeratur, habet.

Fides aurea.

Priſca fides nummos ſprevit: nunc aurea regnant
Sæcula: qui nummis, gaudet & ille fide.

Scelerata conſcientia ubivis intuta.

Mens rea, cur facinus latebris, ſine teſte, recondit?
Lux, Deus eſt, tenebras qui ſine luce videt.

Quæ formoſa, ſuperba ſunt.

Faſtus amat formam; nexuque ſuperbia utrumque
Copulat: hinc pulchris faſtus ineſſe ſolet.
Non humilis formâ, formoſa puella, ſuperba es;
Quæ faſtu turges imperioſa tuô:
Torva ſupercilió, ſed luxurioſa furore,
Allicis, ut pellas, ambitioſa procos.

Formæ

Forma caduca.

Forma, decus tenerum, ſpeculôque micantius ipſô;
  Floret; &, hunc florem quæ citò perdat, erit:
Perpolit hanc juvenis, quam percolit una, puella:
  Forma puellaris, flore caduca, perit:
Forma decôra, procis eſt norma venuſta placendi:
  Fallit; in exitium ſeque, procoſque rapit.

In Roſam.

Flos reginarum, florum regina, venuſta
  Eſt roſa, quæ forma plus, & odore valet:
Huc oculos concede tuos, nareſque juventus:
  Naribus atque oculis, quos amat una, placet.

In meretricem.

Hæc pellax pellex, alienâ in fronte pudorem
  Perdidit; & juvenes, quos malè perdat, amat.
Se gaudet vulgare; nihil ſub pectore clauſum:
  Tota domus (dictu turpe) cubile patet.
Jactat opes, genus, & formam; caret omnibus illis:
  Omnibus illa locis, illecebroſa procis.

Virgo nubilis.

Quæ ſibi majorem formam optat blanda puella;
  Optari faciem gaudet, amatque ſuam;
Quam vetat optari: tangi fugit illa, cupitque:
  Quodque timet, quærit: friget, & ardet amor.
Blanda venit, mitiſque procos dulcedine lenit:
  Blanditiis odit non niſi torva ſuis.

Juvenum, & puellarum converſatio periculoſa.

Tolle (quid illudunt?) molles ex orbe puellas:
  Illecebris lædunt cor juvenile ſuis.
Perdite, qui Mundum, juvenes, mala ſemina, perdunt:
  Omnia corrumpunt; deliciiſque nocent.
Sancte pudor, jam nulla ardet ſecura puella:
  Talibus à fucis quæ roſa tuta fuit;

Fi-

Et juvenes levitate gravant, & amore puellas:
Et caſtum vitiat blanda puella procum.

In Pſittacum.

Vertice ſubmiſsô dominum, gyrôque ſalutat:
Et ſiquis placeat garrulitate, placet.
Nil habet humani; tamen eſt humanus; amatque
Humanô docilis pſittacus ore loqui.
Contentus minimô tolerat jejunia: ventri
Vivite vos, ventres; nil ego ventris alo;
Sic ait; & verum eſt, quod nos docet ille magiſter:
Nec peccat cantu garrula lingua ſuo.

In luſtralem aquam; quâ frontem Pontificii inſpergunt.

Vim ſibi non minimam luſtralis vindicat unda:
Stricta gelu mactat; nil reſoluta nocet:
Nil etiam prodeſt: cur frontes ſpargitis unda?
Ut tergat gravius pérlevis unda ſcelus?
Cur precibus fuſis non æquora vaſta ſacratis?
Obruet inſanum crimina, voſque fretum.

In conjugium, ſacramenti amenti nomine apud Pontificios inſignitum.

Conjugium ſacramenti quis nomine ſacrô
Signat? Romanus, nempe Cupido, Deus.

Ad jejunum ac pingue illud Pontificiorum adagium: omne liquidum non frangit jejunium.

Potus, & ebrietas ſi non jejunia ſolvunt;
His anſer, cælum quod mereatur, habet.

Homo doloſus, & ſuperbus.

Ut vulpes aſtum, volucris Junonia faſtum
Spirat; & ille tuus faſtus, & aſtus, homo, eſt.

In dormientes.

Infelix nil lucratur, quem ſomnus inertem
Occupat: & ſomnos hic ſua lucra vocat?

Mulieres; ut vites, vitandæ.

Eſt mulier vitis, ſapit utraque, dulcis amanti:
Utraque tacta nocet; luxuriare ſolet,

Sæpè viro vitio eſt mulier, cui noxia vitis:
Hic vir, hic eſt, quiſquis vitat utramque, ſapit,

Dos conjugii.

O mores hominum! Quamvis quoque fama laboret:
Nubitur; & nummi, probra pudenda tegunt.
Non vitium vitio eſt: dum dos ſit, nubere gaudent:
Dos matronalis, vita pudica, placet.

Duci vigilandum eſt.

Mars ſomnos neſcit: vigili ſtant bella magiſtro:
Turpe fuit totâ ſtertere nocte duci.

Amiſsô Duce, grex fugit.

Amiſsô grex Rege fugit, paſtoribus agni;
Miles, & amiſso Rege, vagantur apes.

Sponſa opulenta.

Nupta puella viro, ſi dos opulenta parentum eſt,
Ruſtica ſit quamvis, bos quoque pigra, placet.
Conveniunt igitur dos, & bos nominis, atque
Corporis, ut nubant, cum gravitate, ſui.

Pauper ubique tutus.

Saltabit nudus, præſente latrone, viator:
Nulla, miſer rerum, quæ bona perdat, habet.
Mercatorem aurum gravat, approperante latrone:
Plus auro pallet, dum timet ipſe, ſuô.

In vinô garrulitas.

Elinguem pateræ linguam fecêre loquentem:
Vina loqui, quamvis ſint quoque muta, docent.

Omnes morimur.

Forma perit ſenio, ſenio conſumitur ætas;
Sæpe ſed & primo flore juventa perit:
Sit roſeus, niveuſque puer qui floreat annis;
Eſto infans; omnes, ut roſa, nixque, cadunt.
Una via eſt lethi, faciliſque; volaſque quieſcens;
Qui, dum ſtas, curris: nam fugit ipſa quies.
Vive diu, moriere diu: citò ſera ſenectus
Deteritur; puncto temporis illa ruit.

Nemo-

Nemo cogitur ad edendum, ad bibendum omnes.

Ut veſcare cibo, nemo compellit edentem,
Sæpius invitant, hoſpes ut ipſe bibas:
Vis cauſam? Dapibus congeſtis corpora torpent:
Affuſô fervent gaudia plena mero.

In adoleſcentes, vino deditos.

Affuſum vinum ſi non patiare, juventus;
Quî feret affuſam vita ſenilis aquam?

In Bibones, vino deditos.

Quiſquis vina bibit, muſcas imitatur, & haurit:
Fiſtula pro linguâ eſt; ſugere muſca ſolet:
Vina bibunt homines, multò libamine vivunt:
Sunt muſcæ; refugit muſca vorare dapes.

In illiberales erga pauperes.

In loculis, inopum ſepelis, opulente, ſalutem;
Pauperis in tumulô vita ſepulta jacet.

In Pſittacum.

Cur magis humanam ſimulas, tu Pſittace, vocem?
Eſt carnoſa magis, lataque lingua tibi.
Non eſt humanæ linguæ ſimulantior ales:
Gaudeat ingeniô, tunc erit alter homo.

Vivitur ex raptô. Ovidius libro 1. Metam.

Raptor in orbe volat; graſſantur ubique luporum,
Corvorumque greges: pingue cadaver olent.
Sanguine luxuriant, & paupere carne graveſcunt
Carnivoræ tigres, ſanguineique lupi.
Ventre crepant gravidô; raptô diſrumpitur aurô.
Plena alvus; ſcelerum nec ſatianda ſitis.
Conveniunt, epulaſque ſtruunt de paupere cenſu:
Laſcivire, lacer dum ruit orbis, amant.
Exuviis pupillorum ſaturantur; hiantque
Depoſitas viduas dente vorare ſuo;
Horrea tota vorant, avidi patrimonia ſorbent;
Servandas patriæ, depopulantur opes.

Quære, age, nunc ubi ſint æraria publica? Dicent,
  Qui magis anſeribus, ventre vomente, bibunt:
Forte rogas, ubi ſit ſudore pecunia parta?
  Ruſticus ignoret, qui peregrinus erit:
Novimus hos Craſſos, Croeſos, pingueſque Lucullos,
  Aurea qui regni viſcera ventre coquunt:
Quos noviſſe ſat eſt, & quos odiſſe decorum eſt:
  Namque gerunt avidos ventre gravante lupos.
Impia gens regnat; gaudet, vivitque ruinis:
  Et patriæ lacrymas, ſanguine læta, bibit.
Quid? quod adoretur gens imperioſa, triumphat
  Perfidiâ, & felix impietate regit:
Simplicibuſque Deum, & quæ rident templa, relinquunt;
  Et curas hominum, pars negat eſſe Deo.
Se ſolos regnare putant, ſe numina jactant:
  Imperiô populos, fraude, metuque premunt.
Obloquitur nullus: quicumque obmurmurat; exſul
  A tergô patriam reſpicit ipſe ſuam.
Si nutent Reges, populum quis ſtare, ruinis
  In tantis regni, numine flente, putet?
Belgica, flos terræ; populorum, Belgica, cælum;
  Florebas, Mundi prima corona tui;
Sceptra ubi, nervoſisque æquata potentia regnis?
  Majeſtatis ubi eſt hoc diadema tuæ?
Dic, ubi ſunt aurumque tuum, gemmæque ſuperbæ?
  Deſolata, opibus nuda, gemenſque ſedes.
Oſtentas vâcuas arcas, æraria nummis
  Cuncta exhauſta ſuis; paupere pane cares.
Tune coronatas reginas inter, & urbes,
  Barbaricis populis invidioſa, jaces?

Ah

Ah lacrymis confecta tuis, & ſordida luctu,
Squallentes velas, plena dolore, genas!
Quæris honoratos (rapuerunt omnia) cinctus;
Non radiat collo dulce monile tuo:
Mitra ubi, cum bullis, turrîta tiara, peplumque,
Et trabea, & multo palla adamante gravis?
Orba taces, gazis ſpoliata, exutaque cultu:
Heu, gaudes lacrymis, pulveribuſque tegi!
Spes ſuperat tenuis: nullo ſolamine gaudes:
Immoriêre tuis, mortua ſæpe, malis:
Nam tibi pace frui, bellô pejore, licebit:
Pax inimica, bonis pax aliena tuis!
Donec erunt tigres, tigres patriam ore vorabunt:
Ah, jaceant populo præda voranda ſuo!

In Giſlenum Perduin, Ieſuitam, me quærentem prodere, quem Dii perduint.

Perdere me profugum, Perduyne, & prodere certas:
Non tu de Pyrrhæ prodis; ſed ſemine Judæ.

Pſittacus omnis homo eſt.]

Pſittacus omnis homo eſt: garritu peccat uterque;
Quem decuit memorem nominis eſſe ſui:
Pſittace, nomen habes, cui cauda ſilentia mandat;
Quæ monet, ut taceas, Pſittace, cauda; tace.

Ad invidum.

Iſte canis latrat; ſed nullum mordet hiatu:
Nil patrat; ore vias qui modò turbet, erit:
Impete latrantem morſu; mora nulla, latrator,
Dum latras, latebras, antra quieta petet.

Cardinales R. in conclavi, pugnis inter ſe certarunt, ut Pontificem ſummum eligerent, annô 1670. ut ad me Româ ſcripſit Jeſuita Manderſcheit.

Res ſacra, Pontifices, cæleſti voce creantur:
Extundunt pugni Pontificale caput:

Roma ſonat pugnis ; ſunt hæc oracula cæli :
  Quiſquis es, has pugnas, Pontificeſque colas.

Sacra colenda dies, & Deus.

Sacra placent Superis : Superi pietate colantur,
  Luce ſacrà : mandant hi ſua feſta coli :
Plebs hilaris vacet una Deo ; feſtiſque diebus,
  Mente litet purâ, dum requieſcit ager :
Non benè farre litat mens impia, ſacra profanat ;
  Sit procul à ſanctis impia turba focis.
Numen adorari precibus, ſanctôque receſſu
  Mentis honoratæ gaudet odore coli.

Qui captat otia, aptat membra labori :

Danda quies feſſo ; ſunt otia amica labori :
  Debilitat longus membra, virumque labor :
Bos oneri, tauruſque gravi ſuccumbit aratro :
  Non arcum ſemper tendit Apollo ſuum :
Cura remittenda eſt ; aliquando curia clauſa
  Lite vacat ; poſcit terra novale ſuum :
Res oneroſa, labor, qui tempore membra fatigat :
  Res operoſa, quies, corpora feſſa levat :
Membra quies duris aſſueta laboribus aptat ;
  Otia dum captat, tunc benè ſervet opus.

Vita ſolitaria tuta, deliciis fluit.

Libera vita, carens vitiis, aſſuetaque priſcis,
  Quæ procul urbe, colit rura relicta, placet :
Non ſilvas, monteſque furor, non crimina vulgi
  Exagitant ; ſilvas ſpeſque metuſque fugit :
Non illic regnant, qui regna ſequuntur, honores ;
  Non favor, & fragiles, quem comitantur, opes :
Pro ſtrepitu belli, ſolito turbare quietem,
  Cantat avis, rivi murmure ripa ſonat.
Felix, cui licitum ruri conſumere vitam ;
  Mens ſibi tota, metu tuta, Deoque vacat.

Offen-

Offenſus Deus ture placatur.

Si quis fortè Deum delictô fecit iniquum,
Iratum mollit victima blanda Deum:
Victima taurorum cæleſtia numina placat,
Quæ purò gaudent turis honore coli:
Vidi ego commotum, cum fulmina mitteret ardens,
Fulmina, ture datò, frigida facta Dei.

Senex ſceleratus, & avarus.

In ſene, flagitium quodvis, de more ſeneſcit,
Omnis avarities, quæ juveneſcat, erit.

Senes ſunt mortis primitiæ.

Defluit ore color; fugiunt, cum dente, capilli;
Nec vigor in vultu, qui fuit antè, micat:
Stat tremulus, dubiuſque adrepit greſſus euntis:
Primitiæ mortis (nox venit) ite ſenes.

Senex amans.

Ardet amore ſenex; arridet fronto puellæ:
Ignibus ardentes incaluere nives.

Loqui audent juvenes, ſenes gaudent ſilere.

Plura loqui juvenes audent, petulantia cogit:
Pauca ſenes, gaudent utiliora loqui.

Prægravis ſarcina, ſenectus.

Terga voluptati vertit, quæ floruit ætas;
Adrepit tremulô pigra ſenecta gradu:
Sed comitata malis, non ſola venire ſenectus.
Suevit; onus quantum eſt, multa querela docet.

Similis ſimili gaudet.

Quos juvat ingenii, juvat & concordia morum;
Se gaudent ſtudiis conſociare pares:
Navita navarchum ſequitur, gaudentque colonis
Agricolæ, miles cum duce bella ciet:
Triſtis amat moeſtos; hilaris gens juncta jocoſis,
Dux piger ignavo; cum pare quiſque ſuô.

Deus, mens eſt, homo divinæ mentis imago.

Forma Dei mens eſt, noſtra immortalis imago
Numinis: hæc igitur numine digna gerat:
Humanas habitat divina potentia mentes:
Quod reveretur, homo, quodque veretur, habe:

Omnia ſunt vana ſomnia.

Credule, fallaci te ludit imagine ſomnus,
Vis ſomno ſtultam conciliare fidem?
Dives, inopſque ſibi eſt, regem de paupere fingit:
Rex vigil hic, pauper, qui fuit antè, manet.

Spes præmii, ſolatium laboris.

Spes non vana fovet; quamvis ſit longa, colonum
Lenta laboratis ſemina credit agris:
Glutine ſpes volucres, ſpes fallit arundine piſces:
Spes facit, ut dubiis navita credat aquis:
Credula ſpes cæcò ſolatur carcere vinctum;
Spes ægros melius, quam medicina, juvat:
Dum canit, una meos recreat ſpes blanda labores;
Et fore cras melius, quæ mihi ſpondet, adeſt:
Spes, comitata fide, æternæ mihi certa ſalutis,
Ut carpam mentis gaudia, monſtrat iter.

Tempus edax rerum.

Omnia dat tempus, tempus rapit omnia ſecum;
Et curſu properans, itque, reditque ſuò:
Se fugit, & ſequitur; renovat, quos deſtruit, annos:
Ne pereant, menſes, qui periêre, parit:
Se reparat, perditque ſibi, ſecum omnia perdit;
Quod cum perdiderit cuncta, renata creat:
Hora volat, vocat hora diem, quem trudit in annos;
Quos augens minuit, dum vorat hora diem.

Pelle timores.

Ne timeas; multos in ſumma pericula miſit
Venturi trepidos nam timor ipſe mali:

Non

Non patienda pati, hero m eſt : fortiſſimus heros
  Pectore, vult promtus non patienda pati.

Eſt quædam flere Voluptas.

Frangit corda dolor; tamen eſt fleviſſe voluptas;
  Quæ numquam reparat damna, dolenda putat:
Funera lugentur, nummi majore dolore;
  Sed nummos recipit, funera nulla, dolor.
Qui dolor erumpit, lacrymiſque indulget amaris,
  Blanditiis vinci mollis amoris amat.
Solaris fruſtra mulceſque dolore furentem :
  Tempore ſe deplet, cui data frena, dolor.

Comes felicis, amicus.

Te comitentur opes, tunc te comitantur amici :
  Sis miſer, & ſolus; fidus amicus ubi eſt?

Plures occidunt & tempore, & morte non ſuâ.

Pars quota mortalis fatorum tempore cedit?
  Ante diem multi non ſua fata vident.
Sol oriens, multos felices ſurgere, geſtit;
  Quos nimium miſeros, Sole cadente, vides.

Rarum eſt felix, idemque ſenex.

Donec eris felix, felicibus utere fatis :
  Nulla, diu felix ſorte, ſenecta fuit.

Inter gladios, & aconita tyranni vivunt.

Vita tyrannorum eſt, inter gladioſque, metuſque
  Vivere perpetuos : vina, venena, bibit:
Quos timet, hos terret ; multiſque venena minatur,
  Ipſa venena timens; nulla venena fugit :
Cædibus ut gaudet, ſic vivere cædibus ardet:
  Qui gaudet ſeniô, nemo tyrannus erit.

Blandis ne fide puellis.

Nil fellis, multum ſed mellis ineſſe puellis,
  O juvenis, reris; ſed citò captus eris.
Multa tibi ſpondet; ſed inania vota refundet:
  Blandus fronte colus ſæpè, ſubeſtque dolus:

Quidlibet impendas ; ad Græcas illa Calendas.
  Munera grata, feret ; nil niſi verba feret :
Dic dominæ laudes ; reddet tibi perfida fraudes :
  Hoc juvenum ſoenus, lædit amore Venus.
Per molles mores, per amores mactat honores :
  Quos rapit, excæcat ; quos capit illa, necat.
Fronte placet blandâ, cum forma videtur amanda :
  Hircum turpis olet, perdere cuncta ſolet.

Verecundia, virtutum gloria.

Prima, pudor, virtus, virtus decet illa puellas ;
  Quæ juvenes, etiam tingere docta ſenes :
Primitiæ morum, pietatis forma modeſtæ,
  Pulchra columbinæ mentis imago nitet :
Virtutum lampas, ſpeculumque decòris honeſti,
  Ore verecundo gemma pudica micat :
Virginitatis honos, juvenilis gratia formæ,
  Rara pudicitiæ gloria, fama bonæ :
Quæ miniô faciem, ceu purpura viva, colorat :
  Purpura, quæ trabeas ornat, honora genæ eſt :
Forma caduca roſæ eſt ; citò perdita gemma pudoris :
  Heu, pudor extingui, ceu roſa, ſæpè ſolet !

Prædo captus.

Præda vocat furem, lenonem comta puella :
  Prædaque mox prædæ cedit uterque ſuæ.

Lucroſa vigilia.

Pervigilare juvat, juvat incubuiſſe labori :
  Nam ſua, ſomnus iners, qui lucra perdat, erit :
Fervet opus cantu : merces ſperata labores
  Suſcitat : eſt dulcis, parta labore, quies.

Leones, & Lepores apertis oculis dormiunt.

Cur patulis lepores oculis dormire laborant ?
  Nocte leo totâ pervigilare ſolet :
Venantes timet ille, moloſſorumque furorem ;
  Pervigil hic lepores inſidiator agit.

Il

Inimicum vis ulciſci, rectè vive.

mina vindictâ gaudens, ſatiata triumphat:
Sic gallus, victor, quod ſibi plaudat, habet.
ttenuat ſaturata ſuos vindicta dolores:
Heu, quam de causa naſcitur ira levi!
apta tibi fama eſt? Ulciſci ſævior ardes?
Vive pius, recti cultor; & ultor eris.

Vis, inter partes litigantes, ratio ultima eſt.

on ſemper pax eſt; lis inter pugnat amicos:
Quæ dirimant litem, vis, furor, enſis erunt:
d ratione caret, regum ratio ultima bellum:
Reddetur ratio, judice Rege, Deo.
dit bella Deus, damnat bella, impia bella:
Vis aliena homini, quæ decet una feras.

Maritus labori, uxor rei domeſticæ curandæ Vacat.

t corpus validum ſic mens robuſta virilis;
Sed tenerô mulier corpore, mente pari:
ir magis aptatur lucroſo membra labori:
Uxori incumbit ſedula cura domus.

Atheus Deum negat, & laceſſit.

npia gens ipſi dicit convitia cælo:
Turba vocat vanos, & negat eſſe deos:
abula cantatur, ſine nomine numen, inanis;
Et linguis hominum vapulat ipſe Deus:
onſurgunt voces, auſæ irritare tonantem;
Singula, quæ perimant, verba venena vomunt.
rimina diſſimulat lentus, neque crimina ſentit;
Hoc, quod ſic patitur, ſe probat eſſe Deum.

Eliciunt lacrymas damna.

amna flet, & flentem ſenſim dolor acriùs urget;
Vix patiens damni, vix ſatis ipſe ſui eſt:
t quamvis lacrymis non ſit revocabile damnum;
Nulla dies, & nox nulla dolore vacat:
lere juvat; quamvis eſt triſtis flere voluptas:
Tempore decreſcit, digeriturque dolor.

Piger

Piger pingui otiô delectatur.

Otia lenta ſequor, ſomnô delector inerti;
Audio (nec moveor) ſegnis, inerſque manu:
Otia ſunt duro, qui frangit membra, labore,
Cum pingui ſomnô, commodiora mihi.
Corpora debilitat curis labor improbus, odi:
Deſidiam, molle eſt, ſegnitiemque ſequi.
Arguar ignavus: mihi non ignavia damno eſt;
Præmia lucroſæ commoditatis erunt.
Sæpè fatigatos ſoleo ridere; mihique
Plaudo; laboranti commoda multa precor.

Altius adſcendit deſcendens altius.

Alta petat, quicumque volet; ſublimibus alis,
Et Phaëtonteis, Icariiſque volet:
Impetus exitio eſt nimis acer; & ille volatus
Se levibus pennis perdidit, ille rotis.
Altius adſcendit, qui ſumma relinquit; & auget
Ma ima, qui ſpernit; ſufficienſque ſibi eſt.
Rex eſto, temſiſſe juvat quem culmen honoris;
Ille triumphali ſub pede regna terit:
Se ſibi qui ſubdit, vitiis ſervire recuſans,
Ille domi multum, quò dominetur, habet.

Audentes fortuna juvat.

Fortibus audendum: audentes fortuna juvabit;
Non timidos virtus, gloria nulla vehit:
Sollicitæ curæ valeant, procul ite timores:
Qui pavet, atque cavet ſe, ſibi ſæpè nocet:
Sed furor eſt, auſu nimiô, tentare volatum:
Altior eſt altæ lapſus ubique viæ.

Fortes creantur fortibus.

Ex aquilis aquilæ, fortes de fortibus orti;
Nobilior ſanguis degenerare cavet:
Gloria, fama patrum, ſanguis, decora alta, nepotes
Excitat, & virtus, nobilitaſque juvant:

Qu

uot generis ſocios, Socios tot honoris adoptant:
Ad decus invitat laudis, avita domus.
obilitas annis, animiſque, armiſque ſuperba;
Splendidior titulis fulget honora ſuis.

Vultus, animi index.

ifficile eſt mentem tacitô non prodere vultu;
Os animum loquitur, diſſimulatque nihil:
rons, oculique ſuæ mentis delicta fatentur;
Pandit & occultum vultus, & ora nefas:
erfida mens lateat, ſub amicâ fronte rebellis,
Erumpet vultu, teſte pudore, dolus:
rons, oculi, vultûs, atque ora tacentia, pandunt
Mutatô mentis ſigna rubore ſuæ:
lens igitur ſine mente ſcelus, culpamque fatetur
Os totum ſignis, ore ſilente, ſuis.
ſt animi vultus judex, & apertior index:
Indicat indiciô, judiciôque probat:
ic vultus prodit vulnus, color emicat ore;
Et tacitus loquitur; quodque loquatur, habet.

Pœna comes culpæ eſt.

œna comes ſemper, quamvis it plumbea, culpæ;
Flagitium claudô vindicat illa pede.
Jon impune nocens, culpæ mens conſcia, vivit;
Hæc ſibi tortor adeſt, quæ ſibi pœna ſua eſt.

Mentis libertas regnat ubique.

ibera mens regnat; non ſervit amoribus, iris
Imperat; illa ſibi, quod dominetur, habet:
Julla libido tenet, ſtipata Cupidine, vinctam:
Invidiam, & Veneres, ſpemque, metumque domat.
lentem habitat pietas, & quæ ſibi conſcia recti,
Alta quies: virtus, libera caſtra regit.
urea libertas, regnô pretioſior omni;
Exſul, in exſiliô patria regna tenet.

Se

Se prodit amor.

Tectus amor, furor eſt, ſe prodere protinus ardet;
Indiciumque ſui, dum micat ore, facit:
Flamma latere diu neſcit maletecta medullis
Proſilit; iratô corda furore vorat:
Quacumque incedit, venas incendit, & oſſa:
Conceptus numquam diſſimulatur amor.

Beatæ ſolitudinis opes.

Dives amet ſilvas, pauper de divite fiet:
In ſilvis pauper, dives, ut optat, erit:
Nam ſine divitiis dives valet eſſe beatus;
His pauper careat mente, beatus erit.

Deus unus, verum bonum, cætera vana.

Hoc quodcumque bonum, decoris ſub imagine, ſplen-
det,
Umbra aliquid pulchri, quod citò tranſit, habet
Gloria, nomen, opes, laudes, ſapientia, honores,
Hæc umbræ formam, ſed fugientis, habent.
Abripimur ſpecie, ſpecies nos ludit, & umbræ;
Et falli, formâ decipiente placet:
Omnia prætereunt: ſunt omnia ſomnia vana:
Et ludi, ſomnô prætereunte, juvat:
Quæris opes, ſolidumque bonum, quod ſæcula duret,
Hoc Deus eſt; mentem qui ſatiabit, erit.

Heu, quam vanis paſcimur umbris!

Paſcimur ut fucô, ſic fumô paſcimur omnes;
Nos magis aura levis, quam bona vera tenent:
Pro rebus, vanum nomen captamus, & auras;
Et juvat hæc, vana credulitate, ſequi.
Forma perit, nos fama capit, ſed fallit inanis;
Gloria, cum titulis, eſt peritura ſuis.
Omnia fac pereant, quæ ſunt, bona nata ruinæ;
Dilige virtutem, neſciet illa mori.
Quid petis? o mala vota! Homini non vana petenda:
Hæc bona falſa ſcias, quæ mala vera petis.

In medicos inexpertos.

omen habes Medici, Medici ſed nomen inane:
Sola nihil miſeros fama juvare poteſt:
rs juvat, ut valeant ægri, non fama medentis;
Illa mali cauſas, ſemina prava, necat.
ippocratem, loqueris populoque imponere gaudes;
Notus an Hippocrates, linguaque Græca tibi eſt;
eſcio quæ ſcribas, certè ſunt barbara ſigna;
His ægros ſignis convaluiſſe nego.
ſe laborantes & ſæpè reviſere gaudes;
Et facis afflictos membra jacere diu.
romittis, quam promis, opem, mercedis amore;
Afflicti tollis nam morientis opes.

Sua cuique laus contemnenda.

on mihi laus tanti eſt, non famæ gloria: gaudet
Vir probus ad laudes erubuiſſe ſuas.
tulte, quid eſt plauſus populi, niſi gloria vocis:
Sufficit ipſe ſibi, qui benè fecit, honos.

Virtus ignaviæ inimica.

mmenſo ſpatio virtus, & inertia differt:
Hæc latet; at virtus, dum latet, una micat.

Virtus avita vana eſt, niſi noſtra accedat.

Quiſquis amat ceras, & nomina laudis avitæ,
Laus aliena patrum eſt, nil niſi nomen habet:
i qua tamen laus eſt, proavorum Martia virtus,
Hoc eſt, majores quod meruere, decus.
h, valeat, titulos qui tantum jactat avitos!
Detrahit hæc generi gloria vana ſuo:
Martis honos, virtus, hæc nobilitatis imago eſt,
Et ſignum veræ nobilitatis honos.
Non parvo decori eſt atavorum bellica fama;
Ferre novos titulos, & meruiſſe, viri eſt.

Arte militia, militia diſcitur uſu:

Ars fera, militia eſt, quæ crebrô diſcitur uſu:
Ingenio pugnat miles, & arte pari:

Vincit & ingenio miles, qui vicerat arte:
  Arte vel ingeniô dux valet eſſe ſuô.
Ars multum juvat, ingenium juvat arte magiſtrâ:
  Artem uſus multus conciliare ſolet.
Languet opus, longus quod non exercuit uſus.
  Ingeniò careas, tunc quoque languet opus.

Æger opem divinam implorat.

O Deus, affer opem: te poſſe, & velle juvare;
  Omnia cum poſſis, quis neget? affer opem.
Si merui, per te vivam; tibi vivere nitar,
  Exorare tuam ſi patiaris opem.

In Simiam ſe in ſpeculô mirantem.

Viderat, & viſam, ſpeculi ſub imagine, formam
  Et ſtupet, & tractat ſimia læta ſuam:
Hanc amat, hanc optat, ſuſpirat, & oſcula miſcet;
  Arridetque ſibi, quæ ſibi viſa loqui:
Se ſimulans, ſimulare docet, quæ fingere imago
  Neſcit; & interea fingere cuncta docet.
Nec ſimulat, ſimulata ſibi ſe monſtrat imago;
  Sed ſimilata ſibi, ſe ſimilare cupit.

Somnus, mortis frater.

Mortis amans ſomnus; ſomnô duce, regna ſubacta:
  Ad mortem pandunt ſomnus, & enſis iter:
Mors animam tollit, quam ſomnus tollere novit;
  Corpora mors, ſomnus ſternere ſæpè ſolet.
Omnia mors ſuperat; mors omnibus hoſtibus hoſtis:
  In cunctos hoſtes excubat ipſe ſopor.

Degenerat vitioſior ætas.

A veteri modò degenerat vitioſior ætas;
  Aurea quæ fuerat, terrea ſemper erit.

Nec multis, ſed nec nulli dicaris amicus.

Si multos numeres, multum patieris, amicos:
  Si nullum numeres, omnibus hoſtis eris:
Unus, & hic fidus, candore notabilis eſto:
  Cui tutò fidas, unus amicus erit.

Volens nolente animô.

Multi animô nolente volunt, qui cuncta, nihilque
Dum faciunt, ſapiunt, deſipiuntque ſibi.

Prava conſortia juvenes facilè corrumpunt.

Prima, minora mali ſi ſint contagia, gliſcunt:
Principiò fugias; proximitate nocent:
Incendit vicina domum ſcintilla; gregemque
Perdit ovis totum, cui ſcabioſa cutis:
Proxima corrumpunt ſocios, vitioſa vapore
Poma; nocet digitis vipera tacta tuis:
Non niſi clauda ſchola eſt, dum claudicat ipſe magiſter:
Filius à potò fit genitore Bibax:
Tempore pravus erit, qui vult convivere pravo:
Lippus erit, lippi qui ſenis ora videt:
Sus grunnire ſues, & aſellum rudere aſellus,
Et corvos corvi ſic crocitare docent.
Imbibit, & mores diſcit corrupta juventus:
Noxia quæ virus peſtis inhalet, erit.
Deteriora mali quiſquis libamina primùm
Guſtat, inardeſcit pernicioſa ſitis.
Peſſimus extemplò nemo eſt, vitiatur in horas,
Ducitur exemplô, proximitate perit.

Non cunctandum, ſed conandum.

Quidquid ago, totô connitor corpore, & inſto,
Et manibus, pedibuſque graves perferre labores;
Et velis, remiſque ad litora tendere curſu:
Nemo coronatur, qui lentus pinguia captat
Otia: conandum eſt: pugnantis adorea merces.

Feſtina ducere ſponſam.

Quid cunctaris Hymen? Numquam cunctantur amantes:
Duc ſponſam, quando ſaucia amore furit:
Tolle moras; lentos Amor impiger odit; & inde
Sunt cunctatori jurgia cuncta tori.

Percurioſæ mulieres nihil non norunt.

Femina, nare ſagax, ut Juppiter, omnia novit;

Quomodo Junonem hic quoque duxerit, illa docebit:
Omnia quæ novit, nullarum conſcia rerum.

Feſtina lentè.

Serius abſolvit, citò qui properare laborat:
  Feſtina lentè; quod mora currat, habet.

Degeneres filii ex generoſis parentibus.

Se memorant aſini genitos meliore parente,
  Bucephalo; ex milvo noctua nata patre eſt.
Peſſima conſuevit proles laudare parentes:
  Degenerat ſoboles, nec patris ore canit.
Jam bellatrices aquilæ peperêre columbas;
  Tigris ovem, partu degenerante, creat:
Temporis hoc vitium eſt: leporem genuere leones;
  Limacem gaudet progenerare lepus.
Scilicet ex grandi veniunt fragmenta coloſſo:
  Noſtraque de lignô Græcia gignit equos.

Diligentia coronata.

Doctus Ariſtophanes, nocturni olet ille Cleanthis
  Lampada; qui ſomnos, ut philomela, capit.
Abſque labore nihil; conando Pergama victa:
  Victa quidem lentè Pergama; victa tamen.
Debita, ſegnities, operis tibi nulla corona:
  Nocte laboranti laurea ſilva datur.

Laurus meriti digniſſima merces.

Magnanimas aquilas elegit fulmine dignas
Juppiter; & Juno pavone ſuperba triumphat:
Laurus honoratas animas æterna coronat:
Laurus enim floret, meriti digniſſima merces.

Miracula ex tripode Romanô hodie decantata, cras, ſcilicet ad calendas Græcas, credenda Thomiſtis.

Roma aperit fauces, quæ ſunt ſpiracula Ditis,
Hæc divina canit miracula, ſancta, tremenda,
Cras credenda; hodie decrevi credere nulla;
Pace tuâ hoc dico, licet indigneris, Jütta.

Fi-

Jutta, Pontificiæ ſtirpis baſis.

Quis, cæcos inter, luſcum regnare negabit?
Sic Romana, viros inter, Dea regnat Jütta:
Regnet, io, felix, multos pariatque nepotes
Pontificum; ex hâc ſtirpe, novæ generentur Jüttæ,
Omnes Pontifices, magni omnes monſtra Draconis;
Sancti omnes patres, ſervorum intellige ſervos,
Qui dominabuntur terris, cæloque recepti
Sidereô, in caudâ gaudent habitare Draconis.

Ruſticus Vult dominus eſſe.

Ruſticus eſſe cupit dominus: ſervire pudori eſt:
Sic leporem cancer præcurrere, cochlea cervum;
Sic ſaltare ſues; teſtudo, elephaſque volare;
Flumina ſic ſurſum ire volunt, aquilæque natare:
Sic vacuum, & nudum pugnant ſpoliare latrones,
Cæde viatorem dirâ jugulare peremtum.
Ruſticus eſt ſceptrô tam dignus, qùam ſtupidus bos.

Fabricando fabri fiunt.

Perpetuus labor extundit, non otia, fabrum.
Exercetur ager, pariat qui meſſis honores:
Et labor exſudat nocturnus in arte magiſtrum.
Fingitur officiô ſervus: conſueſcit aratro
Taurus; & evadis, dum ſulcas, Taure, magiſter:
Nemo magiſter erit, niſi duro ſueta labori
Brachia componat: duro venale labore
Pingue magiſterium: emergit ſudore magiſter:
Nam quicumque faber vult eſſe, fabrilia tractet.
Non aſinum vidi, nec pigros eſſe magiſtros.

Aliis alia placent.

Diverſis diverſa placent. Non vivimus unô.
  Contenti votô: quod volo, nolo bonum.
Velle ſuum cuique eſt: optamus, & odimus arma:
  Nunc es amicus homo, cras inimicus eris:
Diſſimilis, ſimiliſque tibi: ſibi diſplicet idem,
  Qui placet: eſt alius, qui ſuus eſſe fugit,

Reſpublica nihil ad muſicum.

Altera res ſceptrum, non convenit, altera plectrum:
Non aſino cithara eſt, non lyra facta bovi:
Ruricolis ſua caula placet, ſua regibus aula:
Et lepus, & pugnæ cervus ineptus erit:
Stiva gravat regem, ſceptra imperioſa colonum:
Fiſtula non pardo convenit, enſis ovi.
Hoc peragas, quodcumque tuum eſt; aliena requiris;
Dum tua non peragis, mens aliena, tua eſt.

Adulator eſt candoris adulter.

Blandus adulator, ſancti candoris adulter,
Fingit amicitias: odit, amatque dolô:
Servit, & obſequiô gaudet minor eſſe ſuperbô:
Blanditias domino, pérfidus ore, facit.

Arrogans ampullas loquitur.

Ille Jovis pullus, ſoboles turrita gigantum,
Ampullas gaudet, prodigus ore, loqui.
Quæ ſine teſte gerit, canit; & contingit Olympum:
Cymbala, grandiſonò murmure, ubique ſonant:
Grande ſupercilium, clypeumque attollit, & alas
Majores nidò; ſe ſuper ipſe volat.
Detonat, & nulli notos vomit ore triumphos:
Pygmæus populi eſt tantus in ore gigas.

Ebrioli, geniales Bacchi fraterculi.

Ebrioli curant leporinam ducere vitam:
Abſque cibò ſaturi, plus elephante bibunt:
Ore vorant, de more vomunt; & amore Lyæi
Dum vivunt, morti pingue cadaver alunt.
Feſtivi fratres, ranarum more bibentes!
Muſa ſile; vexat crapula, tuque caput.

Convivia, & convitia non conveniunt.

In menſâ caveas humanæ rodere carnis
Oſſa, canis; panis cum datur offa tibi:
Non benè convivæ, linguà, convitia fundunt:
Nam geminò famam dente, famemque vorant.

Bona fortuna, & felicitas.

Vivo bonis avibus gallinæ filius albæ:
Diique, hominesque favent: à dextris advolat ales,
Augurium felix; ſalit & mihi dexter ocellus:
Bis ſex, cum ludo, jacio: veho plauſtra bonorum:
Sic felix vivo, delector, gaudeo, lætor.
O fortunatum, natum me ſidere fauſtô!
Sum (corvi invideant) gallinæ filius albæ.

Ne tradas (Deus) animam turturis belluis feris. Pſal. 84. *v.* 19.

Novimus ex caudâ vulpes, ex ungue leones,
  Ex vultu Æthiopes, qui feritate lupi:
Turturis accipitres animam convellere certant:
  Tuta Deus profugo facta caverna gregi.

Cedendum multitudini.

Si pugnare ardes, noli pugnare duobus;
  Nec Regi pugnes, plebe furente, tuo:
Sis quamvis pugnax, caveas ne pluribus unus
  Sis hoſtis: major vincere turba ſolet:
Non eſt dedecori, ſi cedas pluribus unus:
  Tempore facta ſuô, non fuga laude caret.

Dum licet fugere, ne quære litem.

Dum licet, & fas eſt, litem fuge quærere; litis
  Semina, cultori meſſis amara ſuo eſt:
Cauſſidici rident, dum civica jurgia fervent;
  Et gaudent ollas accumulare ſuas:
Interea ſcalpit mulctatas ruſticus aures,
  Et vacuis loculis, ad ſua plauſtra redit.

Muſca eſt paraſitus.

Muſca culinarum unctarum circumvolat auceps;
  Hoſpes edax epulas ambitioſus olet:
Muſca petit menſas non invitata paratas;
  Invito domino fercula lauta vorat:
Si tibi tam dapibus, quam nummis ferveat olla,
  Fervet amicitiâ turba inimica ſuâ.

Paupertas éducat ſapientiam, fame magiſtrâ.

Hic animam debet, Codrô patre paupere natus,
Vivit, & huic, Hecale mater egena fuit:
Venatur menſas, ut Tantalus, optat inanes:
Nudior eſt Irô; venter inanis hiat:
Docta magiſtra fames, artes alit illi; labore
Continuò menſas, & ſibi lucra parat.

Multi te oderint, ſi temetipſum diligas.

Sunt, ſine rivali, ſua qui furialiter, & ſe,
Contemtis ſociis, non patienter amant:
Cuique ſuum pulchrum eſt; ſi te dilexeris ipſum,
Et plures odiô te graviore prement.

Quem fortuna nigrum pinxit, hunc nulla ætas dealbabit.

Quem fortuna nigrum pinxit, niger ille manebit:
Æthiopis fruſtrà candida membra facis.

Calcar currentibus addis:

Calcar equis, dum ſponte volant, currentibus addis:
Nemo lupis avidis ſuadet, ut ore vorent.

Prodigus, plenâ manu, profundit patrimonia.

Prodigus effundit ſua patrimonia luxu,
Et vacuus curis ſacra Bacchanalia vivit:
Murmurat hinc venter, neque ventris murmura curat
Exhauſti; loculos, plena horrea, cuncta profundit:
Denique nudus, opum, cum paupere conjuge plorat;
Sobria menſa, focus nullus, domus indiga rerum eſt.
Interea bona majorum qui cuncta profudit,
Nunc ire in gemitus gaudet, lacrymaſque profundit.

Promiſſis dives quilibet eſſe poteſt.

Ex aurô montes te juras eſſe daturum:
Pollicitis Irus dives an eſſe poteſt?
Aurea mala mihi magnô promittis hiatu;
Vix ego, quæ præſtas, ferrea mala tuli:
Heſperidum facilè eſt, ſed cras, promittere mala;
Hæc bona malo hodie; cras mala mala dabis.

Hodie

Hodie nihil, cras omnia.

Qui nihil eſt hodie; cras idem eſt omnia; regnat:
Felices eſt nactus aves; aſiniſque relictis,
Ducit oves, gaudetque boves numerare, gregeſque:
Eſt hodie orator, fuerat qui nuper arator:
Et qui pictor erat, jam paſtor dicitur eſſe:
Sic olitor, molitorque fuit, nunc conſul haberi
Gaudet, & hic Patres inter Capitolia ſcandit;
Quodque magis lætor, fiet cras denique prætor:
Sic cæcos inter luſcus videt omnia ſolus:
Sic inter lepores aſinus rex grandior ire,
Sic ceciniſſe aquilas inter quoque noctua gaudet.

Dulcia non meruit, qui non guſtavit amara:

Præmia ne miles ſperet, qui prælia neſcit:
  Per ſpinas carpi vult roſa grata ſuas:
Pocula fellis amat, quæ libat, membra laborans;
  Sanus eat, mellis pocula plena bibat:
Et ſi forſan apis tibi punxit aculeus artus,
  Es, qui Cecropios promereare favos.

Dulce bellum inexpertis.

Martis inexpertis apparent dulcia bella,
  Quæ ſunt militibus peſtis acerba ſuis:
Conjugium laudant, qui numquam nubere tentant;
  Quale jugum eſt, conjux ſentiat, illa fugit:
Conſulis extollis, jactas prætoris honores;
  Experto curas non placet altus honos.

Anus ſubſultans multum pulveris excitat.

Saltat anus; piger hic aſinus ſaltare videtur:
Dum ſubſultat anus, vim pulveris excitat illa,
Clamoreſque: leves ridet vulpecula ſaltus
Annoſa annoſæ: laudatque doloſa juvencam,
Quæ vitulatur amans: eſt viſa juventa ſenilis.

Mors pulchra rapit, deterrima tranſit.

Mors formoſa rapit, quæ deteriora relinquit:
  Pulchra placent morti corpora, foeda fugit:

Vivit atrox vultur; corvus vivacior annos,
Et cornix numerant tardaque penſa trahunt:
Culta roſa eſt, roſa prima perit: juvenilia morti
Corpora prima cadunt victima; ſpirat anus.

Vinum non patitur rectorem.

Non patitur regem, quod perdit corpora, vinum;
Hoc, ut ſæpe bibas, quod patietur, erit.
Naufragus in vinô natat ebrius; hauſtaque navis
In ſiccô: clavô mens rationis eget.

Malum geminare, peſſimum eſt.

Ne morbis morbos, non ignes ignibus addas;
Et, pejore malô, ne medeare malum:
Nemo ſolet laqueò morituro occurrere furi;
Nemo malum geminat deteriore malô:
Lis ſequitur litem, ſequitur ſua bella tumultus;
Extinguique oleô, qui rogus ardet, amat.

Malum arceſſitum.

Enſe ſuô, mileſque ſuis ſe conficit armis:
Dum ſtrepit, indiciô mus perit ipſe ſuô.
Vapular, & nervos ſibi bos, ſua flagra, miniſtrat:
Accipitres laqueô non periere ſuô?
Quis fovet in gremiô nocituram afflatibus Hydram?
Vincula procudit, quæ gerat, ipſe faber:
Irrites ne crabrones, ſtimuleſque leones:
Quæ fugis, arceſſis, tu tua damna tibi.

Malum gravius, minore vitatô.

Incidit in flammas, fumum vitare laborans:
Evaſit flammas, qui perit hauſtus aquis.

Cur Iulii Mazarini Cardinalis funeri crux prælata non fuerit?

Lignea crux, ſupplex quam Romæ Mundus adoret,
Funeribus gaudet, Roma, præire tuis,
Non, Mazarine, tuum crux eſt comitata cadaver:
Publica crux populi viſus es eſſe tui.

Malitia

Malitia inveterata retinetur

Non maculas pardus, non mentem ponere ſuevit:
Non animum, ac villos exuit ipſe lupus:
Et natura ſuos ſervat ſcelerata colores;
Tinctaque teſta, diu ſpirat, odore malô.

Vitulum modeſtius poſcas, & bovem obtinebis.

Pauca tenet, qui plura petit: pete pauca modeſtus;
Pro vitulô referes, prodiga dona, bovem.

Vulpes non capitur munere.

Munere non capitur vulpes; nimis illa doloſa eſt:
Cuncta ſolent corrumpere munera; moenia clauſa
Perrumpunt; pugnant hæc fortius omnibus armis:
Quis neget aſtutas, eſſe aurea munera, vulpes?

Munus ineptum.

Affundit ranis vinum, qui munus ineptum
Immeritis donat: noxia dona malis:
Dat canibus paleas, aſinis dura oſſa voranda;
Quam vellem dantem poſſe carere manu!

Ne invitis canibus veneris

Invitis canibus ſi quis venabitur, errat:
Nulla reluctanti præda, lepuſque venit:
Duc ad aratra boves, properantes ſponte: volentes
Penſa trahunt: peragit nemo, quod odit, opus.

Odi memorem compotorem.

Dum fervent epulæ, fervent dum pocula, multi
Multa vomunt; famam, carnea fercla, vorant:
Liberius, Bacchô convivia plena, loquuntur:
Convivæ Lethes pocula multa bibant:
Plura vomunt, qui multa bibunt, quæ dicere non eſt:
Non benè (ſic ſolitum eſt) ebria lingua canit.
Compotorem odi memorem: ne dicta refellas
Ebrioſi: vinum ſæpè aliena canit.

Vit litigator, infixô aculeô, fugit.

Mordaces odi: convicia ruſtica fundunt:
Plauſtra vehunt; probris ſarcina plena gravat:

Crabroni ſuus eſt, qui pungat aculeus; illum
  Figit; & ut læſit, quà data porta, fugit.

Æſtas non ſemper fuerit, componite nidos.

Ver ridens invitat, aves componite nidos:
  Dum calet, incudem ferrea maſſa vocat:
Commoda ſæpè fugit furtim, quæ copia lucro
  Opportuna venit; quam mora lenta fugat:
Utere temporibus, felicia tèmpora capta:
  Apta pigris manibus labitur hora, volat.

Mitræ geſtamen, capitalis faſtus mulierum.

Jam cervice alta graditur, mitràque puella
  Conſpicienda, caput tollit ad aſtra ſuum:
Tangere jam cælos trabeata ſuperbia gaudet;
  Sed turris Babylon præcipitanda ſolo eſt.

In arrogantiam mulierum, capita alta attollentium.

Magnificam attollit frontem, ſine fronte puella;
  Et gaudet pedibus longius eſſe caput.
Pompa hominem ſuperat; de vertice pompa triumphat:
  Quod minus eſt, ſordet: jam ſibi grande, caput.
Luxuriat faſtus, calcatque ſuperbia frontes;
  Altius ut ſcandat vix ſibi culmen habet.
Ite procul comtæ, gens luxurioſa, puellæ:
  Illa meretrices pompa ſuperba decet.

Sibi Virtus ipſa triumphus.

Prima petit virtus: animoſa pericula & enſes
  Provocat, & caſus ridet, anhela pati:
Magnanimò graditur paſſu, quò ducit avita
  Gloria: nobilitat ſanguis honoris iter:
Dimicat, & palmas per ſordida vulnera captat:
  Cum moritur, neſcit vita cruenta mori:
Vivit, adhuc pugnax, mediis in mortibus, ira:
  Ipſa ſibi fama eſt; orbe tacente, ſonat.

Vitæ brevitas.

Vita, quid eſt aliud, niſi ſomnus, mortis imago;
  Si ſomnus brevis eſt tempore, vita brevis:

Obrepit

Obrepit ſenium, vitam prædatur, & annos:
Morti præda, homines, & nova pompa, ſumus:
Vive memor mortis; flos, vita breviſſima, floret;
Quam tempus, ſenium, mors cita falce metit.
Nemo tibi mortem rapiet: rapieris ad umbras:
Vive; ſed, invitus ne moriare, cave.

Natura humana in malum prona.

Nititur in vitium ſemper natura vetuſtum:
Mens ſua damna petit; quæ nocitura, placent:
Hæc ruit in vetitum, ſceleriſque libidine peccat:
Et vitium, virtus dicitur eſſe reis.

Quod non potes, fac velis.

Deficiunt vires, audacia promta peregit:
Non majora vales; incipe, velle ſat eſt.
Crimen habet facti, culpæ quoque ſola voluntas:
Dat pœnas culpæ mens rea; velle, ſcelus.
Eſt quoque grata Deo (deſint ſi facta) voluntas;
Placatur, ſolo corde volente, Deus.

Voluptatis comes, moeror.

Damna voluptatem turbant, & gaudia curæ:
Succedunt lætis triſtia, probra jocis:
Bella latent ſub pace, latent ſub melle venena:
Lætitiam feſti nænia ſueta ſequi.
Candida nulla diu ſors, aut ſincera voluptas;
Allicit hæc omnes: emta dolore gravat.
Summa voluptates eſt contemſiſſe voluptas:
Incurrit morbos, damna pudenda parit.
Hei mihi, quam brevis eſt, quæ durat nocte voluptas!
Mollis dat mellis pocula, blanda malô.

Uſus te plura docebit.

Arte laborandum eſt: experto crede Ruperto:
Dexteritas uſus multa docere ſolet:
Qui facit artifices, artes alit uſus; & uſu
Æra nitent: ſilicem ſtilla caduca cavat.

Optimus eſt operis creber (fac noſſe) magiſter,
Uſus; & hic leges, qui ſuperabit, erit.

Utilitas lucri ſpectanda.

Præmia ſpectantur: gratis jam nemo laborat:
Utilitas lucrum, quod ſibi quærat, amat.
Utile, ſpes fructûs, & merces allicit omnes:
Præmia ſi deſunt, tum labor odit opus:
Utilius nihil eſt, quàm quærere, parta tueri:
Nam minuit, qui non ſedulus auget opes.

Navarchus in tempeſtate.

Nauta ſtudet fluctus precibus placare furentes:
Unda, preces nautæ, velaque, ſurda vorat.

In juvenem effrenem.

Nil juvenem terret; qui, quò volat impetus, audax
Proruit; oblitus qui patris, ipſe ſui eſt:
Quid moneant cauti, cautos nil curat amicos;
Ut pereat, laxat frena libidinibus.

Mors non corrumpitur aurô.

Falleris, o dives, mortem corrumpere nummis;
Dulce ſonant ſ rdæ; non minus inde tonat.
Qùam ſpes vana, ſuis (nil proſunt) fidere nummis!
Nil aurò pejus ferreus orbis habet:
Ex auro, ſi quas pateris, fluxere ruinæ:
An pretioſa, minus ſæva, ruina tui eſt?
Ferrea mors aurum, pulſu reſonante, flagellat:
Dives ad incûdem, morte furente, jacet:
Illa caſas, regumque domos confundit, & orbem;
Et ſecum vermes, agmina dira, trahit:
Arrodunt ſegnes opulenta cadavera vermes:
Mors ipſos vermes, pabula foeda, vorat.

Semper mutantur amantes.

Diſſimiles, ſimileſque ſibi, ſunt ſemper amantes:
Quiſquis amat, varius diſſidet ipſe ſibi:
Quod petit, hoc horret; ſperat, timet; odit, amatque;
Et dolet, & gaudet; quærit, idemque fugit:

Æſtuat,

Æſtuat, & friget; cupit, ardet, captat, & aufert;
Quam tenet, hanc Venerem temnit; amare piget:
Quam jactat blandam, torvam putat eſſe puellam:
Quamque hodie ſpernit, cras magis optat amans.
Quis non amentem ridet, quem laudat, amantem?
Cum ſapit, inſanit. Dulce, Cupido, malum eſt.

Fortunæ ne fide ſecundæ.

Proſpera ſucceſſu properat fortuna ſecundo;
Sæpè ſed exitio proſpera dona dedit.
Nulla fides ſorti: nota eſt fallacia ſortis:
Munera dum cumulat, tunc tibi damna parat.
Cum favet, exſiliô, quos donat, mutat honores:
Heu, nimis inconſtans nutat in orbe ſuo!
Inſtabilem levitas verſat: mutatur in horas:
Mobilitas omnes ſub levitate gravat.

Non ferrô Mundus ſed perditur aurô.

Ferrea fulmineô quatit ictu machina muros:
Aurum ſed ferrô pejus, & hoſte nocet.
Militat, & pugnat, quod moenia ſubruit, aurum:
Falleris, à ferrô moenia pauca ruunt.
Ferrea (tolle aurum) non urbibus ira nocebit:
Ferrea de ferrô ſæcula nata ferô.
Aurum homines, urbes, orbemque, atque omnia perdit:
Aurea (tolle aurum) ſæcula pacis erunt.
Aureus omnis homo fiet, ſi tollitur aurum (
Namque metalla nocent) aureus orbis erit.
Non ferrô Mundus, Mundus ſed perditur aurô:
Quô vivunt aurô cuncta, perire vides.

Itur, qua itur, non quò eundum eſt.

Non iter eſt tutum, quô paſſim pluribus itur:
Fertur in exitium vulgus, amatque ſuum:
Deteriora vident, qui deteriora ſequuntur:
Ducitur exemplô turba, juvatque ſequi;
Et meliora vocant mala blanda, libidinis æſtu:
Dulce perire juvat; nam leve, dulce malum eſt.

Pau-

Pauci tuta petunt, paucis meliora probantur:
Heu, favet exitio neſcia turba ſuo!

Non labor eſt, virtuti vivere.

Vivere dum neſcit; perdit pars maxima vitam:
Ars vitæ melior, vivere poſſe, docet.
Vivitur incertô: quid ſit, pars neſcit, agendum:
Et ſine conſilio, perdita turba ruunt
Non ſibi mens conſtat: mentem nam tædia frangunt:
Et labor exiguus; quam leve frangit onus;
Non onus eſt virtus; virtutis ſarcina parva eſt;
Hæc mentem firmat, quæ leve reddit onus.

Stant omnia culta labore.

Vita, bonum miſerum, ſudore laboris alenda;
Otia ſi captet, tædia multa ſubit.
Dum patiens corpus, virtus operoſa laborat:
Præmia perpetuò parta labore legit:
Nam labor extundit, ſata cum ſunt ſemina, fructum:
Si juvat arva labor, luxuriabit humus:
In manibus labor eſt noſtris, ſunt lucra repoſta:
Stat manibus cultum quidquid ubique nitet:
Semina dextra ſerit, metit aurea, dextera, lucra:
Sic triſti merces læta labore venit.

Rebus in adverſis ſperandum.

Non lacrymæ caſum relevant, quas fundis, inanes:
Non miſeris planctus caſibus addit opem:
Naufraga ſi res eſt, ne ſpes ſit naufraga mentis:
Nec tibi, ſit quamvis jam malè, ſemper erit:
Deplorata licet ſpes, & præcluſa putetur,
Omnibus amiſſis, ſpem malè ponis iners:
Non animos fortuna tibi, quæ cætera, tollit:
Quæ patitur, vinci ſpes, mala poſſe, putat.
Omnia cum pereunt, tibi ſtet ſpes, ancora firma:
Spes pontum, & portum tuta ſubire poteſt.

Pru-

Prudens timet omnia tuta.

Te moneat, moveatque, alios qui decipit, error:
Ex aliis prudens nam ſua damna cavet.
Nulla ſatis, quamvis fiducia maxima, cauta eſt:
Omnia ſint cauto tuta, timere ſolet:
Naufragus horret aquas, deceptus retia cervus:
Vitat avis laqueos, & fugit agna lupum:
Utilior timor eſt; ne ſit diſcrimine major:
Res mala, ſerò nimis velle cavere malum.

Dulce malum, Venus eſt.

Dulce malum, Venus eſt; trahit illecebroſa; ſuâque
Perditior gaudet proditione capi.

Malum Mundo neceſſarium, femina.

Ridendo nocet hæc, docet hæc peccare videndo
Femina blanda, bonum; ſed magis ipſa, malum.

Amor non eſt medicabilis herbis:

Eſt, dilectus Amor, morbus; non tollitur herbis:
Mollitur verbis; mollia verba juvant.

Conjugium aureum.

Eligitur conjux, quæ poſſidet aurea nummos:
Dos oneroſa toro, non operoſa viro eſt.

In invidum.

Magnorum livor, vulnus fatale, virorum eſt:
Invidet hic; riſi; riſibus ille dolet:
Livor edax virus, virus ſolemne virorum;
Quos odit, rodit; ſed ſibi dente nocet.

Leida, obſeſſa ab hoſte, & fame.

Leida fame periit; ſed Iberum victa triumphat:
Nam petiit famam, vincere docta famem:
Sic quoque Troia perit; ſed non peritura Maroni:
In vitam melius nam recidiva redit.

In Jeſuitas.

Loiolita ſapit, felix rapit omnia latro,
Et populos vafrâ relligione capit.

In molles ſenes.

Qui frigêre ſenes ſegnes, ardère videntur:
Inflammat glacies, nix calet, ardet hiems.

In hydropicum extinctum.

Humanum cui vita fuit mare, fluctibus hauſtus
Occidit humanis, quos ſibi fecit homo:
Pontus erat venter; portu caret ille ſalutis;
Qui procul eſt ab aquis, mergitur inter aquas.

Ludentes morimur.

Vivimus annorum ſerie, neque vivimus annis;
Ludimus; & vitæ ludicra meta, mori eſt.

Ludibunda res homo eſt, ſemper repueraſcit.

Naſcimur, & ludô pueri oblectamur inani:
Et ſemper pueri, virque ſenexque ſumus.

Vita, rudimentum eſt.

Molle rudimentum vitæ pars maxima noſtræ eſt;
Volvimus & cunas, docta Minerva, tuas.
Infanteſque, ſeneſque ſumus, puerique ſeniles:
Ludicra, cum ludô perdita, vita fluit.

In puerum egregium, præmaturô fatô extinctum.

Mente ſenex, ætate puer, virtute virili,
Ille diem clauſit, mortuus ante diem.

In ſtrabonem.

Te rogo per dextramque tuam, lævamque ſororem,
Rectè eat ut viſus, claudicat ille, tuus.

Adamas contuſus ſummum venenum.

Dat tenebris adamas vitam, lucemque propinat;
Segmina contuſi corpora noſtra necant.

In podagroſum.

Cur podagrâ, chiragrâque, bibax, Bacchôque laboras?
Sæpè nimis caveas pes peragrare ſolet.

Balbus in Balbum.

Balbe, tibi loloquela fluit, præcurrere ſueta;
Hæret, & in medio vox momoleſta ſonô eſt:

Ute-

Jtere cautelâ (proproderit) utere noſtrâ:
  Ne loloquare, cave: te tatacêre decet.

Reſponſio Balbi ad Balbum.

'erba probababam, ſermomoneſque referre;
  Sed mihi præpropera eſt vox, ſiſilêre vetat.

In bibacem.

\ caveis caveas; Bacchus tibi vina propinat;
  Si faveat, paveas: Bacchica tigris eris.

In Pompeium magnum, herȯem Romanum.

'ompeium magnum Mundo dum ſæcula fundunt,
  Sudarunt partu ſæcula longa gravi:
)ebuit eniti te Roma diutius alma,
  Ut te, Pompei maxime, Roma daret:
mpleturus eras majori numine nomen:
  Sat citò ſerus ades, qui benè ſerus ades.

Ceſſit cîvibus Cæſar cæſus.

lle giganteâ virtute ſuperbior heros,
  Et fato major, culmen honoris adit:
Aſtræâ dominante, petit Capitolia, & orbi
  Imperat, & ſolô vult minor eſſe Jove:
ed fulmen ſenſit, percuſſus cæde tyrannus;
  Nec tuta à diro fulmine laurus erat.

Laus herois inclyti.

'ama audax, cantare tuas temeraria laudes
  Ardet; & in titulos laus favet ire tuos:
Te ſuperas, famamque tuam, & miracula laudis:
  Te nemo aſſequitur: non imitandus eris.

Laus mitis, & fortis militis.

'ace agnus, virtute leo; ſed amandus utrâque:
  Fallor, non duo ſunt: unus es, agne, leo.

In conſiliarium.

Conſuluêre tuas oracula publica voces;
  Territa ſunt Suadâ, mutaque facta tuâ.

Eſto beneficus, & ama neſciri.

Vis benè de cunctis, ut ne laudere, mereri;
  Qui meritis loqueris, me tacuiſſe jubes:

Vis ignorari; mens ut ſit grata, recuſas;
  Et Charites ſteriles expetis eſſe meas.
Muta quidem probro, ſed mutua gratia laudi eſt:
  Tu ſis munificus, non male gratus ego:
Te (quod amas) nomenque tuum, meritumque tacebo:
  Cor tacitum clamat; quodque rependat, habet.

Adſcendit, ut ruat, ſuperbia.

Imperioſa gradum, culmenque ſuperbia ſcandit;
  Aſtra petit, faſtu prima; ſecunda, Styga:
Ad ſummos graditur, quò gloria ſurgit, honores:
  Volvitur, & caſu flebiliore ruit.

In Patrem Peters, Jeſuitam.

Dictus erat Simon Cephas, dum fallere piſces
  Curabat; gaudes nomine, Petre, novó:
Acephaluſque Pater Petri, qui regna Britanna
  Fallere doctus, eras, Petre, Petrullus eris.

In equum.

Mandit equus foenum impatiens, ſua frena remordet:
  Servitium, fruſtrà quöd fugit, ore vorat.

Æra templorum ſonitura ab Epiſcopis baptiſantur.

Pontifices, ne muta ſonent, luſtralibus undis,
  Et precibus fuſis, æra ſacrare ſolent:
Æra metalliferà miracula voce loquuntur:
  Hinc ſacra Pontifices æra, ſonumque vocant:
Fulmina rara volent, hæc æra ſonantia pellunt:
  Dum ſonat hoc tonitru, Roma profana tonat.

Sacerdotes Pontificii in Miſſâ ter calicem exhauriunt.

Ter calicem, cum ſacra facit Romana, ſacerdos
  Haurit; & ebriolus tres vorat ore deos:
Prima ſalus Baccho; tibi, blande Cupido, ſecunda;
  Mercurio furi tertia ſacra ſalus.

In flabellum puellare.

Ut muſcas pellat, leviora flabella puella
  Ventilat; has muſcas quis neget eſſe procos?

Roma

Roma lemures, & magias, quas fingit, timet.

Roma timet lemures, infeſtaturque magia;
Vana ſed umbrarum ſomnia Roma timet.

Cur cymbala ſonent ſub elevatione (ut dicitur) hoſtiæ in Miſſâ.

Impia ſacrifici peragunt dum ſacra; miniſter
Sub niveâ pulſat cymbala ſancta togâ;
Attollitque togam; populoſque invitat, & orat,
Ut natibus libent oſcula pura ſacris.

Ad illud Pontificiorum: Crucem tuam adoramus.

Ecce crucis lignum: procul hinc, procul ite, profani:
Romanus, flexo poplite, ligna colat:
Numen adoratur; de lignô numina fiunt;
Jam Deus eſt panis, ligna, quod eſſe voles.
Oſcula ſimplicitas ſtupido fert frigida ligno:
Siqua fides, multùm hic, gens quod adoret, habet.

Sacerdos, nocte natalitiorum tria ſacra celebrat.

Tertia nocte unâ celebrat cur ſacra ſacerdos?
Cur calicem novies evacuare juvat?
Imbibit ille novem Muſas, totidemque Meduſas,
Sacra tribus furiis dum tria nocte facit.

In Jeſuitas.

Gens inviſa Deo, ſignataque nomine magni
Numinis, audit ovis, quæ vomit ore lupos.
Ars Patrum eſt, ſpoliare orbem, placuiſſe tyrannis;
Nil dare, deliciis vivere, ficta loqui.

Jeſuitæ defectus fraternos Superiori prodere coguntur.

Cogeris errores alienos prodere, frater?
Ah, Judæ frater, teque Deumque necas!

Patres à confeſſionibus.

Siqua fides, Patres abſolvunt crimine ſontem:
Criminibus Patres, corde tegente, ſcatent.

Templa Jeſuitarum marmorea, ornatus templi argenteus.

Argentum eſt templi cultus, de marmore templum;
Ferreus at Pater eſt, ſaxea corda gerit.

Omnes penè Jeſuitæ tabacum ore ſuo ruminant.

Loiolæ folium grex ardet mandere ſiccum:
Virginibus, ſcortis, nec gravis oris odor.
Approperas hoc ore, vorax & foetide, ad aras;
Et mandis domini corpora ficta tui:
Tu fictum maculas non fictò numen odore:
Quis colet hunc panem? Stercore pejus olet.

Pulſa redire ſolet natura.

Pulſa redire ſolet natura: expelle columbam,
Ad nidum ſolitum, fuſte fugata, volat:
Pronior ad mores natura recurrere gaudet:
Si ferulâ pellas, mox reditura ſibi eſt.

Agnus, manſuetudinis imago.

Agnus amat pacem, furias mitiſſimus agnus
Odit, & ignorat prælia, felle caret:
Eſt lupus agnorum, mordaci dente, tyrannus;
Devorat ore agnos; ille tyrannus homo eſt.

Mores inoliti ægrè dimittuntur.

Olla tenens pravos, ægrè dimittit, odores:
Servat homo mores, germina prava, ſuos.

Magiſter Pſittaci eſt venter.

Pſittacus humanas ſequitur, voceſque negatas;
Qui docuit venter verba, magiſter erat.

Quæ vera nobilitas.

Qui jactas atavos, memoras aliena: triumphas,
Si famam extundas nobilitate tuam

Numeri numeris, & ponderibus addita pondera pluris æſtimanda.

Sunt numerò penſanda, minus quæ pondere conſtant:
Nam majus pondus, plura minora valent:
Sic uni numero plures ſuperaddito nullos,
O, nihil; I, numerus, junge, dat innumeros.

Omnia nocte latent, & quieſcunt.

Purpura nocte latet; perdit formoſa colorem
Gemma ſuum; & quidquid nobile, nocte latet:

For-

Forma die ſplendet: maculas texêre tenebræ:
Turpia nox tenebris cuncta, venuſta facit.
Nox cæca eſt, hominis feſſi nox apta quieti:
Sola ſuum curſum ſtella tenere ſolet.

In luctatorem.

Sæpè fatigato eſt incommoda lucta palæſtræ;
Sed luctatori commoda lucta tori.

Roma vetus, & nova.

Roma vetus floret; quis præſens numen adorat?
Dici ceſſat ovans, numina Roma novans.

Oratio mitis frangit iram.

Dura preces molles irati pectora vincunt:
Blanditiis flecti, quæ furit, ira ſolet:
Sed (res mira) preces odit dira ira tyranni:
In furias agitur, dum lyra dulce canit.

Odioſus amor Mundi.

Vivere dulce Deo: Mundo qui vivit, amarè
Vivit; & hunc odit quisquis amare, ſapit.

In puellam comtam.

Non ſpecioſa, ſuâ formâ contenta puella eſt:
Illa peregrinâ dote nitere cupit:
Seque, decuſque ſuum, gemmis, adamante, lapillis,
Perdit; & ornatu ſaxea tota ſuô eſt.

In puellam comtam.

Comta puella venit: peperitne monile puellam?
Quas gemmas (non eſt iſta puella) vides.

Vigilantia, & otium

Oppida, foeta viris, vigilantia ſedula ſervat;
Otia, quæ perdunt, ſomnus, & alta quies.

In hominem frugalis Vitæ.

Qui vit frugi, minimô contentus, opimus
Divitias, quamvis nil habet, ille tenet.

Quod fuit durum pati, meminiſſe dulce eſt.

Nauta procelloſi memorare pericula ponti,
Cùm ſedet in portu navis onuſta, cupit:

Qui graviora tulit, meminiſſe per otia caſus
  Dulce ſuos gaudet; nec meminiſſe nocet.

Sors ſua cuique ferenda.

Æquô animô perfer (ſors eſt tua) damna ferenda:
  Quos pateris caſus, ne patiare, feras.
Poſſe pati in promptu eſt, fac velle; virumque ferendo
  Te, mala qui toleras, non toleranda, probas.

Cui dulcis patria, amara eſt peregrinatio.

Tecta viator amat ſibi nota: ſit hoſpes in orbe,
  Suſpirat patrios exſul, amatque lares.
Ardet amor, juvenemque urget peregrina vidêre:
  Mox diſſuadet iter, qui citò ſuaſit, amor:
Sed juvat ignotas urbes, & viſere gentes:
  Dum procul ire juvat, mente redire parat.
Scilicet eſt aliquid, juvenem ſola barbara noſſe,
  Et, vidi, juvenem dicere poſſe, juvat.
Patria, dulce ſolum; natales, patria, cunæ,
  Et fumus patrii, gaudia nota, foci,
Allicit aſſuetum: leviter quem barbara tangit
  Terra; nihil dignum, quod videatur, habet.
Vix aliena ſubit, quin mox aliena relinquat
  Tecta; nihil fixi, quo teneatur, adit.
Dum populum, & populi mores, atque oppida luſtrat,
  Reſpicit, & patriæ ſit memor ille ſuæ:
Quem nil delectat; malè patria tecta reliquit;
  Optat & ad patrem poſſe redire ſuum:
Ad conſanguineos hoſpes peregrinus anhelat:
  In patria eſt dulcis (quid juvat ire?) quies.

Par Columbarum, Conjugum imago.

Utraque conjugiô felici juncta columba,
  Femina, maſque, domus tota, toruſque fuit:
Non illic pugnæ, non illic jurgia fervent:
  Regnat amor, pietas mutua, juncta fides:
Si reſonent gemitus, gemitus decuêre columbas:
  Connubialis homo crimina ſæpe gemat.

In

In Milites.

Militibus, patriæ qui moenia Marte tuentur:
Nulla fides, pietas nulla, nec ullus amor:
Graſſantur, patriam perdunt, vivuntque ruinis:
Quà miles graditur, ſueta rapina ſequi.

Principis clementia.

Principis hæc virtus, miſeris concedere tutum
Civibus hoſpitium, ſupplicibuſque lares.

Gaudet patientia duris.

Damna fero, lætor; mea ſunt, mea gaudia luctus;
Dura pati, requies; poena cupita, dolor:
Munera, ſupplicium; crux, præmia; probra, triumphus;
Solamen, lacrymæ; vita beata, mori.

Inculpatus peccantem arguat.

Vis ſontem damnare nocens, alienaque carpis
Crimina, dum peccas, diſſimulaſque tuum:
At memor ipſe tuæ culpæ, dum corripis, eſto:
Nam malè peccantes arguit ipſe reus

Peccator delicti gratiam à Deo poſcit.

Culpa meum commiſſa gravat, me teſte, pudorem:
Hei mihi, peccavi, ſum reus: eſſe piget:
Poenitet, hoc proſit: lacrymis mea culpa pianda eſt:
Parce, Deus: vitæ, gratia, cauſa meæ eſt:
Depoſitæ divina favet clementia culpæ:
Nulla reo, lacrymis nulla repulſa venit:
Poeniteat: Deus eſt facilis, veniæque paratus;
Et facilis, ſcelerum poenituiſſe, labor.

Homo, pulvis.

Pulvis ero, cinerique levi mea Muſa laborat:
Vana poëtarum gloria: pulvis ero.
Quid juvat urna ſuam, quamvis pretioſior, umbram?
Vivere, magnificum eſt eſſe; fuiſſe, nihil.

Mora, bonorum, & malorum cauſa.

Res dilata nocet, mora ſæpè pericula gignit;
Sed mora ſæpè, malo quæ medeatur, eris:

Multa, morâ lædunt; ſed plurima ſæpè morando,
 Quæ nocuêre, juvant: ſic mala cauſa, bona eſt.
Flamma, morâ, gliſcit: mora longior, excoquit uvam:
 Odit, amatque ſimul miles, amorque moras.

In ſolitudine ſolidum ſolatium.

Aura favet, juvat ire, placent loca ſola, ferorque
 Sole orbum, plenum fronde, videre nemus:
Exſpatior, venerorque ſilentia ſacra Dianæ:
 Multa mihi loquitur ſilva, loquuntur aves:
Pax habitat ſilvas, ſilvis ſcelus exſulat: illic
 Tranquillæ pacis gaudia lætus ago.
Otia ſiqua putes, operoſa negotia ſunto:
 Hic tacitus ſedeo; ſed mihi plura loquor.
Quanta piæ menti ſolatia ſilva miniſtrat;
 Hæc, quæ guſtavit munera, noſſe poteſt:
Hic ſaliunt fontes, ſecretaque gaudia vivunt:
 Aula nihil læti, quo recreemur, habet.
Curia lite ſonat; gens turbida, cura, valete:
 Vita beata, tenent quam loca ſola, juvat.

Omnibus moriendum eſt.

Vive memor mortis, moriatur vita ſaluti:
 Non mala mors illi, qui bene vivet, erit.
Una via eſt, nox una manet, fuga nulla, cadendum eſt:
 Serius, aut citius mors ſua quemque manet,
Parcite, mortalis gens, irridêre ſepultos:
 Mortua gens præit; quique ſequentur, erunt.

Ubique pericula, quis effugiet?

Æquora plena ſuis, humanaque vita procellis:
 Noxia ſunt ſcopulis æquora, vita ſuis:
In vità invitus diſcrimina navita (vita)
 Incurrit, ſed homo crimina; uterque perit.

Omnia mutantur; ſed Deus non commovetur.

Res, & tempus eunt; mutantur & omnia motu;
 Sed Deus eſt ſtabilis, cuncta movetque Deus.

In

In matronam pudicam.

De quâ matronâ mentiri fama perhorret,
Laude pudicitiæ, prima placere poteſt.

Divites honori ſunt, docti probro, & ludibrio.

Sit dives, ſtupidus; cunctis placuiſſe meretur;
Eſto doctus, egens, ſpretus ubique jacet.

Magnificum viri magnifici Beneficium.

Muneribus pretium donat manus aurea dantis:
Gratia ſe perdit, ſi modò parca datur.

Natura parvô contenta.

Exiguum natura petit, contentaque puro
Fonte bibit; præbet pabula veſca, Ceres.
Regna vorant Reges; nec adhuc ſaturata libido,
Creſcit hians; perdit regnaque, ſeque ſitis.

Hæc via, quâ vadis, via peſſima, plenaque cladis.

Quis furor ire viâ, quâ felix nemo cucurrit?
Et paucis tritâ tendere velle rotâ?
Blanda via eſt ſpecie, via commoda prima volanti:
Ducit in exitium; cæca, ſuprema via eſt.

Quiſquis amas Mundum, tibi proſpice, quo ſit eundum.

Quiſquis iter ſignat, ne tramite devius erret,
Is poterit tutâ, quâ volet, ire viâ:
Proſpicit is caſus, per aperta pericula tendens;
Et, male quô curſu gens ruit, ire cavet:
Devia, turba petit, rapiente libidine mentes:
Sunt, quos ambitio, quæ levis umbra, tenet:
Abripit hos levitas animi, mendaxque voluptas;
Per ſcelus aggeſtas auget avarus opes:
Omnes à curſu, gens cæca, ſalutis aberrant:
Blandum neſcio quid, quô placet, error habet.
Hoc lege tutus iter, quô non errabis, eundum eſt:
Una tui curſus meta ſuprema, ſalus:
Mille homines inter, vix hanc milleſimus unus
Æſtimat: hunc portum qui tenet, unus erit.

Patientia coronata.

Multa, diuque tuli; fuit & mihi triſte, tuliſſe
Tot mala, quæ patior: multa tuliſſe juvat:
Quam meruit, retulit patientia laſſa, coronam:
Excipiunt luctum gaudia, plena Deô.

Reges non ſunt Reges.

Scilicet eſt aliquid, claro de ſtemmate naſci,
Regia nanciſci ſceptra, gerenda manu;
Et titulis gaudêre, ſuperbaque regna parare:
Nomina magna quidem; ſed bona vana tenent:
Cura, metus, livor, plus gemmis, ſceptra coronant:
Sors tua, plebs humilis, regia; ſceptra geris.

Rex ſui, verè Rex eſt.

Erubuiſſe nefas, humiles de plebe parentes
Eſſe tibi; natô, paupere matre, Deô.
Reſpice te, tituloſque tuos; tua regia ſors eſt:
Te rege, tunc primô rex potes eſſe locô.
Non pudor eſt humilem, ſed regem velle videri:
Rex nullô, magnô nomine pauper ovat.
Fortunæ eſt, regem naſci; virtute coronam
Nanciſci, heroum eſt: ſed latuiſſe decet.

Animum ſpecta, non munera dantis.

In pretio eſt animus, non aurea munera dantis;
Ruſtica ſimplicitas aurea dona facit.

Votum mortis.

Quiſquis amat, vivat; mihi non eſt vivere tanti:
Si moriar, paucis triſte cadaver ero:
Vita, quid eſt aliud, niſi plena labore voluptas?
Mors, requies, ſcelerum meta, ſalutis iter.

Mecoenati ſuo poëta gratias refert.

Pauca loquor gratus: meritorum copia vocem
Vincit: at inſpicias pectora, multa ferunt:
Mens memor eſſe tui non deſinet: illa loquetur,
Dum vivet, titulos, ore tacente, tuos:

Mens:

Mens, echo eſt meriti; meritô præeunte, loquetur
Pauca; ſed ingentis pondera vocis habet.

Votum beatæ mortis.

Vita, mihi munus; mihi mors, Deus optime, munus:
Vis me, ſed tecum, vivere? Coge mori:
Invitus vivo; moriar; mora longa, morari, eſt:
Dulce mihi tecum vivere, dulce mori.

Virtus in tenebris micat, bene mereri contenta.

Ignorat latebras virtus, quæ digna theatris;
Emicat; in tenebris, quod videatur, habet:
Hæc plauſus odit; plauſus, convitia credit:
Hæc, benè de cunctis ſi mereatur, ovat.

Ad laudes ſuas virtus erubeſcit.

Qvas meruit virtus laudes, audire recuſat;
Sorte modeſta ſuâ, nil ſibi laudis eget.
Ipſa ſibi decori eſt; benè, gaudet ſola, mereri:
Dat ſibi ſplendorem; qvod ſibi plaudat, habet.

Damnoſa Pontificiorum dogmata damnanda.

Perdite Romanas, quæ perdunt omnia, peſtes;
Perdere quas lucro eſt: ſanctior orbis erit:
Noctis amica cohors, æternâ nocte tegatur:
Publica nam debet nocte ruina tegi:
Quæ ſerit errores, & mendax numina fingit;
Tolle, quid exanimant atra venena diem?
Vult Mundi caput eſſe, ſerit cauda impia virus:
Nequitiæ cauda eſt, perfidiæque caput.

Felices ſunt miſeri, miſeri ſunt felices.

Non miſer eſt, quiſquis miſerum ſe ſuſtinet eſſe:
Qui fert, qvod debet ferre, beatus erit.
Felices non fama facit, non faſtus honorum;
Sed nec opes: miſeros tot bona falſa creant.

Mors rapit incautas prædas.

Æſtus erat; paſſer dum captat mollia cantu
Tempora, dum conjux ſtipat amica latus;

Ad-

Advolat, & pugnax certat rivalis amores
  Tollere; mulctatur vulnere, victus abit:
Victor ovat, Venereſque ſuas, partoſquetriumphos
  Argutat modulis (gloria quanta!) ſuis:
Purpureô pennas roſtrô dum pectit, & alas:
  Et pugnas narrat, blanditiaſque facit:
Forte ſub arbuſtô vigilans venator in armis
  Reptat, & inſidias, dum canit ille, ſtruit:
Igne furit, paſſerque incautô ſternitur ictu;
  Vix benè conſpectô fulmine, præda jacet.
Strenue bellator, roſtrôque animoſus, & ungue,
  Mors furit (& cantas dulce?) ſed illa ferit.
Laſcivire juvat, nos fallere tempora cantu
  Certamus; morti ſed cita præda ſumus.

Virginis lenocinantis imago.

Hæc oculis Veneres loquitur; quæ, voce ſilente,
  Argutans, vibrat noxia tela, faces:
Non illi facies, qualem decet eſſe pudicam,
  Caſta; Cupidineus ludit in ore color:
Eſt levis, & molli petulantia corpore ſaltat;
  Allicit illecebris, blanditiiſque placet:
Lactea colla nitent, & flamma tenella medullas
  Urit; & ut pallet, plus tamen illa rubet:
Fronte loquax, niveiſquégenis, roſeiſque labellis
  Fallit; & illiciis lenis, amore furit:
Vincere ſic ardet, ſic debellare pudorem:
  His armis vinci gaudet, amore, procus.
Ignibus hæc ignes, & flammis addere flammas
  Ardet; & hanc morbus, non medicina juvat:
Hanc ſanat morbus, qui cætera corpora perdit:
  Quæ prodeſt aliis, huic medicina nocet.

Leve fit, quod grave fertur opus.

Fit, quod fertur, opus levius, ſi meta laboris
  Spectetur, merces; hæc, quod ametur, habet:

Qui

Quid juvat ignavum poſitis torpeſcere curis?
Otia, quid lucri eſt, deſidioſa ſequi?
Otia nulla virum, numquam fecere beatum:
Fert labor ingentes, ſi benè fertur, opes.

Libertas fidei ſtat invicta ante tribunalia.

Neſcia ſervitii, libertas; ante tribunal
Vincta, Dei cultum quæ tueatur, erit:
Illa tyrannorum neſcit timuiſſe ſecures:
Tolta, rogos ridet; quodque laceſſat, habet:
Stat conſtans; fuſò non irrubet illa cruore
Candidior: decori eſt pro pietate mori.
Libera mens ſervit Superis: hanc tollere mentem
Barbaries, furiis impia, poſſe negat.
Capta, triumphali fert oſcula blanda catenæ;
Quam libertatis dulce monile vocat.
Vincta catenatas, geſtamina libera, palmas,
Signa coronati tollit ad aſtra jugi.

Querela apis, melleô ſuô favô ſpoliatæ.

Mella favis æſtate paro, liquentia mella;
Ut veſcar, ſterilis cum dominatur hiems:
Rege ſed egreſſò, roſeô agmine pone ſequente,
Heu, cedit ſpolio ceraque, melque meum!
Quilibet annus habet ſpolium: quæ tempora luctum,
Dum minuunt, ſanant, vulnera noſtra gravant.
Ut proſim domino, cum Florâ, tota laborat
Mecum æſtas; dominus cerea tecta rapit.
Scilicet his dapibus nihil eſt fragrantius ori:
Sint apibus Reges, mellea regna tenent.

Pax afflictam Bellô Belgicam ſolatur.

Belgica, bellorum diris afflicta ruinis.
Pone metus: hoſtis jam tibi nullus erit:
Mars, armis poſitis, blandæ tulit oſcula paci;
Tympana cum lituis conticuere ſuis:

Non-

Non ſemper tonitru, non ſemper fulmina pugnant;
Et gravis, exiguô tempore, fervet hiems:
Nulla furit fortuna diu; mutatur in annos:
Aura ſerena ſolet, nubila moeſta, ſequi:
Cum bellò, luctus, terror vaneſcit, & angor:
Lætaque pax ſceptrum, libera Marte, tenet.

Spes afflictis ſolatio eſt.

Spes deſperatis ſolatur rebus egentem;
Spes animoſa Deos conciliare ſolet:
Cùm mala dura premunt te, deſperare caveto:
Spes eſt depoſitis ancora tuta malis:
Erigit afflictam, ſint omnia perdita, mentem;
Et, quam nec ſperas, nec petis, auget opem.
Cùm moriere, tuam cælo ſpem ponere certes;
Spes iter ad cælum, duxque ſalutis erit.

Prudens.

Janus adeſt; ventos omnes prænovit, & auras;
Quæ dicenda docet, quæ reticenda ſilet:
Fidere non uni conſuevit muſculus antro;
In tergô frontem mus oculatus habet:
Conſiliô cautus, circumſpicit abdita mente:
Quod regit, hoc animò, dum gerit ille, tegit.

Amans commodi proprii.

Ollæ quiſque ſuæ, lucroque favere laborat:
Vicino dormit, qui vigil ipſe ſibi eſt:
Piſcator piſces, turbatô flumine, captat:
Plebs furit? eſt, quærat qui ſua lucra, latro:
Si peregrinus eas, veniat, qui proderit, hoſpes;
Invigilat Spartæ non minus ille ſuæ:
Qui nihil attulerit, propellitur ædibus hoſpes:
Qui ſibi ſit nequam, cui bonus ille favet?

Verecundiæ color eſt purpura mulierum.

Purpura, virgineus color eſt, decet ille puellas:
Pulchrius ille poteſt erubuiſſe color:

Ore

Ore verecundô placuiſſe puella meretur:
Ut placeat, taceat, dum rubet ore, pudor.

Delinqunt ſervuli, luunt canes.

Inſons turba, luunt patrum delicta nepotes:
Si peccet ſervus, vapulat ipſe canis.

Albæ gallinæ filius corruptus.

Unicus eſt albæ gallinæ filius, albô
Rarior eſt corvô, carior ille patri:
Sed rarus, caruſque puer corrumpitur; ergo
Eſt nigrior cycnô candidiore puer.

Mendici repulſam ferunt.

Alterius, mendice, fores pulſare memento:
Nullus in his laribus, qui tibi donet, adeſt.
Mendici gaudent dici miſeri, atque pudici:
Do minus, at dominus dicere jure poteſt.

Summum jus, ſumma injuria.

Quô regnat ſoliô jus ſummum, injuria regnat
Summa: tyrannorum ſceptra cruore rubent:
Libertas cum lege ruit, furor imperat, inſons
Plebs ſervit; premitur, cæde furente, jugô:
Flagra fremunt, populuſque gemit, ridentque tyranni,
Qui lacrymas, tinctas ſanguinis imbre, bibunt.

Rixoſus litem movet, ſi vel aſinum canis momorderit.

Dum latrat ore ferox, aſinumque à tergore mordet
Fortè canis, dominus jurgia crebra movet:
Ille aſinum, hic hominem, latrator mordet uterque;
Dirus uterque canis ſævit, uterque latrat.

Proximis, quibus potes, utendum.

Præſentem mulge, fugientem deſere ſortem:
Si deſint carnes, utere piſce tuô:
Non quandoque licet, fac poſſe & velle, volenti:
Fac, tibi quidquid adeſt, conſuluiſſe boni:
Ad mare quæ ducat via, neſcis? flumina quære:
Utendum eſt aſinô, ſi bove fortè cares.

Eſſe

Eſſe nequis dominus, domini tunc ſervulus eſto:
Ex ſervô dominus fit quoque ſæpè ſuô.

Non oportet hoſpitem, ſemper eſſe hoſpitem.

Quiſquis es, hoſpitiô ſi te feſtivus amicus
Excipit, hoſpitii te meminiſſe decet:
Ocyus emîgres alienis ædibus hoſpes,
Non jus hoſpitii te violare decet:
Turpe putes hæſiſſe diu: vileſcere ſuevit
Poſt tres ſæpè dies, piſcis & hoſpes; olet.

Cantat triſtis mendicus ad ædes.

Sunt vacui loculi, cantat mendicus ad ædes:
O triſtes cantus! Venter inanis hiat.
Cur cantet, ſi fortè roges? Cantare gementem
Diſce; foris cantat; quod gemat, intus habet.
Dum gemit hic, oculos flentis tu conſule, ridet:
Excantat loculos Muſa, rapitque tuos.

Securitas.

Navigat in portu: fumum extra, vivit, & undam:
Naufragium è terrâ proſpicit ille ſuâ:
Hæc leporis vita eſt, geminam dum dormit in aurem;
Rex alit hunc, regis Bucephaluſque vehit:
Securus vivit, Jovis eſt ſecurus in aulâ:
A Jovis eſſe procul fulmine tutus amat:
Extra telorum jactum fera prælia ridet:
Et ſordes extra gaudet habere pedes.

Mortuo leoni etiam lepores inſultant.

Extincto gaudet lepus inſultare leoni:
Muſculus, oppreſſa fele ſopore, ſalit:
Et domino feſtum celebrant abſente penates;
Accipiterque rapax abſit, alauda canit.

Serò ſapiunt Phryges.

Suppetias Troiæ Melitides ferre laborat,
Poſt feſtum; in cineres Dardana tecta jacent:

Hip-

Hippocrates ſerò curat jam putre cadaver:
Acceptô, ſtultus vult ſapuiſſe, malô.

Libertas noſtra captiva eſt.

Nemo liber eat; ſua ſarcina cuique ferenda:
Servitio dominus natus & ipſe ſuo eſt.
Vita, quid eſt hominis, niſi ſarcina, plena labore?
Vive, nec indigno ſubtrahe colla jugo:
Libertas captiva tua eſt: damnata ferendis
Ponderibus vitæ gens operoſa ſumus.

Simile gaudet ſimili.

Rana placet ranæ; paſſer cum paſſere cantat;
Alloquitur picam garrula pica ſuam:
Litigat, & ſurdus cum ſurdô prælia miſcet;
Claudaque, cum claudô conjuge, ſaltat anus:
Luſcus amat luſcum, bubonem bubo ſalútat;
Fur furem agnoſcit, ceu lupus ipſe lupum:
Latronem latro, lictorem lictor adorat:
Conveniunt, quamvis ſint bona miſta malis:
Vacca præit vaccæ, ſequiturque columba columbam;
Et vitulus vitulô gaudet, amica procô.

Sollicitudo materna.

Ungue fimum ſcalpit gallina; accurrite pulli,
Vos vocat; en vermes, ſedula mater ait.
Infanti mater colludit, & oſcula libat,
Tranſit in amplexus, deliciaſque facit:
O curas matris! Domus, aſpice, pulvere ſordet
Neglecta; & curas, otia vana, vocat.

In ſolâ Spartâ expedit ſeneſcere, ubi magnus honor ſenum.

In Spartâ ſenuit bos impiger; ille labore eſt,
Et ſeniô feſſus; quodque laboret, habet:
Spirat adhuc, ambitque novos tolerare labores;
Et gaudet domino poſſe placere ſuo:

Obtulit hic domino, licuit dum vivere, multum
Sudorem; & carnis, jam moriturus, onus:
Oſſa ſenis magni magno ſunt digna ſepulchrô:
Ite procul (nulla eſt præda voranda) canes:
Exequias celebrate boves: decrevit honores
Nam meritos ſenibus Sparta, tulitque ſuis.

Dulce pomum, dum cuſtos abeſt.

Dulce ſapit pomum, quod fur abſente Priapô
Suſtulit; & vini dulcia furta gulæ.

Vini & Veſtium luxu, ac luſu homines pereunt.

Et Bacchi, & Cereris luxus, & luſus in uſu eſt;
Hæc homines peſtis perdere læta poteſt.

Qui dicit, quæ vult; quæ non vult, audit.

Qui, quæ vult, dicit: quæ non vult, garrulus audit:
Hæc audire grave eſt; dicere turpe; cave.

Sperandum eſt vivis, non ſpes eſt ulla ſepultis.

Dum ſpiras, ſpera: nulla eſt ſpes viva ſepulto.
Tunc tibi ſpes vivat, cum moriturus abis:
Spes juvat agricolas, alit hæc ſpes læta ſenectam:
Spes micat, in mediis ancora tuta malis:
Jacteris quamvis, & terris omnibus erres,
Spe patefiet iter; ſpemque, viamque tene:
Omnibus amiſſis, tibi ſpes invicta ſuperſit
Tunc animô, & forti pectore dives eris.
Deſperata ſalus, & deplorata videtur?
Ancora, ſpes, certæ firma ſalutis erit.

Pygmæus, pugnus hominis.

Hic pugnus hominis ſemper pugnare laborat:
Percutias pugnô; pugnus hic alter erit:
Pygmæus ſemper quærit Polyphemus haberi;
Pygmæô fieri vis, Polypheme, minor.

O quale caput, & cerebrum non habet!

Pingui ventre elephas, capite eſt mons, aure coloſſus;
Quale, rogas, cerebrum? Dicere nolo; caret.

Aſinus

Aſinus ſtramenta mavult, quàm aurum.

Non aſinus nummos, malit ſtramenta vorare;
Non gemmas infans, malit habere nuces:
Et foenô gaudêre boves, paleâque videntur:
Nectar, & Ambroſiæ flos ſapuêre Diis,

Magiſter perorans obmuteſcit.

Hic colit Harpocratem mutus, ſine voce, magiſter;
Ut piſcis loquitur; nam ſapit ille ſibi.

Quam quiſque novit artem, in hac ſe exerceat.

Quiſque ſuam patiens opifex exerceat artem:
Qui remos didicit ducere, vector erit.
Nos nemo cænare docet, quod diſcimus ultrò:
Quos novit cantus, hos philomela canat.

Mulier foris formoſa, intus furia.

Pulchra Neæra foris, eſt intus foeda Megæra:
Ore loquax Muſa eſt; ſed moribus ipſa Meduſa:
Sit cinnis formoſa; ſed eſſe videtur Erinnys:
Ex Acheronte venit, ſata Bronte, aut patre Charonte.

Hæres vulturius exſpectat cadaver.

Vultur, edax hæres, exſpectat pingue cadaver:
Pingue cadaver olet, quod laniare ſolet.

Simiarum pulcherrima, deformis eſt.

Simia purpureâ ſub veſte ſuperba triumphat:
Et bos, ſub fulvâ pelle leonis, ovat:
Attalicôque aſinus ſtupidus turgeſcit in oſtrô:
Simia, bos, aſinus, quod fuit antè, manet.

Inutilis viro egenti verecundia.

Perfrictæ frontis ſi ſit mendicus, honeſtum eſt:
Nam malè mendicis erubuêre genæ:
Ore verecundô pudor omnis inutilis Iro:
Qui timidè poſcit dona, negare docet.

Inanis metus.

Murem elephas metuit, Gallum metuuntque leones:
Frons ſtrepitu, leporem quæ malè terret, erit:

Nos umbras pueri fugimus, ſunt terror inanis;
  Qui canis eſt timidus, grande latrare ſolet.

Dignitates fruſtrà venatur ineptus

Quos ambis, fruſtrà venaris ineptus honores:
  Quem petis eſt aſinô dignior ille locus.
J, muſcas capta, de pumice prolice fontem,
  Fontem hauri cribrô, litora bubus ara;
Ex aſinis lanas, de calvis quære capillos;
  Extinctis facito verba cadaveribus:
Anguillas caudâ captas; ferrumque natare,
  Delphinoſque doces; Æthiopeſque lavas:
Venaris reti ventos, ſaxumque revolvis
  Siſyphium; quid hians, Tantale, poma capis?
Ire doces rectâ cancros, exurere pontum
  Niteris, in ſilvis arida ligna ſeris.

Labyrinthus.

Hìc labor intus ineſt, pede ſi delaberis intùs;
  Sunt tibi mille viæ; ſed via nulla patet:
Nam labyrinthus adeſt, ſuperat labor intùs, eunti
  Difficilis; facilè eſt ire; quis inde redit?

Indoctus ad honores evectus.

Ille ſalutavit, quod vix à limine primô
Vidit, Athenæum; ſummis vix flúmina Cyrrhæ
Guſtavit labris, & Suadæ ſacra Lycæa
Inſpexit per tranſennam; per ſomnia noctis
Vix meminit, quæ ſint oracula docta Minervæ;
Hic vir, hic eſt, dici gaudet, cupit eſſe magiſter,
Somniat & faſces, & pulvinaria calcat,
Et dictat leges, quas non intelligit ipſe:
Inter ſimiolos aſinus ſic præſideat rex.

Manus operoſa pretium dat operi.

Aggrediantur opus non mollia brachia durum:
  Grande operi pretium fert operoſa manus:
Sed quicumque molam vitat, fugit ille farinam:
  Qui non paſcit apes, non legit ore favos:

Ad-

Admoveas operi digitos; incumbe labori:
Namque laborantes prona Minerva juvat:
Larga ſenectuti numerare viatica ſuevit
Aſſiduus manuum ſedulitate labor.

Virginis ſtatua.

Virginis hæc ſtatua eſt; qualis fuit utraque, quæris?
More ſuæ ſtatuæ, virgo modeſta ſilet:
Utraque, dum loquitur, taciturna ſilentia adorat:
Eſt vox muta, nihil, voce loquente, ſonat.
Luminibus nihil illa ſuis indulget imago:
Ore verecundô nec vaga virgo fuit.
Allicit hæc oculos; errantque in imagine blandâ
Lumina; ſed ſtatua eſt utraque, ſpectat humum.
Virgo procis gaudet, quos forma modeſta meretur:
Virgo procis ſtatua eſt, mota nec ipſa, ſuis.
Blanditias patitur, quæ blandimenta refellit
Obtutu tacitô, multa loquente, ſuô:
Effigies ſic ſculpta tulit, ſenſitque procorum
Illecebras; motus nullus amoris ineſt.
Nubere ſi cupiat, rogitas: ſic nubere virgo
More velit ſtatuæ: tacta calore caret.

Hiſtrio alabaſtro inſculptus.

Ludit adhuc, & adhuc ſaliens in marmore ridet;
Exuat hanc ſtatuam, ludet ut antè, ſuam.

Senecæ caput, marmori inſculptum.

Hoc Senecæ caput eſt; capitis ſub imagine totus
Eſt Seneca; in ſtatuâ vivit, agitque ſuâ.
Et docet; &, digitos truncus, dictare laborat;
Scribit; adhuc multum, quod meditetur, habet:
Deſcribens iras, iras in marmore ſpirat;
Quas produnt vultu marmora mota ſuô.
Helvia ne doleat, doleat ne Martia, flentes
Solatur: lacrymas qui prohiberet, erat.
Contemſit mortem, lacrymis negat eſſe dolendam:
Vita mori eſt; dulce eſt vivere, dulce mori.

Diſputat, & meritum laudat: benefacta ſequuntur
Nam Mecoenates, divite fonte, ſuos.
Ignorat fatum, fatum dum cogere ſcribit:
Vir tantus dubitat, cuncta ſubeſſe Deo.
Venatur pacem, reperit ſub marmore pacem:
Turbida, dum vixit, mens ſine pace fuit.
Vita, ait, eſt brevior, quâ ſi benè vivitur, illa
Quæ brevis eſt, longô tempore vita fluit.
Quot lites movet ipſe, ſibi qui maxima lis eſt;
Et, qui de Senecà litiget, orbis erit.
Dum vixit, ſcripſit: Senecam ſapientia ſcripſit;
Defuit hæc Senecæ: mens ſine mente ſapit.
Heú divina virum, verique ſcientia liquit!
Aurea laudantur ſcripta; ſed auctor ubi eſt?

Initium laudabile, finis turpis.

Parvula ſpina, bona eſt: adoleſcit aculeus acer
Tempore, qui multum, quod malè pungat, habet.
Principium facti ſæpè eſt laudabile; finis
Noxius: at felix meta coronat opus.

Domi leones, in pugnâ lepores.

Femina ſæpè domi, verbis furioſa leæna eſt:
In pugnâ, leporis more, timore fugit:
Garrulus hic jactat ſua robora; dicitur audax,
Dum bibit; hic inter pocula ſæpè furit:
At ſi jejunum bellator provocat, horret,
Et latebras, poſitô ſegnior enſe, petit:
Caſtra flagellantur? Populus levis arguit agmen,
Quod fugit: unus homo vult laniare decem.

Moleſtum eſt ſapientem inter ſtultos loqui.

Stulta canunt ſtulti; ſed docti docta loquuntur:
Cum fatuis fatuus dicere cuncta ſolet:
Difficile eſt ſtolidos inter regnare Catonem:
Aurea verba feret, nil niſi probra feret:
Stulta ſibi numquam mens diſplicet, deſpicit omnes;
Mens ita delirat, quæ ſibi ſola ſapit.

Anus

Anus hirciſſans, ſeu nubens vetula.

Ardet amatori, nondum cui meſſis in herbà eſt,
Quæ gravis eſt annis, nubere grandis anus:
Cochlea venatur leporem, loquiturque lepôres
Triſtis anus; ferrum eſt molle; columba latrat.

Figulus figulo invidet, faber fabro.

Uberior creſcit vicinus meſſis in arvis:
Poma alienus ager fertiliora parit:
Invidus eſt oculus vicini, felle laborat:
Sola canit, numquam fert philomela parem.

Delicatus lautitias appetit.

Lac Veneris, cerebrumque Jovis, melliſque medullam,
Nectar, & Ambroſiam, fercula lauta, peto:
Attica nulla gulam ſaturant bellaria; & Afræ
Deliciæ vexant, pellere ſueta, famem.

Munera, crede mihi, placant homineſque, Deoſque.

Dona placent Divis, hominem data munera placant
Iratum: ut placent munera, grata placent.

Mercator merces, & mendacia vendit.

Mercator merces, pluris mendacia vendit:
Merces lucra creant, augent mendacia lucrum:
Et merces augêre ſolent mendacia multæ:
Qùam benè conveniunt merces, mendàcia, lucrum;
Tam malè conveniunt merces, mendacia, lucrum.
Sic merces vendis; tibi merces debita, Avernus.

Speculum formæ æs, animi vinum.

Vinum animi ſpeculum eſt, cryſtallum corpora fingit:
Mentiri ſpeculum neſcit utrumque ſibi:
Dicere vera ſolet vinum, dum plurima prodit;
Nil ſpeculum celat, prodere vera ſolet.

Quod eſt in corde ſobrii, eſt in linguâ ebrii.

Sobrietas altò myſteria pectore condit:
Ebrietas linguâ pectore clauſa vomit.

Ebrius, & dormiens ſunt vivum cadaver.

Somnus, & ebrietas, ſunt viva cadavera, ſpirant:
Quod ſpirant, vitæ eſt; cætera mortis habent.

Faber ferrarius.

Sibilat, ardet, hiat multò ore patente caminus;
Tartara jurares flammas vomitare per auras.
Fumoſus faber, & flammæ ferrique tyrannus,
Incumbens operi, ſudantia brachia nudus,
Ducit anhelantes magnô molimine folles;
Follibus inſpirans animam, exanimare laborat.
Flamma creat flammas: ſcandit ſcintilla camini
Transfuga, quæ lætos fumos ad ſidera ducit.
Ferreus excruciat ferrum, quod perdomat ictu
Malleus, ac crebris impulſibus æra flagellat:
Cruda metalla gemunt, dirô ſub vulnere ferri
Duritiem poſitura ſuam, bibitura figuram.
Tota ſub hoc ferrô procumbunt agmina, & ardent
Moenia, convulſus ferrô diſcerpitur orbis:
Ferreus eſt, uſum qui ferri invexit in orbem.

Ignotus Deus ſpargit ſua dona inter homines.

Gratia ſuſpecta eſt, niſi cognita dextera donet:
Fallor; & ignotus dat ſua dona Deus.

Verus amicus ubi eſt?

Quem quærit fidum, reperit ſibi nullus, amicum:
Sic homines inter; nullus amicus homo eſt.

Voluptas lacrymas, dolor parit gaudia.

Multarum proles lacrymarum eſt blanda voluptas:
Lætitiæ mater ſobolem parit una dolorem:
Mille voluptates animo dolor attulit ille:
Gaudia ſic lacrymas, lacrymæ ſic gaudia gignunt:
Sic ſibi diſſimilem mater parit utraque foetum.

Noë.

Nauta, Noë, primus, mortales vexit in orbem
Omnes ille novum, ſine velô ac remige nauta.

Ju-

Juvenis adulator, & adulter.

Hic ætate ſuâ juvenis qui vixit adultâ,
  Turpis adulator, turpis adulter erat.

Homo bellua.

Bellua vivit homo, qui foedus amoribus hoedus;
  Callida ſed vulpes moribus ille ſuis:
Barbarie tigres vincit, rabieque leones;
  In mensa lupus eſt; dum gerit arma, lepus.

Mundi cataclyſmus.

Diluviô maria alta ſuô ſua nomina perdunt:
Terra mare eſt; periitque mari mare fluctibus hauſtum.

Æthiopes.

Æthiopes ſpirant atrô de ſemine nati;
Ardentis fumus fuit his affrictus amoris:
Moribus ire ſuis pariles mihi crede colores:
Ut notos produnt corvos portenta colorum;
Sic animi mores color hic corvinus adumbrat:
Furvus olet corvus, ſolet hic ſpoliare cadaver:
Æthiopes nigrô, non pigrô, ſanguine ſordent:
Turba dolô, & ſpoliô vivit, gaudetque rapinâ.

Gigas mole corporis prodigioſiſſimus.

Mole gigas, immanis homo, turrita figura,
Corporis exceſſit leges, mens corporis exlex,
Pondus iners terræ, terras membra alta gravabant:
Machina grandis erat, turriſque ſuperba gigantum,
Magna ſupercilio, terram indignata, patebat:
Antrum implet: gemit ipſa gravi ſub pondere tellus.

Peſſima ſtatim germina adoleſcunt.

Peſſima ſuccreſcunt citò germina: naſcitur idem
  Stirpe bonâ, qui mox noſcitur ipſe ſtolo.

Sociata augentur, aucta dividuntur, diviſa pereunt.

Prædia ſi creſcunt domino, tunc creſcere gaudent
Et domino ſervi, cum ſervis creſcere rixæ,
Cum rixis cædes: igitur ſociata videbis

Augeri multum, cumulatis cenſibus; aucta
In partes diviſa ire; & diviſa perire.
Aucta ſolent minui, ſua lucro juncta ruina eſt.

Facilè militat, qui Deum habet commilitonem.

Militat hic victor, qui numine milite gaudet,
Et duce: bella Deus proſperiora gerit:
Ille Deus, Deus ille tonat, dum fulmina mittit:
Hoc duce fulmineô, victor inermis erit.

Deús panis, aconitum eſt, ſub ſacræ coenæ pane à Pontificiis propinatum.

Eſſe Deum credam, miracula barbara, panem?
Heſternus fungus ſic quoque panis erit.
Nunc homines, quos panis alit, necat: unde beata
Vita venit menti, mors ſcelerata venit.
Vina ſcelus libant, aconita bibuntur in aurô,
Sacra ſcelus pietas, impietaſque pia eſt.

Quæ munera grata.

Munera, parva quidem; ſed ſunt gratiſſima ſemper
Quæ data ſunt animô candidiore mihi:
Munera ſint quamvis pretioſa, odioſa videntur,
Quæ data ſunt meritis languidiore manu.

Timidus in morſum pulicis deos invocat.

Ante tubam trepidat, linguâ bellator; & haſtam
Projicit ille lepus; mure ſequente, fugit:
Quod ſi muſca levis prætervolat, ocyus horret;
Hunc, fama eſt, umbram nocte timêre ſuam:
Pulicis in morſum (quid enim vis mollius eſſe?)
Non audituros invocat ore Deos.
Agmina ſi ducat mulier timidiſſima, pallet:
Sæva domi mulier, ſæpè leæna fuit.
Sola timenda venit timidorum audacia, pugnat
Quæ deſperatâ, nec fugiente manu.

Elephas annô decimó parit, ſed elephantem.

Fert elephas uterô ſua ſemina; parturit annum
Poſt decimum: penſat, nobile, tempus, onus:
Pro-

Procreat hic elephas elephantem, bellua regem;
Partûs majeſtas exigit illa moras.

Fumantem ne tu naſum tentavis urſi.

Cornua ne tauri, ne tigridis ora laceſſas;
Ne fodias ignem gladiô; non ulcera tangas;
Fumantem rictum caveas tentare leonis:
Spumantem ſiquis naſum percuſſerit urſi,
Læſuros quiſquis parat irritare crabrones,
Hic hydram mulcet: nocitura pericula quærit.

Radicis vitium continuant thyrſi.

Peſtiferos prodit corruptum ſemen in ortus;
Stirpis & infauſtæ ſurgentia germina creſcunt:
Incrementa malô de caudice ſurculus haurit:
Radicis vitium thyrſi lethale propagant;
Continuatque nepos atavis vitioſior ire:
Sic pravus pullus de parvô pullulat ovô.
Progeniem ſteriles ſpuriam genuere parentes:
Sunt exemplari ſimiles, foedoque colori;
Non ſunt difformes, deformes eſſe videntur.
Ex pravô proavô felicia ſemina ſperes?
Ex aſinô exſpectes, partu aſpirante, leonem.

Cain, primus parricida;

Ille tyrannorum princeps, fratriſque tyrannus,
Tabuit invidiæ fatali peſte Cainus,
Proditor occîdit fratrem; puer occidit inſons.
Se fugit, & ſequitur; ſe terret territus ipſe;
Eſt idemque, aliuſque ſibi; totô exſulat orbe,
Quærit in orbe orbes, nec tutos invenit orbes.
Vivus amat mortem, mortem ſuſpirat & odit:
Non metuenda timet, dum non timet ipſe timenda:
Vivit ubique miſer, ſi vivere mortua vita eſt:
Namque malo malè ſemper erit, licet erret ubique:
Nulla ſatis capiti ſcelerato tuta latebra eſt:
Silva, forum; teſtis, fuſus cruor; umbra, ſatelles;
Cul-

Culpa, ſui tortor; judex, Deus; horrida vindex,
Mens agitat ſontem, quæ dira piacula damnat.
Heu facinus! Latro primus fundavit Avernum:
Invênit mortem, mortemque invexit in orbem:
More feræ, ſons morte feræ periiſſe meretur:
Parva fuit jactura: Cain nam bellua vixit:

Dives à paupere ditior.

Si dives cum mendicô manduco, recedo
A menſâ paſtus, plus pulice ditior unô.

Optimi parentes peſſimos liberos generant.

Qui parvam vitæ ſobolem genuêre parentes,
Et vitam vitiis ingemuêre datam.

Cantus incantat.

Luditur agnorum nervis, cantorque ſonoros
In cytharæ modulos viſcera torquet ovis:
Jam tormenta canunt; gaudentque, gementibus agnis:
Afficiunt aures, inficiuntque fides:
Nam chordas pulſant concordia plectra, canorô
Impulſu feriunt corda, animoſque necant:
Enervant nervi, atque incantat cantus amores:
Et lætum lethum fila jocoſa creant.

Caſtus juvenis ſub candidô marmore ſepultus.

Marmoris ille nitor, nitidæ virtutis imago,
Vult animæ niveæ candidus eſſe color:
Ille color, pudor eſt, qui mentem tingit honeſtam:
Conveniunt marmor, candidiorque pudor:
Conditur hôc juvenis, niveô ſub marmore, caſtus:
Debuit hæc virtus marmora ſtare ſuper.

Calamitatis auctarium eſt, in ſterili fortunâ foecunditas.

Conjugiô gaudere cupit, ſed paupere pauper;
At foecunda ſolet, ſterilis ſors pauperis, eſſe:
Sunt proles numeroſa, irritamenta dolorum:
Heu miſeros, ſed nec miſeros ſeſe eſſe fatentur;

Pau-

Pauperieque ſuâ ſe credunt vivere Reges:
Ignorant ſordes, mediiſque in ſordibus errant:
Exſulat in patriâ pauper, peregrinus & hoſpes,
Quærit ubique lares, triſtiſque hilariſque vagatur.
Si non mendîcat, non, quod manducat, habebit.
O ſterilis fortuna inopum, foecunda malorum!

Magiſter faciliùs tyrones plectit, quàm flectit.

Diſcipulos ferulâ plectit, flectitque magiſter:
  Odit, & explodit verbera [redacted] tiro ſenis:
Verbera contemnit, contemnit verba magiſtri
  Aſpera, qui ſperat præmia danda ſibi.
Corripitur crebrò de garrulitate frequenti;
  Sed non corrigitur: vult puer, eſſe puer.

Pharao ſubmerſus in undis.

Perſequitur Moſen Pharao, ſubmerſus in undis;
Quas Moſi jam vix nato decreverat undas:
Obruit illa memor, ſcelerum caput obruit, unda:
Arte ſuâ pereunt, gens ſanguinolenta, tyranni.
Ille cruentabat puerili ſanguine cunas,
Invênit tumulum rubrum mare, fluctibus hauſtus:
Tartara præcipiti ſaltu petit, ignibus hauſtus;
Auxit & Æthiopum, fumô pingente, colorem.

Iſraëlitæ vitulum adorant.

Bruta colunt homines bruti, pro numine numum:
Nam pecus eſt aurum; Deus eſt pretioſior aurô:
Aureus hic Deus eſt, tauri eſt, non fallor, imago;
Taureus ille Deus, vulgi Deus aureus: ore
Tam ſtupidô manant oracula: taurus in auro
Voce Dei loquitur; pretioſa oracula credas:
Numen adoranti ſimile eſt; juveneſque, recoctô
Jumentô, circum vitulum vitulantur in orbem:
Paſtoreſque, duces pecudis, ducuntur ab ipſâ,
Cui fumant, pecude; & pecudi ſubſternere gaudet
Pontiſicum princeps ſactas cum fronte tiaras.

Viri

Viri Viribus, & Virtute timendi.

Viribus eſſe viris licet, & virtute timendis:
Heroi numquam robur, ſolet eſſe rubori:
Qui neſcit ſævire heros, ſervire meretur.

Samſonis robur capillis illigatur.

De tenui filô juvenilia robora pendent:
Momentô diſcas tolli filumque, pilumque.

Nullum vile telum virili in manu.

Nulla manus vilis, ſi ſit virtute virilis:
Cuncta viro pugnax audacia tela miniſtrat.

Samſon à Lupâ ſternitur, qui leonem ſtravit.

Femina Samſonem ſtravit, lupa ſæva leonem,
Agmina qui ſtravit, debellavitque leonem:
Perdidit in Veneris Samſon ſua lumina fronte;
Sic oculis captus, Cyclopem ludere juſſus,
Impellit templi, niſu felice, columnas;
Et moriens Veneris ſtatuam labefactat, & aras,
Et Venerem perdit victor, quâ perditus ipſe eſt:
Seriùs inſidias, orbatus lumine, vidit.

Stirpitùs Vellenda impietas.

Impietas vellenda ſuâ de ſtirpe maligna;
Creſcit, & ut numquam pereunt benè peſſima trunci
Germina, & impietas mendax adoleſcit, & altas
Radices agit, & vitiat cum caudice ramos?
Afflatura ſuô florentia membra venenô.

Surdus cæcum, & claudum deridet.

Et cæcum, & claudum, ſurdus deridet utrumque;
Abſurdus ſurdus, qui cæcâ claudicat aure:
Eſt audax linguâ, quem nulla tonitrua terrent.

Sæpè dolos ſequitur dolor.

Odit, amatque dolos belli, vulpecula, miles:
Sæpè dolos ſequitur, fraude patente, dolor.

Timendi ſunt Reges, qui Deum non timent.

Hos metuo Reges, qui numina nulla verentur;
Nil reverentur; & quid, quod vereantur, habent;

Non timeat (fac velle) Deum rex, jura revellet,
Evertet leges, dura tributa petet:
Vexabit populos, & bellô & ſanguine vivet,
Sacra profanabit templa, tyrannus erit.

Poma Gomorræa, foris nitida; ſed manu tacta in cineres vaneſcunt.

Poma foris rubuêre, ſuis de cortice flammis:
In cineres, digitis ſi modò tangis, eunt:
Pomorum domini, in cineres arſêre coloni;
Poma ſequi dominos pulverulenta vides.

Feminæ illiciuntur videndo, & viſu ſeſe, alioſque perdunt.

Femina pellicitur vetitis, quæritque videre,
Quod vidiſſe nefas: augentque pericula viſûs
Blanda voluptates: oculis perit ipſa videndo:
Eſt oculis formoſa ſuis; damnoſaque cunctos
Lædit amatores; & lumine ſuſcitat ignes,
Inflammatque procos; ſeque, & ſua lumina perdit,
Dum videt; & frontem, ſine fronte, amittere gaudet.

Conveniunt Bacchus, & venus.

Et lenocinium Venus eſt, & Bacchus; uterque
Urit, & his ſociis ignis in igne furit.

Quibus artibus fur vincendus.

Vincere vis furem, ferrôque & nocte furentem?
Vincîtur donis, vincitur ille dolis.
Invictus ferrô, numeroſô vincitur aurô;
Æraque munimen, munera murus erunt.

Poſt luctus gaudia; poſt gaudia luctus.

Sera diu lugens; ſed ſeria gaudia tandem,
Veraque, poſt luctus, qui mereatur, erit;
Nemo diu gaudet; ſequitur ſua gaudia luctus;
Excipiunt imbres aſtra ſerena ſuos.

Piſces muti.

Lubrica gens piſces, animæ ſine voce marinæ,
Hic placuere mihi, qùod tacuere ſibi:

Er-

Errabunda movent ſua caſtra, marique vagantur:
Vita quod hæc hominum ſit peregrina, docent.

Luxus parit luctus.

Quàm brevis eſt luxus; luxus ſed denique luctus
Procreat: heu, numquam ſera ruina venit!

Degneres ſolent jactare faſtos avitos.

Gloria majorum faſtos attollit avitos:
Eſt hominis virtus, nominis illa probrum eſt:
Degeneres mentes alienis ire ſuperbæ
Laudibus exultant; ſed meruere nihil.

Somnus.

Somne, futurorum pingis ſimulacra malorum;
Nec venturorum, fingis ſimulacra, bonorum:
Quilibet eſt ſomnô Croeſus; ſed pervigil Irus:
Sæpè fuit ſomnus nec inanis imago futuri:
Inſomnes faciunt vexantia ſomnia mentes.

Carcer virum inſontem honeſtat.

Dedecorare virum non ſuevit carcer honeſtum:
Per latebras exit tractus formoſior anguis,
Pelle ſuâ veteri nitidatus, pectora monſtrat,
Exuviaſque novas; latebrarum exſibilat umbras:
Splendidior virtus inſons de carcere prodit.

Amor medullis coërcitus, pupillis erumpit.

Ludicra res, amor eſt, gaudet prodire, tegique:
Lubrica res, amor eſt; malè clauditur ille medullis:
Pupillas rumpit: quamvis ſit cæcus, ocellis
Prodit, rimaturque viam, properatque per ora;
Et malè celari ſub pectore monſtrat amores.

Cælum eſt domus; tot aſtris, quot liberis læta; patre, tamquam Sole præſente, ac præſidente.

Clara domus cælum eſt, domus eſt tot lætior aſtris
Quot pueris; fulgent radiis virtutis in umbrâ;
Sed præſente micant, languent abſente parente:
Et Phoebô præſente dies eſt luce ſerena:
Hic cælum, ille domum, ſplendore nitente ſerenat.

Sed

Sed ſtellæ, & pueri gaudent occumbere nocte.
Dii faciant, pueri cum ſtellis ſæpè reſurgant!

Henoch, Jeredi filius, cæleſtis homo.

Non liquet, an liquidô raptus potiatur Henochus
Æthere, qui terras liquit: nunc ſpicula mortis
Ridet, & è vivis egreſſus, vivere pergit,
Ipſe ſibi Phoenix: ſenium juvenile, juventam
Antiquam ducit, fatoque ſibique ſuperſtes,
Cæleſtem divinus homo trahit æthere vitam.
Manibus heroum vivis moliris inane;
Non jacet hìc, tandem tunc umbra jacebit Henochus,
Nos homines quando pereunte jacebimus orbe.
Nunc peregrinus eat magnus ſuper aſtra viator,
Extra anni, Soliſque vias, duce numine, vectus.

Aula eſt aura.

Aula pari paſſu procedere gaudet, ut aura;
Utraque, more ſuô, ſtabili levitate movetur;
Mobilitate gravis volat, & mutatur in horas;
Quæ gravitate levis premit, elatoſque recalcat.

Latomi in lapicidinâ.

Saxea gens, ſervi, de rupibus erue rupes;
  Sic operam, atque animam, lucra laboris, agas.

Templum Salomonis à Titô Veſpaſiano exuſtum.

Ille coronatus regum labor, aurea moles,
  Hoc cæli templum, triſte cadaver habet.
Mulctatur Deus exilio; prædatur & ignis
  Hoc opus æternum, dum vorat ira Deum.
Divinus labor hic humanà vindice dextrâ
  Corruit; & templum lampadis igne micat.
O ubi ſunt fontes, tot vaſa, ſacraria, & aræ?
  Omnia ſunt fumus; funus ubique jacet:
Urbs à cive ruens, cives quæruntur ab urbe:
  Flos populi, flammâ depopulante, perit:
Contumulata jacet ſub pulvere ſordida, cives,
  Turba: ſub obſcurâ plus micat umbra pyrâ.

Frons captiva, exſul, fatum circumtulit urbis:
  Ludibrio pompæ fit ſacra turba ſenum:
Illa ſacerdotum majeſtas, compede vincta,
  Vincula fert, dominô barbariora ſuô.
Sunt fumô, & lacrymis, & cæci vulnere cives;
  Et triplici pallent pulvere, morte, metu:
Conveniunt ſolâ diſcordia corda catenâ:
  Barbara ad Euphratem, patria lingua canit.
Pontifices, Regeſque, agmen miſerabile claudunt;
  Servitiô regnum dedidicêre ſuum.

Vita beata; paraphraſis ex Martial. 10. 4.

Vita beata fluet, bona cui ſunt commoda, nullô
Parta labore; ſed hæredi tibi ſorte relicta:
Non male gratus ager; focus ardeat igne perenni;
Et ſine lite torus, toga commoda, menſque quieta,
Ingenuæ vires, & florens robore corpus;
Simplicitas, candorque, & turba fidelis, amici;
Convictus facilis, frugali menſa paratu;
Et brevis, & placidus ſomnus, curiſque ſolutus:
Pacis amans uxor, thalami quæ ſervet honores,
Erudiat natos, timeatque offendere Divos:
Sit vigilans conjux, operoſa negotia tractet,
Prolis amans, Bacchique hoſtis, Venereſque peroſus:
Et quod es, eſſe velis; cupias nec plura tenêre:
Permittas, ſed nec timeas tua fata, nec optes:
Sic vives, morière tuâ ſic ſorte beatus.

Troia orbi famoſa, cùm fumoſa.

Pergama dum ſtabant, populis ignota fuère:
  Pergama nulla vides diruta, nota tamen.

Dulce, & decorum eſt, pro patriâ mori; dulcius Deo.

Militat omnis homo, Marti mortique meretur;
  Pro patriâ dulce eſt vivere, dulce mori.
Nemo Deo pugnat; cælum pugnantibus offert:
  Dulcius at cælo vivere, dulce mori eſt.

Nil

Nil conſtat in orbe.

Conſtat in orbe nihil; ſed vertitur orbis in orbem:
Nil recti conſtat; nec ſibi conſtat homo:
Si nihil eſt recti, totus jam claudicat orbis:
Sed magis orbe ſuô claudicat omnis homo.

In Chemicum

Quærit amans aurum, magis amens decoquit aurum;
Dilapidatque miſer ſic bona cuncta Lapis.

Urbs Venetorum mari fundata.

Imperium fundat, quod non confundit, in undâ
Æquoreus Venetus; cui mare terra fuit.
Urbs eſt Oceanus, mediis urbs perſtat in undis:
Hæc domina, indomitis urbs dominatur aquis.
Non ſibi, non nautis conſtat mare, legibus exlex;
Conſtantes, Veneti, conſtituiſtis aquas.

Ætas aurea, & ferrea

Aurô quæ caruit, fuit ætas aurea dicta;
Noſtra ætas aurô ferrea facta ſuô eſt.

Jactura magna eſt opum, major famæ, animæ maxima.

Perdis opes, multum perdis; qui perdis honorem,
Plurima; cuncta, animam perdere, damna putes.

Iprenſes Flandrorum quotannis felem, quem olim pro numine adoravêre, è templi turri præcipitant.

Felis, es infelix; alienô crimine poenas
Das Ipræ ſonti; quod patrat illa, luis:
Numen adoravit falſum, tu plecteris inſons:
Nunc aliena colit numina; tu reus es?
Supplicium cultûs (non impius ipſe) mereris:
Ipra ſuâ turri præcipitanda fuit.

Simius Cortraci Flandrorum infantem diſcerpens, ſuſpenditur.

Simius infantem lanians ſuſpenditur: illum
Qui plectit judex, quâ cruce dignus erat?

Sic infantem aſinus ſtupidus mactaverat olim;
Arcades hunc damnant; non fuit ille nocens.
Judiciô Cortraceni falluntur, & ipſi
Arcades; ergo aſinus, civis uterque, fuit.

Amicus verus.

Semper amicus ero, bis ſum nec amicus amico:
Bis vir amicus erit, qui ſemel hoſtis erit.

Multa ſcimus, plura ignoramus.

Plurima noſſe cupis; ſi doctior omnia noris,
Te neſcire ſcias omnia, cuncta ſcies,

Omnibus placet, qui ſibi diſplicet.

Si tibi diſpliceas, cunctis placuiſſe mereris:
Ut placeas nulli, vis placuiſſe tibi.

Dives amens.

Divitiis vitiiſque ſcates, ſed paupere mente;
Ditior hæredi, qui tibi pauper, eris.

Æthiops ſacrô flumine luſtratus.

De pice nix exit, de corvô cycnus habetur,
Æthiopem niveis cum benè tingis aquis:
Non lavat Æthiopem, Æthiopem qui laverit album
Ex nigrô: vanus non fuit ille labor.

Nomina ſuis poſſeſſoribus conſona, & diſſona.

Nomine conveniunt Felix, Benedictus, Amandus,
Lucia, Narciſſus, Muſa, Columba, Roſa;
Cum Fortunatô, Laurentius, Angelus, Agnes,
Cum Florô Clemens, & Theodora fuit;
Conſtantine, micas; tuque, Auguſtine, triumphas:
Conveniunt factis nomina clara ſuis.
Lazarus, & Maurus, Lupus, Urſula, Barbara, Fronto,
Abludunt geſtis nomina dira ſuis.

Dicunt; cras, cras; & numquam cras eſt hodie.

Cras frugi vivam, cras clara palatia condam;
Cras ſolvam, dicis, craſtina ſacra colam:

Craſ-

Craſtina promiſſum ſed debita nulla ſequuntur:
Nil facies hodie? Craſtina vita fugit.
Vivere cras ſerum eſt: numquam eſt lux craſtina præſens:
Sic malus eſt finis, quem mala vita præit.

In adoleſcentulum improbum.

Offendêre homines, quia te genuêre parentes:
In terris nullus major abortus erat.

Anus ad annulum.

Annule, te digiti, te gemma venuſtat, & aurum:
Pulchra puella fui, ſum modò turpis anus:
Sordet anus rugis, ſpectabilis annulus aurô;
Diſplicet hæc oculis, omnibus ipſe placet.

Libido, malorum fons.

Dulce, libido, malum; cunctorum Lerna malorum:
Hæc homines peſtis perdere ſola ſolet.

Cain Abelem conditô orbe, Romulus Remum, conditâ urbe, mactant.

Stabat humus, fratremque Cain mactavit Abelem;
Romulus exſtructâ ſuſtulit urbe Remum:
Sanguine principium coepit ſimul orbis & urbis:
Denique flamma, urbis finis, & orbis erit.

Dies labori, nox quieti deſtinata.

Nox ſtudiis inimica; dies ſed amica labori;
Apta dies operi, commoda nocte quies.

Virgo pudica amatori.

Quod ſine fronte rogas, purô tibi fonte recuſo:
Me, petis, ut violes: turpis es hircus, oles.

Conſcientia libera non ſervit tyranno.

Conſcia mens, Deus eſt, non eſt ſubjecta tyrannis;
Hos domat, & regnum, quô dominatur, habet.

Cultores canæ & ſanæ religionis exſules ad regem Franciæ.

Servimus Regi, Regi pugnamus in hoſtem:
Vivimus, & morimur, Rege fugante, Deo.

Mores noſtri & ridendi, & deflendi.

Democritus flebit, videat ſi tempora noſtra;
Hæc Heraclitus rideat, ore pari.

Agricolarum operoſus labor.

Grande colonus onus ſubit, exantlatque labores,
Dum reparat campos, & grave pondus arat.

Amor eſt furor.

Sentio quid ſit amor, gravis eſt furor: uror amore;
Quando furore uror, vincor amore pari.

Homo odit Deum amantem.

Numen amas hominem; ſed homo non numen amavit:
Odit amatorem, prodit & ore, ſuum.

Bella Mundo pernicioſa.

Ferrea nunc aurô cuduntur ſæcula. Cenſu
Arca fuit quondam publica dives, eget.
Regna carent nervô: jam ſola pecunia regnat;
Quod libet, exequitur; vique, metuque jubet.
Miles, onus, quem vulgus alit; quô protegit enſe,
Affligit populum gens violenta ſuum.
Regna vorat; ſacræque fami prætexitur anſa:
Hiſcere nemo audet, nec ſua damna queri.
Orbis mendicat; populôque gemente, tyranni
Luxuriant: queſtus angulus omnis habet.
Laſcivire ardent, populi de ſanguine, Reges;
Et ſub pauperie regna gravata gemunt.
Relligio proſcripta jacet, pietate per orbem
Exſule; ſunt feſtis ſacra profana piis.
Crimina ſacrantur; belli impia jura colorant,
Qui ſua, qui populô ſceptra jacente tenent.
Vina bibunt ſcelerata: ſuam patera aurea peſtem,
Audax mentiri, ſana colore, tegit:
Dum ſcelus exultat, Mundus ſub Marte fatiſcit;
Orbe flagellatô, funus ubique jacet.
Sanguineis lacrymis ſtat belli fructus amarus;
Et panem, & pacem Mundus uterque rogat.

Omnia:

Omnia ſunt ſanguis; ſunt omnia flamma: redundant
Arva cadaveribus ſordidiora ſuis.
Grande ruina ſonat, volitantque per oppida ſtrages:
Cuncta ruunt: caſum qui ſtruit, ipſe cadit.
Quando erit, ut redeat libertas aurea pacis?
Ne pereant, vivant, qui periêre, ſemel.
Jam ſatis armorum: ſat vixit mortibus orbis:
Mars pereat: Mundo ſæcula pacis eant.
Oderunt Reges, & crimina publica pacem;
Hanc amor, & pietas ſola, Deuſque dabunt.

Parvô contentus, rex eſt.

Contentus parvis caſulis habitator, abundat:
Imperat & latè, qui ſibi vivit, homo.

Vita pauperculi ſecura.

Non vili teſtâ, gemmis aconita bibuntur:
Fons bibitur nudâ, nec trepidante, manu.
Vita voluptati frugalis, & addit ad annos.
Et ventrem, & Venerem ſacra libido ſapit.

Nemo ſalutat prætorem, qui ſe furem eſſe novit.

Cur fur prætoris, fugiens, non ora ſalutat?
Mens rea, mens furti conſcia facta ſui eſt.
Carnifices, judex, carcer, fatale tribunal,
Urnaque neſcio quid, quod timeatur, habet.

Fur deprehenſus.

Captus ait teſti fur: me, canis improbe, prodis?
Cui teſtis: viſô fure furente, latro.

In garrulum tonſorem.

Noſſe cupis, quô barba modô prolixa ſecanda eſt?
Ut taceas, tonſor garrule, barba rogat:
Forfice luxuries barbæ (gravat illa) metenda eſt;
Garrulitas linguæ ſed reſecanda prius.

Beneficium citò dandum.

Grata ſuô magis eſt, properat quæ gratia, curſu:
Claudicat ingratô gratia tarda gradu.

Beneficia lenta, ingrata ſunt.

Redditur ingratis citò plumea gratia: numquam,
Plumbea ſi veniat gratia, grata venit.

Gratus animus.

Gratus inextinctâ recolam pia munera mente:
Sum tuus; & meriti debitor omnis ero:
Vivet inoblitis pietas inarata medullis:
Nec poterit meritum, me moriente, mori.

Audacia victi rediviva.

Priſca redit victis audacia: namque coacta
Vi dominante fugit, vi meliore furit:
Deſperata micat metuendum audacia; hiatum
Ferrô aperit; ſternens, quà loca clauſa, locum.

Gula hominum inexpleta.

Luxurioſa gula eſt, nullô ſaturanda paratu,
Et lautæ menſæ gloria cuncta vorat:
Venter, inexpletus paſtu, ſua damna reſorbet:
Ambitioſa fames, ingenioſa ſibi eſt.

Homo, divina imago.

Os, animumque Deo ſuppar, de ſemine fictus
Divinô, in terras qui dominetur, homo eſt:
Divus homo caput attollit, ſe quærit in aſtris:
Et propiore videt fronte, colitque Deum:
Regnat, & ingeniô venerabilis, alta ſuperbus
Sidera, cùm terras cætera bruta, petit.

Amicorum hoſpitalitas.

Quod ſapit, hoſpitium quæro ſapientis amici:
Sed ſapit hoſpitium; ſic &, amice, ſapis.

Vana jactantia.

Dum ſua quis jactat, dum plauſus captat, & auras,
Jactari probri fluctibus ille ſolet:

Sic

Sic te victorem cantu teſtaris, & alis
  Latè exporrectis, galle ſuperbe, canis.

Homo nihil agendo, malè agere diſcit.

Quidquid agunt homines, peragunt mala plura quiete:
  Otia quiſquis amat, quæ mala diſcat, agit.
Nec nihil eſt, quod agunt; pigris nihil eſſe videtur:
  Corrumpit vires cura, quieſque viros.

In animam immortalem ad Orcum damnatam.

Mens immortalis verè eſt, quæ mortua vivit:
  Nil niſi fumus erit; vitaque funus alet.

Omnia pereunt.

Id quod es, eſſe fugis: fugiunt ſua germina flores:
  Non annô florent lilia viva ſuô:
Poma ſuos ramos, alvearia mella relinquunt:
  Tempore deficimus, turba caduca, brevi.

Cur Cum amicâ pulchrâ amamus colloqui?

Cur juvenis loqueris cum pulchrâ ſæpè puella?

Reſponſio.

Hoc me, qui cæcus non videt, ipſe rogat.

In militem claudum, ad bellum properantem.

Ludibrio, miles properabat claudus in hoſtem:
  Stabo ego, nec fugiens, caſtra tuebor, ait:
Virtutiſque memor, non claudæ laudis, avitæ,
  Intrepidum figam, ſed pede ſtante, gradum.

In indoctum ludimagiſtrum.

Nomen habes fatui, ſapientum octave, fateris:
  Ignoramus eris: cuncta, nihilque doces.

In Muſcam.

Eſt infenſa homini, tauroque infeſta minaci
  Muſca: nocens morſu, ſpicula fuſca gerit.

In cervos cornigeros.

Cur timidis cervis ingentia cornua creſcunt,
  Si fugiant? Multum, quod minitentur, habent.

Imbelles animi oſtentant furiâſque, minaſque:
Ne fugias; vanæ ſunt ſine felle minæ.

Sors noſtra nobis non placet, arridet aliena.

Noſtra placent aliis; nobis aliena probantur.
Hic, alios laudans, qui ſua damnet, erit.

Sociô, in poenâ gaudere, ſolatio eſt.

Quam ſubeunt ſortem reliqui, quis ferre recuſet?
In miſeris ſocium rebus habere juvat:
Frigida ſunt, fateor, ſolatia; moeſta ferenti
Gaudia; ſed fontem, quô recreetur, habet.

Serò magna ruina venit.

Nulla giganteô properat pede barbara clades:
Adrepit tardô vaſta ruina gradu.
Plumbea ſi qua venit, non eſt ita plumbea, pulſu
Sors inimica; ſuis caſibus acta gravat.

In Fortunam.

Munera multa nimis multis fortuna propinat;
Nil miſeris, nulli ſed ſatis illa dedit.

Fortuna inconſtans.

Magnanimos fortuna juvat, quibus addit honores:
Imbelles ſævà mobilitate premit.
Hæc favet armatis; heroibus omnia donat:
Ignavis precibus ſors ſua dona negat.
In primô fortuna favens quos erigit ortu,
Obruit in portu ſors inimica ſuô.

Morbô comitiali laborantis repentina medela.

Labitur, & nervis contractis, membra laborat,
Et dirus ſpumas, ore furente, vomit?
Non medicus malè ſanus eris, ſi pronus in ægris
Auribus inſpires: nec mora, ſanus erit.
Pòſt redeat languor, rurſum inſpirare memento
Ter quater; & fugiet ſpiritus ille gravis:

Pra

Præſentiſſimum laboranti pleuritide remedium.

Cui latus infeſtâ nimiùm pleuritide languet,
Maſcula verbena eſt; certa medela juvat;
Si folia afflicto lateri viridantia preſſa
Jungis, & hac poterit ſanus abire die.
Pus, ſaniemque trahet verbena, pigrumque cruorem:
Illa medulla herbæ, tanta medela fuit.
Cur venâ ſectâ tentas haurire cruorem?
Nam melior ſanguis, vitaque ſæpe fugit.

Saliſpetræ libra, in crucibulô, injectô paulatim ligneô carbone contusô (qvantum duo digiti capere poſſunt) cirlatur, aſſaturque; ſed cùm ardens maſſa furit belliens, & elevatur, illico ferrum frigidum intinge, momentò iram ponit; ubi carbo, nigrè ſuperna ceſſat circulatio; ne exſpectes; ſed ſine morâ, forcipe crucibulum arripe, & in nitidum pavimentum maſſam effunde, quæ frigefacta in lance poſita, in caveâ humidâ fluet: tunc filtretur: habebis oleum, quô nullum in orbe præſtantius. Alterô die, quinque, vel ſex guttas (non plures) vino miſtas imbibe, vives ſanus.

Certè Sanat peſtem, & apoplexiam, menſtrua provocat, & concretas ſanguinis particulas ſolvit. Si applices vitiatis membris, unâ, aut ad ſummum alterâ guttulâ utere, & exterius affrica.

Vivere vis ſanus, vis vivere canus? olivum
Acre ſaliſpetræ tu bibe, ſanus eris:
Quod ſi ſæpè bibas, ut olivi munere vivas,
A morbô, & properô funere tutus eris.

Muliebria menſtrua ut fluant, certum remedium.

Mel bibe virgineum, vino ſi jungis aduſto,
Nulla relenteſcet menſtrua maſſa, fluet:
Noſſe cupis quantum? Medius vini hauſtus aduſti;
Tantaque ſit mellis copia, quanta meri.

In-

Invia virtuti nulla eſt via.

Non penetranda ſolet virtus penetrare; nec ulla
Invia magnanimo, vi via facta, viro eſt.
Fulmina nulla valent, Boreaſque, & flamma tene[illegible]
Quæ pugnant aurâ liberiore frui.
Itur ad auguſtos per Martia vulnera honores;
Ad famam mollis non via ſtrata patet.

Virtus bella gerit.

Bella gerit virtus animoſa, hæc emicat armis;
Non fortuna ſolet Martia caſtra ſequi:
Militat ingenium, prudentia militat armis;
Non ætas, virtus clara trophæa parat.
Martis amans animis, non annis prælia miſcet;
Enſe vetus virtus fortia quæque facit.

Damna, bellô civibus illata, damnanda.

Mars hoſtes perdit, cives quoque perdere pugnat:
Dum ſua lucra petit, maxima damna creat.
Facta ſuæ patriæ miles damna omnia damnat;
Dicitur exuviis illacrymare ſuis.

In Dictatorem Romæ perpetuum.

Jus dictatori ſummum eſt, regit omnia Romæ;
Cui, ſine jure, nefas, prodere dicta tori.

Deus omnia regit.

Caſtra regunt Reges; Reges Deus ipſe gubernat:
Aſtra regunt homines, quæ regit aſtra Deus.

Principes optimi, peſſimi optimates.

Oderunt populum proceres, rex percolit: agnus
Eſt Princeps; proceres pectora tigris habent.

Qui amas terras, totô cælô aberras:

Quiſquis amas terras, à cælô devius erras:
Mens peregrina piâ tendit ad aſtra viâ.

Mendi[illegible]

Mendici juvandi.

Ferreus eſt, quiſquis mendicum temnit egentem:
Non hominis pectus commiſerantis habet:
Mendici gaudent, ſi neſcis dives, amici
Numinis eſſe ſui, quos vel egêre facit:
Da nummum, referes tunc divite foenore cælum:
Lucraris perdens: pro ſtipe numen emis.

Fulgebunt ſancti, tamquam ſtellæ.

Nocturni vigiles, ſtellæ, gens aurea cæli,
Quæ cæli ſervant in ſtatione fores;
Tramite decurrunt facili per inania, & orbi
Oſtentant vultus, lumina clara, ſuos:
Et quoties Superi, quoties lacrymatur Olympus,
Abſcondunt faciem ſidera moeſta ſuam.
Illa ſuum ſequitur curſu gens aurea Solem;
Reginæ, Lunæ, quæ ſolet eſſe, comes.
Quis mihi det ſtellas inter fulgère micantes;
Corpore mens poſitô, quæ radiabit, erit:
Clarior hæc ſtellis, ſtellis properantior ibit:
Pervolat ingeniô, mens pia, cuncta ſuô.

Amatores gaudia noctis amant.

Nox promiſſa proco eſt, noctis permiſſa voluptas,
Et jocus: ardet enim, dùm focus, ipſe procus.

Senex amator.

Regnat amor juvenes inter; decet ille puellas:
Non placet, & res eſt turpis, amare ſenes:
Torpet amator iners, telumque imbelle ſine ictu
Nocte vibrat lentus, difficiliſque toro:
Hic fugit amplexum; nihil eſt niſi ſegne cadaver,
Nocte jacet totà, membra ſtupore rigent:
Dormit, onus thalami; nullòque caleſcit ab igne;
Attactu lædi ſe leviore putat:
Si moveas, queritur, naſus fluit oſcula libans;
Pectora ſunt gelidâ frigidiora nive:

Saxeus

Saxeus eſt, niſi quod ſaxum multô æſtuet igne;
Friget & in mediis ignibus ille ſenex.

Deus ſolus amandus.

Res amor eſt divina: Dii tanguntur amore;
Sed nec amore carent inferiora ſuô.
Quære voluptates; Deus eſt ſincera voluptas:
Si pateris, pro te, qui patietur, erit:
Quæris opes, hic regna tenens cæleſtia donat,
Donat & ingratis prodigus ipſe ſui:
Dilige formoſum: quid enim formoſius illô?
Quô ſine nil pulchri eſt, quidquid ubique vides:
Si lacrymere, tibi rorantia lumina tergit:
Vis patrem, & comitem? duxque, paterque tibi eſt:
Vis tibi conſtantem, vel amicum fortè fidelem?
Fidus amicus erit; fallere neſcit amor:
Paſtorem quæris; te carne, & ſanguine paſcit:
Qui nihil es, ſi vis omnia, numen ama.

Inſontes infantes, ab Herode mactati.

Inſontes animæ, quem vix hauſêre, cruore
Ora tyrannorum barbariora notant:
Sic roſa Vere novô, ſic lilia prima leguntur;
Sic avis è nidô tollitur ipſa ſuô:
Candida turba, animæ ſinceræ, pugnat inermis,
Et palmas, nondum vincere docta, rapit:
Cæde cruentantur corpuſcula, ſanguine ſtillant:
Lacte ſuô, fallor, candida membra fluunt:
Fronde coronantur lauri, jam vertice truncô:
Quæque caret pedibus gens petit aſtra ſuis:
Felices animæ, cæleſtes carpite palmas,
Truncatis manibus: ſit nova palma, manus.

Momma, ſanctioris gregis Paſtor.

Momma, decus Suadæ, Paſtorum gloria, Momma,
Os famæ meruit; Mommaque, ſcomma fuit.

Ca-

Cavillatio, quâ infectus ſanguine naſus dicitur; ſed cute tegente.

Neſcio cui dixi: manat tibi ſanguine naſus;
Sed caret, ut palpat, ſanguine naſus, ait:
Infectus certè eſt tibi naſus ſanguine, dixi;
Sed venis, tegitur qui cute ſanguis, ineſt.

Senex amator.

Hic, ætate ſenex, eſt factus cæcus amator:
Non ætate ſenex cæcus, amore fuit.

Ignis Hermeticus ſecretus.

Pan calamos inflans, digitis percurrit avenam
(Sex ſerva numeros) itque reditque viam.

Cupido, & Venus.

Parvus Amor Veneri (Venus eſt nam nidus amoris)
Incubat; & radiis pectoris ova fovet:
Emergunt pulli; pulli, gens nata, puelli;
Cortice perfractô, pipilat alter amor.

Pulchra citò pereunt.

Blanda colore roſa eſt, primô quæ Vere ſeneſcit:
Flos brevis ætatis: florida Vere cadunt:
Eſt formoſus honos violæ, quam tempora tangunt;
Tempora, cum violis, vix benè nata, labant:
Liiia floreſcunt; brevis eſt ſed gloria florum;
Tam citò nutat amor; vix quoque tactus, abit.

Defectus Solis præceſſit mortem Cæſaris.

Occuluit vultum, Mundi lux publica, Phoebus;
Occubuit Cæſar: Phoebus uterque fuit.

Nobilis glorioſus.

Centum atavos jactat, jactat mea ſtemmata clara
Gloria, fumoſâ nobilitate patres:

Non

Non imitabilibus virtute heroibus alto
  Fama alas addit, queis ſuper aſtra volo.

Batavi undis undique cincti.

Oceani Batavi nos circumfundimur undis:
  Vina bibunt batavi, non ſitit ullus aquas.

Tullius eloquiô inclytus.

Cui puero Græci ceſſere, viroque Latini,
  Percolit extinctúm Mundus uterque ſenem.

Apes medicæ.

Mellificæ volucres, gens nectaris ebria rore,
  Ebria purpureis, ambroſiiſque roſis;
Vos animam Floræ legitis, vos Veris odores;
  Figitis & dulces, mellea tecta, lares:
Mel ſi virgineum vino miſcetur aduſto,
  Virginibus (libent) menſtrua maſſa fluet.

Tumulus Tiberii Neronis,

Occubuit Nero cæde ſuâ; plorate tyranni:
  Relliquias vobis ſanguinis ille vomit:
Barbariemque, animamque ſuis, fera dona, tyrannis;
  Et gladium donans, Tartara dirus adit:
Æternaſque domos Erebi turbare laborat?
  Dira Neronis adhuc umbra ſub orbe furit.

Virtus excolenda.

Primus es ingeniô, ſtudiô, pietate, labore:
  Prima ferat virtus; omnia prima feres.

In ſenem nuptias meditantem cum puellâ.

Cypris amat Martem, Junonem Juppiter ardet,
  Neptunus Tethidem, parva puella ſenem.

Invicta Machabææ matris, & filiorum ſeptem conſtantia.

Non ſolæ heroas matres peperêre Lacænæ;
  Pugnaces genuit gens Solymæa viros.
Quot fratrum, Machabæa cohors, miracula vivunt:
  Tot muri ſteterunt, urbs Solymæa, tibi.

Hě:

Heroina ſuos Atlantes luſtrat in armis;
  Quos ſtupet ipſa; ſuos ut tueatur, adeſt:
Sic aquila, obtutu radioſô, fingit alumnos;
  Erudit ad pugnas dux generoſa ſuos:
Illa ſui lacrymas alienô riſit in ore;
  Deliciaſque ſuas funera tanta vocat:
Et matrem fleviſſe putas? Velut aſpera cautes
  Flevit; ut immotus (ſic ſtetit illa) lapis.
Stat fratrum ſeptena Phalanx, animoſa corona;
  Carnifices lentos ira, pioſque vocat.
Dum gemit, & querulum, quod torquet, bullit olivum;
  Hic ſibi, quod plaudat, gens pice pinguis, habet.
Arguit elinguis, non mutâ voce, tyrannum
  Lingua; tyrannorum purpura, lingua fuit.
Poſt linguas, palmam Antiochus formidat utramque;
  Ne palmæ ſcribant impia facta, ſecat:
Dextera ſub ſtrictâ cecidit ſecura ſecuri,
  Et retulit palmas palma reſecta ſuas:
Et trunci palmas, ad Olympica præmia currunt
  Elingues fratres; quodque loquantur, habent:
Si pedibus careant, animus volat: addidit alas
  Virtus, exuviis corporis orba ſui:
Septem igitur partus matrem finxêre, ſed illa;
  Quæ toties mater, ſanguine martyr erat.

Aqua ex antliâ hauſta, vinô utilior.

Antlia pauper opes, non dulcis fontis avara;
  Sed nec amara, ſuas, plus bibitura, vomit:
Antlia pauper aquas dat largas, divite venâ:
  Qui bibiturus aquas, ebrius eſſe cavet:
Sunt meliora quidem, dicunt, hôc flumine vina;
  Sed quia ſæpè nocent, utiliora nego.

Magnæ mentes gignunt amentes.

Magnificæ mentes amentem gignere gentem,
Ebrius ebriolos conſuevit, amator amantes;
Sic dominus famulos; aſinô mare, ſic equa mulos.

Æquali navis periculô, aut geminus, aut nullus Rector præſidet.

Navis, & æquali diſcrimine nauta laborat,
Si nemo, aut geminus vela, ratemque regat:
Nemo duos audit (mandant contraria) Reges:
Nec geminos Soles terra, nec aſtra ferunt:
Sic abſente gregi magis eſt Rectore timendum:
Nam lupus ungue ſuô terret, ut erret ovis.

Sterilis thalamus eſt foecunda lacrymarum genitrix.

Errant, qui ſterilem thalamum nil gignere credunt;
Foecundas lacrymas, pignora multa, parit.

Deus, faber eſt.

Nonne Deus, faber eſt? Tornat, quos condidit, orbes;
Inſpicat montes; quos dolat, æquat agros:
Ædificat ſilvas; homines exſcindit, & urbes;
Vertit & Oceanum, ſidereoſque globos:
Fundamenta jacit rerum, ſtatuitque ruinas;
Et ſcopulos ſolidat, Tartaraque alta ſtruit:
Turbinibus nubes, tonitruque, ac fulmine turbat;
Quis faber ille? Deus, qui regit aſtra Deus.

Coloſſus triumphalis Gulielmo III. Auriaco, magnæ Britanniæ, Scotiæ, Franciæ Regi erectus.

Cur vivat, quæris, qui ſtat, ſine morte coloſſus?
Indidit huic vitam ſtatuæ ingenioſa ſecuris,
Virtutiſque ictum; ſenſitque coloſſea moles
Fortunæ furias, ac fata tonantia ridet.

Nemo major, quam qui minor eſt.

Major eris cunctis, quiſquis minor eſſe laboras:
Si poſtremus eas, tunc eſſe merebere primus:
Phoſphorus es Solis, ſolis priùs Heſperus eſto:
Quantulus es? Nullum ſi te, nil dixeris eſſe,
Tunc ingrandeſces, atque omnibus omnia fies.
De minimis (fieri ſic ſuevit) maxima ſurgunt.

Pueri-

Pueritia hodie ſcelerata.

Quales eſſe ſenes dicam? Nunc ipſe magiſter,
In ludô ſcelerum, creditur eſſe puer:
Jam peccare puer, ſenibus quoque teſtibus, audet;
Et vitiorum Elephas eſt gravis, iſte levis.

Eliæ, prophetæ miracula.

Muſa audax, memora miracula prodiga Eliæ,
Teſtantur multa; & non muta oracula clamant;
Teſtantur Manes, animata cadavera ſurgunt,
Quæ portentoſò, redivivôque ore loquuntur.
Spirat adhuc, nec tanta ſilent opera ardua Eliæ.
Vivit in igne, igniſque ardet divinus Elias.

Nulla ſalus bellô, pacem te poſcimus omnes.

Mars odio eſt populis; paci damus oſcula cives:
Florida pax requiem, divitiaſque parit:
Mars mare claſſe vorat, vaſtat Mars milite campos:
Pax mare, pax terras vivere ſola facit:
Nulla ſalus veniet, quæ ſævis quæritur armis:
Pax portus, ſtatio fida ſalutis erit.

Cæcus orbitatem ſuam luget.

Luce carent oculi, nullos ſine luce colores
Aſpicio; cogor Sole carêre meô:
O noctis tenebræ, viſus ſolatia noſtri
Vos rapitis; ſplendent gaudia nulla mihi!
O Soles! O pupillæ! Mea flumina, fontes
Ex oculis, lacrymæ, currite; flere juvat:
Me nequeo flentem, ſolamen triſte, vidêre;
Sentio ſed lacrymas, nocte dieque, meas.
Dum mea damna fleo, mea lumina flumina fiunt;
Fallor? Ero lacrymis cæcior ipſe meis.

Puer pravis moribus corruptus.

Non eſt ſurdaſter, malè qui puer audit ubique;
Corruptus populi foetet in ore puer.

Sacramentum Deo dictum, religiosè colendum.

Res eſt ſacra, fides; res relligione colenda
 Eſt ſacramentum; quod temerare nefas.
Fallere non curas, cùm juras, numine teſte?
 Grande piamen erit, conſcelerare Deum.

In promiſſis vitioſis reſcindenda fides.

Pollicitis non eſt ſtandum, ſi noxia juras:
 Non ſcelerata placet, perfidiæque fides.
Vota voves Divis, Divis quæ vota repugnant;
 Non reus es: vota hæc diſplicuêre Diis.
Virgineum ſpondes, vel numine teſte, pudorem?
 Dos, pudor, eſt cæli; cur aliena voves?

Adulatores Principum.

Mentiti circumvolitant regum atria fumi;
Sunt fuci, facit hos mendacis gratia linguæ.

Ebrius.

Pinguis ab occaſu, tempeſtas pinguis ab ortu
 Imminet; en fluctûs ebrius ore vomit.

Ardea, accipitrem fugiens, Turnhoutino Brabantinorum magiſtratui, ſub nudô Jove coacto, ſe ſiſtit (veluti inſidias queſta, & opem implorans) vita donatur, & ſcutô gentilitiô.

Perſequitur pernix, rapidôque per aêra gyrô
Ingruit, & roſtro prædam petit aſper, & ungue
Fervidior prædo: fugit acrior ardea, & hoſtem
Accipitrem riſura ſuum, temeraria caute,
Forte magiſtratum (cui juſtos cura tueri,
Perdere cura reos) mediô cum diceret æqua
Iura foró populo, & vitam petit ardea, pugnæ
Et liti diffiſa ſuæ: perterritus hoſtis
Avolat; & meritas veritus perſolvere poenas,
Non rediturus abit: culpæ inſons, judice teſte,
Ardea, cum titulis inſignia, ſcuta, meretur.

Navis mari merſa.

Carbaſa aquæ ſorbent, rapuerunt carbaſa fluctus:
Heu mollis, ſcopulis durior, unda fuit!

Londinenſe templum, ab incendiô reſtauratum.

Templa Deûm, ſacra Vulcano, recidiva reſurgunt;
Jam ſacra ſunt Veſtæ, melioribus ignibus ardent:
Perpetui ſervent à fulmine, & ignibus ignes.

Romana ſuperſtitio ligna, & bruta adorat.

Truncus adoratur (miracula!) ligna loquuntur;
Ligna animant animas, oraque; Roma docet:
Roma tenax veri, mentiri neſcia Roma,
Caudicibus vitam, ſtipitibuſque dedit:
Hoc aſini credant (aſini ſi credere norint)
Fallor? An hæc aſinos, numina bruta, colat?
Roma triumphales aſinos, ſua numina, adorat;
Hæc aſinæ caudas, relliquiaſque colit:
Diceris, & verum eſt, aſina per compita vectus,
Nunc aſinæ cedis, numine nate, tuæ:
Pontifices orbis, Romanum numen, adoret;
Præponunt vero ligna, aſinoſque Deo:
Tura, preceſque aſinis, & cultu ſupplice libant:
Nunc aſini Romam, lignea bruta, regunt:
Eſt debellari Romanô fulmine dignus,
His aſinis quiſquis tura, preceſque negat.

In portu naufragium.

Cymba ſubit portum; furit unda, feritque carinam;
Quam gerit unda ratem; naufraga, ſtrage perit:
Debuerat, primùm jam diſceſſura, ſub ortu,
Sed non in portu, cymba perire ſuô.

Pontificii lampades Divis accendunt.

Roma, quid ante ſacras accendis lampades aras?
Cæca deos quæris, quos facis ipſa, tuos.

Sacerdotes Pontificii Begginis convivunt.

Turba ſacerdotum Veneri, ſine conjuge, vivunt;
Furtivæ florem virginitatis amant;

Augebit Romam plebs proletaria; parvos
Pontifices gignet, ſacricolaſque novos.

Roma indies nova, vetus dici mavult.

Nunc nova relligio eſt, novus eſt Deus, & nova Roma;
Sed dici gaudet, tam nova Roma, vetus:
Roma vetuſta igitur novitas; nova, Roma, vetuſtas;
Utraque jam, dici quæ mereatur, erit.

Bruta Pontificum fulmina, ſolis Pontificiis metuenda.

Intonuêre altâ Romana tonitrua ab aulâ;
Contremuêre homines; fulmina ſacra volant;
Pontificis fulmen ſenſi, qui frigeo tantô
Igne; ſed hoc ſola fulmen in Urbe furit:
Fulmen in Urbe furit, non noſtrô fervet in orbe;
Quod Romana ſua noctua nocte timet:
Fulmina quis timet, & Salmonea grande tonantem?
Humanum tonitru eſt, fulmina ficta Jovis.

Nudi homines naſcimur, & nudi morimur.

Nudus in has terras vêni, nuduſque recedam:
Non bona, quæ teneo, me tenuêre ſibi:
Hæc teneat, quicumque cupit; contemnere dulce eſt;
Poſſêdi, tamquam cras moriturus, opes.
Vivere dulce mihi, fuit & mihi vivere acerbum;
Vita voluptatis, vita doloris erat:
Divitiis, & deliciis, vitiiſque vacavi:
Vita, bonum pejus, vitaque mite malum eſt;
Vivere virtuti, virtuti inſigne perire:
Virtuti nitor vivere, malo mori:
Qui nihil intuleram Mundo, nihil effero Mundo:
Cuique ſuum, & linquo (ſunt bona vana) meum.
A cunis propero, properavi ſemper, ad urnam:
Corpus habent morbi, gens inimica, meum:
Ad vermes iter eſt: fiam poſt pauca cadaver
Tempora: tunc dicent: vixit homo; ſed ubi eſt?

Vita

Vita vale; vixi, ſed morti victima vixi:
Succumbo morti victima: vita vale.

De Meô, ac Tuò ſemper diſceptabitur.

Sunt duo, qui regnant, domini, qui litibus orbem
Perpetuis perdunt, qui ſibi, bella cient:
Hi bona cuncta tenent: dominatur uterque per orbem;
Dicitur ille Meum, dicitur eſſe Tuum:
Nonne Tuum gaudêre Meô lite urget, & ardet?
Et tibi, nonne Meum, vult rapuiſſe Tuum?
Bellua dira, Tuum; ſed bellua dira, Meumque?
Quanta ruina, Meum, quanta ruina, Tuum eſt?
Arma, neces, lites, fraudes, incendia, prædas
Invexêre Tuum, diſſidiumque Meum.
Hæ peſtes, quod amentur, habent; tamen omnia perdunt:
Exſulet orbe Meum (pax erit) orbe Tuum.

In ardelionem, & aretalogum.

Hunc benè ſi novi, ardelio eſt, aretalogus audit:
Sed, qui cuncta, nihil dicit, agitque nihil.

In Bombomachidem jactatorem.

Promittis te noſſe, idem poſſe ardua jactas:
Promiſſis fortis vel puer eſſe poteſt.

In Alexandrum Reuſe, puerum olim, jam ducem agminum.

Nomine, parve gigas, & corpore jam Pygmæô,
Magnus Alexander (ſi modò creſcis) eris.

Purgatorium, & Limbus, loca Pontificiis, non Deo nota.

Roma piis fingit loca plurima Manibus eſſe
Sub terrâ; ſed quæ non loca nota Diis:
Multa caverna quidem ſub humo eſt; tu fingis Averna
Plurima: Roma umbras (ſunt loca cæca) cave.

Mulieres Pontificiæ, abſente mare, infantes morientes baptiſare juſſæ.

Luſtrali infantes morientes tingere fonte
Femina ſola, virô deficiente, poteſt:

Id, nova Roma, jubes; animas ne ſorbeat Orcus;
Non tinctas ſacri fluminis imbre caput:
Femina jam gaudet fieri Romana ſacerdos:
Femina, Pontifices inter, Jütta fuit.

Infantes Pontificios, ſine baptiſmate exſpirantes, in paradiſum ire, docet nova Roma.

Jam, Paradiſe, pates, iratô numine clauſus:
Pandit & Eoas jam nova Roma plagas:
Hìc animæ ludunt, Adami crimine ſontes;
Excipiuntque Deûm ſcilicet aure melos:
Mira canis, nova Roma, & vix infantibus ipſis
Credita: credulitas impietate pia eſt.

Sacerdotes Pontificii ſcelerum reos abſolvere audent.

Peccat homo, Deus abſolvit, quem poenitet acti;
Numinis eſt virtus, ſolvere poſſe reos:
At modò Romanæ divina potentia cedit:
Quæ facit inſontes, voce favente, reos:
Roma gerit cæli claves; hæc pandit Olympum,
Fruſtrà homini claudit quem Deus ipſe reo.

Pontificii ſacramenta ſeptem venerantur.

Sacramenta colit (ſancta eſt amentia) ſeptem
Roma; ſed hæc atrâ tot ſacra mente colit.

In ſacerdotes R· *ſacricolas coronatos,*

Dote caret ſacrâ, pius impietate, ſacerdos
Romanus; renovat non renovanda ſacra.
Vertice detonſô gaudes geſtare coronam,
Calve; ſed o ſalve; calva corona tibi eſt.!

Glacies ardens:

Andreas Brunner, Jeſuita, in faſtis Marianis, 19. *die, Auguſti menſis, ita ſcribit:* In reditu: (*Sebaldi*) apud Ratiſponenſes foco, cum ligna deeſſent, glacies inſervit, & adeò virtuti jam unda flammas præbet.

Ligna foco deerant: glacies (incendia!) flammæ
Pro lignis ſervit; quod magis urat, habet:

Un-

Unda micat flammis, nix ardet, frigus adurit,
Mota calore ſacro, frigida Roma canit:
Poſteritas, crediſne? Bovem peperêre locuſtæ,
Delphineſque volant; mel, ſcarabêe, legis:
Crede volare aſinum, & dare lanam, aquilaſque natare:
Raditur infanti barba, paritque ſenem:
Accipitres muſcas captant, mures elephantem:
Æthiopes nivei candida membra lavant:
Se videt in ſpeculô cæcus; leporeſque fugaces
Teſtudo, curſu præcipitante, præit:
Hoc ego, ſiqua fides, ad Græcas credo Calendas:
Nec, nova Roma, negas, incaluiſſe nives:
Ratisbôna videt glaciem & fervore calentem,
Sebaldum: glacies ſcilicet ignis erat

In turbatores pacis.

Unus homo pacem, populos convellit, & orbem:
Omnibus imperiis, ut dominetur, hiat:
Conſpirent Reges, animis concordibus, omnes,
Pax, orbis, populi, qui dominentur, erunt.

Pedemontani cum Francis ſanæ religionis exſules.

Exſiliô felix, vaga turba, relinque tyrannos:
Patria nil patriæ, barbara facta, tenet:
Ut te Roma, Deum ſic templis pellit, & odit:
Exſulat orbe Deus: tu peregrinus eris.

Mulieres ſint mulieres.

Non eſt ſorte ſua mulier contenta; virili
Enſe, togâque tegi membra, vir eſſe cupit:
Eſſe marem fingas; mas femina quælibet eſto;
Nulla trahet fuſum femina, nulla colum:
Quæ vivet proles? Pariet nam femina nulla:
Deficiet mulier, deficientque mares:
Quis tunc arva colet? Tellus inculta gemiſcet:
Mundus inanis erit: non erit ullus homo.

Invicta Jobi patientia.

Tartara vaſta patent, damnati antra atra Draconis;
Cælicolas inter viſus adeſſe draco;
Affaturque Deum: terras emenſus obivi;
Sunt mea regna, inquit; terra hominesque, meum eſt
Cui Deus: eſt cæli cultor, mihi fidus Jöbus;
Tenta age: tentavit; fidus Jöbus erat:
Omnia perdiderat miles divinus; oveſque,
Cum tauris, Stygius prædo, gregeſque rapit:
Regales epulas inter, ventoſa ruina
Involvit ſobolem: regia quaſſa labat.
Horridus ulceribus Job totò corpore ſordet:
Fallor? Et hoc corpus, grande cadaver erat.
Femina, cui luxus languente carêre maritô,
Quæ linguâ pugnax, probra nefanda vomit;
Fata viro ſuadet: linguam meliore retundit
Vir linguâ. palmam tanta ruina tenet.
Femina Tartareâ ſtipata phalange, movere
Si terras pugnet, non movet illa virum.
Quid? quod amicorum, validiſſima machina, certem
Probra? Tulit: rupes ſic animoſa ſtetit:
Tam malè mordaces plenum crudò ulcere mordent;
Et Jobi famam, poſt bona rapta, vorant:
Conſtat adhuc, totieſque ſuos hic verberat hoſtes,
Et lædit; quoties ſpirat, amatque Deum.
Hic cæli plauſus Mundi ſonuêre theatrô;
Prælia qui vidit, præmia dante Deô:
Reddita bis patri ſua pignora, regnaque Regi:
Auctior eſt damnis, quam fuit antè, ſuis.
Ipſe ſuos cecinit, felici carmine, luctus:
Et calamò vivet, Dite fremente, ſuò.
Quis timeat Phlegetonta? Suis Deus arma miniſtrat,
Et bellator adeſt: quô duce, murus eris.

Non opus eſt Romam ire, ut ſis pius.

mpietas Romæ (teſtor Capitolia) regnat:
Non habitet Romæ, qui volet eſſe pius:
Nulla ſalus Romæ: crimen bacchatur ad aras:
Eſſe Deum parvi maxima Roma facit.

Amans amicam.

Delige, ſiquis amas, primùm; tum dilige amicam;
Sæpè ſed eſt amens, qui citò factus amans.

In mendicum.

Prodit egeſtatem facies, macieſque moleſtam:
In vultu ſquallor, pallor in ore ſedet.

In militem.

Ludere miles amat gladiô, quô lædere gaudet,
Audet & armatos enſe necare globos.

In paſtorem ovium.

Palantes paſtor fidus ne deſerat agnos:
Balantes lætô gramine paſcat oves.

Avium cantus.

Penn[illegible]eras ales, quando volat, explicât alas;
Et modulis placuit, garrulus ore, ſuis:
Sæpè avium cantus divinus in avia ducit:
Sæpè viatori carmina blanda nocent.

Scelerata.

Scelerata conſcientia, inquieta eſt.

Foeta mens diræ gravitate culpæ
Lancinat ſeſe, ſibi parricida:
Vultures rodunt Tityi medullas,
Crimine pingues.
Conſcius vivis ſceleris peracti;
Falleris, quiſquis nemorum receſſus
Abditos quæris; ſequitur ſceleſtum
Poena remordens.
Solus eſt nuſquam, licet eſſe ſolum
Se putet; nec ſe fruitur probroſus:
Impium produnt caput antra: lucet
Crimen in umbris.
Turbidos motus fugit inquietus,
Se fugit numquam: comitatur exſul
Mens ſuas umbras; patiturque luctas,
Non ſine luctu.
Deſerat turbas ſceleratus urbis;
Incolat lucos, ubi vivit horror;
Quam ſibi quærit, nimis inquieta eſt,
Silva quietem.
Exſulet tectis, patriâ relictâ;
Currat ad montes, Rodopen & Alpes;
Tranſvolet Javam, Antipodeſque; in umbris
Umbra ſequêtur.
Déviæ rupis retegent cavernæ
Turgidam mentem, furiâ latrante:
Nam ream clarant latebræ ſilentes:
Mens ſibi lux eſt.
Proditor fratrem jugulat Cainus;
Proditor poenas dedit innocenti:
Exſulat latro, loca ſola tectum
Non ſcelus abdunt,

Cun-

Cuncta quod produnt: animus, tribunal;
Sunt forum, ſilvæ; Deus ipſe, judex;
Mortuus, teſtis; ſibi, culpa, tortor;
Umbra, ſatelles.

Se timens terret, pavidus paventem;
Semper hic idem eſt, alius ſibique:
Se fugit; totô ſequiturque Mundô
Noxa nocentem.

Tuta ſed nulli látebra eſt ſceleſto:
Nam malos torquet mala ſors ubique.
Invenit tandem ſua proditorem
Plumbea poena:

Carcerem primus ſibi condit, urbem
Moenibus ſtructam: ferit exſulantem
Pro ferâ Lamech pecudem nepotem;
Bellua vixit.

Non ſuis gaudet facinus latebris.
Non inquietus potitur quiete;
Spectra conterrent; patiturque larvas
Corde ſub altô.

Quod timet, ſecum eſt; timet ipſe ſeſe.
Saltuum fruſtrà pavitat receſſus;
Horret umbrarum latebras inanes,
Se magis horret.

Indias totas profugus pererret,
Invias terras, & inhoſpitales;
Ultio à tergô eſt: reus ipſe ſeſe
Non fugit umquam:

Criminis diri ſequitur remorſus;
Et flagellantes equitem volantem
Terror, & curis ſociatus horror,
Tergora pulſant.

Mens pavet mentem, trepidatque ferri
Fulgidi motu: varios timores
Dum ſibi fingit, putat eſſe fulmen,
Arboris umbram.

Si

Si petat ſilvas, folii trementis
Territat murmur; ſtrepituque rami
Mobilis, pulſu, gravior tonitru,
Intonat auri.

Naviget; fluctus pelagus ſerenos
Sternat immotum; rea mens movetur:
Quilibet fluctus properat ruinam,
Ante ruinam.

Dormiat; ſaxô ſua membra ſternat,
Corde pulſurus miſerô tumultum;
Excubant umbræ, vigilant timores,
Excitat horror.

Dormiat; numquam rea mens quieſcit:
Mille terrores thalamum coronant;
Lancinant curæ vigiles medullas
Conſceleratas.

Carnifex mens eſt, Stygius tyrannus,
Conſcium pectus ſtimulis adurget;
Incubat, plumbô gravior, nocenti,
Viſcera rodens.

Anxius luctas patitur ſupremas
Spiritus, ſævis agitatus umbris;
Turbat examen grave toediorum,
Turba dolorum.

Pallidas Diras animus reſorbet,
Emedullatus propriis Megæris:
Clamor internus loquitur Meduſas;
Sibilat Hydra.

Vermis arrodit Tityum, cruenti
Vulturis paſtum: Stygii moloſſi
Corde latrantes ululant, vorantque
Viſcera dente.

Pungit incuſſus pudor, exprobratque
Erubeſcendos ſcelerum furores;
Mille tormentis, animum fatigat
Irrequietum.

Omn

Omne delictum furit in nocentes:
Læta non ſtertit ſua culpa lectô:
Aſſident menſis? Saliente vinô,
Mens ſalit horrens.

Si ſatur noxis epuletur hoſpes,
Nauſeat menſas operoſiores,
Et laboratos epuli ſapores
Guſtat amarus,

Divitem nullus reputet beatum:
Tartarum totum cute ſub nitente
Anxius geſtat: dolet inter ipſa
Gaudia cantus:

Gaudiô crimen miſerô triumphat.
Muſa ſoletur ſcelus, Orpheuſque;
Orpheum turbat Nemeſis, ſonantque
Corda flagellô.

Impium pectus, ſuus eſt tyrannus;
Mortibus mortes ſibi machinatur:
Millies vivus perit: inquieti
Mortua vita eſt.

Candidæ pacis ſibi pollicetur
Aureos Soles, niveamque vitam;
Siqua pax animi eſt, inimica pax eſt,
Quæ ſibi pugnat.

Crimini, peſtis furioſa, vivas;
Sordidæ culpis cumulare culpas
Gloriæ vertas: tibi ſævus hoſtis
Tartara fundas.

Integer mentis ſceleriſque, rex eſt;
Qui ſibi, toti dominatur orbi;
Seque ſecurus fruitur, Deôque;
Cætera liber.

Maxima

Maxima felicitas, ſumma infelicitas.

Quiſquis eſt felix, miſer eſt in orbe:
Phoebe, fons lucis, generas tenêbras;
Et procelloſum mare diſſerenat:
Alea miſta eſt.
Frángeris belli rabidô tumultu?
Pace reſpiras; inimica pax eſt:
Nam cinis, flammas ſubitas daturum
Occulit ignem.
Victor es bello? Citò terga vertis;
Quâ triumphabas, fugis ex arenâ:
Quô mari luſit, periit carina,
Merſa procellis.
Militas Marti, generoſe milès,
Militas morti: miſer, & beatus,
Quâ manu lauros, fera vincla geſtas:
Ferreus aurô es.
Gaudeat lætô Marius triumphô:
Gaudiis luget mediis Jugurtha:
Ille fert palmas, gerit hic catenas:
Gaudia moeſta.
Gaudium celat tacitos dolores,
Ruſticus vivit ſuus imperator:
Aulicus vivit? Scelus intrat aulam
Denique mentis.
Lubricus Regis favor imperantis.
Diſplices Regi, datur & placêre:
Quô places Regi pede, proterêris:
Hoſtis in aulâ eſt.
Nec facit regem diadema lætum,
Purpuræ fulgor, radianſque ſceptrum,
Et coronarum pretioſa gemma;
Cura, metuſque eſt.
Splendor

Splendor inconſtans micat inter umbras.
Fronte ſub blandâ latitant furores.
Eſt quies aulæ nimis inquieta;
Dives egeſtas.

Sors opes donat? Repetenda donat:
Sors opes aufert? Meliora reddit.
Nos opes omnes inopes relinquunt:
Dives, inopſque es.

Dignitas felix titulis honorum
Te coronabit; comes invidebit.
Vivis infelix? Potes eſſe felix;
Mente ſerenâ.

Divites multum cupiunt egentes;
Poſſident curas numeroſiores:
Cum ſuis nummis numerant timores:
Pallor in aurô eſt.

Cura fortunam ſequitur ſecundam:
Illa, quæ miti facie renidet,
Fulget in curas; niveamque lædit
Vulnere pacem.

Sors dolet ridens; favet ingemiſcens:
Rurſus extollit, male quem premebat:
Deprimit rurſum nimis elevatum.
Alea ludit.

Exſulat terris animi voluptas:
Dulce quodcumque eſt, violant amara.
Pulchra mentitur Stibii nitore
Gratia formam.

Sol, Deus ſolus, radiat ſerenus,
Lucet innubis, tenebraſque neſcit,
Si bonæ menti Deus emicabit,
Corda ſerenat.

Melos Retrogradum ἀγνώςȣ.

Sumere tironem ſi vis, me norit eremus·
  Jurem non animo, nomina non merui.
Aſpice: nam raro mittit timor arma, nec ipſa,
  Si ſe mente reget, non tegeret Nemeſis.
Me tum animat rectè, me dem, & certamina mutem;
  Si res una velit utile, vanus eris.
Sumere fatali vis ſi vi, lata feremus:
  Seu temerè regnum emungere, re metues.
Ire diu, & timidè te, te dimitte videri;
  Sevo Marte palam tot mala petra moves.
Se ledi feret ira pede, parit ere fideles;
  Seva pedes animos omina ſede paves.
Ire ut & ratibus ſi vis: ſubit arte tueri,
  Si reperis, jures ſeruis ire, peris.
Serus ubi vanè ſedes è navibus ures;
  Seu rata vel agili liga levata rues.
Angere re tua res ſedes? ſera utere regna:
  Sera animo ſubîce fecibus omina ares.
Irato ne geras unus à Rege notari;
  Seu leder cautè, ne tua crede lues.
Angis? ad illa coi (tua cautio callida) ſigna,
  Ære ullo parcas tot ſacra polluere?
Ut ſatis atroci ſolo ſic orta ſit aſtu;
  Seu ratio ceca pace coita, rues.
An jures ſero Rufi furor eſſe ruina?
  Telo ſat celer, & ſiſtere lecta ſolet.
Et penis inopes, jus vi ſeponis ineptè;
  Si repares, ubi vi, civibus æra, peris.
At ſi re id ulla, ſua laus alludier iſta:
  Te te pena malum æmula mane petet.
Id ne per atra palam ſedes mala parta rependi
  Jure decet imo fomite cede rui.

At

At caderet utri vis ſi virtute redacta,
Si utar vi, è pactis ſit, cape jura tuis.
Soſpite Rege, ſine vi, ſi, venis, eger; & ipſos
En itera, i cives ſevitia retine
Sic ima lux es ira laris, exul amicis.
Jura viden imo nomine diva rui?
O bruta i reſtaures, ſervat ſeria turbo;
Te nam (an jurares?) ſera ruina manet.
At cape re deſer ſedes, re federe pacta:
Omina ſi verè dedere vis animo.
En operam ratibus des · ſed ſubit, arma repone;
Aut aræ ſubige legibus æra tua.
Sana vel ora cave ſi ſeva, Carole, vanas
Res, i, morte pete perpete Petro miſer,
At parêre decet, tedet recedere rapta;
Seu leves animi limina, ſeve, lues.
Ingeret ille pedes, a ſede pellite regni,
Sera pares ubi de ſedibus era pares.
En operata lues, ſedes, ſeu lata, repone;
Auſa vel è regno congere leva ſua.
Et ſi ſe retro feret; utere fortè, reſiſte,
Te uret, at i, ludes, ſedulitate ruet.
Ire vacet, at ſe jam majeſtate c[illegible] v[illegible]ri,
Si levata feret, ſiſtere fata velis.
At ſemel ora cito, [illegible] voti, Carole, meſta,
Seve latro, tacito Gotica torta leves.
Sic i demiſsè, patiens ne ita peſſime dicis
Jure miſer & vi utere, ſi merui.

Verſus & verba alternis verſibus Conſonantia.
In natalem Chriſti.

Magne puelle, jaces lectô, te ſtringit egeſtas;
Agne tenelle, taces tectô, me cingit honeſtas.
Æthera pax ſpernit, dux majeſtate tremendâ:
Sidera fax cernit, lux libertate verendâ.
Hic ædes, cænum, fit cælum, gramine fartum:

Sic ſedes fœnum, ſit velum, ſtramine partum.
Extundit fletum, luctum, Rex natus amoris:
Effundit lætum fructum grex gratus honoris.
Adde loco cunas, nudumque calore fovebis:
Subde foco prunas, udumque vigore movebis.
Aſpice gens dominum, nunc Agnum, numen, adora:
Suſpice mens hominum, tunc magnum lumen honora.
Stemma vetuſtatis generoſum ſpectat honorem:
Gemma venuſtatis numeroſum exſpectat amorem.
Unus adorato donat munuſcula vultu:
Munus inaurato deponat pluſcula cultu.
Divitiaſque ferant, quas noto fœnore fundant:
Deliciaſque ferant, has toto pectore condant.

Alii verſus conſonantes.

Vos anguis dirus triſti mulcedine pavit:
Nos ſanguis mirus Chriſti dulcedine lavit.

Serpentinum carmen.

Victor ovat, victor per prælia, præmia ſpectat:
  Dum ſuperat pugnans agmina, Victor Ovat:
Victor ovat, parteſque inimicas cogit arenâ
  Cedere: conſperſus pulvere, Victor ovat:
Victor ovat, lauroque nitens Capitolia ſcandit:
  Plaude triumphanti patria, Victor ovat.

Concordantes Verſus.

Sol		radios		Sol ridet,		auræ.
	fundat		terris,		&	
Nox		tenebras		Nox luget,		umbræ

Alius.

	gravat		labor,	qui		frangit.
Membra		defeſſa			corpora	
	levat		quies,	quæ		mulcet.

Alius.

	ventus		quas obruit		
Accendit		flammas,			unda.
	vinum		quod temperat		

Alius

Alius.

indurat terras, mitigat imber.
Si calor has
emollit ceras, frigora firmant.

Alius.

fluat flores, virtutis odores.
Ros in ſpargent
cadat vites, ſua germina mites.

Alius.

Cycnus flumen, cantuque in undâ.
amat expirat
Turtur ſilvas, gemituque in ulmô.

Alius.

ſi ſervetur, floret
Lex res publica in urbe.
contemnatur, languet

Alius.

pius, ſcandes, beatus.
Vive cælum viveſque
nocens, perdes, ſub Orco.

Alius.

audax ſequitur qui fugat
Dux præeat, grex hoſtes.
timidus fugiet territus

Alius

dives, ſed curis cinctus.
Sis vives, undique
pauper, ſine curis liber.

Prodiga dives, fundit,
res munera opes.
Indiga pauper, quærit,

Alius.

Ægri ægris veneno.
Vina bibant, ſunt vina
Sani ſanis ſaluti.

Alius.

Si Mars grasſabitur, ſternit.
per campos oppida
Si pax firmabitur, florent.

Correlativi verſus.

Prædator, miles, lictor, neco, ſaucio, macto,
Plebem, hoſtem, furem, fraudibus, enſe, cruce.

Sic legito præcedentes verſiculos: prædator neco plebem fraudibus: miles ſaucio hoſtem enſe: lictor macto furem cruce: ita etiam ſequentes verſus ſunt legendi.

Cæſar, navarchus, paſtor, rego, navigo, paſco,
Regna, æquor, pecudes, legibus, arte, thymo.
Pictor, amans, cantor, depingo, diligo, canto,
Corpora, corda, melos, artibus, igne, ſono.
Paſtor, arator, eques, paſco, colo, vincere certo,
Capras, rura, hoſtes, fronde, ligone, manu.

Sobrietas

Conſervat, roborat, auget, purgat
intellectum, corpus, divitias, animam
conſumit, debilitat, dilapidat, conſpurcat

Ebrietas.

Hic locus odit, amat, plectit, cuſtodit, honeſtat,
Nequitiam, pacem, crimina, jura, probos.
Grandævus, docilis, pius, egit, prætulit, emit,
Curſum, jus, cælum, tempore, lege, fide.
Hiſtoricus, vates, Rhetor, celebrat, canit, implet,
Geſta, ignis, aures, ore, lyrâ, eloquio.
Mors hominem, requies animum, monumenta cadaver,
Solvit dura, fovet grata, profunda tegunt.
Vi t placuiſſe viris prudens, hoc tempore, miris;
Det, capiat, quærat, plurima, pauca, nihil.

Gradationes.

Poſt viſum riſus, poſt riſum profluit uſus;
Ex uſu tactus, poſt tactum, proſilit actus,

Poſt

Poſt actum factum, ſequitur miſerabile fatum.

Gradatio peccatoris per deſcenſum ad Tartarum.

Viſum ſequitur cogitatio, cogitationem delectatio, delectationem conſenſus, conſenſum opus, opus conſuetudo, conſuetudinem neceſſitas, neceſſitatem deſperatio, deſperationem damnatio.

Gradatio alia.

Prata Deus finxit, pratis Deus educat Agnum,
Agnum homini: ſed nos condidit ille ſibi.

Gradatio alia.

Parva latet ſcintilla foco, ſubſtrata favillis,
Scintillam mora, flamma moras, incendia flammam
Vaſta ſecuta; parit diram ſcintilla ruinam.

Scalaris gradatio,
ſive verſus, creſcens per ſyllabas.

Sol ſolus ſolidat ſolamina ſollicitorum
Sollicitatorum ſollicitudinibus.

Alia ſcalaris gradatio.

Te gentes opibus majeſtatem imperioſam
Collocupletabunt innumerabilibus.

Alia ſcalaris gradatio.

Vix virtus, vitio, vitiatur virginitatis
Vituperatorum vituperabilium.

Alia ſcalaris gradatio,
ſeu verſus creſcens per ſyllabas.

Mens conſtans, ſtabili firmamine, conſtabilitur,
Conciliaturis impenetrabilibus

Alia ſcalaris gradatio,
ſeu verſus creſcens per ſyllabas.

Vi via virtutis laudabilis anteferenda
Formidabilibus ſollicitudinibus.

Alia ſcalaris gradatio,
ſeu verſus creſcens per ſyllabas:

Cor Thracum rigidum ſuperabis calliditate,
Muſulmannigenis inſuperabilibus.

Alia ſcalaris gradatio.

Fons fluit illimi cryſtallinus integritate,
Manſuetudinibus lucrificabilibus.

Alia ſcalaris gradatio.

Rus vaſtant rapido populatu pernicioſi
Depopulatores anxietudinibus.

Alia ſcalaris gradatio.

Laus ducis invicti celebratur, poſteritatis
Commentariolis commemorabilibus.

Alia ſcalaris gradatio.

Si languet medicus, ſanabitur ingenioſus
Acritudinibus vituperabilibus.

Alia ſcalaris gradatio.

Vis pugnax periit generoſæ nobilitatis
Pentheſilæarum collacrymabilium.

Alia ſcalaris gradatio,
ſeu verſus per ſyllabas creſcens.

Flos lætus radiat, dulcedine verſicolore,
Oblectaminibus lucrificabilibus.

Alia ſcalaris gradatio.

Mars furit: audaces, formidine, congrediuntur,
Conſuetudinibus perniciabilibus.

Alia ſcalaris gradatio.

Lis fora perturbat, certamine litigioſo
Conſiliatorum commemorabilium.

Alia ſcalaris gradatio.

Mons Cyrrhæ tremuit, fundamine præcipitato,
Bellerophontæis anxietudinibus.

Alia ſcalaris gradatio.
In Hiſtriones.

Per ludos recreant juvenilem mobilitatem
Amphitheatrorum perniciabilium.

Alius, ſcalaris verſus per gradationem.

Rem, regnum, regimen, regionem, relligionem
Reſtauraveritis Relligionicolæ.

Degradatio,

ſeu verſus, decreſcens per ſyllabas.

Virginitatis odoratæ candore viret flos.
Imperioſus adorando ſplendore regit rex.
Officioſus inextincto fulgore micat Sol.

Giganteï verſus.

Terrificaverunt Otthomannopolitanos
Intempeſtivis anxietudinibus.
Debellaverunt Gratianopolitanos,
Terriculamentis, Carolomonteſii.
Depugnaverunt Conſtantinopolitani,
Opprobramentis illacrymabilibus.

Vox gigantæa una, per catachreſin ficta.

Inhonorificabilitudinationibus.

Monoſyllabicus verſus.

Dic: quid id eſt? Rex, dux, fons, lux, non nox: an hic eſt Sol?

Leoninum carmen, in Natalem Chriſti.

Naſcitur in caulâ rex cæli, dignior aulâ:
Rex jacet inter oves; regia turba, boves.
Ille Deus magnus, de numine paſtor, & agnus,
Quod puerile ſonat, rex ſuper aſtra tonat.
Cæleſtis partus mortales induit artus:
Nos ut ditaret, divite ſede caret.
Non eſt confectum, Superûm pro numine, tectum:
Quem neque terra capit, vilior aula rapit.
Excipit hunc foenum, tecti communis egenum:
Friget nocte locus: nec micat igne focus.
Non hic ſunt prunæ: fartæ ſunt ſtramine cunæ:
Eſſe vides gazam, pauperis antra, caſam.

Dum nix ſæviret, ſelegit, ut antra ſubiret,
  Nec tanto Regi, nec ſatis apta gregi.
Faſciolæ ſtringunt, divinaque brachia cingunt:
  Hac ſibi veſte placet, qui ſine veſte jacet.
Non dominus noſtro prodit ſpectabilis oſtro:
  Arridet Regi, ſimplicitate tegi.
Non ambit vaſtum divina potentia faſtum:
  Nos Deus (hoc clamat cultus egenus) amat.
Nec Superas ſedes, deſertas eligit ædes;
  Vult habitare pares, indiga tecta, lares.
Sub pannis plorat: quia nemo numen adorat:
  Fit gemituſque meo vocula prima Deo.
Ingemit in vili (rupes immunda) cubili:
  In lacrymas plenas rex jubet ire genas.
Fortè puer moeret; quia ſub magalibus hæret?
  Aut quod, ſi quis eget, numen is eſſe neget?
Straminibus foedis an membra tenerrima lædis?
  Vox æterna taces, quæ ſine voce jaces?
Soli tantorum ſumus, heu! nos cauſa malorum;
  Et tanti fletus eſt homo cauſa vetus.
Ah! nimium cari nos cur mereamur amari,
  Pro quibus iſta geras, & mala tanta feras.
Nos fles ingratos homines. per crimina natos:
  Nudus membra tremis: crimina noſtra gemis.
Solatur tantus te, qui ferit æthera, cantus:
  Et tangit cælos, quod ſonat aure, melos.
Sidereas mentes, modulamina ſacra canentes,
  Aligerûmque chorum cernimus ante torum;
Effundunt flores circum præſepia amores,
  Spargunt formoſas ad ſua verba roſas.
Munera Paſtores nato dant ruſtica flores.
  Defruta, mella, dapes quas fabricatis apes.
Admittit vultu placido puer aurea cultu
  Dona: placet donum ſimplicitate bonum:

Brac-

Brachiolis, mellis puer, excipit illa tenellis;
Porrigit hæc matri, dividit illa patri.
Parve puer, gaude: paſtorum naſcere laude.
Hæc divina ſpecus continet omne decus.
Teque vel in pannis venerabitur omnibus annis
Et, qua turba ſolet ſedulitate, colet.
Numen dicêris, rex cuncta per ora ferêris:
Te Reges quærent, qui tibi tura ferent.
Rex Regum totus mundo ſuper æthera notus,
Orbe triumphabis, cui ſua jura dabis.

Verſus recurrentes ſeu reciproci. ex heroico Pentametrum.

Agros cultor aro non pigrâ ſedulitate.
Sedulitate pigrà non aro cultor agros.

Alius recurrens verſus.

Patrem mente colo, quem probris exonerabo.
Exonerabo probris, quem colo mente, patrem.

Alius recurrens verſus.

Librum ſcribe mihi, tunc lucrum ſuppeditabo.
Suppeditabo lucrum, tunc mihi ſcribe librum.

Alius recurrens verſus.

Fabros ſæpè juvo, qui pigros exſtimulabo.
Exſtimulabo pigros, qui juvo ſæpè fabros.

Ex heroico accipe verſum heroicum, præpoſterè recurrentem.

Mille tibi ſolvi nummos, quos reddere debes.
Debes reddere, quos nummos ſolvi tibi mille.

Alius verſus heroicus ex heroico.

Hoſtis barbarus eſt, Romanis prælia movit.
Movit prælia Romanis, eſt barbarus hoſtis.

Alius

Alius heroicus verſus ex heroico.

Hoſpes perfidus es; detrectas ſolvere nummos,
Nummos ſolvere detrectas, es perfidus hoſpes.

Pro heroico verſu reddo pentametrum, & pro pentametro reddo heroicum.

Relligio pia nos ornat: fraus impia probro;
Perfida fraus, cautas hæc tegit inſidias.
Inſidias tegit hæc cautas, fraus perfida probro;
Impia fraus: ornat nos pia relligio.

Reddo ex hexametro pentametrum, & ex pentametro hexametrum, ſenſu contrario. Judæus Chriſticolæ, & contra.

Impietas quibus eſt mendax, nec numina curant,
Noxia fraus illis, non fero Chriſticolas.
Chriſticolas fero, non illis fraus noxia, curant
Numina, nec mendax eſt quibus impietas.

Omnia peritura.

Præcipitat cita mors, finito tempore vitæ:
Omnia floreſcunt, quæ citò deficiunt.
Deficiunt citò, quæ floreſcunt omnia: vitæ
Tempore finito, mors cita præcipitat.

Laus & vituperium Cornelii Bontekoe, Archiatri.

Auxilio venit hic ægris: non ſanguine gaudet:
Vulnera tot ſanans, hic ſubit invidiam.
Invidiam ſubit hic, ſanans tot vulnera: gaudet
Sanguine: non ægris hic venit auxilio.

Felici, & infelici bellatori.

Magnificas tibi do laudes, non languida miſces
Prælia: cur virtus ſtet tibi dedecori?

De-

Dedecori tibi ſtet virtus: cur prælia miſces
Languida? non laudes do tibi magnificas.

De M. Tullio Cicerone.

Æneadas regit hic vindex, non Martia pugnat
Prælia: nam Latiis hoc fuit opprobrio.
Opprobrio fuit hoc Latiis: nam prælia pugnat
Martia: non vindex hic regit Æneadas.

De ſilvâ florente excîſâ.

Luxuriant modò, quæ frondeſcunt arbore ſilvæ:
Palmite truncantur, quæ citò floruerant.
Floruerant citò, quæ truncantur palmite ſilvæ:
Arbore frondeſcunt, quæ modo luxuriant.

Dialogus inter Religionis reformatæ cultorem, & Pontificium.

Relligio tua te perdit: ſic numina temnis:
Numina, tu rogitas quæ pia, ſubveniunt.
Subveniunt, pia quæ rogitas tu numina: temnis
Numina: ſic perdit te tua relligio.

Ex Pentametro redditur Pentametrum.

Auriacus decus, & pax nova Belgiadum.
Belgiadum nova pax, & decus Auriacus.

Pontificius ad Luthericolam.

Sacrum dico mihi, quod tibi duco probro.
Probro duco tibi, quod mihi dico ſacrum.

Ex Jambico verſu habeto pentametrum.

Diem, nitente ſole, complexu excipe:
Excipe complexu, Sole nitente, diem.
Deum, calente ture, Relligio, excole:
Excole, Relligio, ture calente, Deum.

Ex verſu Jambico accipe heroicum.

Látebris, probroſe prædo, ſilvarum abdere.
Abdere ſilvarum, prædo probroſe, latêbris.

Li-

Literæ retrogradæ.

Laus filii literarum ſtudioſi.

Pater, filius tuus frugi vivit, nec precioſius tempus; & pecuniam dilapidat: frequentandis identidem templis & gymnaſiis, non compotationibus comeſſationibus, venatui, aleis, ludis operam dat. Honeſtioribus ſcientiis vacare, quam otioſus vagari amat. Propterea præmio, quam ſupplicio potius eſt dignus. Eſſe dicitur integritatis flos, non vitiorum vorago; verecundiæ roſa, non libidinum fax; ſpeculum innocentiæ, non juventutis peſtis: candoris gemma, non honoris labes. Incumbere comparandæ eruditioni, non deſperatis cum ſociis ſatagit noctibus & diebus proterere tempus inutiliter. Exemplis bonorum proficiet, neque moribus diſcolorum Pravis, credo, totus corrumpetur. Commonitionibus ſalubribus & piis, non comminationibus & caſtigationibus animum juvenilem territantibus & frangentibus, excipere filium paternum in modum curato, & memineris eſſe pater.

Perlege præcedentes literas præpoſterò ordine, à fine recurrendo, & invenies vituperium ejuſdem filii literarum ſtudioſi, quem præcedente epiſtolâ, iiſdem omnino verbis laudatum legeris. hoc modo:

Pater eſſe memineris, & curato, modum in paternum, filium excipere, frangentibus & territantibus juvenilem animum caſtigationibus & comminationibus, non piis & ſalubribus commonitionibus: corrumpetur totus, credo, pravis diſcolorum moribus, neque proficiet bonorum exemplis: inutiliter tempus proterere diebus & noctibus ſatagit ſociis cum deſpe-

deſperatis, non eruditioni comparandæ incumbere. Labes honoris, non gemma candoris; peſtis juventutis, non innocentiæ ſpeculum; fax libidinum, non roſa verecundiæ; vorago vitiorum, non flos integritatis dicitur eſſe. Dignus eſt potiùs ſupplicio, quam præmio. Propterea amat vagari otioſus, qùam vacare ſcientiis honeſtioribus. Dat operam ludis, aleis, venatui, comeſſationibus, compotationibus, non gymnaſiis & templis identidem frequentandis: dilapidat pecuniam & tempus precioſius, nec vivit frugi tuus filius, pater.

Echo, de Pace.

Mars *diras iras*, & cum *parma arma* reponit:
Patria, quæ pacem feſſa *reclamat*, *amat.*
Pacificus gaudet Mundus ſibi *vivere*, *verè.*
Pax ſignata venit foedere *grata*, *rata*,
Aurea pax Belgis properat bona *proſpera*; *ſpera:*
Tu, qui ſperatâ pace *fruêris*, *eris.*
Itur in exitium, dum bellum *ducitur*, *itur.*
Felix, quæ pacem patria *quærit*, *erit.*
Arva tument, multo conſtrata *cadaverẽ*, *verè.*
Mars populatur agros, gramina *lædit*, *edit.*
In Thraces bellum vis ut *moveamus? eamus:*
Bellona ad Lunam mox *proparabit*, *abit.*
Arva relicta labor Cereris *reparabit*, *arabit.*
Pace, novâ turget meſſe *novale*, *vale.*

Luſus in literâ A.

Laus Guilielmi III. *Principis Arauſionenſium, Ducis exercituum.*

Agglomerata acies, addenſans agminis alas,
Advolat auxiliis, arvoque affulget aperto:
Auriacuſque ardens animis, animoſior arte,
Auctoratus adeſt, arma aureus, aureus arma
Adfremit; auratis armis accingitur armos;
Armillas auri argentique Adamantibus aptat

Ar-

Armiger armatas animas ardoribus afflat,
~~Accenditque, acuitque arcus, atque aſperat agmen:~~
~~Armipotens, acies animans, aſſurgit ad auſus,~~
Accenditque, acuitque arcus, atque aſperat agmen:
Armipotens, acies animans, aſſurgit ad auſus,
Attollitque alacres animos acerrimus arcu:
Antevolare actis aſtutior ardet. Anhelis
Addit amans ardorem, aut aggreſſoribus aufert.
Adſtrepit armiſonis, admurmurat acrius agger,
Arcubus alliſis, arma armis, æribus æra.
Auriacis acies alienas agmen adurget,
Attentanſque aditus, aditus abrumpit apertos:
Abjicit attonitos, ampliſque abſterret ab agris;
Arcet anhelantes atrocior ardor ab arvis.
Atterit adverſos, attritæ affligit arenæ.
Audet adhuc audax, agros affectat agreſtes:
Ambit adorandam æratis amplexibus arcem,
Arcem admirandis aſſultibus angit acerbus:
Arduus aſcendens, armatus acinace atroci
Attentatam aufert: alienam aggreſſor amicat:
Adverſantem arcas, aurique abducit acervos.
Applaudent amnes, applaudunt altius agni;
Amnes allapſu, accenſis affectibus agni.
Applaudunt Aquilæ, atque applauſibus aſſonat aura.
Aurora Auriacis adventat amabilis: aër
Æthereæque animæ aſpirant albentibus alis.
Adſtruit artifices auguſto amor aulicus arcus.
Arbor Arauſionum aſſurgens argentea ad aſtra.
Auriaci auſpiciis accreſcit adorea avita.
Auguror æternum, Auriace, aſſociabis amorem:
Æternabis avos, atque accumulabis amicos.
Annibalem, auguſtumque anima admirabilis anteis;
Acris Alexandros armorum audacia adæquas.

JOH. DE BISSCHOP.

E C H O

IN

IGNATICOLAS.

E C H O

I N

I G N A T I C O L A S.

Patres, Ieſu nomen ſibi arrogantes, furantur,   urantur.
Eſt ſocietas ſuperba, famoſa, paſſim inviſa,
orbi fatalis,   talis.
'atres quærunt gloriam ſui, non Dei majorem;   o rem!
gnatium, hominem militarem Deo
aſſimulant,   ſimulant.
Xaverium mentiuntur plures reſuſcitaſſe
mortuos, quàm Chriſtum;   iſtum?
Qualia ſunt Xaverii miracula patrata?   atrata:
actant eundem, exſtinctas vaccas donaſſe vitâ;   ita?
Avancinus, audax Jeſuita, eum Chriſto etiam
comparat,   parat, arat.
gnaticolæ inſtituunt ſodalitates Marianas,   Arianas:
Hoc vaframento allicientes ad ſe populum
captant,   aptant.
eccatorum confeſſiones, ſacerdoti faciendas
vociferantur;   ferantur?
requentiore gaudent, quem inculcant,
uſu Sacramenti,   amenti.
ermittunt virgines ſuas (ſues) indies
communicare,   caræ, aræ:
on propter Chriſtum; ſed Lazarum, & munera,   æra.
ui rei hoc nigrum Corvorum agmen militat?   litat:
Quem in finem initiatur ſacerdotio?   otio, io!
ngueſcit alienis ſudoribus; interea ſubterfugit,
labores;   o res!

Quid, quæſo, agit frugi, ſi non laborat? orat:
Dum orandum eſt, matutino tempore, ſtertunt negligentes, gentes.
Cui lucro jubentur, horâ quintâ matutinâ, meditari? ditari:
Ditiſſimi ſunt; tamen amant dici, mendicabulum exſile, ſile.
Non canunt nocte in choro; ſed ſtertunt, aſinorum more, ore, re,
Videntur ſancti Patres, Mundo mortui; ſed ſunt exangues angues.
Qualis eſt Ignatianorum ſociorum virtus? tus.
Detractio alienæ famæ, in ſocietate iſta, eſtne licita? ita
Nec cenſetur eſſe flagitioſum hoc nefas? fas.
Ab iis paſtoribus, impoſtoribus, docetur juventus, ventus, tus
In vitiorum ſcholâ docent magiſtri inſignes, ignes.
Carent in caſtigandis diſcipulis moderatione, ratione.
In flagellando nimis ſunt atroces tyranni, ac ferrei, rei
Politicis, ac Senatoribus inprimis, paſſim ſunt inviſi, viſi
Olent ubivis locorum, potiſſimùm in Gallia, allia
Fugant cultores fidei & Dei, ipſi ultores, militibus, litibus
Quos ſpoliant fortunis, vitâ; patriâ; atria, tria
Exoſi ſunt Pariſinæ Sorbonæ bonæ
Lovanii, Venetiis, Romæ, ubique vapulant ſeveriùs, veriùs
Ejecta paſſim ſocietas, irrêpit rurſus, ſus
Nullibi ſtudioſiùs, quàm in Foederatum Belgium irrépere ſollicita, ita
Scilicet propter animas montium aureas, reas, eas
Suntne, exemplo Chriſti, inimicorum ſuorum cultores? ultores, o res

Hc

Hoſtes ſuos atroci ſtylo calami ſtudent confodiſſe, odiſſe:
Cum aliquem infamare ardent, quâ utuntur fallaciâ? Latiâ:
Nam ejus vitam conſcelerant fictis criminationibus, minationibus, nationibus:
Spargunt de eo mendacia impudentibus commentis mentis;
Quem perſequentes, ut me, clam quærunt mactare, re;
Et hoc appellant ſacrificium Deo pergratum, ratum:
Interea infamem vitam ſuam occultant aſtuti, tuti.
Calumnias bonorum patiuntur Loiolicolæ innoxii? noxii.
O ſi noſſent Ignaticolarum machinationes, nationes!
Jam jam toto terrarum orbe, ut Templarii, eliminarentur, minarentur:
Et ad Orcum exterminarentur, minarentur:
Eſſet tunc in Mundo pax tranquilla, illa.
Quas ob cauſas in odio ſunt Monachorum? chorum?
Avertunt à Monachis plebem, templis ſuperbiæ conditis, Ditis:
Jeſuitæ nolunt audire Monachi, niſi ob hæredium ædium.
At cur miſelli Patres tot inimicis juratis, & iratis gaudent? audent.
Audientes de Poſâ ſuo, pædore, pudore conſtringuntur, ringuntur:
Scripſit is Jeſuita Hiſpanus de Chriſto impiè, ac impurè; ure; re:
Examinabat Poſa, an Jeſus excrementa, in vitâ degens, egereret? gereret?
Quem doctè refutavit Vocontius, pater Dominicanus, canus:
Scripta Poſæ publicè ſunt in Hiſpaniâ combuſta; buſta, ſta:

Iiſdem flammis exuri omnes nigri Jeſuitæ
ſunt digni, igni:
Eaſdem cum Poſa ſententias clam adſtruunt; ruunt;
In buſta igitur, tot animularum buſta, præcipitari
congruit, ruit.
Eſtne Jeſuiticum dogma, ac vita ſecura? cura:
Præfervidi certè paſtores ſunt lupini ovilis vilis, his.
Ardent impugnare Lutheriana, ac Calviniana
caſtra, aſtra:
Fovent in eoſdem odium implacabile,
& execrabile, bile:
Quos ad internecionem perſequuntur alacriter, acriter:
Conſcientias cogunt per vim, & armatos milites, lites:
Damnant religionis tenaces ad mortem, ignes,
triremes, emes:
Proſcribunt in exſilium innocentes gentes:
Conſecrata Deo templa demoliuntur, moliuntur:
Diſturbant conciones ſecretas, ac ſacratas, ratas.
Conſcientiæ libertatem tollunt carnifices
animorum, morum:
Invitos tormentis cogunt religionem Romanam
admittere, re:
Coguntne, ut errent, dum ſuppliciis
terrent? errent:
Catechiſant pueros ferro fulgente, conſonantibus
claſſicis, ſicis:
Ille ſcilicet eſt mitiſſimus Chriſti ſpiritus, ritus:
Sed, an Jeſus pueros ad ſe, virgarum
terrore, vocavit? cavit:
O rerum ignare, neſcis Jeſuitis multa ſupra
Chriſtum eſſe permiſſa? Miſſa.
Frequenta catechiſmum Romanum, diſces
dogmatibus Chriſti eruditiora, ditiora:
Nam tot ſunt Romanæ fidei Bullæ, ut paſtores
ipſi eas ignorent, orent:
In-

Infinitæ ſunt tam bellæ fidei Bullæ, Romæ
à pontifice, diſſeminatæ, natæ;
Cur non omnes amplectuntur pontificiorum
Jeſuitarum vexilla? illa?
Militant enim ſub lege ferreâ, & gratiæ
militaris ducis ſignis, ignis:
Et Loiola, Jeſuitarum dux, fuit miles loripes
claudi agminis. minis,
Qui omnes populos ad bellum, & arma
ſuſcitavit, citavit:
Et ſub palliolo paupertatis, ſuos milites
docuit prædari exuvias, vias.
O religionem ſanam, canam, ſanctam,
reverendam, verendam!
Aiunt, ſe fidem priſcam, & canam per ſacras
literas erudire, diræ.
Et hoc ſcilicet probant ex veteribus patribus, tribus.
Quos eſſe garriunt viros miros, & â Deo
illuminatos, natos:
Quibus fidem derogare, eſt capitale, tale:
Patres hos in ſuam ſententiam trahunt
nequiter, iter, ter:
Tunc clam de ſuâ fraude mirificè
gloriantur, oriantur,
Et ovantes imperant, ut omnes aſini ſibi
applaudant, laudant:
Id agunt, ut ab archityranno Capitolino
æſtimentur, timentur.
Vah Ulyſſes ſubdolos, dolos!
Sic itur in exitium, dum omnis populus
corrumpitur, itur.
Ah, quis tot animarum ruinæ occurrat
pietatis antiſtes? ſtes:
Si te ſervet ſanæ fidei umbo, dices, non
ſuccumbo, umbo.

At quam rationem reddent Patres judici ſupremo? premo.
Propagant novitates, regum atque armorum terroribus, erroribus:
Pervertunt quotannis in fœderato Belgio penè bis mille animulas, mulas.
Quos ad ſuam fidem pertrahunt, mittunt ſcilicet Antverpiam, piam;
Ne religionicolæ volvant, ſub tacito corde, irarum fluctus, luctus.
Si tot animas ſoli Jeſuitæ perdant; quid agunt lupi alii? ii?
In Fœderato Belgio centum quinquaginta Jeſuitæ degraſſantur, aſſantur.
Urbes pagoſque miramur pontificiis alienigenis ſcatêre; tere:
Heu, Loiola ſerit lolia nimis noxia, ac amara, arâ!
Avertat miſericors Deus tantam cladem à noſtra Bataviâ, viâ!
Doctrina patrum ſcatet erroribus inauditis Di s:
Docent licitum eſſe, à privato vitam tyranni vi auferri, ferri:
Propter hoc dogma Patres ex totâ Galliâ fuerę extorres torres.
Jeſuitæ non abrupêre Delphis Gulielmi I. Auriaci vitam ferro, erro;
Nam tantum ſicarium, datâ pecuniâ, ſubornavêre, ac abſolvêre, verè:
Hanc Principis cædem etiamnum lugent Jeſuitæ ſicarii, Icarii, ii:
Nam, atratâ toga adhuc induti, cæſum hoſtem ſuum deplorant, plorant, orant.
Reſtrictiones mentales paſſim ſparſerunt, arſerunt, ſerunt, erunt.
Probabilitates florent ſub Loiolitarum tutelâ, tela.

Scien-

ſcientiam mediam, damnatam Romæ, dolent; olent.
Aſſeverant non ſervandam eſſe religionicolis
fidem, idem.
Igitur licet Jeſuitis omnes reſcindere
contractus, tractus, actus, tus.
Morientes Loiolitas omnes fore cælites,
aſſerunt ſerunt:
Si id probari vis, imaginem primi ſæculi
ſocietatis Jeſu conſulito, ito;
In quo libro fingunt, Jeſuitas omnes, in ſocietate
ſua exſpirantes, eſſe cælites, lites;
Neminem ſuorum damnandum, aiunt à Deo
eſſe revelatum, velatum, latum.
Anima Ieſuitæ damnati Cortraci Joanni Ipols,
in collegio apparuit, aruit, ruit:
Studioſè, & cautè celant hoc portentoſum
ſpectrum, ne infamentur; amentur;
Id tamen novit, quæ habitavit, in Cortraceno
Jeſuitarum collegio, legio.
Deſertores ſuæ ſocietatis, & me, Tartaro
adjudicant; dicant.
Quid fit Loiolicolæ, dicito, accuſato à
neſcio quo? ſcio quo:
Falſò accuſatus, ſine teſte, ſemper pœnas dat,
quas non meruit, ruit.
Innocentem Patrem Alphonſum Saraſam,
quam barbarè excepêre? cepêre:
Quâ pœnâ, in publico triclinio, tempore cœnæ,
eſt afflictus? flictus;
Flagellans laniavit miſerum, ac inſons
corpuſculum ſuum atrocius, ocyus:
Sic Lovanii plures, & Cortraci duodecim
ſimul ſe flagellavêre, verè:
Celant carceres ſubterraneos, ſeptos cratibus,
ac clathris ferreis, reis:

In hos carceres, à neſcio quo accuſatum ſine
teſte, intrudunt, rudunt;
In his antris nec lux, nec ignis eſt; cibus
eſt panis; aqua, potus, o tus!
Gemitus captivi exſibilant; precibus illudunt, ludunt:
Alloquium omne, ac ſolatiola quævis
excludunt, ludunt.
Imò Samſonem captum crebrò excipit
hoſtilis turba plauſibilis, ſibilis:
Superaddunt probra, cachinnos, ludibria,
blaſphemias, diras, iras.
O Scythæ, & pectora tigribus barbariora, ora
Horror, diritas, barbaries incolit loca tam
tenebroſa, & anguſta; guſta.
O umbroſa, profunda, ferrata, fætida,
cavernoſa Averni, ac Tartarea, area
Et erit, qui Jeſuitas tam truces Thraces,
Patres appellat? pellat.
Nota, atque experta eſt mihi Loiolitica ſævitia, vitia
Cum hereſios inſimulabar à neſcio quo
homine, omine
Detinuit me captum novem menſes, examinavit
que Pater Manderſcijt crebrius, ebrius
Et ut me exſtingueret, araneum grandem
commiſcuit appoſitis mihi cibis, bis
Deprehenſô veneno, nolui veſci pane,
niſi ab aliô, prægustatô, guſtato
At cauſam meam impigrè egi Romæ,
ut triumphum egerim abſolutus, ſolutus
Tunc benè, imò (ſi diis placuit) malè valere
Loiolidas omnes juſſi, uſſi
Cum tam immanes, & inhumanas manus
evaſi, conſulens mihi fugâ citâ, ita
Jam Veras Valachrorum incolo, ex animo
abjurato idolomaniæ errore, ore, re

Diſ.

Diſce exemplo meo, minimè fidere, nedum
credere Loiolidis, olidis.
Nemo, niſi expertus, ſcit, quam vafrè norint
plebi imponere, onere, nere, ære, re.
Incredibilia fingunt impudentes, atque
imprudentes, rudentes, dentes:
Quæ (ita me ament Divi) alio graviore
volumine prodam, rodam:
Nam vulgabo hiſtorias ac facinora nova, mira,
perhorrida, inaudita, ita.
Tot novitates inauditæ ſuſcitant
tumultum multum, ultum, tum:
At quo in loco, prægraves excitantur turbæ? urbe.
Novitates fovent decies damnatas, Pontificum
ſigillis illis, lis.
At nihil pernicius, nihil pernicioſius novitate; vitate:
Hi gerrones ſunt errones, qui temeraria docent
præcepta, recepta:
Recepta à deceptâ, credulâ, leviculâ, ſcabioſâ
juventute, en tutè:
Quæ vel centies damnata, numquam deſerent, ſerent:
Ieſuitæ palinodiam canere, muſicam ſibi
injucundam, ignorant, norant, orant.
Clypei, buccinæ, buccæ inflatæ ſunt infulati
Romani papæ: papæ!
Sunt antiquatæ ſuperſtitionis vindices, indices, dices:
Innocentii XI. gratiâ fuere deſtituti, tuti:
Huic Romano Jovi clam, cum ab eo palam
fulminantur, minantur.
Sex menſes fruſtrà affatum Innocentii XI.
ambivêre, ivere, verè, re:
Ignatius ex omnibus aulis excuriandus eſt
meritò; erito, ito. o!
Quid fieret, ſi Romano pontifici pontifex Jeſuita
ſuccederet? cederet, ederet, et.

Cæ-

Cæderet Monachos, ederet mitras divites, vites,
Devoraret orbem, crocodili, ac draconis ingluvie inexpletâ, lætâ,
Claves ac gladium Petri, piſcatoris annulum, numquam reſignaret, ſignaret,
Tunc ſemper eligerentur Ignaticolæ, Pontificum ſucceſſores, o res!!
Tunc è Jeſuitarum virginibus crearetur nova rurſus Johanna pontifex, fæx!
Quæ nuberet Jeſuitæ pontifici tum auctorato, orato, rato::
Imò tum permitteretur, ut uxorculas ſuas ducerent omnes ſacerdotes, dotes:
Qui in ſuis ubivis collegiis canerent impiè, Te Deum laudamus, mus;;
Loiolitæ, Romæ monarchæ, ſupplantarent regulos ſuperbo faſtu, aſtu:
Collegia ſibi baſilica, marmorea, aurea fundarent, undarent, darent.
Præſtat eoſdem eſſe pontifices in cavernis, Avernis, vernis.
Uſuſne eſt patribus ſacrarum literarum? rarum.
Corrumpit Dei verbum popellus is plauſibilis, ſibilis, bilis, lis, is
Ajunt patres patrati, atrati, ſuis favere partibus Paulum, paulum.
Quem ſectarii ii callidè trahunt in ſuas partes, artes.
Diſputant enim argumentis, argutiiſque, plenis fallaciæ, acie:
Diſceptant, an infallibilis ſit pontifex Romanus, o manus, anus
Perſequuntur Janſeniſtas, qui id negant, odio funeſto, eſto,
Quos ſuggillant apud pontificem calumniis, & invidia hoſtili, ſtyli
Hi

His viris inſidiantur, quos devovent miſeris,
ac miris Diris, iris

Cur Janſenii, Iprenſis epiſcopi, cadaver è
tumulo clam effoderunt? oderunt:

Patres Dekens, & de Cleyn, & Rentergem
effoderunt Janſenii corpus, pus:

Quod in agro, ſub patibulo, condecoraverunt
honore ſepulchri pulchri:

Eodem loco dignos ſepeliri nos, religionis
ſanctæ cultores, proclamant, amant.

Verè, per injuriam, odêrunt Janſenium,
dogmatis ſanioris flumen, lumen:

Pater Franciſcus de Cleyn, Antverpienſis,
fuit hoſtis Janſeniſtarum alacer, acer:

Quos debellare omnibus viribus clam apud
pontificem R. ſtuduit impiger, piger:

Qui Janſenii, antiſtitis Iprenſium, vitam ac
mores deſcripſit ſtylo immanſueto, ſueto;

Ea vita ſcatet injuriis, calumniis, mendaciis,
convitiis, vitiis

Bruxellas ex Galliâ tranſmiſſa ſunt clam
numeroſa ſcripta Janſenii, ſenii,

Hæc ex Archivo Bruxellenſis aulæ, à Leopoldo
Archiduce, Patres emendicavêre, verè.

Ex iis ſcriptis putant patres, evulgaturos ſe
inaudita, ita?

Et hæc in præjudicium Janſeniſtarum,
quibuſcum dimicant, micant,

Sed conſcriptam Janſenii vitam tantiſper
differunt publicare Patres, tres, res,

Donec aliquot Lovanienſis Theologiæ
Doctores è vitâ deceſſerint, ceſſerint,

Cùr? Ne Doctores hi eruditi refûtent famoſum
iſtum libellum, bellum:

Eam

Eam cauſam eſſe unicam ipſe mihi Pater de
Cleyn clam detexit, texit
Iſte Franciſcus de Cleyn, Ieſuita fuit,
omnibus Ieſuitis inviſus, viſus, ſus;
Superbus ambitione, plagoſus, exoſus
tyrannus, humilis natalibus, talibus,
Qui evaſit Provincialis, per partes, quas
fovebat ſimultate, multate;
Ab eo, ſoli Antverpiæ nati, Rectores
inſtituebantur, tuebantur,
Aiebatque Antverpienſem gentem, præ
reliquis, dignitatum capacem; pacem!
Quales rexere Dekens, Rentergem,
Clein, Engel-grave, ave:
Rectoreſque, ſolos Antverpiæ natos,
regimini pares cenſuit ſuo, o!
Progrediebatur elato ſupercilio ac collo,
nulli placidus, acidus,
Intractabilis, implacabilis, inexorabilis,
plagoſus Orbilio, io!
Solo oculo, nutuque torvus, Loiolæos
populos regebat, egebat,
Ut Patres eminentiores incarceraret, cum
Patre Dekens conſpirabat, ſpirabat,
Patres Poirters, Villeenſæigne, Huver,
Boeregem in carcerem compegit, egit,
Annis ſeptem iſti in antro ſubterraneo animam
trahere ſunt compulſi, pulſi,
Fratres van der Speck , Haſenburg cum
magiſtro Lannoi captivi fuerunt, erunt,
Et erant innocentes, teſtis eſt Deus,
judex ſeverus, verus:
Nam ex invidia eruditionis animoſæ
detinebantur Patres capti, apti,

Pa-

Pater Villeenſaigne, ob ſententiam Ianſeniſticam,
catenis eſt revinctus, vinctus,
Quem, metu mei Patribus minantis,
ſolverunt vinculis conſtrictum, ictum.
Pater de Cleyn, hoſtis Flandrorum, inprimis
Bruxellenſium, dominabatur, minabatur,
Sed uni Sinnichio, Ianſeniſtarum coryphæo,
imparem ſe eſſe indolebat, olebat:
Is Lovanii anno 1666. à ſuis Theologis,
linguis laniatus eſt immanibus, manibus,
Diſcerptuſque probris, calumniis, ludibriis,
ac ſannis tam inſanis, ſanis,
Ut Antverpiam fugiens, mox mœrore
deſperans, deliranſque obierit: iërit:
Sic Pater, Guilielmus de Lands-heere,
Bruxellis detentus carcere, arce re,
De ſalute ſuâ deſperans, laceratis veſtibus, æſtibus,
Squallens ſordibus, infelicem animam
dæmoni dedit, edit:
Ob eam atrocitatem Patrum, plurimi è
ſocietate Ignatii abivere, ivere, vere, re,
Cum viderent tot inſontes opprimi jugo ſervili, vili.
Magiſter, Hermanus le ſage auratum calicem
clepſit extemplò templô,
Qui à magiſtratu captivus Antverpiæ,
Ieſuitarum dolo exemtus, emtus,
Militiæ nomen dedit, latrociniis vitam trahens
inter fures, ures.
Novi plures, quam triginta ſex, qui ſocietatem
Ignatii reliquêre, quære.
O Jeſuitæ, ſocietas veſtra non diu ſua cornua
eriget, riget!
Videntur Patres eruditi; ſed ſunt ſapientum
octavi, & ſtolidi, olidi:
Mentitam docent, impiamque pietatem, ætatem:
Au-

Audiunt, & ſunt vafri, fucati, perſonati, nati::
Deſipiunt; ſed decipiunt doloſis præſtigiis, Stygiis..
Perſolvendo precationum penſo, toti miſerè
ſunt præfrigidi, rigidi::
Suntne in exſtirpandis pravis, inveteratiſque
moribus violenti? lenti:.
Vah crabrones, noctilucæ, loripedis pulli,
hypocritæ occulti, culti, ulti!!
Docent caſus pro amico, laxatis habenis, &
plenos diſcriminibus, criminibus::
Surripis alienam rem in neceſſitate gravi? non
furaris, aiunt Patres, tres::
Docent patres viam latam, ac ſpatioſam, qua
itur ad inferos feros:.
Sunt ſectarum coryphæi, adulatores, buccones,
ludiones, gerrones, errones;,
Ventilatores pro concione narrare ſoliti fabellas bellas:.
Audiunt rabulæ, ſcarabæi, viperæ, ſacri Bacchi
ſervitio, vitio, io!!
Tyranni, expilatores, ingenioſè verſuti, ſuti;;
Probitatem adulterant, integritatemque
dogmatibus peſtiferis, feris.;
Nobilis, doctus, & dives inter Loiolidas
admittitur, mittitur, itur::
Qui tribus his dotibus caret, proſcriptus
excluditur, luditur::
Nec ullum admittunt oriundum ex ſtemmate
Judæorum, eorum::
Excludunt à ſua ſocietate mendiculos,
pauperculos, egentes gentes;.
Admittunt tamen, ut intempeſtâ nocte, ſua virgines
ſubeant cubilia, ilia::
Cum ſuo Patre dormit, cujus reverenter
tangit, filia, ilia:

Inun-

nungit filiæ myſteria, ſacro ſuo chriſmate,
Pater ſacerdos, dos, os:
ſta unctio patrat miracula poſt menſes novem, ovem.
Facilè diſpenſant pro menſibus tribus, ut
concumbant puellæ Venereæ, reæ;
Tunc fingunt eaſdem excurriſſe peregrè,
viſuras Gandavum, avum;
Quarum nomina ſilentio tego; nolim per ſe
infames Veneres infamare, amare:
Cum virgunculis ejuſmodi latè dictis peregrinantur
in agros ignotos, notos,
Et iſtic commorantur ſimul in remotis à
vulgo villis illis;
Tunc, puto, non legunt tritam illam precationem,
cujus exordium eſt, Pater noſter, ter:
Nam nimis occupati ſunt adornando ſuo
thalamo, amo:
Quid agant illi præterea? Tu, ſi diis placet,
noctem interroga, roga:
Edunt, potitant, ſaltant, titubant, neſciunt
per noctem dormire, mirè,
Adoleſcentiantur, vitulantur, amplexantur
amabiliter, ter:
Sic Pater Petrus Bouve, verè nequam per omnes
caſus, fecit ſæpius, pius,
Gaviſus, & viſus eſt ſacerdos cum Begginis
ſaltatriculis ſaltare; altare,
Imò pro altari ſerviebat ſacerdoti noctu Beggina
in toro oro,
Hoc apud Aloſtum foris contigit, aliquot
ſacerdotibus colludentibus, dentibus.
Lovanii Jeſuita hortulanus quid egit cum filia
Ieſuiticæ villicæ? illice?
Audi: tribus annis habitans in Eggenhovianâ
villâ illâ,

Ut augeret Ignatianam familiam, infantes tres
procreavit,
Id mihi confeſſa eſt ipſa villica anno 1669. peſte
laborans,
Et quiſquam putet Ieſuitulas defuturos umquam
in terra?
Hoc lepidum eſt; Patres bis fiunt in toro patres,
tam re, quam nomine,
Et puella amatoria, facta eſt duplex homo; &
ſic redit âd hilares
Quia parturiens fit Ieſuitularum (vitulorum,
inquam) mater,
ô Societates, ſatietates inquam, amoribus
plenas,
Virgines verò (concubinas intellige) Patres ſuas
vocare ardent Magdalenas,
Lenoneſque Patres, ſe leones appellare gaudent
ſine rubore,
Interea illi Patres caſtitatem Deo voverunt
ſcilicet,
Cras credo, hodie nihil; mihi credito,
Pater Petrus de Schildere, Brugis in templo,
devotam virginem procavit;
Confeſſiones ejus excipiens per horas, hanc
Venerem deperibat,
Exibat per poſticum collegii noctu, ut viſeret
ſuam Helenam,
Quid autem cum illa egerit ille leno, vel leo,
ego ſileo,
Peregrinabatur crebrò in villam Soetendaliam,
cum fido ſocio,
Judocus le Bacq alter, alter Petrus Pomaert
vocatus eſt,
Uterque impigrè potare, ac procare norat,
Paridis more,

Pa-

Patrem Schildere laſcivientem vidi cum villica, dormiente villicô — illicô:
Patri fatigato ſuccenturiatus Pomartius — Martius;
Hoc prælium nocturnum erat, villicô ſcilicet ignarô — gnarô.
Poſt menſes novem ex utero proſiliit vulpecula, maſculus puſio, — io!
Erat Patri de Schildere tam ſimilis pupulus facie, — acie;
Ut Magiſter Overbeeck, Ieſuita, mihi diceret: en imaginem Pictoris, — oris;
Pictor noſter Schildere ad vivum, alterum ſe novit efformare, — forma; re.
Amores illos nocturnos ego Superiori Guyſet declaravi, — clara vi;
Qui jam viginti, & amplius annos floruerant, — erant;
Pater, Schildere Aloſtum miſſus, intabuit moerore, — fore.
Frater Bacq, Cortraci exſul, mox inglorius periit, — iit.
Centum, imò mille ſimiles hiſtorias narrare ſuper ſedeo; — ſedeo.
Cortracum novit, quàm malè frater Gulielmus van de Male rem egerit, — gerit, erit, it;
Defloravit mendicantis puellæ pudicitiam, quam exoravit, — oravit;
Cui largiebatur ſtipem lautiorem, ut redderet florem intactum, — tactum, actum;
Puellæ nolenti ſuccumbere, leno vim intulit impudicam, — dicam.
Dimiſſus è ſocietate, exclamavit, o quam voluptas eſt brevis, — vis!
Omnes Patres ſectantur cum ſuis mulierculis voluptatem noxiam animis — nimis;
Omnia Ieſuitarum collegia, Veneri ſacra ſunt (per-luſtra) — luſtra:
Ex regnante ſocietatis libidine, tot ſunt ſcorta — orta.

Frater, Matthias de Meyer fuit Brugis luxurie
famoſus, amoſus:
Nam coierat cum ſcorto, pectore amoris pleno: leno:
Dimiſſus eſt è ſocietate in Venerem pronus, onus:
Sic Frater, Thomas Iourneel, dimiſſus eſt
eâdem amoris fœdi cauſâ, auſâ.
Frater, Lambertus Engels, eliminatus fuit
pedibus, ædibus;
Quia more meretricio ſui corporis faciebat
quæſtum, æſtum.
Frater Robertus Lammertijn ardebat his
igniculis benignis ignis,
Donec fugiens ſocietatem fuit cum mulierculâ
rurſus conjunctus, unctus.
Frater Henricus Wedts, Gandavi fugit ob
copulam lucroſæ roſæ.
Sed Pater, Gulielmus van den Eeden inſaniebat
vi amoris indomiti miti:
Totos dies adſidebat mulierculis; quas, dum
cupidine perfurebat, urebat.
Peregrinabatur cum illis, aperiens nudas
flammas ſui pectoris, toris, oris,
Quibus cruce ſignatis benedicebat, cum è
thalamo erubeſcente ſurgebat, urgebat.
Pater, Albertus Raymaker, laxabat Cupidinis
amator non parcus arcûs;
Ad Mechliniam in villa illa, nomine Ambroſia,
oſculabatur roſea ac decôra ora.
Fallor; erat amor furtivus, & cautus, &
vocabatur ſacer, acer:
Nam nemine mortalium conſciô, niſi ſolô cum
ſolâ, ſatiabatur ſuavi vi:
Prudentes ſunt Patres, non diffiteor, in
occultandâ Venere indomitâ, ita:
Laudo cautelam. nam dedecet palam
meretrices titillare illa re:
Sed

Sed an non offendit Deum amaſius, virgine
impurô oculô conſpecta? ſpecta.
Frater, Antonius van der Planken Cortraci
ſuccubuit laſcivia victus, ictus.
Eum in finem deſerta Ieſu ſocietate, initô
conjugiô, Venerem amplectitur, plectitur.
Sed Antverpiæ regnat Venus, cujus gregem
detegere pudet, & pœnitet, enitet:
Iſtic Pater, Iacobus Damman, amans, amens,
fœtidus, ac fœdus hœdus,
Cum Patre, Andræa van Aſſche, nocte ægras
amore virgines viſebat avidè, vide:
Cum ægrâ miſcebant pocula, oſcula, copulam,
nocte integrâ, ægrâ.
ô Solatia erga ægras animulas, ac pietatem
inſignem, ignem!
Laudo charitatem ſocietatis erga proximos,
& mirificè extollens prædico, dico.
Famoſus ille Pater, Ioannes Ackerboom, quot
Antverpiæ hiſtorias dedit? edit:
Per ſuburbanorum hortorum villas, ducebat
exercitum ſcortorum, hortorum, torum:
Hic amabat torum; & erat flos amatorum, torum,
Diebus Solis, ubi catechiſarat, cum virgunculis
ludebat luſoriis chartis artis.
Flagellabat virginem (ut Brugis Cornelius)
ut nudam conſpiceret, iceret:
Effundebat in ſuas genas ac venas plenas
lagenas, genas:
Frater, Petrus Wils, ejus ſocius, ludenti,
flagellanti, potitanti aderat, erat:
Qui duo, cum virginibus duabus, ſex hebdomades,
peregrinabantur pariter, iter:
Feſſi ab itinere indies nocte concumbebant
quatuor in uno conclavi, clavi:

Sic quieſcentes, magis magiſque fatigabant ſe
luctâ Cupidineâ, eâ:
Tum virginibus Pater, nocturnam luctam Iacob
in angelum, commemorabat, orabat,
Et centum crucibus ſignatis benedicebat
concubinis, binis:
Id mihi utraque amatrix, & Frater Wils
confeſſus eſt ſæpius, pius:
Deperibat ex illis concubinis alteram idem Petrus
Wils nequam equam.
Pater, Adrianus de Wolf, ſucceſſit Ioanni
Ackerboom in amoris officio, io!
Ludebat chartis, flagellabat, potitabat, Venerem
colebat, olebat,
Cujus ſoror Leodio Antverpiam venit, ſub veſte
devotæ virginis, gravida, avida.
Frater, Maximilianus Daems, Brugis, Pharma
copôla Patrum (audire expetis? petis?)
Ad ægram villicam accerſitus, equum lepidulè
ita adornabat, ornabat;
Locô geminæ minimæ balliſtæ, clyſteris gemini
fiſtulas ephippio imponens, ponens,
His armis inſtructus Pharmacopôla, ad ægram
equitabat próperè, opere;
Villicæ tentans arteriam, pectus, ventrem;
laboras diarrhœa, exclamat, amat,
Vitello gallinæ pulveriſato bibitoque, mox
ægram perſanaſſet, ſi voluiſſet, oluiſſet,
Sed gaudebat ægram jacêre, Veneri magis
devotus, quàm Æſculápio, pio:
Ægrotæ per noctem aderat perſôlus continuis
curis, uris,
Perſanaberis, inquit Ieſuita, ſi, abſente viro,
uti cupis clyſtere medico, dico;
Re-

Reſpondit langens Pharmacopôlæ; clyſtere
gemino ſum contenta, tenta.
Clyſtere geminô in ſtillatô, addidit tertium,
ſed ſuum, Venereum, reum, eum.
Gratulor ſocietati medicos ſuos expertos, &
nocturnos Turnos,
Qui omnes norunt artem medicam expellendi
fœtum è vulvâ gravidâ, avidâ,
Quod remedium cum ſuis virginibus clam
communicant Ignatii filii ii,
Ne fortè ex ignaris prodeat, poſt menſes
novem, novum ovum.
Hinc Veneres venerantur, & venantur Patres
docti decoctique ingenii, genii:
At vos, o Patres, ægri nimis libidinibus
inhoneſtis, & inceſtis eſtis:
Regnat per totam paſſim ſocietatem Cupido
penniger, niger;
Qui bellum gerit in ſocietate Amor exitialis alis.
Omnes meretricis tricis irretiti, ſegni luxurie
diffluunt, luunt,
Quorum mollities impura exuit omnem
verecundiæ purpuram puram.
ô Quàm probroſum eſt, ardere religioſos viros
Venereis alimentis mentis!
Et illi Patres ac Fratres gaudent dici ſocietatis Ieſu
comites, ô mites?
Qui volutantur identidem in obſcœno cœno,
amore ſoluto, luto:
Quisquis adſcribitur Ignatii ſocius, ſtatim
inhæret amor in juvenis venis.
Sed Patrem, Ioannem Baptiſtam Goyvaarts,
nequeo tacitus præterire, ire:
Ille ſapientiſſimus, ac pientiſſimus Corvus, ad
Batavos miſſus, is ſus,

Fingebat ſe aſthmate laborare, ideò vino aduſto
ſemper eſt uſus ſus,
Diu inſidiatus caſtæ, formoſæque juvenculæ, non
tectâ favillâ, illâ,
Tandem & morbo, & amore ſimul languenti
dedit medicamen, amen:
Pudet evulgare facinus horribile hominis,
libidine obruti, o! bruti:
Quæris, quæ illa medicina fuerit laboranti, &
oranti ſalutaris? aris,
Imò ex aris depromta medela, ut curaretur
languida, angui da:
Sacrum oleum ut caperet ægra virgo, Pater
injunxit, unxit,
At illa reſpondit: ſacrum oleum non licet mihi
tangere, angere;
Rectè ais, ſubdit Pater; ſed ego liberabo animum
tuum ſollicitum, licitum:
Inungam ego membra tua infirma ſacro oleo ex
aris, ſi patiaris, aris,
Annuit imprudens dicam, an impudens, ut ungeret
membra invalida, da,
Pater, precibus fuſis inunxit oculos, aures, ubera,
pedes, palmas almas,
Præterea nolim dicere, quo loco inunxerit
virginem tenerrimam, rimam;
Nam, poſtquam haurire juſſerat, vini aduſti
copiam, piam,
Ipſe ebrius Pater inunxit ſacrato oleo ebriolæ
muliebria ebria:
O pietatem Babylonicæ meretriculæ
ſalutiferam, feram!
Hoc facinus in Hollandia patratum ipſe Goyvaerts
mihi explicavit, cavit.

O me-

medicos Patres, qui ægrotum membra miraculis curant, — urant!
Qui his Romanæ Eccleſiæ miraculis detrectat credere, eſto anáthema, — thema.
Recitare poſſem, ſi placeret, talium miraculorum volumen, — lumen;
Sed, ſatis per ſe ſordidam ſocietatem, nolim maculis aſpergere, — pergere.
Ardeant hirci libidinibus, quantum volent, — olent.
Nunc gaude, calame, & aude Ieſuitas meritiſſimâ condecorare laude, — a de;
Dic eos genio eſſe ſoſpitali, perliberali ac hoſpitali, — tali:
Nam inhiant, ut ſtruthiocameli, non vili ferro; ſed theſauro, — auro:
Gaudent Paterculi corraſis undique opibus immenſis, — menſis:
Immanibus congeſti argenti maſſis ſunt impeditiores, — ditiores;
Sed identidem hiant tam inexſaturabiles, qùam inexpleti, — læti;
Ambiunt tamen, amantque dici pauperculi, mendiculi, miri viri, — Iri:
At plebs tam opulenta, an inopiæ eſt devota? — vota:
Minima hæc ſocietas ſummam, ſed ſplendidam percolit inopiam; — opiam!
Scilicet eſt titulo, & nomine pauperies, non onere, — ære, re;
Struunt claudi ducis filioli ubivis invidenda Principibus palatia, — Latia.
Dégulant patrimonia lautiſſima, excluſis hæredibus, — ædibus;
Et comminiſcuntur, ſe nummorum vim teſtamentario commodaſſe, — aſſe:

Hæreditatis cauſâ aſſiſtuntne migrantibus ex hac
vitâ? itâ
Alienis patrimoniis oneratur paternorum
ventrium graviditas; aviditas
Sic depeculati ſunt patrimonium meum;
iniquus eſt raptus, aptus
Saginentur ventripotentiſſimi meis fortunis,
pingueſcant, ut crepent, repen
Patrum prima lex eſto, cautè ſapere; altera,
aliena rapere, ære, ri
In Foederato æratoque Belgio, quivis Pater
vorat familias mille, ille
Et legata, & donationes inter vivos, cum
ſummis nummis, iis
Quantum mendicati æris Antverpiæ in domo
Profeſſâ congerunt? gerunt
Reſpondeo, Patres quotannis corradere octoginta
millia aureorum eorum
Quantum repertum eſt Amſtelædami in arcâ
Patris Tylingen exſtincti? tincti
Reperta ſexaginta aureorum millia, magiſtratu
teſte; eſte
Tantamque ſummam hæredibus magiſtratus
adjudicavêre, dicavere, cavere, vere, re
Inanibus igitur manibus dimiſſi ſunt Patres ſine
hæreditate, ditate
Eho, Amſtelædamenſes hìc naſutiores fuere
Patribus, tribus
Quaterdecies centena aureorum millia
Gandavi accepêre, cepêre, ære, re
Teſtis ſyndicus Doedens, qui in archivo hanc
datam ſummam reperit, erit
Winoci Bergis ſexcenta aureorum millia his
numerata Harpiis iis

Sex

xcentas quotannis libras Flandricas ex arçâ
publicâ Cortraci emungunt, ungunt,
eter eleemoſynarum incredibilem
cumulum, mulum,
i tamen Patres, cenſus annuos, quadraginta
mille aureos poſſident, dent.
ter Meldert, ex pago ad Neomagum, annô
unô, quid abſtulit? tulit?
tulit in Flandriam redux unum, & viginti
mille aureos, eos:
uod ipſe Meldert Winoci Bergenſis Rector
mihi confeſſus eſt, ſus eſt.
nnô 1665. Patres juſſi ſunt Cortracenæ civitati,
quæ emunxerant, reſtituere, tuere, ære.
ſſô regiô ad hanc reſtitutionem compulſi ſunt
hi fures, ures;
natores Mechlinienſes Vader Zype, & Monchaut
rapinam hanc detexerunt, texerunt, erunt.
nummorum hirudines, quæ exhauriunt
ſanguinem plebis bis!
rater, Clemens Verſchoor, Jeſuita, Amſtelædamum
cur incoluit? oluit?
Loiolæ fraterculus, nummis foenori datis,
negotiatus eſt, otiatus eſt;
ummos ad uſuram, duos in centum, accepit à
virgunculis ſuis is;
is nummis lucratus quinque in centum, lucrum
Patribus vindicabat, dicabat;
rater, Jacobus Coornhart, avaro huic Clementi
ſucceſſit in negotiis iis:
n, ignaro Pontifice Romano, Ieſuitæ
nundinantur própalam; palam, alam.
iunt etiam ipſum Pontificem mitras quaſlibet
vendere ære, re.
Ant-

Antverpiæ nobilem virginem Houtappeliam
ınſidiis obſedêre, ſedêre, edêre, ære,,
Quæ ſexcenta aureorum millia donavit Patribus
mendicis, dii
Mendicantes Patres hanc ſtipem vocare non
erubeſcunt egregiam, regiam
Interea generoſi hæredes excluſi legitimâ ſuâ
portione carent, arent
Litigant fruſtrà hæredes cum ſocietate, verius
dicerem, cum dæmone, mon
Loiolitis interea in ſinu tacito clam
ſubridentibus, dentib
Emedullatum bellis Belgium, totamque
patriam prædantur avidi, vi
At malæ fidei poſſeſſio, cucullatis his cuculis,
non proderit, oderit,
Nam peribunt incendio tam agri, quàm malè
parta ſupellex, pellex, le
Cum agris ſimul, ac ſupellectilibus ipſi helluones
peribunt, ibunt
Cogentur jure, quæ per injuriam rapiunt
tandem revomere, merè, ær
O Euclione, ganeones, thraſones,
ſeductores, ductore
Et miraris ın templis Ignatianis pompas
luxuriæ ſtupendas: penda
Rident, ac renident picturata laquearia,
lampades argenteæ, præclaræ ara
Nihil modeſtiam Deo amicam ſpirat, omnia
ſunt faſtus miracula præſtantia, ſtantia
Mille de ſolido marmore candido columnæ,
centena candelabra argentea ea
Inauratæ cruces prodigioſæ, imaginoſæ Rubenii
tabulæ, coloribus diſtinctæ, tinctæ
Pu

rpureæ infulæ, gemmis, argento, acu
operoſiore elaboratæ, laboratæ,
era ad invidiam ſuperba, & ad alliciendam
plebeculam perpolita, ita,
namenta luxus dicam, an religionis ſanctæ
invitamenta? judices; dices.
ntverpia, aſpice in his templis ſuſpenſas
lacrymas inopum, opum,
c ſtipes, egenis debitæ, in perditiſſimæ
vanitatis delicias dilapidatæ ſunt, datæ ſunt,
, quibus oculis tremuli mendici ſpectant
hæc baſilica, ac profana fana!
ui ſub nudo Iove pernoctant famelici, ſeminudi,
ſemimortui, obſiti pannis, annis,
rent pane, Dei ſervuli, & miſeriis
intabeſcentes plorant, orant,
nendicant ſolatiolum penuriæ ſuæ, &
repulſam ferunt importunam unam.
quo aſtu furantur Patres piarum muliercularum
marſupia pia?
i virgini uni communicanti ſex ſimul hoſtias
diſtribuunt perliberaliter ter:
Pater Adrianus de Wolf auſus eſt Antverpiæ
patrare ſæpius pius:
atulæ virgunculæ, quæ ſex ſimul Chriſtos
ſcilicet ſorbebant uno ſuo corpore, ore!
piam hanc liberalitatem lupi iſtius, imitantur
frequenter Patres reliqui, qui?
tres, Manderſcheit, Damman, Meerhout, van
Aſſche, Schildere, & multi ſtulti alii, ii.
um confeſſiones auriculares excipiunt,
procant puellas illecebroſas roſas;
deres hic ardentes nives, ac canitiem florere
Patrum antiquorum, quorum?
Poſ-

Poſſem nominare plures ; ſed dumtaxat taxo
vitia in genere

ô Quas animulas, bellulas, & quoties illigant
amplexibus Venereis, reis, ei

Lepidulè teneras illas juvencas, Patres uxorculas
ſuas appellant, pellan

Quas, dum communicant, appellant Ieſuitæ
materculas Chriſti alteras, tera

Ergò Patres, amatorculi Venerum clandeſtini
audire conſuevêre, ver

Ah quibus, & quàm blandis oculis aſpectant
tam ſuaves avee

Lenocinantur columbæ, capiunturque
blanditiis columbuli amatoris tori

Ineſcanturque á piſcatore Ignatio ſex hoſtiarum
conſecratarum veſcâ eſc

Sub auriculari confeſſione garriunt, ganniunt
ganeones, juvenantur, venantur

Et architectantur voluptates Cupidineas, inter
clandeſtinos parietes, arietes

Ut decipiant ſimplices aſellas, contemtim vocant
oſcula imprimenda, menda

Aiuntque ; ſacerdotes in ſacro ſeſe oſculantur,
dum canunt, pax vobis, ô, bis

Equites ducis Ignatii, temonibus ſuis prominentibus
animoſius aurigantur, rigantur

In conclavibus ſolitariarum virginum baſilicè
equitant haſtati, parmati, armati

Arietant cornu, balliſtâque transverberantes
mœnia circumvallata, lata

Donec triumphet Cupido, & Venereus exercitus
debellatus ſit, latus ſit, tus ſit, it

Tunc muſicus Patrum chorus pæana concinit
Cupidini triumphatori tori

E

Et virginum devirginatarum echo gratulatur
flammarum victori tori,
Et exuvias manubiasque, & virginitatis laureas
aureas rapti floris conſecrant imperatori, tori,
Tunc inter ſe plaudunt, & narrare geſtiunt ſuos
amores, & ſomnia, omnia:
Virginibus, jam matribus, adhinnientibus
ſuis equitibus dilectis, lectis:
o Sirenes incantantes! o fuſcæ muſcæ! o
verſipelles, ac veteranæ ranæ!
Pater, Antonius Guyſet, Cortraci nocte puellam
conveniebat per ſcholarum aream, ream,
Tum ſororculas tres diſſaviabatur, virginitatis
conſervandæ honore, ore, re;
Placebat virginibus procus, porcus, inquam,
luxurioſus, o ſus!
Sed non diu placuit canus canis Charitum triadi,
& amori honeſto, eſto:
Nam illæ amorum Loiolæorum pertæſæ, Patribus
valedixere, dixere:
Eæ ſorores vocantur Nequam nomine; ſed reipſâ
ſunt honeſtæ, & modeſtæ, eſte.
Ad excipiendas confeſſiones auriculares patres
ſunt amantes, imò amentes mentes;
Sed auditas confeſſiones auriculares furtim inter
ſe propalant; audivi, divi!
Nihilominus expetunt confeſſiones illas in dies
avidius audire, diræ!
Quibus impiis coactiſque confeſſionibus extorquent
maſſas argenti genti:
o Avaritiem ſacrilegam; vindictam divinam
inclamantem, amantem!
Sed exaſperatur Ignatius, ſanctus vir, cujus
ſacra avaritia cenſurâ tangitur, angitur:

Gratus

Gratus advenit, qui vulturibus iſtis affert, & offert munera, æra::
Per Fœderatum Belgium paſſim nummorum vim expiſcantur, piſcantur,,
Quam ad ſua in Brabantiam collegia quotannis vehunt, bonis navibus, avibus;;
Avehunt penè milliones tres quotannis ex civitatibus Fœderatis, æratis::
ô Quanta gazophylacia conſpirantes monachi, onagri, è republicâ noſtra auferunt? ferunt!!
Sic ditantur paupercuii Loiolitæ, & prædones regnorum publici coronantur laureis, aureis..
Qui ad luxuriam ac delicias diteſcunt conditis Batavorum teſtamentis, eſt amentis,,
Per Fœderatum Belgium paſſim poſſident Ieſuitæ ſub alieno nomine, ædes ac ſedes, ædes::
Id interdictum eſt per leges, quas non curant Patres, Batavorum avorum::
Hoc mecum teſtatur Pater Iacobus de Vos, qui & Ieſuitarum leges fuit profeſſus, feſſus.
Sed Gaudæ Patres deſeruit, religionemque noſtram amplexus percolit, colit.
In iis ſuis ædibus habitant plures virgunculæ; quem in finem non ignorant, norant;
Quæ Patribus ſuis filiæ ſerviunt per diem, & magis per noctem familiariter, ter.
Ieſuitæ ad Indos navigant, ut ſint mercatores ac piratæ, rate;
Fuitne Indis gratus horum torvorum Corvorum adventus? ventus? tus?
Agunt ultra Oceanum ſtrenuè Ignatianos quæſtus, æſtus:
Piſcantur in ora Piſcariæ, attrahuntque aurum facundiâ magneticâ, ethicâ:
Quæ-

Quærunt non animulas perditas; ſed gemmas ac coralia, alia:

Sinas Iaponeſque jugo ſuo ſubjicere perdiu, noctuque adlaborant, orant;

Fruſtrà: noti ſunt illi doctores, & decoctores plus aſinis Sinis.

Nonaginta novem Ieſuitæ, qui infidam in Japonia fidem ſparſerunt, arſerunt

Quibuſcum utinam Corvorum illorum ultimus eſſet ſuſpenſus ſus!

Non per incuriam, nec per injuriam exturbantur ad orcum locuſtæ ex Africa, frica

Quia ſuperſtitiones ſuas apud Sinas ſpargunt per matheſim, theſim,

Occultanteſque ſub togâ crucem; divulgant reſtrictiones mentales, tales:

Chriſtum ipſum reſtrictione mentali uſum eſſe; docent in academiâ e ſuggeſtu, geſtu.

Id in Lovanienſi academiâ publicè docuit me Ieſuitarum Profeſſor Eſtrix, ſtrix:

Igiturne arguitur mendax, à Patre Ægidio Eſtrix, filius Dei? ei?

Verè nihil audaculis Ieſuitis eſt ſacroſanctum, profanant quælibet, væ, libet!

Miniſteriis, & myſteriis abutuntur ſacris, magiſterio formidoloſo, doloſo:

Reſtrictiones illæ fruſtrà damnantur Pontificio fulmine, minæ;

Quas perverſis argumentis confirmare conantur per ſacras literas, iteras, teras.

At quâ fortè ſorte, in toto Belgio, ſors Patribus ſecundat? undat?

Pelliciunt ad ſe adoleſcentes ſtudioſos, ac virgines roſeas, eas;

Etiam molles, amabiles, affabiles, pecunioſas,
egregias decòre, ore.
Vix hominem in terris, præter Ieſuitas omnes,
ſalvandum declamant, amant:
Id ſtudioſis identidem inſinuant è ſacris roſtris, pro
concione Latinè perorantes, orantes.
Sic tyrones credulos ad ſui ſocietatem alliciunt
his Panicis timoribus, moribus, oribus.
Ieſuitas creant, quos norunt in ſcholis nobiles,
argutulos, opibus potentes, o tentes!
Quos palpant verborum lenociniis mellitis,
fucatis, nectareis, reis, eis;
Quibus perſuadent fore, ut in aulis, & à populo
magni æſtimentur, timentur:
Sic incautum me, & nimis citò credulum hi præceptores,
deceptores, deceperunt, ceperunt;
Teſtes Cortraceni juvenes plures, qui mecum
literis Latinis ſtuduerunt, erunt;
Magiſter noſter in dies nos periculis præſentis
vitæ territans ſeverius, verius,
Aſſeverabat ſanctè Mundo deditos omnes
damnandos ad cavernas, Avernas;
Ideò Rhetores plerique ad aſceteria, metu ſalutis
amittendæ, confugimus, mus:
Detectâ exinde fraude, quid mirum, ſi abierim,
ſocietate neglectâ? lectâ?
Sed quâ pellaciâ à virgunculis, ac idiotis extorquent
auri non parcas arcas?
Pietate ſimulatâ, fictâ inopiâ, meritorum
mercede, vanis promiſſis, Miſſis:
Incantant puellas nobiles, nubiles, mobiles,
credulas, niveas, eas;
Amant, quotquot vident; habent, quotquot
volunt virginum Adamantes, amantes:
Eligunt

Eligunt genarum lilia, frontis cryſtallum, oculorum
Soles, colli alabaſtrum, aſtrum;
In quarum ore blandè rident, colluduntque
Venerum Charites cum floſculis, oſculis;
Cum gratiæ lepidæ per floridos amœnæ frontis
honores volitant, litant;
Ejuſmodi eligunt Amaryllides, quæ canunt
luſciniarum ſuavitate, vitate;
Quæ emolliunt, illecebroſi amoris inſidiis,
Patrum aſpectus, pectus,
Et ocellorum arcu, telo noruint collineare, ad
centrum excordis cordis;
Ac ſpicula emittunt, non veneno; ſed philtro;
& ambroſià illita, ita:
Quæ non vi; ſed uno intuitu tacendo tonat virgo;
& loquendo fulgurat, urat;
Quæ Veneribus, non vulneribus præliando
invadit, adit;
Et corculum amicum obſidet, expugnat, triumph[illegible],
& fugat animi glaciem, aciem:
Sine voce perſuadet, ſine vi vim affert, immutat
ſine præſtigiis Stygiis;
Sine catenis illaqueat, dum amplectitur
lacertis certis;
Et vidiſſe, viciſſe eſt, dum eminus pupillà
dimicat, micat,
Cujus frons, amoris ſerenioris fons eſt; &
formæ nitela tela:
Quæ quærentium oculos non eludit, ſed amantem
in ſinu concludit, ludit:
Tales Livias diſpereunt Patres, ſpecioſæ libidinis
proclivitate, vitate;
Quibus obſcoenum voluptatum cœnum eſt
cælum Rhadamanti amanti.

Vis, ut enarrem Patrum in amoribus fœdis
amentiam ſupremam? premam.
Pater, Joannes Batiſta de Viſſchere navigat in
Hiſpaniam, quæſiturus Galateam alat eam,
Gadibus ab Inquiſitoribus cæſus eſt virgis ob
meretricios amores, mores:
Nam repertus eſt hic Sardanapalus in
lupanaribus naribus:
Pater, Matthias Schweytzer, id mihi faſſus,
Ieſuitas dimiſit, it.
Pater, Petrus Gerſen virgines ſuas nudas cædebat
in agris flagris, agris;
ô Quale ſpeculum, ac ſpectaculum, videre
virgunculas pulcherrimas, rimas imas!
P. Ægidius van der Beke quos, amabo te,
compoſuit libellos? bellos?
Erant libelli (pace veſtra dixerim) pleni
emblematibus ſtercoreis. reis, eis:
Addiderat hoc Virgilii lemma: gratum opus
agricolis, colis:
Quos puriſſimos libellos is collegis ſuis
prælegere ſolebat, olebat:
Ille nequam erat Provincialis creatus inter
Ignatii collegas, legas:
Qualis rex, talis grex; qualis vita, finis ita;
reſpondet Ieſuita, vita, ita.
Poſſem, ſi vellem, viginti, & plures Sodomiâ
infectos infelicitare, citare;
Quia Jubilæi tempore Sodomias ſuas quidam
mihi confeſſi ſunt cum gemitibus mitibus;
Sed ſilentiô, conſulam honeſtarum familiarum,
mihi familiarium, honori, ori.
Cogitent honeſti viri, ſi tot ac tanta unus ego
Patrum facinora novero, (o vero!)
Quæ

Quæ coram Deo, cordis mei inſpectore, ac teſte,
refero candido calamo, amo;
Quid univerſæ ſocietatis Jeſuitæ norunt; &, ſi
auderent, poſſent revelare? velare?
Aures arrige; pejora prodidit de Gallis Ignatii
deſertor, larrige, árrige:
Peſſima Hiſpani, perhorrida Itali Patres patrare
ſe indies gloriantur, oriantur.
Ecquis Cortraci, anno 1663. accumbens menſæ,
in lances vomere viſus eſt? ſus eſt,
Fuit Magiſter, Balthaſar Engelgrave, quem
honoris gratiâ nominare volui, olui;
Certè olui ſemicoctam placentam: accumbebam
enim inter convivas; (vivas!)
Frater, Balthaſar Merendonk Antverpiæ, totus
potus, vino lotus, ac perfuſus (ſus)
ê Feneſtra nocte proſiliens, cervice fractâ,
exhalavit animam temulentam, lentam,
Exclamans, ſe unico ſaltu cælum Ignatii
ingredi, redi.
Quid evênit Ruremundæ Magiſtro, Iſaaco
Beyaart, ejus collegæ? lege:
Is cum magiſtris à toparchá hoſpitaliter exceptus,
ebriuſque foris, is,
ê Feneſtra nocte prolapſus in aquas coronantes
domum, ſubmerſus fuit, ſus fuit
Evax, Ieſuitæ ebrioli, feſtivi ſunt choragi;
amant ſaltare, altare.
Fratres, Nortbertus Collaart, & Jacob del
Vaal equitare voluere, oluere,
Uterque ex equo lapſus, diu raptatus eſt
à cornipede, pede.
Pater, Andræas Loſſon ebrius, apoplexiâ
corripitur, & interit, it,

Occurrebat prurienti equæ, caballo vectus, colonus, onus!!
Equâ vehebatur bene potus Pater, Joannes Vrammout, Belgiolanus, anus;;
Caballus laſciviens inſcendit equam, deturbato pigro, nigroque hippiatro, atro::
Speculabatur eminus Ieſuita equinam comoediam, tacita laſciviâ viâ:
Equitare identidem inardeſcunt Patres ſeu die, ſeu nocte effreni, & efferi, feri..
Pater, Petrus de Coninck, Brugenſis, ſolemnis mulierum amator dici expetit, petit;;
Cujus barba rufa, ut ſcortis placeat, indies ab ancillâ plumbeô pectine diſcriminatur, criminatur:
Ego cum Patre Bierens, è Patris Koninck cubiculô, clepſi hunc pectinem plumbeum, eum,,
Hic amaſius virgunculas promiſcuè devirginat, ut multiplicetur Ignatii ſanguis, anguis;
Non novi taurum magis Venereum, arietantem petulantius cornu furenti, urenti..
Et putas in terris unquam defuturos Ignatii filiolos ſuccedaneos? eos??
Agunt cum mulierculis illi Hercules diu, noctuque citra diſcrimen, crimen:
Fingunt ſe, impiè pios, ægris feminis per noctem adeſſe; ſe::
Tunc ægras amoribus virgunculas amatorculi iſti deflorant, orant;;
Quas devirginant amaſii ebrioli Cupidineo furore, rore, ore, re.
Profectò leviculæ adoleſcentulæ non ſunt virgines illibatæ, libatæ, à te.
Has tamen appellant Patres, devotas Deo famulas, mulas

Etian

Etiam Chriſti ſponſi ſui ſorores, materculas,
conſanguineas, ſanguineas, anguineas, eas:
Adde & Patrum pediſequas, equas;
Sed, ut candidè loquar, ſunt mancipia dæmonum,
ſervilia, vilia;
Quia Venerem venerantur, & venantur
adulteram, teram;
Quæ eſt mater obſcoeni Cupidinis, & nuda,
impudicaque Cytheræa, rea, ea.
Patres inhiant opulentioribus mulierculis, &
marſupiis, piis;
Qui faſcinant has Orci porcas incantamentis,
deliramentis, velamentis amentis mentis:
His fraudibus, coguntur Patribus ſtultæ filiolæ
aperire ſuas miſerrimas rimas:
Sunt & fornaculæ ardentes, & viri
effeminati, nati:
Clandeſtini mulierum omnium viri verè
prædicantur, dicantur:
Id novit Deus, qui ſecreta cordium
perſcrutatur, utatur;
Hic vindicabit laſcivias illas intempeſtas: tempeſtas!
Erit tempeſtas fulminum, & divini
furoris, roris, oris.
Viduæ, & virgines Patribus teſtamento legant
ſuas copias, o pias!
Quas mortuas fingunt annuere capite, ite:
Id Bruxellis contigit dominæ, toti urbi notæ,
exſtinctæ, tinctæ;
Et quidem ante annos quinquaginta, teſte totâ
civitate; vitate:
Cum id exprobrant cives Patribus, ſuffunduntur
pudore, ore.
Certè ardent Jeſuitæ mirifico, ac incredibili
mulierculorum amore, more, ore, re:

Omnes hi ſunt amoribus virgineis, id eſt,
Venereis capti, apti:
Imò Jeſuitas, libidine infectos maſculâ
Pentapolitanâ, novi, vi;
Nam hoc flagitium, mihi in auriculari confeſſione,
ipſi faſſi ſunt, aſſi ſunt;
Clam luxurie libidinoſi Patres, palam amant
pudici, dici;
Sacrificant Patres Cupidini, amori divino, vino:
Liberalius Cereri, & Baccho indulgentes gentes:
Celebrant Bacchanalia quotidiana, Saturnalia,
Liberalia, alia;
Vivunt Hilaria, celebrant Floralia, Orgia,
Vinalia, alia:
Inflati vento ventres, & Bacchico
tumore, humore, more, ore, re:
Curandæ cuticulæ, & abdomini laborant
indefeſſi, feſſi:
Exercitus cauponum, & caponum vix ſufficit
ſingulis gulis.
Patres, magiſtri artis ſymposiacæ, ac ſymphoniacæ
quas docent regulas? gulas:
Prima lex eſto, largè bibere; altera, perjucundè
vivere, verè, ære, re,
Tertia, paraſitari inverecundè; dapinare cibum
opiparè, & hoſpitaliter, taliter:
Quarta, comeſſari pollucibiliter, ſine modo potitare,
ſine curis ſtertere, tere:
Quinta, rapere audacter quævis, & caventes
leges abolêre, olêre:
Poſtrema, in ſalutem Divi Ignatii, ac devotarum
virginum, ebibere pateras, teras.
Patres (evohe!) plenis culinis, ac integris caveis
ſaturantur, urantur:

Ju-

Juris periti illi ſtudent farciendo
abdomini, domini, omini.
In pateris Patres, ac patinis liquidius
diſputant, ſputant, putant.
Epulones exgurgitant pocula, plenis venis, ac
lagenis, genis.
Emedullant ebrioli ampullas exundantes
muſto, uſto.
Amphoras doliares exſugunt trium ventrium, trium.
Lurcones delectantur poculis, foculis, joculis, &
inprimis loculis, oculis;
Imò oculis, & oſculis blandiloquentularum
formarum, & pulchrarum: rarum!
Dum epulantur, poſt horam ære ſignum dant
menſæ abſolutæ, ſolutæ;
Tamen pergunt menſæ accumbere, identidem
vorando, orando:
Ære, inquam, publico dant ſignum, ne, convivari
Ieſuitas, externis ſuboleat, oleat.
Accumbentes menſæ Ieſuitæ numquam colloquuntur;
degulant tam avidè; vide;
Menſa indies ſub prandium ac cænam, vino fervet
generoſiore, ore, re;
Prandia grandia, lætitiis optimis, & lautitiis
opimis ſtruunt, ruunt:
Quavis hebdomade, ter convivantur egregiè; regiè,
Et quavis hebdomade prodigè, & opiparè dapinant
in ſuis villis, illis, lis:
Saltant, cantitant, comeſſantur, cyathiſſant,
vina coronantes, nantes,
Celebrantes genialiter Bacchi funebria ebria.
Tunc rixantur, præliantur, vomitant ut
ſordiduli nefrendes, frendes;
Titubant, pergræcantur, heluantur, linguâ
tardeſcente, ardeſcente.

Convivium unum, dic amabo te, quot lancibus
turget? urget??
Perſæpe triginta, octoginta, ſæpius centum
lancibus, mihi credas; edas::
Epulum vulgare ducentis, etiam tercentum aureis
valet, alet.:
Numeravi crebrius, pro uno convivio, tercentum
lances inſtructas, ructas::
Antverpiæ, per annum ſæpè, epulo uni ſexcentos
expendunt aureos, reos, eos..
Houtappelia quotannis ſolebat adornare convivia
tam celebria, ebria::
Etiam Bruxellis, Lovanii, Mechliniæ, Ruremundæ,
Gandavi, & alibi, ibi;;
Item Brugis, Ipris, Cortraci, Donkercæ, in Divi
Ignatii tricliniis, iis::
Profectò pater veſter Ignatius vos ſuos filiolos
fovet delicatè, catè;;
Vos ſaginans, ut capones, & porcorum
greges, Reges, eges::
Mendiculi interea ſordiduli, ac pauperculi fame
pereunt, eunt;;
Et vos degulatis capones, cervos, apros, nefrendes
oſtrea, ea;;
Turdulos quoque, & lepuſculos, phaſianoſque, ac
perdices, dices..
Hauriunt Rhenanum, Gallicum, Ibericum,
Canarinum prædivinum vinum::
Ita vino ſe ingurgitant omnes, ut jaceant porculi,
vino egeſto, ſemiſepulti, pulti:
Prægravi crapulà heſternâ ſtupent inertia capita,
vino obruta, bruta.
Sic conſumuntur ſtipes, in mendicantes, omnia
poſſidentes, erogatæ, rogatæ,
Et

Et eleemoſynæ civium, viduarum, virginum innocentium, nocentium;
Hæ tam copioſæ phagonum phalanges emedullant populares, lares.
Patres ſanè gaudebunt cælo pro mercede, cede, ede:
Sed an podagricorum elephantum agmina cælum ſcandere poterunt? terunt?
Cui igitur apto loco Patres tradis, ut commodius jaceant conditi? Diti.
Sed ebrietatem per ſe eſſe tantum peccatum veniale, Jeſuitæ clamant, amant:
Ergò ab omni vinculo excommunicationis à cælo merentur abſolutionem, ſolutionem.
Cælum igitur poſſidebunt cum Patribus ſemper madidi anates, & anſeres; ſeres.
Sed quo loco cælum ſuum ſunt reperturi? quo ſunt gaviſuri? viſuri?
At de cælo ſecuri, excitant epularum tempeſtates perjucundas, undas;
Et in terra ſiccâ vappæ patiuntur naufragium hilare, lare.
Perdicum, caponumque reliquias objiciunt canibus, & felibus, ne infamentur, amentur.
Nam malè audiebant, cum analecta menſæ lauta dabant mendicis, dicis.
Cum jejunant, bibunt manè calicem abſinthii alterum capacem; pacem.
Cui ſuperaddunt alterum, & alterum bolum panis, ne potus noceat, eat,
Omne liquidum non violat jejunium, docent inter pocula Ieſuitæ, ite.
Hoſpiteſne externos ad epulas ſuas admittunt, & invitant? vitant:
Sola eſt Loiolitica gens cum Baccho tenebrio ebrio:

Et

Et hi archiſtrategi calicum ſunt catholicorum
primipili, pili ::
Qui geſtiunt inter mendicantes ordines ubivis
locorum tenêre primas, imas..
Nemo æquo animo fert hunc inſolentem
Phariſæorum faſtum, aſtum ::
Officioſi ſunt ad nutum Regum, ac pediſequi
famuli, muli ;;
Identidem venerantur, apud quos mendicant,
& amplexantur magnates, nates ::
Politicis negotiis ſe intricant, & pro amiculis
ſuis intercedunt, cedunt, edunt :
Magiſtratûs creant, Principum ac Patrum
favore deſignatos, ſignatos,; natos :
Decem, repulſam paſſos, hoſtes ſibi lucrantur,
amico uno promoto, moto :
Epiſcopos, & antiſtites creandos Ieſuitæ
commendant Regulis, gulis :
Ii creati antiſtites, Patrum collegia perædificant,
fundant, dant.
Aiunt ſe ſacra facere, catechiſare, docere, ægris
adeſſe, ſine mercede, cede, ede :
Aſſiſtunt peſte infectis, ut teſtamenta
ſorbeant, eant.
Quas ædes paſſim frequentant? an inopum
caulas? aulas :
Arcana regni, ac ſecreta regum dextrè norunt
expiſcari cari ;
Quæ extemplò revelant ſuis uxorculis,
caſtimoniam colentibus, olentibus :
Quidquid arcani eſt in Europa, etiam in Sinis,
omnia per literas produnt, rodunt.
Tranſcribunt Romam ſuorum mores, vitia,
vitam, ignoto charactere, tere.

Agunt

Agunt inter ſe politicè, non candidè; ſed cautelâ
circumſpectâ, ſpecta:
Suis nec credunt, neque fidunt; hinc mutua
declinant alloquia; quia,
Quia invicem odere, odio clandeſtino, ac
implacato, cato:
Simultates continuas movent, & identidem
fovent in Patres, quos devovent, vovent:
Cauſa eſt, quod hic Pater plures, quàm ille, ad
ſe pertrahat Helenas, lenas:
Hinc & Rectoribus, & Ieſuitarum monarchæ
produnt defectus mutuos, tuos:
Sic lupi lupos vorant; ah, utinam ultimus eſſet
devoratus, voratus, tus!
Imperioſius dominantur hi lupi Principibus
magnis, agnis.
Optimates ſinguli Loiolitas, ut regulos,
adorant, orant;
Quos ſumma ſolent reverentiâ, & amore timido
revereri, vereri:
Sed abnuunt Patres magiſtratibus ſubeſſe, quorum
leges nolunt audire, dire:
Vociferantur ad ravim, dicentes nolle ſe
epiſcopis ſubeſſe, ſe:
Imò jactant ſuos Rectores eſſe potentiores
epiſcopis, ſcopis:
Quod probant hoc argumento: epiſcopis non
licet à peccatis Ieſuitas abſolvere, verè:
At licitum eſt Ieſuitis Ieſuitas, & quosvis epiſcopo
ſubjectos abſolvere, ſolvere, re.
Et adhuc dubitas de Ignatianâ monarchiâ
imperiali dominante? minante?
Approbandi audiendis Confeſſionibus Patres
horrent epiſcoporum examen, amen:
Nam

Nam excipiendis auricularibus Confeſſionibus
ineptì Patres ſunt plurimi, imi:
Ii, puta, qui in examine Philoſophiæ, & Theologiæ
& Caſuum malè reſponderunt, erunt::
Sed hos ſuos maximos aſellos magnificant
phaleratis applauſibus, auſibus..
Propter hanc inſcitiam, ambiunt gratiam
præſulum pavidè, avide, vide::
Quibus declamant ſolemniora dramata in theatris, atris:
Iidem repræſentant perridiculas Comœdias,
ſumptuoſioreſque Tragœdias, dias::
Sic eleemoſynæ, in Patrum gazophylacia erogatæ,
in vanitates avolant, volant;;
ô, Videntur Ignatii Patres, fraterculi eſſe
perfaceti, aceti!!
Nam norunt ſe populari gratiæ, cujus favores
ſtudent captare, aptare, re..
Ab epiſcopis opimas portiones legatarias
emendicant, dicant..
Vultures, corvique ſunt; amant, quæ abliguriunt,
cadavera, vera..
Decipiunt deſipientes neſcio quo; ſcio quo faſtu,
aſtu Graio, aio, o!!
Creant nobiles epiſcopos, ſed indoctos aſinos, ut
grex ignorans pereat, eat,,
Parvane ruina eſt, tot animulas in barathrum
præcipitari? o nefas! fas!
Nam ſocietas corvorum, gaudet plurimos ſecum
ſocios ad Orcum devolvere, verè.
Jeſuitæ familiariter vocant ſe præſulum, ac
ſummatum ſervos famulares, mulares, lares,
Quibus adulantes blandiuntur melleis verbis,
veluti femellæ, melle:
Magnatibus tamen, ſenatoribus, ac nobilibus paſſim
inviſi ſunt, viſi ſunt.
Certè

Certè nimis ſe ingerunt, quæ confundunt, alienis
negotiis, otiis.
Sunt nimis irreligioſi, vani, leves, aulici,
effrontes frontes:
Societas eſt pantomimorum, ac panurgorum
fucatorum, catorum:
Societas appellanda eſt Romæ Pantheon: nam Jeſuitæ
adorantur dii, ii.
Chriſtus eſt comoedis Patribus in theatrali ſcenâ
factus actus;
Quia tam hiſtorias ſacras, quàm patientem Jeſum
inducunt in theatra, atra.
Divi! quid? Deuſne ſervit ſcenæ, ac plebis ludibriis
rurſus exponitur? ponitur:
Deſunt hiſtoriæ, ac fabulæ, ut Deus cogatur
hiſtrioniam adornare? ornare, re?
Plebecula vana oblectari gaudet nugis tam ſceleratis,
& hiſtricis? tricis:
His ineptiis exoticis aucupantur popelli plauſum, ac
præconia ſolemnia, Lemnia.
Babæ, babæ, Patres eſtis; ſed nec teſtamenti
veteris, ſcio, io!
Neque etiam (nam ſatis vos novi) Patres eſtis
teſtamenti novi, ovi:
Ex novi ovi cortice excluſit vos, pullos ſuos,
Ignatius, corvorum pater, ater.
Et vanitati, & gloriolæ toti eſtis dediti, Diti:
Oſtentatis ampliſſimas, & plenas libris
bibliothecas, veſicâ inflatâ, latâ,
Argenteamque ſupellectilem templi,
arrogantes, rogantes.
ô Patres, nimis evaditis turgidi, ac
inſolentes, olentes!
Vaticinor tam ſuperbæ corvorum, imò pavonum
deprimentur criſtæ iſtæ;
Quia

Quia nullus eſt ordo in Ordine illo (ut vocant)
perditiſſimò, imô.
Vovent Deo, ſe repudiaturos, quos ambiunt,
gradus honoris, noris:
Interea Rectores, Provincialeſque, id eſt,
ſatrapæ creari, clam ſuſpirant, ſpirant;
Ut ſcopum dignitatum tangant, adulantur
Superioribus polyarchis, archis;
Quibus exarant literas crebriores, officioſiſſimas,
peramicas, micas,
Invitatos excipiunt menſâ; ſuperbo luxu
opiparâ, para;
Quos hoſpites tractant hoſpitaliter in villis
ſuburbanis, urbanis;
Ubi inter pocula jurant; ſe nullis honoribus
tangi, angi;
Velle ſe contemtos, contentoſque Jeſu ſervulos
vivere, vi, verè;
Ad clavum reipublicæ Ignatianæ regendum
ineptiſſimos eſſe. ſe;
Malle ſe milites vulgares eſſe, ſub Ignatio duce;
quàm duces potentes; o tentes!
Sic inſinuant ſe in gratiam ſatraparum,
regentium gentium:
Tum bibit Pater ter quater, in ſalutem Rectorum
fauſtum hauſtum;
Et, dum audiunt ex ſatrapa, tibi Rectori futuro,
propino, Pater, ter;
Subrident, excuſant ſe modeſtè, gaudent, manum
exporrigunt, & dant decies; cies:
Simulant ſe religioſos, tenaces; ſed ſummorum
nummorum vim corradere, re.
Incedunt ſupercilio turgido, Catonum, ac
Bombomachidarum veſtigio Stygio.
Al-

Alloquuntur familiariter ſeniores Patres, minorem
gregem tuum dedignati, Ignati:
His technis hypocrytæ irrêpunt præcipiti ſaltu in
Rectorum faſtigia, Stygia:
An id me latet, qui Brugenſibus Jeſuitarum ſcholis
fui præfectus Rector? Hector?
At qui ambitu irrêpunt in pulvinaria, quo moderamine
ſuos ardent regere? egere:
Subjectos flagellant, deprimunt, vexant, opprimunt,
affligunt Radamanthæis imperiis, iis,
Tunc dominantur, promulgantes leges numeroſas,
Fannias, & exleges, leges:
Si quis hiſcat, lenteſcat, obmurmuret, piaculum
eſt palmare, almâ re.
O oves miſeras, ſub ferreo pedo paſtoris tam
crudelis, ac crudi, rudi!
Scythicum jugum, tametſi ſit barbarum, ac
perhorridum, eſt magis manſuetum, ſuetum.
Quiſquis Ieſuitas laudat, convincam Thraces
truces, eſſe clementis mentis:
Et erit, qui ſubeſſe cupiat ejuſmodi plagoſis
tyrannis, & tam barbaris aris?
Certe ego fugâ mihi benè conſului; vos ſaluti
veſtræ periclitanti proſpicite: ite.
Hercle mallem, eſſe Scytha, quam Jeſuita, id
eſt, Loiolita, ita.
Nunc valeant Patres fucorum anteſignani, nani:
Regnent inter cæcos luſci; ego juxta claudos
claudicare nolim olim:
Nil mihi cum ſycophantis, fucis, ac ſcarabeis eſt
negotii, otii.
Ediſcere cupis, quando deſeruerim Jeſuitarum
manus? anus?
Frater, Dionyſius Brack, Jeſuita, natus in pago
kalken ad Gandavum, avum,

Bergis Winoci in Flandriâ, anno 1675. me, cum
Patribus omnibus, teſte, eſte ;
Spiritum Sanctum, veram eſſe columbam (quam ita
pingunt) credebat, edebat :
Addebatque illam divinam columbam triticum
edere, re ;
Præterea eam gaudere caudâ plumigerâ, & colore
eſſe niveam, eam ;
Tertiò ſanctè aſſeverabat, hanc divam columbam
excrementa ſua exonerare, onerare, re ;
Denique jurabat, Deum patrem canam prolixamque
barbam alere, re ;
Hanc ſententiam coram omnibus Patribus, & me,
Winoci Bergis tueri auſus eſt, ſus eſt,
Et hoc perridiculis, & anilibus argumentis convincere
velle viſus eſt, ſus eſt :
Confirmabat ſe in pago Kalchenio primam inter
catechumenos palmam reportaſſe, aſſe :
Hic morologus errorem tam cæcum mordicus
tuebatur iratus, & juratus, ratus :
Dicens & catechiſmum ſuum id docere, ſimul cum
paſtore, ore, re :
Paratumque eſſe ſe, pro ea fide, migrare ex hâc
vitâ, ita :
Adfui, audivi, ac blaſphemiam inauditam argumentis
allatis refutavi, vi, i :
Refragabatur pervicacius, aiebatque, id vel cæco eſſe
manifeſtum, ani feſtum ;
Id pueris ipſis, imò lippis & tonſoribus eſſe notum
univerſis, verſis :
Et Cortraci, anno 1664. in ſolemni ſupplicatione,
Sacramenti feſto (eſto)
In globo Mundi, folia ſua magis magiſque aperiente
artificialiter, (aliter)

Vi-

Vidiſſe ſe, albam vivamque illam Sancti Spiritus
columbam, cum ramo olivæ (væ)
Deſcendentem in altare, & illud olivæ coronamentum
Sacramento impoſuiſſe, poſuiſſe:
Tunc iterum in cælum evolaſſe columbam illam
(aiebat) Sancti Spiritus (ritus)
Aſcendente paulatim, ac folia ſua concludente,
globo terrarum; rarum:
Adfui tum Dionyſio Cortraci, ſpectans hanc columbam
in platea, arâ adornata, ornatâ:
Sed nihil ad rem impia iſta pietas ſpectabat, nedum
ad Sacrum Spiritum tum:
Quare minatus ſum fore, ut Romam de columbâ iſtâ
literas exararem, ararem, rem;
Oſtendique ei terribiliſſimos, in turri collegii,
Patrum carceres, arcêres;
Quibus conſpectis, cohorruit Brachius, flevit
errorem, cecinit palinodiam diam.
Tunc tædebat me cum aſinis vivere ridens
diſceſſi, ceſſi.
Evax, Ieſuitæ videntur, ſed non ſunt, docti
decoctique ingenii, genii, ii:
Nam admittunt in ſuum collegium juvenes novitios,
plurimos, imos,
Qui memoriâ non ſunt tenaci; ingenio verò rerum
imperito, ito?
Quos pulchros aſinos ad prima in ſcholis loca
promoverunt favore, ore, re:
Et primo præmio donant hos pueros venuſtulos,
& opulentos, lentos;
Qui per tranſennam Academias inſpiciunt; Minervam
à limine ſalutavêre, vere:
Quid præclari, quid generoſi ab ejuſmodi maſculis
cerebro vacuis exſpectes? ſpectes:

Sed ſimul ac Jeſuitæ ſunt, credunt ſe momento præ
aliis ſapere, impeccabiles eſſe, ſe
Virtutes alienas indies carpunt, conſecrant ſuos
defectus, tus
Defectus ſociorum ſuorum occultos revêlant.
Superioribus, oribus
Patres docent licitum eſſe, propalare Rectoribus
collegarum peccata, cata
Idque ſine fraternæ charitatis vulnere, ac
nocumentis mentis
Deſideras noſſe, quid Ignatiana lex præcipiat? recipiat
Jubet Ieſuitas, extra confeſſionem auricularem,
reddere rationem conſcientiæ, ſcientiæ
O ſervilem Ignatii legem, ac tyrannicam
conſcientiarum coactionem! actionem
Hoc Dux Albanus, religionis flagrum, conſcientiarum
tyrannus, numquam coëgit, egit
Quid? extra auricularem confeſſionem, homini ſua
crimina revelanda ſunt, velanda ſunt
Ah, nimis ſacroſancta ſunt, humanæ mentis
ſacraria arcana! cana
Videt Deus (& ſufficit Deus) peccatorum, ac
pectorum penetralia intima, ima
Ut quid Ieſuita percurioſus, adunco naſo, ſcrutatur
ſordes animorum? morum
Id mihi diſplicuit: ob hanc exlegem legem, Pontific.
omnes & Ignatium criminantur, minantur
Ejuſmodi ſervitutem nec Mahomet, nec epiſcopi in
terris ulli imperavêre, vere
Ego tyrannidem iſtam intolerandam expertus, jure
conſcientiæ evitavi, vitâ, v
Et quiſquam arguat me, quod has peſtes valere
juſſerim? uſſerim
Eia, damnentur ſacrilegi animarum carnifices, &
flammis opprimantur, rimantur
I

Imò rimantur conſcientias, ut puniant ; æternis ignibus trucidentur, dentur :
Nam divitiis, vitiis, voluptatum deliciis vita Loiolitica eſt ſuſpecta, ſpecta :
Numquam, o numquam eſtis exſaturati, o viri infames ; fames !
Cavetis, ne ulii, niſi vobiſmetipſis, ac ollæ Loiolææ proſitis : o ſitis !
Non ſerò ſapies, mi homo, ſi quammox inglorios, probroſos, verſipelles pelles :
Pereant, pereant ſycophantarumgreges, toti dolis conſuti, & vafri Afri ;
Ne áffricent Afri Vafri contagionem incorruptæ pietati, ætati.
Denique, quales ſint Jeſuitæ, voce unicâ demonſtra ; monſtra.
Vah fungina capita ! Vos publica hominum peſtis eſtis ;
Eſtis, imò eſtis, hominem induta, cacodæmonum corpora, ora :
Eſtis obſcoeni mollitiei coeni ſordidiſſimi porci, orci.
At quibus ſuppliciis porci Orci digni ſunt ? igni ſunt.
Quam duris diris, ſempiternis tormentis ? mentis !
Quid ? ut impune vitam leporinam agant, corraſiſque opibus affluant ? luant.
Merentur torqueri, & excarnificari à dæmone lanienâ fatali, tali :
Commigrent ad irremeabiles cavernas, Avernas ac Tartareas areas :
In Tartaro meritiſſima ſceleſtis Manibus ſupplicia ſunt repoſita, poſita, ſita, ita :
Iſtic ſempiternos animi ſudores exſudent, incendiis furentibus, urentibus :
Dæmonibus, frigori, fami, ſiti, cruciatibus, æternitati obluctentur : luctentur :

 Flam-

Flammæ atroces atros Cupidinis torres
torrebunt, horrebunt!
Certè cælum non eſt nigrorum corvorum cavea, ea:
Augebunt corvi, Dæmonum fraterculi, atratum
numerum, merum;
Sed dubito, an peſſimis pejores à dæmonibus
admittendi ſint invitis: itis:
Dii malè perduint Rectores tenebrarum harum
Tartarearum, rearum!
Vah, tam exitialis optimo populo peſtis pereat! eat!
Exulet importuniſſimum crabronum examen: amen:
Exulent Mundo, qui ſunt tam Babylonici,
quàm inferni regni fundamen, amen,
Celebret in ſubterraneâ criptâ Miſſas pro ſalute
dæmonum, Ignatii flamen, amen;
Omneſque dæmones à peccato, tam veniali,
quàm mortali, abſolvat, ſolvat;
Et in cælum neſcio quod, neſcio quando, neſcio
quò ducat cum ſuis collegis; legis:
Cælum Plutonis igneum Ignatiano nomini, &
genti convenit; venit;
Quod apud Charontem, Brontem, Acherontem
reperitur; itur.
Nunc ego vos, Patres, laudavi; ſed echo has
laudes truncavit, cavit:
Si irati vindictam ſpiratis, ultionem echo
declinabit, abit, it:
Valete igitur (ſi poteſtis, & Deo placet) valete
benignè; en igne:
Et ſi vos valetis; benè eſt; ego quidem rectè
valeo, leo, eo:
At meminerit Ieſuita, fidei apoſtata, quod
dæmoni ſit affinis; finis:

ACRO-

ACROSTICHIS TETRAGONA.

Ante tuas aras, ô	M*Ars, mea vota litat* A
Numine dexter ades,	Nocituraque prælia, fulmeN
Terrificum belli, quo	Tellus funere ſorde T,
Et furias, peſteſque,	Et monſtra tonantia pellE.
Tu terres hoſtes,	Turmas tua tela fugabunT
Vulneribus diris:	Violento barbara ſvult V
Agmina ſternis humi.	Armis arma ſonantia, & ærA.
Spiculaque, & frameas, &	Scuta impervia teli S
Agglomeras, ſpargiſque	Aciem; involviſque ruinA,
Regales turmas,	Regalis præda paratu R.
Ad tua ſigna vocas	Audacia pectora, foet A
Sanguineis animis.	Saturatæ cæde cohorte S
Obtritu miſero	Occumbunt Mars percitus oeſtrO
Mille viros morti	Mactas, ſpargiſque cruoreM
Ante tuas aras ô	M*Ars mea vota litat* A.
Rex belli mea ſigna	Rege:en mea caſtra fugantuR,
Si mihi, Mars, pugnes,	Sine te miſerabile funu S
Militibus jaceo:	Me, me ſub Marte merenteM
Erige (poſco) tuo;	Et dextrà victrice tuer E.
Ad tua tendo manus	Altaria: ſuſcipe ſacr A.
Vota, pias lacrymas.	Vis me tua, turbida motV,
Obturbat pavitantem.	Omnes, Mars dire, flagellO
Terrificas: fulmenque	Tuum cataphractus adoraT.
Ad tua, Mars, ſupplex	Allabor limina; ſpect A
Largifluos oculos.	Lauro redimire tribuna L
Ipſe tuum properans,	Ignavia pectore, ſenſ I,
Tota meo erigitur.	Te milite, & auſpice, pugnanT,

Ardeſcuntque manus: Animo mihi perfurit ir A
Turbatura globos: mea Te duce, dextra triumpha T
Ante tuas aras, o M*Ars, mea vota litat* A

HEXACROSTICHIS

Arcus triumphalis Guilielmo III. *Arauſionenſi Principi.*

Arcus	Arauſiones	Attollit	Amoenior	ArmA,
Virtuteſque	Vehit	Victoria	Vivida	VultV,
Regia	Rectori	Reddit	Reverentia	RobuR,
Imperat	Imperio	Illuſtri	Immortalis:	InermI
Auriacos	Animos	Accendas	Armiger:	Arm A
Caſſide	Criſtatus	Calcas	Certamine:	Cor ſiC
Victores	Virtute	Urget	Violentiùs	Uſ U.
Servaſti	Socios:	Sublimia	Sidera	ScandeS.

INSCRIPTIONES.

Horto ſuburbano.

Sola ſolitudo, ſolida ſolatia.
Hic ridet Mundus: brevis eſt, ut cætera, riſus.
Flos homo, vix oritur, moritur.
Hic regnant mille colores.
Oculum da floribus.
Surgent, urgente calore, colores.
Turgent flores, & ſurgent colores, ſi urgent calores.
Naſutis animam dono.
Curarum portus, eſt hortus.

Flumini, vel piſcinæ.

Hortis lude color, flumine ludat olor.

Fon-

Fonti.

Fons purus, puræ mentis imago, micat.
Animâ fons virgine vivit.

Villæ ſuburbanæ.

Villa illa non erubeſcit laudata.

Urbis portis.

In urbe turbæ.

Arci.

Defendunt arcubus arces.
Vigili tutanda magiſtro.
Arcent inimicos arcubus arces.

Moenibus.

Certant manibus pro mœnibus.

Armis.

Armis, & parmis, atque haſtis vincitur hoſtis.
Armos defendimus armis.
Militibus murus ſunt arma.
Victoria militat armis.

Tormentis muralibus.

Hoc Reges ore loquuntur.
Vomo ore ruinas.

Feſtis triumphi ignibus.

Inſignis ignis, ſignis, triumpho dignis.

Claſſi navali.

Pons ponto ponitur.
Bonis avibus, & navibus.

Gladio militari.

Hæc acies acies ſternit.
Hæc acies cernit, ſpernit, ſternit acies.

EMBLEMATA.

Fides illuminat tenebras mentis, ut credat abſcondita. Pictura: charta candida, in qua picta, aqua forti, non apparent legenti, niſi admoto lumine.

Epigraphe : *Abdita, luce, vides.*

Non nihil eſt, quod adeſt; quamvis nihil eſſe videtur:
Nec nihil eſt, quod abeſt; abdita, luce, vides.

Guilielmus III. Auriacus gaudet armari.

Pictura : Magnes, chalybe armatus.

Epigraphe : *Arma amat.*

Armari gaudet magnes, & amicus amari.
Auriacus ferrum, quod latus armat, amat.

Auriacus inter cædes ardentius dimicat.

Pictura : Igniarium, & ſilex percuſſus.

Epigraphe : *Conflictus prolicit ignes.*

Cædis? It in flammas, ſilicis vena emicat ardens:
Dimicat Auriacus; cæde furente, micat.

Conjugium Honoris, & Meriti, ſeu

Guilielmus III. Auriacus, Mariæ Stuartæ maritatus.
Pictura : Adamas annulo aureo inſertus.

Epigraphe : *Cum gemmâ Convenit aurum.*

Aurum Adamas amat; Auriacum Maria maritas.
Aurea conveniunt: cum Jove juncta Dea eſt.

Aurei Auriaci connubii gemmeus fructus,
Prolis abundantia.

Pictura : Conchæ geminæ, patulæ excipiendo rori; gemma in conchâ.

Epigraphe : *Parit par, divite fructu.*

Concha coit conchæ, quæ gemmam concipit imbre:
Conjugii, prolis gaudia, fructus habet.

Votum Belgarum.

Par Regem pariat; par vivite, divite fructu.
Conſpirent votis aſtra ſerena piis.
Qui gremiò ludet, ſit ferreus hoſtibus, infans:
Aureus Auriacus, parvus Julus erit.

LOGOGRIPHI.

Vir, cui nomen, Bis.

Bis natus, puer, & juvenis; Bis virque, ſenexque;
Bis ſemper vixi, Bis mortuus, atque ſepultus.

Sanguis, anguis.

Per me vena tumet: ſine me quis vivere poſſit?
Si tollas frontem, per me tibi vena tumebit.

Navis, avis, vis.

Viva ſteti, vivos alui; ſed mortua curro;
Meque regunt vivi, vivos veho, protego vivos.
Tolle caput, volito: vim ſervat cauda ſuprema.

Dolor, olor.

Odi lætitiam; quia triſtia lugeo: mortis
Solor olor, pereat ſi litera prima, dolorem.

Dapes, apes.

Delicias Regi totum, pars mella propinat.

Heros, ros.

Totus bellator, pars ultima rorat in hortis.

Corona, cor.

Fons vitæ, caput eſt; ſed Reges ambio tota.

Piſtor factus paſtor, & ſibi nihilominus pinſit.

Fit paſtor, qui piſtor erat, neque mutat iöta.

Ovis, vis.

Mollis, & imbellis; caput aufer, bellica vis eſt.

Juventus, ventus.

Flos vitæ dicor: caput exime, ſpiro per auras.

Corpus, cor, pus, porcus, Orcus.

An cor habet corpus, quod pus ignobile nutrit?
Fit corpus, porcus: porcum convertis in Orcum.

Se-

Senex, nex.

Sum modò, quod volui: quod ſum modò, pœnitet eſſe.
Se perdat ſenium; niſi nex, nil denique reſtat.

Caper, aper.

Frons cornuta mihi; ſine vertice, dente nocebo.

Color, olor.

Servio pictori, ſum rex, plebs, miles, imago:
Vertice ſi careo; tangar, nec tingar ab unda.

Virtus, virus, vir, tus.

T ſi ſuſtuleris medio de nomine; rerum
Optima quæ fueram, rerum tunc peſſima fio.
Mas caput eſt: mea cauda petit ſibi funus, & ignes.

Aquila, ala.

Regnator volucrum nubes tranſcendo volatu:
Obtutu Solem non caligante videre
Non vereor: prædas venatrix regia ſector.
Junge caput caudæ, tunc addo volantibus alas.

Lapis, apis.

Ima peto gravitate meâ, ſum terrea proles:
Si caput obtrunces, animam tum colligo florum.

Laterna, lana, later.

Dux ego ſigno vias, quas nox tegit alta tenêbris:
Ter mihi deme, nihil me mollius: induit agnus:
Adde caput ventri, nihil eſt me durius ipſo.

Cometes, comes.

Terra parit, Vulcanus alit; me, Phoebe, coronas;
Dum naſcor; caudâque auras, cælumque flagello:
Proſpera ſæpè noto, vel triſtes nuncio caſus.
Te mihi ſurripias, tunc te comitabor Achates.

Muſca, Mus.

Nocte caput currit, ventrem capiti adde, volabit.
Tum capiti jungas, ſine caudâ, muſtea promo.
Litera quarta mihi ſi tollitur, occino Muſa.

Grex,

Grex, rex.

Taure, præire ſoles toti: pars regna guberno.

Dominus, do minus: Dominas, do minas.

Do minùs, ùt dominus; dominus quia dicor avarus.
Uxor amo dominas prodiga, doque minas.

Mars, ars.

Qui partes foveo, faveo pars artibus una.
Artibus addo togam; ſed partibus arma miniſtro.

Muſica, mus, ſica, muſca.

Curro tribus, quatuor perimo, quæ quinque volabo
Literulis; ſenis, aures oblecto ſonore.

Sus, tinea, mus.

Furfurem edit, pannum, panem quoque, *ſuſtineamus.*

Lupus, lepus.

Litera mutetur ſi nominis una, timore
Venantes fugio, quos bellua ſæva fugabo.

Caupo, capo.

Venales propono cibos vir: litera deſit,
Ipſe cibus fio, nec femina dicor.

Mendicus, medicus.

Tu te fers medicum, nos te plus eſſe fatemur:
Et minor es medico, medico ſi litera creſcit.

Menſis, enſis.

Aſpicias totum, pars ſum mutabilis anni:
Frontem tolle, ſuis me miles geſtat in armis.
His vinces armis, abſint ſi millia menſe.

Ludus in vocibus, & literis.

Studioſo adoleſcenti, cui nomen van Belle, *qui primum in Schola Eloquentiæ præmium retulerat.*

Bellaſti bellè: bellum Bellona libellum
Dat bellatori; Belgica, bella probat.

Juveni Bloemendaal mortuo epitaphium.

Flos florens fuerat: flori fortuna favebat:
Floſcule, ſis funus: florida Flora fleat.

Mulieri ebrioſæ.

Sobria manè manê: plus hinc tibi manat honoris.
Et vitia, & vites (cum ſit cognatio) vites.

Ad ebrios monitum.

Pocula vos cupitis; ſanum eſt caruiſſe cupîtis:
Ebrietas prodit, quæ dicere ſobrius odit.

Interrogatio, & reſponſio Popinonis.

Petre, quid eſt vinum? Liquor aureus ante caminum.

Ludus in vocibus longis ſimul & brevibus, pronunciatione & ſignificatione Variatâ.

Pôpulus in ſilvis, populus floreſcit in urbe.
In ſilvis lepores, in verbis quære lepôres.
Ad Veneris, ne venêris, cum vêneris ædes:
Educat illa canes Dea, quos edûcat in apros.
Cauſidicis differre placet, niſi munera plâcent.
Dedere ſe Superis par eſt, cum dona dedêre.
Víncite ferro hoſtem, victum vincîte catenis.
Sêcuris caput abſcîdit violenta ſecûris.
Sæpè arbor cecidit, quam ferro nemo cecîdit.
Dum vir es, atque vires, cape vîres, non cape vi res.
Pro ſtipe, quid duro mihi tergora ſtipite ſtîpas?
Saxa jacêre ſinas, jácere hæc puer improbus udet,
Lude pilâ, pectaſque pilos; ſed projice pîla.
Promiſſâ vir fide fidè; fide ludere dulce eſt:
Pérfidus abſque fide eſt; ſocio eſt perfidus amicus.
Délige, delectum poſt dilige. Curia cura eſt.
Ipſe nitor décorat: quà nîtor, forma decôrat.
Oblitus unguento, non es oblîtus amoris.
Ut vagit ore lepus; vâgit puer; unda vagatur.
Sêde ſedê, ſedeſque ſitim: nocet arida cordi.

Li-

Litora nullus aret: terra, inſtar pulveris, âret.
Nemo cadaver humet terræ, quæ fontibus hûmet.
Si parere uxores nolint, parêre jubentur.
Gallus ovat, cum gallinæ circumſpicit ôva.
Qui dicat ingenuis librum, nil dîcat ineptè.
Indicat obſcurè, quod vult, indîcat apertè.
Nonnumquam in luteo ſurgit flos lûteus agro.
Làtius inſonuit Latius modò ſermo per orbem.
Dum làbor, greſſuque labo, labor hæret euntis.
Militis, heu, làtus mucro, latus hauſit apertum.
Æger edit minimum, lamentaque crebrius êdit.
Egere cum vomitu, nec egêre medentibus optes.
Dum molitur patiens, molîtur in aëra ſaltum.
Fîlia ſub tiliá mea net ſubtîlia fila.
Sunt avium piſciſque plagæ, plâgæque medentum.
Dum metîmur opes, métimur; mors mêta laborum eſt.
Occîdit lictor gladio. Sol óccidit orbi.

LAUS PUELLÆ.

Amicus Amico. S. P. D.

Virgo illa, quam mirifice commendas, mihi & hominibus placebit. Numquam adhæret pravis perditiſque conſortiis: perpetuò pietate & ſacris literis delectatur. Nullis ſe vanis & levioribus virgunculis conjungit. Pluribus eſt in amoribus & venerationis æſtimatione: improborum morum hominibus eſt exoſa & inviſa: probis arridêre ſemper laborans, vanitatis ſtudioſis raró: honeſtati & ingenuis moribus excolendis vacans: hinc amabilis, & grata: nemini moleſta, & difficilis fuit: Pacem colentibus, & in ore omnium famoſa. Ficta, procax, & garrula minimè: ſincera, & candida ſupra modum. Ludo, choreis, licentiæ, & libidine

dine ſervivit nullò tempore ; frugi vixit. Etiam atque etiam meditare, an amores ei tuos, teque ipſum totum conſultius ſis conſecraturus. Valeto.

Legito precedentem epiſtolam ab initiô uſque ad finem, immutatis tantum interpunctionibus, & habebis ex laude ejuſdem puellæ vituperium, hoc modo.

Vituperium Puellæ.

Virgo illa, quam mirifice commendas, mihi & hominibus placebit numquam: adhæret pravis perditiſque conſortiis perpetuò. Pietate, & ſacris literis delectatur nullis. Se vanis & levioribus virgunculis conjungit pluribus. Eſt in amoribus & venerationis æſtimatione improborum morum hominibus: eſt exoſa, & inviſa probis; arridere ſemper laborans vanitatis ſtudioſis: raro honeſtati, & ingenuis moribus excolendis vacans: hinc amabilis, & grata nemini: moleſta, & difficilis fuit pacem colentibus, & in ore omnium famoſa. Ficta, procax, & garrula; minimè ſincera, & candida. Supra modum ludo, choreis, licentiæ, & libidini ſervivit; nullo tempore frugi vixit. Etiam atque etiam meditare, an amores ei tuos, teque ipſum totum conſultius ſis conſecraturus. Valeto.

JOH

JOH. de BISSCHOP,

ÆNIGMATA.

JOH: de BISSCHOP,

ÆNIGMATA.

Quorum Solutiones in fine omnium Ænigmatum exhibentur.

1.

Formamur flagris: aciem componimus: auri eſt,
Argentique color nobis: tranſfigere noſtrum eſt:
Ornamus Mundum muliêbrem: ſæpè puellæ,
Veſtibus ornandis, nos labra corâlina ſervant:
Sæpè tamen dominam leviori pungimus irâ
Res numeroſa ſumus nihili: caput ære globoſum eſt.

2.

Parvula, longa tamen, fingor mea membra metallô:
Vincla traho captiva, ſequentia vincula ferrum:
Copulo diviſum & lacerum: connecto ſoluta:
Inſontem dominam (mea tanta ferocia) pungo.

3.

Corpore parva mico, ſum corpore dura robuſtô:
Unus ineſt oculus capiti; Polyphemus habebor
Hôc tibi? Non video, nec homo ſum, aut bellua; quamvis
Nuda traham caudam: caudam mihi ſæpè puella
Mulcet, & hunc oculum transfigit: corpore nudus
Me ſine rex eſſet. Pretiô vix veneo nauci:
Vulnera multa fero, raro lædentia læſum.

4.

Patre carens, habui matrem, quæ gaudet habere
Me natum, poſt fata, ſuum. Me lignea nutrix

Non puerum, ſine lacte virum nutrivit. Amavi
Uxorem; ſed erat mihi filia; nata, ſimulque
Nupta ſuo patri, quam matrem hic fecit honeſtam,
Inceſtu purô: mihi conjux illa nepotem
Progenuit. Rex urbe carens, ditiſſimus aurum
Non vidi; nec, quid precioſa pecunia, novi:
Naturâ me facundum, non arte magiſtrum,
Omnis homo meruit præſens audire docentem:
Omnia cum ſcivi, ſtolidus plus ſcire laboro:
Deſipio, cum dementor ſapientia: ſuaſu
Femineo ſilvam carpo, quam perdo, beatam:
Cum conſorte thori profugus, de Rege colonus
Non colui numen, terram colo: viſcera matris
Diſſecui; mater gremiô me denique condit:
Conjugium feci ergò jugum; fuit antè beatum:
Immortalem uxor perimit malè ſuada maritum,
Uxorem conjux, omneſque peremit uterque:
Scintillâ è minimâ ſurgunt incendia tanta!
Semine de tenui fructus guſtatur amarus:
Evomuit ſerpens aconita; hauſêre nepotes,
Qui nondum nati; miſeri periere nepotes:
Heu! nondum viſus genitor tibi fata propîno,
Cum nondum vitæ libamina prima bibiſſes.

5.

Quid me quæris? habes: ipſum me prodo latendo:
Mentior: ipſa meam ſoleo celare figuram,
Perſonata tuis oculis pictura, recondor;
Quò me celo magis, tibi me magis abdita prodo:
Sit niſi divinus, nemo me noverit umqûam.

6.

Dicere ſi nôris, *quidnam eſt ænigma?* Solutum eſt.

7.

Eſſe tyrannorum me clamant cuncta tyrannum:
Vis mea, vis blanda eſt. Totus mihi ſubditus orbis,
Et Deus, ipſe Deus. Qui me caret, odit, amicus:

Non

Non videor; ſed cuncta poteſt, cui milito nudus:
Ex unâ geminos reddo, dum copulo binos.

8.

Ferrea ſum: minitor punctis mucronis adunci:
Cum ventis luctor, cum gurgite pugno profundô:
Rimor aquas, Thetidem perſcrutor, mordeo arenas:
Si tabulas Boreæ furor abripit, undaque tortô
Vortice; ſi puppis ventis ſolvatur, & undis;
Hanc ego firmabo: curret mihi ſalva carina.

9.

Inſerar ut digitis mico parvulus orbis in orbe:
O felix Adamas! Felix ô flamma Pyropi!
Nunc datur æthereas, deterſis ſordibus, auras
Cernere; meque tibi tota aurea ſphæra marito:
Et facit invidiam radiis lux æmula Phoebo.

10.

Anniculus pater eſt, bis ſex qui pignora gignit:
Bis ſunt triginta natæ; ſed diſpare vultu;
Altera pars nivea, nigra pars altera formâ eſt:
Utraque, dum vivit, moritur; poſt fata renatæ.

11.

Ventre voro, raucuſque cano, gravis elevor alis;
Sordibus oblector, quos roſtrô rimor, aquoſis:
Exuvias gero mollículas; & veneo carô;
Tela meum gaudet pennis ſpoliare cadaver;
Quas tu, dum recubas, dorſo geris ipſe ſupinus:
Tu, duce me, ſcribis: toſtum te paſco cadaver.

12.

Amplexata roſas animam delibat odoram,
Dulcia prædatur roſeæ convivia Floræ:
Florea roriſluô ſaturat ſua pocula ſuccô,
Et ſatura Auroræ lacrymis, multôque roſarum

Ebria, melliferis prædis ſibi conſtruit aulam,
Conſtruit artifici mellita cubilia flore:
Pro ſaxô, cera eſt; pro calce liquamina mellis;
Proque domô tota, conſurgit Nectare cella.

14.

Patria natalis cælum, mihi patria tellus;
Sæpè oculos habito. Lanæ, ſum floccus, adinſtar;
Extenuata cado. In cineres effundor ab auris,
Non diſpar fumo. Formam ſalis induo ſæpè,
Me cogente gelu. Procudor frigida ſæpè,
Ut lorica tibi ſtem ſplendida, quam pede firmô
Percurrens calcas. Venti concreta rigore
Sum lapidoſa, tuo capiti ingruo, verbero campos:
Sum ros, lac, vinum, ſanguis; pontum impleo, & auras.

14.

Sum venter: manibus careo: pede ſtamina duco;
Ipſa colus radiuſque mihi, & cum ſtamine fuſus:
Molliculam & tenuem glomerans eviſcero lanam:
Conſtîpo telam telæ, centumque ſuperbit
Ordinibus: tunc excubitor, ſtatione morando,
Venor in inſidiis viles, mea pabula, muſcas.

15.

Pendeo venatrix; nil ſum, niſi venter, & horror:
Excubiæ nec me terrent: nam Regis in aulas
Irrumpo, texoque dolos, & ſanguine paſcor.
Noſtra domus tenuis, quæ tempore conditur horæ;
Quam nec muſca quidem ſubeat, niſi ſanguine fuſô.

16.

Aſpice textorem: gyrus gyrum excipit alter,
Arte laboratum; ſed parciùs ordine primô,
Mox ſpatiô majore auctus, ductôque priore,
Circulat ordo ſequens, naſcuntur ab orbibus orbes

Diſ-

Diſcreti ; & ſtamen de ſtamine latius exit ;
Sic ordo creſcens ex ordine circinat orbes.
Cuncta rotundantur : ſic volvitur orbibus orbis.

17.

Me Pallas docuit textrinæ noſſe labores :
Non traho fila manu : duco pede licia telæ :
Quære, laboranti quæ cedat debita merces ?
Exiguum lucrum eſt, & præda miſerrima, muſca.

18.

In nubes motu placidô, ſimiliſque natanti
Paulatim ſurgo, gyroſque per aëra duco :
In prædam, ranas, roſtrumque oculoſque ſequaces
Vivida defigo : ſupra caput ingruit aſper
Intereà prædo, roſtrô bellator & ungue ;
Verberibuſque alarum arma inſonat, arma ;
Imminet hinc atque hinc, meque omni à parte laceſſit :
Librat in hanc partem corpus, modò vibrat in illam,
In latus obliquus, pronus, roſtrô, ungue ſupinus,
Ante pedes dum præda cadam, pennaſque revellit.

19.

Me dicis vivum, cui non eſt vita, metallum :
Commendor gravitate, & mobilitate fluente :
Me fluxum verſas, in partes diffluo mille,
Momentô coëo, maſſamque revolvor in unam.
Immûto rerum ſpecies, immûto colores.

20.

Signa tenet clathrum junctô agmine ſculpta quadratum :
Illita tota cohors furvi eſt fuligine ſucci :
Candida, mox tactu nigrum bibitura colorem,
Vi compreſſa gemit ſub torcularibus, exit
Charta, ferens hauſtas bibulâ compage figuras :
Emicat, & legitur plauſum meritura per orbem.

21.

Senſa animi impreſſis ſignare laboro figuris,
Et captiva novis inſcribere verba tabellis:
Candida conſtratô diſtinguitur area ſulcô:
Ordine ſtant apices, ferratôque agmine clauſi;
Muta cohors primum, mox ſuccis ora diſertis
Oblita Palladiis, ſub prælo prælia ſudant:
Æternas reddit voces charta ebria lymphis:
Unô effunduntur partu bis mille gemelli.
Abſenti loquitur præſens: vox, muta tabella eſt.

22.

Res levis, & fragilis, ſurgo vicina fluentîs:
Dulcè cano Muſis, ſed paſtoralibus: & me
Contrectare ſolent digiti, pro voce, magiſtri.

23.

Sulphure de tepidô ſudo: fumo ignis & unda:
Sum mare, ſed parvum: languentis curro ſaluti;
Membra lavaturus, nudus me convenit hoſpes.

24.

Res facit una virum, pueris metuenda, caprumque.

25.

Inſudaverunt centum mihi luſtra creandæ:
Sum corpus de corporibus plus mille: parentes
Me genuêre viri famoſo nomine; per me
Græcia, cum Româ, & gens poſthuma vivit Hebræa:
Non vivo; mutuſque loquor, ſine voce, Magiſter:
Sum [illegible] theſaurorum (nec vana eſt fabula) [illegible] cuſtos.

26.

Codicibus conſto variis: mihi corpora turgent
Foeta voluminibus: florent hic inclyta facta
Poſt fata heroum, ventoſaque gloria linguæ:
Ingenti curâ, ſumptuque majore coëmptos

Hic

Hic cernis fratres, mutis expreſſa metallis
Signa, locuturas tibi deſignantia voces;
Voce tamen careo, quæ garrula, verba profundo.

27.

Os mihi, de ferrô, totum eſt gula; ferrea vox eſt:
Ore vomo flammas, naturâ frigida maſſa:
Obvia quæque peto, proſternoque omnia glande.
Ultima lex regum; nil ſum, niſi terror & horror.
Servio venanti, ſum bellatoribus arcus.

28.

India lanivomum genuit: neo, ſtamine, veſtes:
Arte meâ, pereo: mihi fabricor ipſe ſepulcrum:
Fila mei lethi lætus traho: fiò volucris.

29.

Stamina ventris opes effundit, & ordine ducens
Stamina ſtaminibus denſat, dum circinat orbes
Intextos. donec fulvô ſe carcere claudat.
Immoritura thoro aurato glomeratur in ovum,
Eluctata volat volucris; ſeu vellera donat
Regibus; & prolem numeroſô fœnore gignit.

30.

Vere novô naſcor. morô florente ſaginor:
Serpo; fila vomens, exentero viſcera tota;
Contexoque faber mollem mihi carceris aulam:
Transformis volitans novus ales in æthera tollor;
Rex mihi ſuccedit, qui carceris incolat aulam.

31.

Noſtra ſuperficies convexa, figura rotunda,
Admiranda ſitu, totâ mole incubat orbi:
Ambitus immenſus; motus par fulminis alis,
Qui requiem neſcit. Nos cærula forma coronat,
Cujus inextinctis facies Adamantibus ardet;

Omnia ſcintillant: ſoliô hic Sol regnat eburnô,
Et calor, & Solis lumen, radiique comantes,
Lunaque ſtellarum regina, ſequentibus aſtris.
Hic aurum argentumque, & purpura viva triumphant:
Pompa coloratæ micat hic, & gratia Floræ;
Deliciæ reſident, nec terris nota voluptas:
Non adeunda domus, niſi cui loca terrea ſordent:
Sum tibi ſtructa domus. Quod ſim, ſi dicere nôris,
Altior & ſtellis, & Solibus altior ibis.

32.

Dic quibus in laribus (divinus habebere) cælum eſt,
Tres longum, latumque duas, ſublimius ulnas?

33.

Sæpè rubens, & ſæpè albens ſum corpore ſphæra:
Mordeo, mordentem qui me mordêre laborant:
Nemo meos morſus (careo nam dente) veretur:
Et ciëo lacrymas, ſine cauſâ, flentis amaras:
Excorior, ſectiſque comis, ſecor omnia membra:
Secta tuum ventrem paſco, ventoſior eſca.

34.

Forma rotunda mihi, venter longuſque cavuſque;
Quem medium nodis conſtipat ſpiſſa medulla:
Porrigor in caudam, cui barbula veſtit utramque
Oram; remigiô volucri ſervire laboro.
Exanguis de carne ſatus, ſum carnis alumnus:
Vertice truncatus niveô gero cornua bina:
Ora nigris ſuccis mea proluo candida ſæpè:
Nec moritura, loquor reſonantia verba per orbem.

35.

Lignea Cyclôpum ſumus, & quoque ferrea proles.
Par fratrum vinclis conſtringimus. Imus in undâ:
Sub plantis terimur. Juvenis volat, atque puella,
Nos quibus ala ſumus. Patitur ſtans unda volûcres.
Vulnere multiplici patientes lædimus undas.

36.

Corpore candeſco, nivis æmula, ſaxea maſſa:
Ardeo, fontanâ fuſâ ſuper, ignis ab undâ.
Servio ſtipando lateri, domibuſque ſtruendis.

37.

Candidus enaſcor: Vulcanus dénigrat ora;
In gremiô ſedet ille meô: ſubtilia figit
Oſcula, ſed tenerè; me tempore dévorat: inſtar
Æthiopis me depingit: per guttura noſtra
Transfuga flammarum volitat. Venti arçeo frigus.

38.

Me pulſat ferrum; tunc auras pulſo ſonantes:
Auræ aures pulſant; ſumus omnes, crede, ſonantes.
Cogo hominum cœtus, fulmen fugo, nuncio tempus.
Sunt mihi templa, lares: incendia murmure prodo.

39.

Lingua mihi ferrum eſt, æs corpus, caudaque reſtis.
Pendeo; ſæpè meam turbant violenta quietem
Brachia: ſeditio, pietas, nova bella, triumphi,
Nuncia ſigna mei. Quæ non loquor, audior orbi.
Sum gravis, & prodo, quas neſcis, pulſibus horas.

40.

Sub terrâ latito cavus alveus: acta repente
Unda meos tranſit, ſecurô calle, meatus;
Viſcera per terræ vehitur, quæ ligna vehebat.

41.

Non caput, at naſum furvum gero. Corpore pingui,
Veſcor edax pingui, memet conſumo voracem;
Ore tamen careo. Vitam mihi reddis ademtam:
Do tenebris vitam: Quia candida, ſordibus expers
Si videar, tetrum moriens exhalo vaporem.

Ma-

42.

Mater erat meretrix (quam nec cenſurat honeſtas)
Perdidit hæc oculos alienâ in fronte pudicos :
Pane tuô veſcor, tectôque moramur eôdem :
Niſus, & Euryalus, duo nos ſumus : inſtar Achatis ;
Sum fidus domino cuſtos, & furibus hoſtis ·
Pervigil, & præceps, audax & denique mordax.

43.

Seminor, evellor, ſtringor, putreſco ſub undis,
Exſiccor, tundor flagris, diſcriminor, artus
Torqueor extenſos intertextoſque ligamen.
Copulo diviſum : ſed ſtrangulo deſperatum.
Principium & finis ſum funeris. Aſpicis ? hic ſum.

44.

Barba gravis ſetis, juvenis caneſco capillis,
Cornibus intortis ; ſcopulis delector, & herbâ
Silveſtri ; ductorque gregis, per prata vagantis ;
Paſtori tremulâ reſponſo voce vocanti.

45.

Nemo ſecare poteſt, poſſunt deradere multi
Me, rem pertenuem ; ſum totô corpore cauda.
Mollis, verſicolor ; canus per tempora fio.
Malo manêre niger : mentitas orno puellas,
Orno viros, frigus pello, poſt funera creſco.

46.

Silvula noſtra, fovens animalia ſordida ſæpè,
Horrori eſt cunctis, cunctis (mihi credis ?) honori eſt.
Audio, guſto, loquor, video, bibo, ſentio, odôror,
Mordeo : plana mihi pars eſt, pars plana rotunda eſt.
Inſiito turri, rubet hæc candetque colore.
Orno feras, hominesque. In cælô à funere vivo.

47.

Natus ab igne, ſimul pereo denâtus ab igne :

Ab

Abſumſi ſilvas, ſum dignus ab igne perire:
In fumum & cineres abeo, poſt fata ſuperſtes.

48.

Cor tibi ſi durum eſt; ſum duri cordis imago;
Interius rugoſa, toris eſt lubrica pellis;
Hirtus & hirſutus quam circumveſtit echînus:
Et pro pane famem compeſcere ſæpè laboro.

49.

Ferrea connector, ſocios junctura revinctos;
Sed prius ipſa ligor; nexu tunc copulo vincta.
Conſtrictos ſolvo; non ſum tamen ipſa ſoluta.
Solvere ſi poſſis; ſolidum, pro munere, ſolvam.

50.

Parva domus, perfecta domus, cæleſtibus aula
Hoſpitibus, quà pernoctant nullius egeni:
His paſtum dominus, Cerealia dona, miniſtrat;
Turba ſaginatur; paſtori ingrata, retentat
Egreſſum ſemper. Grex ô rationis egenus!
Hinc caſtigatur: fio, domus aulica, carcer.

51.

Bis geminis utor pedibus, manibuſque duabus,
Idem diſſimilis, qui ſum non unus, & unus;
Et vehor, & gradior; fero me mea ſarcina, & idem
Bajulus, & pedibus propriis homo, bellua, portor.

25.

Forma rotunda, cutis rubicundô pulchra colore eſt:
Quem fugas ſub ventre latet vinaceus humor:
Os pro corde gero: tegit os ſua ſemina corde.

53.

Sum labor ingenioſus apis, mihi ſtuppa medulla eſt:
Igneus eſt naſus, nigrôque colore notatus:
Me domini in tenebris præeuntem ponè ſequuntur:

Red-

Reddo diem: maſſá fluidá de virgine fio.

54.

Tempeſtas cerebri dicor, ſi copia ſucci
Eſt nimis hauſta mei. Mihi cives oſcula libant,
Queis gravido ventres, nec prolem formo; tumeſcit
Paulatim aſſurgens alvus; ſe tempore prodit:
Frigida ſum; Venerem non ſuſcito: ſuſcito lites,
Ruſtica turba meô quando ſaturata furore eſt.

55.

Ramoſâ fruticat ſilvâ latè ardua cervix:
Auribus arrectis mihi vertex ſurgit, & omnes
Excubat in ſtrepitus, & hians inquirit in auras:
Currentem non me ſaltus, foſſæque morantur:
Fulmine tranſilio campos, monteſque relinquo.

56.

Corniger, & trepidus formidine tránſvolo montes,
Ocyor aut Aquilis, Aquilonibus ocyor ipſis:
Pura fatigatas inſtaurant flumina vires.
Sæcula, per ſilvas, vivacior impleo multa.
In ſilvis vivo, genus inſuperabile curſu.

57.

Æmula ſcintillo ſtellis, quæ ſplendeo nocte:
In cælum terras muto; micat ignea tellus:
Conſequeris lucem propius, cupiduſque videndi
Exploras formamque meam, lucemque per umbras;
Immundas tractas ſordes, inamabile monſtrum.

58.

Æreus, atque biceps: pes punctô ſtare jubetur;
Alter at erectus citò circulat actus in orbem:
Infinita ſuô, quæ linea ducitur, orbe eſt.

52.

Frigeo; ſed rigeo: ſuffunderis ora rubore?
Conclavis fiſſura tui mihi pandit apertum

Sæ

Sæpè ſuum gremium. Secretô rimor in antro,
Inſigente manu. Inſinuo me dulcis, amicâ
Vi, penetroque ſinus, pandoque latentes:
Non aliud ſubeo gremium: uni ſola maritor.

60.

Claudo domos patulas, quas rurſus pandere clauſas
Hoſpitibus ſoleo, dum clauſtri intorqueor antro:
Servo domum domino, domino quæ ſervor ab ipſô.

61.

Muta loquor multum; doceoque loquendo ſilêre:
Metior, & numquam tibi mentior: optima lex ſum
Dicendi cunctis, & lex facunda ſilendi:
Dum loquor, ore fluunt elinguia verba tacente.
Si neſcis horas, tibi noſtra ſilentia produnt.
Aſſiduis prodo, quas neſcis curſibus horas.

62.

Eſt mihi de vitro corpus; ſed carcere clauſum:
Ductilis anguſtô rivô fluit intus arena:
Stilla ſuum rimatur iter, raroque ruentem
Agmine arenarum ſubtilior excipit orbis:
Et licet inſtabili lapſu volvatur arena,
Et pulvis patuli premat impiger ora meatus:
Non tardat fluxum: fauces illabitur antri:
Nulla retardatas horas confundit arena.

63.

Sum pellucidius corpus, quod carcere ligni
Claudor: & evacuor, dum compleor: effluo quovis
Momentô, ſurgens ut pyramis. Indico nautis
Tempora: conſtipoque latus, dum tempus imago eſt.
Menſuro tenui citò tempora longa labore:
Amnis arenoſus cumulans ſic volvit arenas.

64.

Concha mihi domus eſt; membriſque tenaciter hæret

Luci-

Lucida concha meis; cava, gemmea, tortilis illa eſt:
Filia cæleſtis, quæ cælô naſcor ab ipſô.
Mecum porto lares, laribus migrare parata,
Si muto patriam, vocor ipſe domeſticus exſul.
Eſt mea fæx pinguis, fæx ſordida, ſtirpis origo eſt.

65.

Pigra gradu brumas fugio rediviva calore;
Prælongis oculis animal, cum cornibus, exos:
Meque meamque domum mecum fero: frondibus horti
Veſcor, & affuſo membris ſale, perdo ſalutem.
Cornua fronte gero; neque lædunt cornua frontis.

66.

Gens cæli, quæ felle caret, neque conſcia belli eſt,
In cujus ſimplex habitat concordia nidô:
Inſertat roſtris repetita per oſcula roſtra:
Sæpè gemit, ſed colloquiô, quod ſemen amoris:
Solamen partus, pius incubat ova maritus:
Et ſtudet aſſiduô gentem ſuccreſcere foetu.

67.

Arx tenui formâ, plumoſa cubilia centum
Continet, & totidem cives, ſine felle, cohortes:
Hæc, domus eſt Veneris ſine crimine, regia Amorum:
Oſcula ibi regnant: inſertantque oribus ora:
Hìc patet acceſſus venienti nocte dieque:
Sed grex ille ſuo domino cadit, hoſtia cæſa.

68.

Ignibus ë binis naſcor, tum foedere firmor:
Decipio vulpes: hæredes procreo Mundo:
Sunt duo per me unum: deque unâ bina reſurgunt:
Rex mihi ſubjectus ſervit, cui ſervio Regi:
Do mellis ſtillam; ſed fellis pocla propino:
Sum Styx, ſum cælum; ſpiniſque roſiſque corono.

69. No

69.

Non video; per me facio vidiſſe remota:
Extendor, minuor; manus adjuvat. Aſpicis ex me
Sidera; quæ fugiunt oculos. Ego ſervio nautis.

70.

Impero Rex Mundo, virtute, calore, minori:
Foecundo, vegeto, dependent numine noſtro
Omnia, fons vitæ ſubjectos paſco vigore:
Naſcitur ex me odium, ſimul & naſcuntur amores.
Quælibet exſpirant, meque exſpirante, ſequuntur.

71.

Atratâ ſemper (non lugeo) gaudeo veſte:
Nuncia ſum fati, pluvioſæ nuncia lucis.
Garrula diſpliceo, ſtudiis inviſa Minervæ:
Fluminibus caput intingens, velut occupo nimbos:
Multorum vitas vivo vivacior una.

72.

Sum nota regalis, regalis ſanguinis hæres:
Clara micante auro, flammâque imitata pyropos:
Extollor Reges ſupra, geſtamen honoris:
Incendoque oculos, gemmarum luce ſtupentes:
Bella mari terrâque mihi, ſine fine, geruntur.

73.

Gens inimica apibus, genus irritabile ſævit,
Spicula tranſmittit, figitque ardentia roſtra
Importuna phalanx: vulgo ac regalibus audax.
Inſultare thoris, pateriſque immergere roſtra:
Divitias furantur apum, fragrantia mella:
Impoſitaſque dapes menſis, & lancibus haurit:
Sanguineaſque ſitit venas: circumſonat acri
Murmure: nemo valet rabidam compeſcere peſtem.

74.

Peſſima ſervo mihi; quando optima ventilo, ſpargo.

75.

Creſcimus, & ſudor nobis alimenta miniſtrat:
Ornamuſque hominem, lenociniiſque placemus;
Luxuriem ferrô noſtram compeſcere cogis:
Aurati, nigri, flavi, per colla fluentes
Undamus: neglecti animalia foeda fovemus.

76.

Fortunam ſervo, ſervatam reddo petenti:
Fur inhiat noſtræ, quia ſum ditiſſima, prædæ:
Auriculas quisquis mihi vellicat, inſonat auri
Copia facta mei: & cupido mea munera promo:
Sæpè quod effundam memet, res prodiga dicor;
Indè meis laqueum dominus cervicibus aptat;
Me pendêre facit; tunc aurea viſcera fundo:
Cumque animam dono, vacuum dolet eſſe cadaver.

77.

Sum vagus, imbellis, ludens volo, circulo in orbem:
Cornua bina ſedent fronti: cutis arida venter:
Perlûcent hyalo pennæ, tenuiſſima crura,
Subtileſque pedum fibræ; cava fiſtula roſtrum,
Spiculat, & mollis tremulo filamine cauda eſt:
Murmuro, pertenuique tubâ do vulnera, & aures,
Vellico: at humano venter cum ſanguine turget, (
Sim ſatur) infixa tamen hæreo cuſpide pelli:
In rabiem pecudes fugientes verto, feruntque
Mordicus hærentem, tranſfixis ventribus, hoſtem.

78.

Tundor ad incudem flagris, qui ſplendeo flagris:
Dextra timet corpus, gaudet contingere caudam
Gnara meam: res ſum tenuis; ſed plena pericli:

Si

Si ſapias ludos noſtros fuge; proditor ima
Viſcera, corque peto: me ſtratis utere menſis.

79.

Sum totus guttur: tota horrea devoro ventre:
Noxius agricolis, Cererique, & frugibus hoſpes:
Sum tenui formâ, magnamque abſumo ſaginam.

80.

Sum nive candidior primâ; mens concolor illi:
Quique nitet plumis, nitet idem pectore candor:
Pacis amans, Jovis armigerum levis ira fugabit:
Adrêpit jucunda mihi, nec muta ſenectus:
Ut ſenſi metam vitæ properare ſupremam,
Non tacitum celebro Muſæ modulamine funus:
Emorior, dulcemque animam cum carmine fundo:
Unda mihi tumulus, modulis deſcendo ſub undam.

81.

Femina, maſque meam pario vix nata ſororem:
Mortua gigno meam, genitam prius, ipſa ſororem:
Meque ſoror fratrem, quando ſum mortua, gignit:
Vix orior, moriorque, nigra, & clara, utilis orbi.

82.

Orator per me loquitur, quem concio cingit:
Sol unus curſum abſolvit, quem fecit habêre:
Sex mihi ſunt ſimiles fratres, de lumine nati,
Qui cedunt ſplendore mihi. Dum regno, ſuperbit
Veſte laboratâ ſolitus perferre labores:
Ipſa quies dicor: vis ſomnum dicere? non ſum.

83.

Gaudeo centum oculis, ſed cæcis; pérfodit omnes
Vis operoſa manus: ſine me manus illa madêret,
Sanguine læſa ſuô. Flaveſco, aut candeo membris:
Femineus noſtro digitus caput inſerit antro,

Nec pudet; hôc factô ſalva eſt ſua ſemper honeſtas.

84.

Qualis honos, quantuſque loci! quam pulchra ſuperbæ
Se facies fabricæ nitidâ ſub imagine pandit!
Me cingunt muri, laquearia, tecta, feneſtræ:
Cum trabibus ſurgo; caveæ ſed deprimor antro:
Ordine denſati tigni, tabulâtaque ſummus
Ultima nectit apex, & tegmina plumbea ſurgunt:
Hic penetrale patet: ſtrepitus ſecluditur omnis.

85.

Bellua me naſuta tenet, rex illa ferarum eſt:
Me ſi non teneat, jacet hæc edentula, tota
Viribus orba ſuis: docilis mordêre, ſecoque,
Et ſecor in partes: candeſcit gratia formæ:
Mole giganteâ ſocios ego vinco minores:
Oſſa gero precioſa; humaniſque uſibus apto,
Conſulibus ſua ſceptra, triumphaleſque curules.

86.

Ore modeſta meo, non ſum temeraria linguâ;
Nec prior ipſa loquor, niſi voce priore laceſſor:
Multa rogas? paucis reddo reſponſa roganti:
Ex me diſce loqui: leges ego ſervo loquendi:
Multa loquens, ſileo, ſine voce ſilentia rumpo.
Si mihi das loculos, oculos tibi prodiga reddo:
Si mihi das laurum, reddo tibi parcior aurum:
Vim das argenti? reddo promptiſſima genti:
Das mediam partem? reddo, non amplius, artem.

87.

Os expers oris, loquitur taciturna, ſilendo,
Vox eſt læſa & blæſa mihi, quam profero ab ore:
Sum ſine mente ſonus, ſum muta loquentis imago,
Aëris effigies: non tota, quod audio, reddo;

Ip-

Ipſe, ſequar, præeas, conſenſu montis & antri:
Extremum tantum ſoleo reditura referre.
Non vir, non mulier ſum; dum loquor, ore laceſſo;
Ore tamen careo: per me ſaxa ipſa loquuntur.

88.

Horreo mole nigrâ, monſtrorum bellua princeps,
Bellua vaſta, potens, ſilvis nutrita Dianæ:
Corporis immanem molem, neque turribus impar
Pondus habet; geſtat quæ propugnacula dorſo:
Quercu digna cutis, nullô eſt penetrabilis arcu:
Prominet ore minax dens: exertata proboſcis
Pro manibus ſervit: robuſtior illa ferarum eſt.

89.

Non memet novi rudis imperfectaque maſſa:
Sum ſemen, ſum lac, ſanguis, caro; denique ſpiro:
Eſt mihi viva domus, carcer domus; illa ſepulcrum eſt
Sæpè: tamen carcer me carcere liberat ipſe
Sæpè: mihi mater vita eſt; ſed ſæpè ſepulcrum:
Legitimus, non legitimus ſæpè exeo in orbem.

90.

Conſervo vitam, ſed pluribus aufero, honoris
Dum punctum, nimiô irati fervore, tuentur:
Terrorem ſplendore mei circumfero puncti:
Me miles, me nobilitas, quos vindico, geſtant:
Per me miles ovat; laurum invidiamque meretur.

91.

Cum ſeſſore fero frenum · calcaria ſenſi?
Erigor obnixus, ſpumantia mordeo lora,
Et pugno cervice, & colla comantia vibro:
Lumina ſcintillant, ſtat cervix ardua, frontis
Emicat altus honos, & ſpiritus evolat amplis

Naribus, aſſurguntque jubæ; mihi ſeſſile tergum eſt;
Sed caſtigatos reprimunt calcaria curſus.

92.

Nata ſimul, quæ nupta fuit, peperitque biennis.

93.

Nata, ſed incertis (ea fama) parentibus, infans
Primùm, de minimo mea per mendacia crevi:
Impleo primum aures, & mox ſermonibus auras,
Plena oculis linguiſque ſonant ſermonibus ora
Mille; volo pavidam, pennis veſtita, per urbem:
Murmuro nec certum, magnarum nuncia rerum:
Non avis, aut navis, nec dicor equeſve, pedeſve,
Non animal, non mas, non femina dicor, & una
Plus ſimul his cunctis eo, navigo, curro, voloque.

94.

Nympha loquax, audax, aſſuetaque fingere quævis,
Quæ fremebunda ſono, quæ nulla ſilentia novi:
Excubo pro foribus, bibo ventos aure recentes,
Sibilaque, aurarumque animas, & nubila capto,
Semper hians. Linguam jactant novitate ſonantem
Rumorum vaga turba, volantia verba miniſtrant:
Qui miris patulas complent ſermonibus aures,
Credulitas adſtat ſimplex; errorque, miniſter
Lætitiæ vanæ, & mentiti ex hoſte triumphi:
His ager hoſtilis narratis oſſibus albet.

95.

Diſſimilis quávis mihi luce renaſcor ubique:
Et ſimul ac naſcor, citra alas pervolo Mundum:
Oblecto doctos: cum bellô, nuncio pacem:
Sæpè tamen ſoleo veris inſpergere falſa:
Pingo meo totum tenui ſub corpore Mundum.

96.

Aſſimilat teretem mea longa figura Cylindrum :
In gravido latitat mihi ſus pleniſſima ventre :
Belga colit noſtrum , faſtidit Apella ſaporem :
Spernor , amorque fide pariter ; ſed diſpare cultu :
Mors mihi ſupplicium eſt, poſt mortem denique morſus:
Mergor aquà , flammæ vi torreor , ingeror ori.

97.

Victima , ſaxa inter , tibi totos immolor artus :
Heu ! vix effûgi totis contrita medullis :
Sed tamen in melius mea dilapidata figura eſt :
Nam flos exſurgo , qualis non creſcit in hortis.

98.

Naſcor ubique : meas trepidat rex , turbaque vires :
Corporibus noceo ; ſoleo quoque ſternere caſtra :
Sim quid , & unde fluam , gens vel doctiſſima neſcit.
Diſcedo , reditura : fero ægro frigus & æſtum :
Augeor , & minuor : multos premo , denique perdo.

99.

Sum teres , & mollis ; mellis , dulceſque ſapores
Lactis alo : Ambroſiis cum Nectare gaudeo ſuccis :
Impaſtis ſoleo cænam præbêre colonis ;
Sed lapidoſa meo teneo ſub corpore grana :
Me cum lacte coquas , mala faucibus inſita ſano ,
Et deſperatis fundo medicamina morbis :
Portendo foliis diræ contagia peſtis.

100.

Grande cavumque caput , cava cauda & longior ; ignis
Me format niveum ſaxum , de pulvere terræ :
Corpore tranſfigor totô . Mea corpora tractant
Sæpè popinones, foliis mea viſcera replent
Accenſis : fit fumoſus mea cauda caminus :

Exonero ventrem : quæ merces? denique frangor.

101.

Sum pecudis membrum, pecudes quod territo vinctas;
Obſequiô errantes inflictô reddo dolore:
Caſtigo, ut ſanem lædo, proſumque nocendo:
Tergora metiri ſoleo: de tergore veni.

102.

Arrident vivis argentea ſidera campis:
Deliciæ Veris, Veneriſque crepundia, viſûs
Illecebræ, pandunt Soli lactentia labra:
Penè locuturas promunt in gaudia linguas:
Riſibus apta ſuis, quæ fragrant, ora renident:
Veſtiti florent redolenti frondis honore:
Hinç odor, inde color, pretiô certare laborant.

103

Colligor è multis unus, qui fœdere conſto:
Poſthumus enaſcor. Formoſas orno puellas;
Pectus odoratus decorat color, aurea Veris
Gratia, triſtis hiems campò me pellit, & hortô:
Vere calente creor: recreo ſuffimine nares.

104.

Floreo purpurei cultiſſima filia Veris:
Picta coloratô ſcintillat corpore palla:
Collucent patulis argentea viſcera labris,
Quæ violant candore nivem, vel odoribus Hyblam.
Candeo, flaveſco, vireo: ſed ſæpè rubeſco:
Vinco diem fulgore meô, Solemque laceſſo.

105.

Clara domus, quæ voce ſono; meus incola mutus:
Ipſa domus curro, mecum meus incola currit:
Indefeſſi animis; pedibus ſed uterque caremus.
Non ego vivo, domus; per me meus incola vivit:

In-

Incola faſtidit terras ; ego verbero terras :
Quando videt terras, moritur meus hoſpes in illis ;
Tunc homo pro tumulo ſua viſcera conſecrat illi.

106.

Neptuni proles moveor, ſto ſalſa, ſuävis ;
Me ſequor, & fugio ; per terras curro, per æquor ;
Et teneo curſum ſtabilem : laude efferor, alta :
Nec mihi turpe putes, quamvis vager omnibus oris.

107.

Florebam, cum gramen eram ; ſed falce reſectum
Condemnor tenebris, & in horrea claudor acervus :
Mole mea nimium molle obruor : areo membra :
Perque hiemes ſaturo ventres cibus aſper equinos.

108.

Menſa locum nobis cedit. Tu tergora primum
Noſtra vides partita, vides tunc pectora picta ;
Sed ſecreta tenes : certas : ſumus arma : triumphas,
Aut cadis, ut ſors eſt : ſtultus benè militat, & rex ;
Sæpè tibi damno eſt, ſæpè utilis. Alea miſta eſt.

109.

Os aperit tumidum venâ, buccaſque vibrantes
Exprimit, ex totâ ſaliens ſeſe evomit urnâ :
Exſilientem animam, & violentô vortice motûs
Surſum attollentem exertat ; fluvioſque fugaces
Egerit ; emiſſos componit in aëre fluctus :
Hic fluit in lætas violas argenteus humor.

110.

Sum pellucidior vitris, argenteus amne ;
Vividus exſilio, ſtabili glomeramine, in auras ;
Humentes vibrans, venâ ſaliente, ſagittas :
Me numquam contingit aper : petulantior ales
Non ſua colla lavat ; quia flumine virgine mano :

Saltibus æternis, quas irrigo, deſero terras;
Et repeto liquidum, materna palatia, cælum:
Spiritus in tenues effuſus diffluit auras.

111.

Par caput eſt ranæ, corpus breve, ſuſtinet illud
Pes gruis (ò monſtrum non mirum!) extenſus uterque:
Durities ſenſum quamvis mihi tollat, ad ignes
Frigida Veſtalis ſine veſte ſedêre laboro:
Ipſa manu moveor, quod non potes, ipſa tenebo:
Audio ſæpè tenax; ſed nulla tenacia noſtra eſt.

112.

Norma laborantûm, conſtîpo farre cavernas,
Sum vitæ, longæque hiemis præſaga futuræ:
Diſcurſo tritô per prata virentia calle:
Non gero magna ſimul; paulatim congero multa:
Tunc guſtat fructus Sapientia feſſa laboris,
Quando ſævit hiems: pereuntes ridet inertes.

113.

Ut ſcintillo Draco, & cælo me fundo patente;
Nox ruere, ignivomô nubes crepitare ſonore:
Vibror ad Occaſum, momento, Solis ad Ortum:
Vox, fragor horrendus; jaculumque quod aëra rumpit
Exanimo audaces pavidô terrore leones:
Silva fremit ſonitu concuſſa, tatiſcit Olympus:
Impulſumque cavô cælum quaſſatur hiatu.
Commotô cælô totô ſonat ætheris echo,
Conterrentque homines oracula muta tonantis.

114.

Elicio lacrymas, lacrymas ſine fonte fluentes:
Ipſe peto cælum: gravis aër tardat euntem:
Lenteſcit curſus ſenſim meus: actus in auras
Spargor ubique auris levior, cum ſeparor à me:
Per me jactantur fumoſa palatia Regum:

Cum

Cum genitore meô ſpirans exſpiro, gemelli.

115.

Per vacuas auras graditur, pedis arte, viator:
Itque reditque viam levis, invia ducit euntem
Semita; perſultat ſtellis vicinus, & auris:
Tranſvolitat gladios; per ſphæras tranſit in auras
Sublatus; verſoque in terras vertice pendet.

116.

Sum vates, doctus cantu prædicere lucem;
Auroræ matutinæ prænuncio partum;
Lucifer in cælô Phoebi dat ſigna renati?
Præcino voce diem: terris ſum Lucifer alter:
Bis naſcor primùm ſine motu, poſtea curro.

117.

Criſta rubet, greſſus turget, calcaribus altum
Crus moveo, ravôque oculô luſtro obvius hoſtem,
Oſtentans audax pectus, micat ardua cervix:
Pugno: ſibi regem conjux vult eſſe, virumque,
Qui ſe major ovat, ſibi qui canit ipſe triumphum:
Frango indefeſſô impaſtus mihi viſcera cantu:
Auguror auroram, numeroſâ conjuge dives:
Regali accumbit menſæ mea cæſa propago.

118.

Concha ſub Auroram, lacrymantem funera noctis,
Emergit patulis ſalſô de gurgite valvis:
Tunc matutinos gremiô bibit ebria rores:
Rore fluente ſinus implet; mox cortice clauſô
Maturos uterô gaudet grandeſcere partus:
Et figit tenues ſtillas, fingitque lapillum.

119.

Limpidius ſpeculum, ſto, fluctuo, curro liqueſcens,
Dura ſolum, Solemque inter pendêre coäcta:
Quæ facio faciem, geminaſque niteſcere palmas

Sæ-

Sæpè tuas, quæ nunc te durô verbere pulſo:
Dura rigore meô tibi ſum; quia frigore ſtringor:
Mollis eram: nunc dura homines extinguere poſſum.
Et ſoleo ſolidare vias, ubi nulla viarum eſt.

120.

Saxeus agricolæ ſupra caput ingruit imber;
Præcipitata ruunt, cæleſtia ſpicula, ſaxa;
Cunctaque terrificant, homines, armenta, feraſque:
Silvarum violatur honos: petit antra colonus,
Confuſuſque feris latitat: gemit obruta meſſis;
Hæc tritûra fuit. Videas lapideſcere campos.

121.

Ungue ſaburratô volito, portoque lapillum:
Ordine turmatim gradior per inania cæli:
Pervigil excubias in claſſes divido nocte:
Verberibuſque alarum, & acuti cuſpide roſtri
Inſono, Pygmæis moveo cum bella cruenta:
Paulatim, niveus, ſeniô veniente, nigreſco.

122.

Blandior, ut perimam: lethi propino ſaginam:
Sum lenocinium, ſumque inſidiator in undis
Subdolus, objectâ mucronem celo ſub eſcâ.

123.

Torva ſupercilio, canis hirſûta capillis,
Lentô pigra gradu, veſtitaque pellibus adſum:
Barba gravis nivibus, glaciatur barba pruinis,
Canities horret brumâ, ſtant nubila fronte:
Ante focum rigeo; dependet ſtiria naſô:
Pallidus ore Rigor, gelidis Tremor oſſibus alget.

124.

Horripilans telis, hirſutus tergore totô
Miſſilibus centum (quæ ſub cute condita) telis,

Solus ab attactu procul hoſtes arceo miles.
Eſt telis armata domus ; tamen hoſpes inermis.

125.

Ille beatus eram ; vivum modò ſpiro cadaver :
Bella mihi movi : immortalis diligo mortem :
Formam infuſco meam : me perdo domeſticus hoſtis.
Vitam ſperno : meam quæro, mea buſta, ruinam.

126.

Nobilitas mihi cedit, opes quoque, formaque vultus.
Si tangor, lædor : verbò mea gloria ſordet.
Nocte dieque inhio famæ, Mundumque pererro.
Contentus vivit, noſtro qui nomine gaudet.
Me quicumque caret, moritur ſine laudis honore.

127.

Machina ponderibus pendet librata rotatis,
Hæc lucis noctiſque vices ſignare laborat
Motibus æternis ; volvendarumque rotarum
Denticulis intexa agitur : Soliſque labores
Irrequieta notans æquatô examine prodit :
Auratus ſtylus irradiat, tardoque meatu
Expreſſas monſtrat ſpatiis æqualibus horas :
Æra ſonant præſens repetitô verbere tempus.

128.

Sum quadrata domus : meus incola fingitur arte
Vulcani. Me ſervat hiems, me deſerit æſtas.
Uno aditu pateo : tectum patet omne feneſtris.
Femina me gaudet : cerno, quod celat honeſtas.
Nil oculis video, tamen ardent : ſervo ſilenda,
Si me nemo videt, ſentit : me prodo calore.

129.

Me nil nobilius, nil mobiliuſque putatur.
Rerum principiis ex me ſunt omnia nata :
Omnia conſumo ; per me omnia nata peribunt :

Me nihil eſt levius; ſed habet mea nomina numen.

130.

Me nihil eſt levius, ſed nota audacia noſtra eſt:
Aggredior Reges Per me ſtant pulvere regna:
Conſûmo totas ſilvas, exploro metalla:
Auras aſcenſu irrumpo: volo pyramis alta:
Devoro cuncta avidus: flammantia Tartara fundo:
Omnia ſuccumbunt virtuti ſubdita noſtræ.
Marſque Venuſque ardent, quos noſtra potentia adurget:
Omnibus ut vitam, ſic pluribus affero lethum.

131.

Ferrea ſum, pugnax domino, ferrôque flagellor:
Pulſatum tergus candentes excipit ignes:
Murmuro non patiens: ſcintillas, fulminis inſtar,
Evibro: fumoſos, hoſtes mea flagra fatigant.
Horrendô fremitu, & ſtridorum murmure vivo.

132.

Momentô vacuum, momentô corpore plenum,
Aſſiſto Regi ſemper non aulicus. Enſe
Per me rex petitur. Sum Regi munera prima:
Rex quâvis mutat me luce. Immiſceo Regis
Me quoque ſecretis, & amoribus. Utile Mundo
Sum quoque poſt funus: cuncti mihi brachia tendunt.

133.

Livida tota genas, oculoſque obliqua minaces;
Torva acies, livent dentes, vomit ore venenum,
Ungues corrodit; ſucceſſu mœſta ſecundô,
Extenuat magnas, lugetque accreſcere, laudes:
Felle intabeſcens peſtis, quæ mordet honores.
Excubat inſomnis, marceſcit; ſueta videndo
Inſultare malis, lætiſque ægreſcere rebus:
Suppliciumque ſibi, dum carpit, carpitur unà:

Sor-

Sordida, ſub vitiis ambit virtutis honores:
Lætatur lacrymis: monſtrum infortunia paſcunt:
Divitiis pauper, cunctis invisa, ſibique.

134.

Sum corpus vivum, tumulus quod condit, editque
Vivus aquam tumulus meus, & bibit: exeo vivus
De tumulo: extinctum tumulus me condidit alter,
In quò nunc jaceo; poſt Mundi fata reſurgam.

135.

Non humus, aut ſaxum, non me tegit urna ſepultum;
Sed me marmor habet; fluit hoc quoque mobile marmor.
Ipſe meus tumulus vivus tumulatur in undis:
In tumulô vivo, tumulôque renaſcor eôdem.
Meque meus tumulus vitales vectat in auras.

136.

Auricomos roſeus pingit Sol quando capillos,
Nimborum ſoboles, Titane micante, creata,
Diſcolor effuſis undis cum Sole renidet;
Pingitur hinc violis, Narciſſis inde, roſiſque:
Pulchra triumphalem, pacis ſignum, inſtruit arcum.
Picta colorato Dea circulat orbe per orbem.

137.

Sol genitor nubi me commendavit alendam:
Cum pháretrâ Sol lunatum mihi tradidit arcum,
Et radios flammarum, & lumina digna parente.
Aurea curvato meditor dare ſpicula cornu;
Puniceô & niveô rareſcit utrumque colore,
Ceruleôque magis, qui non eſt, ſæpè colore.
Semper ab adverſô capio data ſigna parente,
Cum mea, nube cavâ, rutilans ſe exertat imago.

138.

Tres nuper fuimus: nomen nos copulat unum:

E tri-

E tribus eſt unum : tres commiſcentur in unô :
Per ſe quodque valet: melius quod continet omnes.
Non ſapio, & ſapio jus non jus lance recondor.

139.

Forma decora recens de vivá fronte renidet.
Odi ſervitium, ſum libertatis amator.
Me puto felicem; dum ſcenas impleo ludô.
Utilis ars odio eſt: laudata ſcientia ſordet.
Cum flos Veris abit, ſerò ſapuiſſe laboro.

140.

Fraus ſtipata dolis, & inextricabilis error,
Inſidiæque omnes reſident in limine primô:
Occurruntque ſibi variis ambagibus orbes,
Orbes implexi, ancipites, & in avia ducunt:
Implicitus gyris currit locus, atque recurrit:
Ancipiteſque vias centum, ſectaſque doloſis
Artibus iſque rediſque; nec exitus obviat ullus.
Non exis, niſi cæca regas veſtigia filô.

141.

Purpura ſum primùm: muto candore ruborem
Coctior; inde fluo, candore notabilis humor:
Emicat ille color, quô non eſt purior alter;
Convenit infanti niveus, ne ſanguine tincta
Ora ſcelus ſitiant, pueriles Nectar alumnos
Mitigat; ut diſcat candori aſſueſcere candor.

142.

Sum pellucidior, formâque ſimillima Lunæ;
Plena magis placeo; ſed me decreſcere cogit,
Defectumque meo gremio induxiſſe laborat
Fæx hominum. Si ſum roſeô formoſa colore,
Oſcula & amplexus mihi fert feſtivus amâtor
Mille diu noctuque; meis quem denique prodo
Ignibus, & perdo cerebrum, & cum corpore vitam.

143. Gat-

143.

Gaudeo ventre cavô, nil ſum niſi venter, & auris:
Quem ſugas de ventre meô tibi promo Lyæum:
Terrea me finxit mater, genitorque Prometheus:
In caput allidor, dum labor fracta, parentis.

144.

Affinis terræ, terrâ ſum durior ipſâ:
Sæpè tamen nautis atrocior hoſtis in undis:
Litera prima abeat ſi nominis, ipſe volabo.

145.

Luxurioſa comis commendor frondis honore:
Glorior ornatis redolentior una capillis:
Vinco hiemes, ſperno ignavos, forteſque corono:
Victrices pompas inſignio fronde perenni:
Læta coronandum duco ad Capitolia Martem:
Delphica Palladiæ non cedo ramus olivæ;
Serpentes, morboſque fugo, fulmenque tonantis:
Ipſa creo vates, meritæ ſum præmia laudi.

146.

Sum campus variô ſtratus per tecta colore:
Luce laboratur ſacra mihi manè colendo:
Sto pede bis geminô: quartum caput effero: cælum
Poſſideo ſemper, ſed tempeſtate ſerenum:
Cum mihi Mortis adeſt frater, tibi lumina claudo.

147.

In ſilvis dominor: majeſtas regia noſtra eſt:
Emicat é fulvâ generoſa audacia fronte;
Lumina ſcintillant; rictuſque hiat ore patente;
Et juba diſcurrit lætos diffuſa per armos:
Exultat lætum aſſurgens, falcataque gyros
Cauda ciet, terramque irâ commota ſuperbâ,
Cauda, animoſa auras, cono horripilante, flagellat.

148.

Floſculus è terrâ viridanti caudice ſurgit;
Deſpectatque humiles regali vertice flores.
Virgineá ridente comà; quam multus inerrat
Candor, & inſperſô fundit Saturnia lacte:
Viſcera, quæ pandit, ſubtilia fila coronant
Lutea malleolis: niveôque intexta calore
Purpura ſcintillat, fulvôque intermicat aurô.

149.

Filia ſum Floræ; ſed Francis cultior hortis:
Exorno Reges; inſignia regibus addo:
Corpore ſum tenui tenerôque, at vivida virtus:
Candeo de nivibus: mihi purpura pura rubori eſt:
Frondis odoratæ nimium commendor odore.

150.

Nemo meos novit, neque me genuere parentes:
Natus adulterio non ſum; fero Cornua frontis,
Cognita nec conjux ulla eſt mihi: captus ubique
Porto meam, mecumque domum, quam deſero liber
Quâ ſim ſtirpe ſatus, me ſplendida linea prodit,
Quam, tumidè gradiens, mea poſt veſtigia, ſigno.

151.

Interpres cordis; ſum purpura, garrula pica;
Optima ſum, quamvis eadem ſim peſſima; laudo,
Contemno, diſco, doceo, ſileoque, loquorque.
Eſt mihi murus ebur; gemino circumdata murô.
Servor; ſum remus, ſervuſque, aurigaque ventris:
Per me, quidquid edis, tranſit: ſum denique vermis.

152.

Tres & viginti, doctiſſima turba, ſorores
Hìc & ubique ſumus; queis nocte dieque renatis
Uteris: imprimimur nigro niveoque colori:

Quod

Quod loqueris, noſtrum eſt; noſtrum eſt, quod numen
Mutus erit, careat ſi noſtris uſibus infans: (adoras:
Per nos majores hominum poſt fata ſuperſunt.

153.

Celo patrem; niveum gremium, nigrumque reſigna,
Prodo patrem: terràque, marique, & naſcor ubique
Interpres mentis: bellum ſæpè, & nuncio pacem:
Mira fero: magnis me ſæpè interſero rebus:
Per me mille hoſtes, & mille lucraris amicos:
Clauſa meo tergo, tua geſto inſignia ſemper.

154.

Quæ cernis, ſtant buſta; carentque cadavere buſta:
Nec ſunt buſta; tamen poſitum eſt ſine mente cadaver:
Quam cernis ſtatuam, ſibi buſtum eſt, atque cadaver.

155.

Cornea ſum, vitrique inſtar: perlucida totô
Corpore, lumen alo, tenebris inimica fugandis:
Præfero nocte facem, faciem tunc prodo diei:
Ipſa viatori monſtro lumenque, viaſque.

156.

Servio, dumque feror, me Reges ponè ſequuntur:
Dux ego ſigno viam: tenebras quoque diſſipo noctis;
Me latebris fur nocte meis, dum diripit, abdit:
Tot mihi ſunt fratres, quot ſunt ſua ſidera cælo.

157.

Sum vaga per vacuum: facies argentea formæ eſt.
Curro vias, ubi nulla via eſt, ſtatione tenaci:
Impero Neptuno: terras vegetare laboro:
Corporibus mea dona fluunt: mihi portio cælum eſt.

158.

Nocte vibro lucem pauperrima, lucis egena:
Eſt mihi frigidius corpus; ſed lumine foeta
Diffundo radios: per me rus germine floret.
Defectu triſti, terrâ occurrente, laboro.

159.

Dentibus inſanis, infamis terreo campos:
Arma mihi rictus, armentaque maxima ſterno!
Attollo rabidam vocem, ſilvaſque laceſſo:
Omnibus inviſus paſtoribus, erro per arva.

160.

Eſt oculatus homo, ſed lumine natus abortus:
Obliquos luſtrat circum male quælibet hirquô;
Qui mare, qui terras, ſed cuncta retorta tuetur.

161.

Os geminum, ſine dente meô, ſub ventre, videtur;
Et quatuor naſi, quivis eſt tortilis, exſtant
In collô, prodoque animam ſub ventre latentem:
Subſiſto non carne, nec oſſe; ſed arte manuque (
Quæ manibus careo) quatuor quoque gaudeo nervis:
Aures exhilaro res dulcis, vana, breviſque.

162.

Grande caput, virtus cui corporis indita tota:
Concutio capitis pugnâ, dum verbere pulſo:
Ædifico, frango, figo, ſtruo, deſtruo, fingo:
Sæpè ſtruens aliud, mihi deſtruo denique corpus.

163.

Nos duo, vicini colles, ſervimus amori:
Poſt annos ter quinque tumeſcimus: eſſe gemellæ
Dicimur unius partus, niveæque ſorores.
Naſcimur illecebris. Feſtiva juventa coronat
Nos duo: blanditiis lenociniiſque placemus
Virgineis, velat nos virgo modeſtia: nudas
Nos tetigiſſe, nefas. Fluimus non virgine fonte.

164.

Quinque fero ramos; nodi tres cuilibet inſunt,
Unô primus eget, reliquis qui robore præſtat:

Colliculis ſurgo, quæ vallibus undique ſido:
Harpago, do, capio, ſcalpo; tibi ſervio forceps.

165.

Me nil commodius: ſum ſarcina cara ferenti:
Dito; contentus vivit, qui poſſidet unum:
Et quocumque teror (feror ad venalia quævis)
Prodigo me: fervent ubi regno gaudia vitæ:
Et perdo, & ſervo multos: quot commoda, damna
Tot creo. Sum fortuna: mihi fur excubat aſtu.

166.

Cella capax animi, penus ingens, optima gaza,
Palladiæ cuſtos, æraria mente tenaci
Servat, & illuſtres librorum ſtipat acervos,
Bibliotheca tenax, artis doctiſſima nutrix,
Et quæcumque vident oculi, meminiſſe laborat:
Auditus ſimulacra ſuo quoque pectore claudit:
Præteritum, præſenſque tenet, retinetque futurum:
Mille citat libros, monſtrum memorabile mentis.

167.

Infima dedignor, teneo ſublimia tecta:
Et mihi conſpirant venti. Me cerne volantem;
Sed ſine pennatis alis. Tibi nocte dieque
Bis gemini fratres, ut ſuſtentêre, laborant.
Sæpè ſuſurrantes in me Thetis exerit urnas.

168.

Juncta viro conjux jacet hic; pigra, ſuccuba ſiſtit:
Impiger alter amat ſolus, toleratque labores:
Immotâque aliâ, citò circulat alter in orbem:

169.

Nos tonſi fratres, ventris pecus, otia in umbris:
Quærimus ignavis vitam traducere tectis.
Cantamus noctu, lux Bacchanalia vivit.
Mendici dici gaudemus, cuncta tenemus.

 170. Vitâ

170.

E vitâ invitus (fruſtrà evitare laboras)
Curior abis: & eris, quod ego ſum exangue cadaver.
Omnibus immineo, tollo omnes, neſcia vitæ.

171

Tres animas domus una tenet, quæ viva movetur,
Diſceſſere duæ; quas tertia pene ſecuta eſt.
Quiſque ſuas animi, vel corporis incolit ædes.

172.

Diſſimilis patri, & matri, ſum diſpare ſexu:
Procreor ex aliis; ex me ſed nemo creatur.

173.

Parva caverna domus, cui ſemper limen apertum eſt.
Præda, cibus tenuis, de rapta vivo ſaginâ.
Per tenebras graſſor, docilis turbare quietem.
Infelix! felis vereor temidiſſimus ungues.

174.

Inter aves numeror, minimô quæ corpore conſto;
Frigore delitco, redeoque æſtate tepente:
Vellico paſcentes pecudes, homineſque laceſſo.
Exanimor ventis, hiemis quoque frigore perdor.
In gyrum volito vaga, circum lumina ludens:
Ipſa meô ludô pereo: lux ipſa ſepulcrum eſt.

175.

Dicor odorato lacrymata ex arbore: nata
Pro lacrymis, & per lacrymas mea manat origo,
Ex oculis ſtillans, quæ ſum de cortice nata:
Lætus honos frondis, verique doloris imago.

176.

Pinniferæ ſilvæ ſum filia: navigo, velis
Culta: procelloſos ſublimis rideo Cauros:
Cornutam frontem ludentia apluſtra coronant:

Incli-

Inclinare caput ſoleo, cum tranſeo pontem.

177.

Pulchra laboratæ commendor filia ſilvæ,
Silveſtrique feror comitata ſorore per altum:
Curro iter immenſum, veſtigia nulla relinquens.

178.

Sum nubis, cineris, fumi, vel noctis imago;
Nec ſum nigra tamen; tenebras ſuperaddo diei:
Aſcendo; pluviam indûco; ſed lapſa, ſereno.

179.

Ex nihilo innumeros numeros ego fingere novi:
Una ſuum multis numeris dat litera pondus:
Unum poſt nihilum ſequitur? nihil inde creatur.
Unum ſi nihilo præeat, nihil omnia fiet.

180.

Floccus aquæ tenuis, tenui cum vellere ſparſus,
Conſtîpo tectam, facturus flumina, terram:
Candida lanarum caiveſcit terra capillis:
Hinc ſurgunt niveô montoſa cacumina cælô:
Sole calente fluo, ſto frigore, flumine ſiccus.

181.

Moroſô vultu hæreo culminibus deſertis:
Sim contemta licet, gravitate ſuperbio frontis:
Me nox atra tegit: mihi nox pro luce renidet;
Si per inane volo, volitanti obmurmurat ales:
Semper hirundineâ circum vallata cohorte:
Garrula perſequitur profugam, cum paſſere, pica:
Si cano, funeſtus vocor augur: terreo cantu.

182.

Bos vitulusque fui: mea nunc eſt ſedula cura,
Crura tibi veſtire: gero calcaria turgens
Bina foris; ſed carne tument mihi viſcera & oſſe:

Gramina quæ carpſi, viridantia gramina calco:
Quemque verebar, equi ſtimulô premo terga cruentô.

183.

Sum ſimilis Soli: celſâ nam tutus in arce
Illuſtro parvum Mundum: vallorque comatis
Arcubus; & geminis me valvis moenia cingunt:
Sum pellucidior vitris; & plura vidêre,
Quam Sol, cuncta ſuô qui luſtrat lumine, poſſum:
Sideribus certant mea lumina, ſidera vincunt;
Sæpè ſed, heu! caſu mea lumina flumina fiunt.

184.

Flumen amo, ripæque thoros, rimorque profundum,
Fontibus immerſus, niveiſque argenteus alis:
Ludo ſuper lymphas ſaliens, facilique natatu
Illâbor: vix remigio pedis ima laborant:
Pluma in aquis vix tangit aquas; collumque ſuperbum
Eminet, & liquidâ tangor, non tingor ab undâ.

185.

Qui meus eſt genitor, famulis prænunciat horas:
Proſequiturque meam matrem violenter amore:
Momentò naſcor; ſed quæ me parturit, inſons
Voce ſuâ prodit Niveô ſum corpore. parvò
Stem quamvis preciò, vinco aurum: ſervo ſalutem:
Devoror antè diem liceat quam cernere vivo.

186.

Me nova Roma negat, quod ſum; me numen adorat:
Omnibus utilior vitam ſervare labôro:
Vivere nemo poteſt ſine me: ſum carior auro:
Si me dente petis, non indignabor hianti:
Fortè rogas numen? tibi me petis: omnia in uno
Dives habes: me ſi teneas, potes eſſe beatus.

187. Gran-

187.

Grande caput, multæ linguæ, mea membra minora,
Et viridis pes eſt, ſed pes longiſſimus unus:
Indûco ſommos, non dormio, creſco per hortos.

188.

Qui modò ſerpebam, volucris ſuper æthera tollor:
Sed careo nidò: volito per tecta, per agros:
Ala gerens oculos, variô diſtincta colore eſt:
Ardeo amore ignis, conſumit & ignis amantem.

189.

Hortus odoratô Veris floreſcit odore:
Exulat omnis hiems: Boreæ poſuêre furorem:
Inviolatus honos violæ eſt: fonteſque perennes
Exſpirant latices, felicia balnea campis
Pæne ſub æternis nutant argentea ramis.
Hic arbos vivos homini parit aurea fructus.

190.

Fulgurat aurato mihi veſtis plumea tergo,
Vertice criſta tremit; fert centum ſidera cauda:
Collucent oculi centum, quos perdidit Argus:
Duco choros, dum colla tument: me miror euntem:
Par Superis gtadior, me ſum formoſior ipſò:
Inſideo tectis, ventos ſpeculatus & imbres:
Frigida nobilibus propino flabella puellis:
Ventilat hoc; animique æſtus, annique levantur.

191.

Materies cornu eſt, buxus, teſtudo: coronat
Me ſectum ſeries numeroſi dentis utrimque:
Cæſariem implexam diſcrimino: cóntero vermes.

192.

Accumulo ſordes: ſine retibus, atque ſagittis,
Et canibus venor: non dentes effugit ulla

Præda meos: ſordet, qui me non poſſidet, artus:
Hirſutas dum dentatus diſcrimeno ſilvas,
Perſequor ipſe tuum, qui vivum devorat, hoſtem.

193.

Eruta de terræ ſoleo prodire cavernis:
Flammarum patior furias, ferrôque flagellor:
In me tunc Regis pretioſa renidet imago:
Immenſum dives Mundum Regina guberno:
Sum mundi pretium, nervus belli. omnia vinco,
Corrumpo, perdo, ſalvo: invia, pervia reddo:
Ipſa ſonô placeo, cui dulcis muſica cedit.

194.

Terra fui, non terra vocor, pretioſior inde
Emergo: pretium flammæ regale dederunt:
Sed ſum terra tamen; per me quoque terra paratur:
Et mea materies eſt formoſiſſima terra:
Sum gravis, & nullum gravido mea dona ferentem.

195.

Sum pedes, & pædor: totus pro corpore venter,
Brachia nulla, pedes numeroſi, cauda procêra eſt:
Sæpè latro lateo parvus ſub fronde comante;
Infeſtoque homines, ſolitus turbare, quietos:
Humani paſcor ſitibundus ſanguinis hauitu:
Me non invenies, inimicô ex ungue, leonem.

196.

Venatus noſter præpoſterus eſſe videtur:
Qui pótitur præda, prædam faſtidit & horret;
Elapſam prædam ſibi fert venator, alitque.

197.

Carnea mater erat; non ſum caro: docta volare,
Dum mihi mater erat, per amœnas aëris aulas:
Nunc volo per niveas, quas cornu pingo, tabellas.

198.

Orno naturam, Muſas, Chariteſque decôre:
Me ſine non ſtarent ipſi cum numine cæli:
Nomen quæris? habes in te, me poſſidet omne:
Me ſine, nemo poteſt umquam mea nomina noſſe.

199.

Nigra ſoror, fumoſa ſoror, ſum corpore craſſa;
Non ego fumoſo; ſed pingui ſurgo parente:
Eſt ſoror una mihi, quamvis tres eſſe putentur:
Omnes ſuſpenſæ ſunt atra cadavera fune:
Suſpenſæ paſcunt homines, non fercula corvos.

200.

Quinque gero digitos: conſto carne, unguibus, oſſe,
Articulis: cum fratre meô veſtigia firmo.
Ambulo cum ſociò: ſine me neque Muſa cucurrit.

201.

Quæ par divini poterit mihi carminis eſſe?
Omnia deprômo diſcrimina gutturis, omnes
Elicio modulos, numeroſis flexibus uſa:
Nocturnaſque vigil certo cantator in horas:
Sub ramo dulces fundo florente querelas.
Exiguô paſcor; raròcano, rara volûcris.

202.

Morte meâ vivo: per me mihi poſthuma vivo:
Et, ſi non morerer, mihi nec vixiſſe liceret:
Ut moriar, vivo; moriorque, ut denique vivam;
Viva igitur morior per me, quæ mortua vivo;
Ergò meos Manes licet appellare parentes.

203.

Paſcendis oculis fio, Romæque triumpho.
Pulvis homo eſt; & ego, res ſum pulcherrima, pulvis.
Sum vir, ſum mulier, deus, & Dea ſancta, profana:

Non

Non ſomnum capio, recipit me tela cubantem.
Simia non videor, ſimulans fingo æmula quævis.
Induo transformis mentitos ſæpe colores.
Ni caveas, ut aves, te perfectiſſima fallam.

204.

Pingo, ſed fingo; quia mentior omne tacendo:
Pingo dolô vivam tabulam, quæ fabula fiet,
Prodita. Pulchra magis pulchrô decorare laboro:
Sum nec adulter amans niveas & adultero formas:
Vis, ut me vulgem? Tibi dicor adultera pura.

205.

Raſa foris, hirſuta ſinu, formâque globoſâ
Perſulto, quamvis videar pedis uſibus orba:
Emico ſidereas pennis viduata per auras:
Pulſa, repulſa manu ludo: nec laſſa fatigo.

206.

Non ſum compta foris; quia ſum viduata capillis:
Hirſutus venter ſtipatô crine tumeſcit:
Percutio palmas, palmis percuſſa remittor;
Quæ percuſſorem percuſſa reverbero ſemper:
Inſtar avis, volito, nec ſum pennata, per auras.

207.

Sum nive candidior, ſum Sole rotundior ipſô:
Altior humanô ſum vertice, vertice cælos
Tango; repercuſſô quatio pede côncita terras:
Heu! ſed percutior palmis; ictuque ſonante;
Et tamen exſilio plauſu; palmaſque ſaluto,
Quæ me percutiunt; quibus oſcula, preſſa, refigo.

208.

Subditur omne caput capiti mihi: frigora pello:
Depilis olim; ſed nunc de vellere fio:
Me præeunte tibi, dominum de more ſalutas:

Li-

Libertas Romana fui: modò maſcula ſigno.

209.

Eſt cava forma mihi, mihi ſemper forma rotunda eſt:
Veſtior Æthiopis, vel oloris ſæpè colore:
Orno virum, contràque auras defendo, vel imbres:
Et libertatis Romanæ præfero ſigna:
Nec cernis tectum, niſi per me· détege nomen.

210.

Cóntero: cuncta meo tenuis ſunt robore pulvis:
Totaque ſum cervix: capitum mihi forma duorum eſt:
Et mea de ſolidô ſunt corpora ficta metallò:
Æreus eſt, venterque cavus, quem verbero ſemper.

211.

Matre fluo gravidâ: mihi mater paſſa ruinam eſt.
De cælò labor, liquidas tranſfuſa per auras:
Germina me ſitiunt: vitam quoque floribus, herbis,
Et plantis indo; millenis uſibus apta.

212.

Ad numeros curro: pedibus ſi forſan aberrem,
Audio cenſuram; damnant, ſacra turba, ſorores
Præcipitem. Pedibus propero, res blanda, ligatis.
Herôum famam, bellatorumque triumphos
Æternâ cum laude cano, ingenioſa voluptas.

213.

Silva ſtat in lymphis: ſiccus pede flumina tranſis.
Calcat & invîtas arcus ſublimior undas:
Indignantur aquæ, ſilvamque evertere tentant,
Perſtat, & irrîdet furias, Neptunia tela.
Tuta viatores tranſmittere ſilva laborat.

214.

Setigeræ matris præpingui natus ab alvô,
Sordibus oblector, me ſordibus ipſe volutans:

Et

Et mihi ſuppeditat ſilveſtria pabula quercus.
Æmula ſunt hominis mea viſcera: murmuro ſemper,
Ebria turba ſolet decorari nomine noſtrô.

215.

Os oculuſque domus, inſueta vidêre, loquique.
Penſilis, ut muris, ſic ferró veſtior artus.
Cómiter excipio, quiſquis me verbere pulſat.
Hoſpitibus moveor venientibus. oraque pando,
Officioſa meis. Urbes & mœnia ſervo.

216.

Os & honos avium; cui plumæ in corpore vernant,
Blanditur multà dominoque epuliſque ſalute;
Contentus minimô, ſuſpenſô amplectitur ungue:
Innocuô adludit roſtrô, reſponſaque reddit.
Infantem in cunis, credas vagire jacentem,
Vel derioris lætos audire cachinnos:
Nunc felem jures ſimulare, latrare moloſſum,
Gallinam cantare, animare in bella cohortes,
Tantus amor fandi eſt, meditata ut ſæpè retractet.

217.

Gloria ſum volucrum; præſto diſcrimine vocis,
Ingeniôque homini; ſed amœni dotibus oris,
In blandos domini mores me vertere novi.
Eſt mihi rara fides, & rari forma coloris.
Mille ſonos modulans docili de gutture fingo:
Quod ſono, non brutum eſt: humanas exprimo voces.
Mulceo jucundis aures, & cantibus auras.
Non volo, quando volo: me carcer claudit honeſtus,
Qui me, ſit quamvis mutus, facit eſſe loquacem.
Sæpè choros duco lepidos, & amabile carmen
Succino; ſæpè ſalit dulcis mihi riſus ab ore.
Comiter excipio venientem. Sacchare paſcor.

218.

Excrementum hominis, naturæ foedus abortus,

Pon-

Pontifici & Regi conſanguinitate propinquus:
A thalamis, à Secretis ſum regibus unus:
Cui calidum gremium regina indulget amanti.
Sum tuus, ut tectô, ſic lectô natus eôdem.
Sum latro ſanguineus; turgetque, ut tympana, venter.
Milito in inſidiis, humani ſanguinis hæres.
Non timeo excubias, quas mordeo: conteror úngue.

219.

Prodeo de matris gremiô ſub luminis auras,
Et nondum naſcor; ſed adhuc in corpore condor:
Et, partu poſitô, me natum nemo videbat,
Ex aliô tandem, quam matris, corpore naſcor:
Hoc aliud corpus ſed creditur eſſe parentis.

220.

Eſt mare, ſed parvum, quod ſalſô fonte coronat
Nos geminas, unâ natas ſub fronte ſorores.
Servîmus ſpeculis, quæ nocte dieque vagamur.
Per nos lingua ſonat, per nos Sol ipſe videtur.
Moenia nos cingunt, cingunt radiique comantes.
Arcubus armamur: teneræ Sirenes amamur.
Præſentem imprimimus: momentò claudimur omni.

221.

Sum locus umbrarum, terris immerſa vorago,
Undarum carcer; ſed me mea terra reliquit,
Qui modò ſum gurges, venientes dévoro ventre:
Tantum perfoſſis excurrere gaudeo ripis:
In terras venio, manibus deducta ligonis.

222.

Fulgidus in tenebris rutilans exterminat ignes
Ignibus; & pluſquam radiantia ſidera lucens,
Carbonis ſpecie igneſcit; latèque ſuperbas
Spumat opes; ditatque ſolum, noctemque fugatam
Obruit; & Solem indûcit, flammante medullâ.

Tau-

Tantus ineſt tenui ſplendor, virtuſque lapillo.

223.

Impero dux nautis. Sum parvulus orbis in orbe:
Signo polos, menſuro gradus, mirabilis arte:
Sit ſine Sole dies, ſit nox illunis, & undæ
Ventorumque fremat turbo; ſua munia Tiphys
Secûrus péragit: nec fallent flamina nautas,
Vitabuntſcopulos, rupiſque. pericla latentis.

224.

Cauda, locô capitis, ſolita eſt prælonga præire.
Sæpè mihi clauſus, ſæpè eſt & venter apertus:
Vult binos oculos clauſus mihi venter habêre.
Sto pedibus quatuor, quæ curro ſæpè, rotundis.
Ducit homo, ducunt animalia: pondera porto.

225.

Sum ventoſa nimis, ventroſaque corpore parvô:
Carmina rauca ſono, viridi vocalis in algâ;
Nocte dieque canens, obtundo cantibus aures.
Devoro teſtam ovi? tunc muta ſilentia ſervo.

226.

Turgeo ventre potens, coenoſâ matre creata:
Et per ſtagna fluo, pigriſque paludibus erro:
De raucâ ſum gente, obſcoenò corpore venter.
Flumine delector, quæ ſtagna ſonantia reddo.
Rauciſonis ſoleo laterum de follibus amplis
Inſonuiſſe tubis: & amant mea claſſica piſces.
Sæpius emergens coenoſa erumpo palûde,
Invadoque agros equitans, & ſaltibus altis
Tranſilio tumulos, cum cælô proruit imber.

227.

Sum vapor: adſtringor gelidis ego noctis in umbris;
Pau-

Paulatim cogor, lentoque humore coactus
In ſtillas coëo; & foliis ſitientibus hærens
Lenteſco, ſpeciem ceræ, mellisque ſaporem
Induo: paſco roſas, atque agmina mellea Floræ.

228.

Eductum terris ſuſpendit in aëre Phœbus;
Roſcidus hinc redeo: vocor humida filia noctis.
Melle fluo, mellis genitrix, ſum vitrea gemma.
Me ſpoliant, gens mellis, apes, quas impleo ſuccis,
Famoſaſque meis reddo. Sum munus olympi,
Promiſſum Patribus. Tellus ſitit arida? tingo.

229.

Purpura ſum terræ, niveo formoſa colore;
Ne carpar, telis circum veſtita cruentis.
Vix orior, morior: digitus me vellit amarus;
Purpureamque facit bis ſanguine, biſque rubore.

230.

Flos Veneris ſum, Veris honos, & gloria Floræ.
Lacte nato, nivibus ſpargor, quæ ſanguine tingor;
Purpura ſum Regum, naſcor de ſanguine Regum.
Flos florum, cingor regina, ſatellite, ſpinis:
Sæpè manus avidas teneris læſura puellis.
Vincit odoratos mea formæ gratia flores.
Reddo ſeni juvenem: morborum examina ſterno.

231.

Inter odoratos princeps caput exero fratres.
Sum nix, ſum ſanguis, ſum lac, ſum purpura florum.
Si nivibus certare placet, mihi lilia cedant:
Sanguine ſi pugnare juvat, mihi purpura cedit.
Ambroſios jactas violæ, quos ſpirat, odores?
Invenias omnes in me virtutis honores.

232.

Sum radiis veſtita meis, ſine lumine: curro.
Pes unus parvo, magno duo, ſæpè quaterni
Eſſe ſolent patri: moveo veſtigia nulla,
Fixa loco; ſed muto locum: ſic curro quieſcens.

233.

Silveſtres quatuor currunt ſine crure ſorores,
Æquali certant curſu contendere: numquam,
Tam ſibi vicinæ, ſeſe contingere poſſunt.
Signa ſui poſt ſe, veſtigia trita, relinquunt.

234.

Inſtar avis, volito, quæ ſum pennata: caveto;
Mucro ſolet cornu, vel ferrô ſæpè ferire.
Auras miſſa peto; nullo mittente, relabor.

235.

Me Thetis, & Phoebus generant: ego matris in ulnis
Diffluo, & in liquidô vitam novus haurio pontô,
Sed pariter perdo; moriorque, ubi vivere coepi.
Unda coit nivis in formam; quæ, Sole calente,
Paulatim riget in niveos denſata lapillos.
Lenta Thetis torpens in robore firma ſuô ſtat.
Sum carnis cuſtos, lymphæque: propino ſalutem.

236.

Nocte dieque parens terram mea verberat ore:
Et genitor, terræ jungit procul oſcula. Quæror
Utile; ſæpè natant ſilvæ mihi mille per æquor.
Per me vivit homo: ſine me corrumpitur unda,
Tuque, feræque omnes. Quâ ſervio, deſtruor, horâ;
Inque meam redeo, niveum, nigrumve, figuram.

237.

Lacteus, inde ruber, diſcurſu circulo in orbem:

Vai

Vaſa tenent captum: pretio, plus æſtimor auri:
Quis ſine me vivat? Bellô emico, territo Martem.
Exſilio eductus de carcere; promo ſalutem.
Eſt mea nobilitas. Reges creo, voſque latrones.

238.

Me ſine nemo valet: ſine me, mors, vita videtur:
Obſequium tibi membra negant, dum deſero membra,
Quam perdunt omnes, me quæſiviſſe laborant:
Dono laboranti, quam non habet, ipſa ſalutem.

239.

Erige nos, poteris, ſi ſcandis, in ardua ferri:
Excipiuntque feruntque gradus excelſa petentes:
Scandit inacceſſas homo, noſtrô munere, turres:
In cælum ferimus, nos ſi calcare laboras.

240.

Sum ſine fronde arbos, arbos inverſaque, ramis
Congeſtis ſtrictiſque ſimul. Quâ tranſeo, pulſis
Sordibus, aula nitet: fumoſos purgo caminos:
Sum puerilis equus: puerilia terga flagello:
Ducor ubique ſequens, manibus complexa duabus.

241.

De lignô corpus, corpus mihi ſæpè metallô eſt:
Pectore jura meo (nec ſum ſtudioſa) recondo:
Oſcula do domino, dominus mille oſcula reddit:
Ventre meo Cererem condo, condoque Lyæum.

242.

Prodeo de ſilvis, me templa utuntur & ædes:
Inſiſto pedibus quatuor, nec bellua dicor,
Nec Janus; tamen ipſa biceps ſum: tergore præſto
Commoda magna meo; excipiens Regemque, gregem-
Me venienti offers, quando te viſit, amico. (que:

243.

Larva hominis ſum mentiti, ſpiranſque cadaver:
Omnibus horrori rubo, tremo, ſordeo rugis:
Repo tribus pedibus, pendenti corpore curva:
Dormîto pigrè moroſa; obmurmuro, ſomnô
Litigioſa meô: loculos audire ſonantes
Gaudeo: de loculô ſi mentio facta, tremiſco.

244.

Quinque ſumus fratres, laribuſque habitamus iiſdem:
Venatur primus, dextrè collineat arcu:
Voce alter, citharaque auras demulcet, & aures:
Qui ſequitur, venæ pulſum tentare laborat:
Quartus odorati ſpiramine gaudet amomi:
Delicias Cereris quintus, libatque Lyæi.

245.

Nomen inane gerens hominis, cui vita profûgit,
Oſſa tego, carniſque examina ſordida, vermes:
Odi viventes, admitto cadavera ſola.

246.

Filia ſum tenuis; ſed ſaxô durior omni:
Frigeo; ſæpè tamen mihi frons perfricta renidet:
Servo lares, urbes, veſtes, templa: arceo fures.
Et mea ſæpè fodit nil lædens, viſcera ferrum.
Claudo fores; pandoque: reos, aurum, omnia ſervo

247.

Frons criſtata micat: maculis interlita terga:
Ignea ſanguinea rutilant duo lumina ſquammâ,
Squallida fatali collucent colla veneno:
Felle horret, ſanieque tumens exſibilat iras:
Immani volvit ſinuoſa volumina ſpira.

248. Den

248.

Dentibus horreſco numeroſis ferrea membris.
Mordeo ſilvicolas, quos mordeo dente tenaci;
Et rurſus môrdens, ſaturari neſcia, ringor.

249.

Æterno leges, ſancîtas Regis in aulâ:
Lex rata, quod valeat, per me, quod & imperet, haurit:
Regius interpres mutus vocor: imprimo mille
Pignora, ſigna mei; currunt vix nata per orbem:
Si mea nobilitas præfert inſignia, floret:
Expungor? violor? ſordet decus omne, fideſque
Nutat. Adorandâ me majeſtate corono.

250.

Fingor avis; volito, numquam ſtatione recedens,
Solis ad Occaſum, momentò, Solis ad Ortum.
Ferre meum eſt venti rabiem, pluviaſque ſonantes.
Meque viatores conſultant ſemper ituri.
Diſpliceo, placeo; moveor quia quâlibet aurâ.

251.

Sint licet è ſaxô mea corpora, frigida ſemper;
Elice, flamma meis latet abdita (ſentio) venis.
Attritu ferri, flammarum ſemina ſpargo.

252.

Sum cava ventre, teres non auribus audio: ducor
Sæpè catenato, vel longo fune ligata
Carceris ad tenebras ſaliens, rimorque profundum:
Dum redeo, lacrymor; rediens quod hydrôpe laboro:
Servio pro ſpeculô, domini referoque figuram.

253.

Par oculo, ſed non video, volo mobile corpus:

Quâvis gigno die natum ſine matre creatum;
Ipſe die pereo, quâ rurſus naſcor obortus:
Eſt mihi clara ſoror, me patre abſente, creata;
Dividit imperium mecum, moriturque renata.

254.

Me nihil in totô formoſius orbe videtur:
Impero rex cælo, terris ſpectandus & undis:
Stat virtute meâ, quidquid florêre videtur:
Manè, verecundus numquam, tibi prodo ruborem
Ipſe meum: curro; ſed nec veſtigia figo:
Nulla via eſt, ubi curro: nec umquam nocte quieſco:
Non vivo, cælumque tenet me: numen adoror.

255.

Sum viſûs ſpecies, jucundaque noctis imago:
Effingo vanos, ludibria falſa, timores:
Momentô pauper, momentô dives eôdem:
Sum ſtultus, Doctor; ſum vir, ſum femina; vivo
Mortuus; & fio mihi noctua, ſimia; nec ſum.

256.

Eſſe quies animi dicor, curæque levamen:
Reſtauro vires, reddoque laboribus aptas,
Sunt ubi prona mihi labentia ſidera cælo:
Excipio gremiô feſſos, herôas, amores:
Fortunata patent venienti limina regum:
Nec pudet in parvis recubare mapalibus agri:
Armatas acies cum viribus exuo totis.

257.

Allabor pigris Deus imperceptus ocellis:
Quà venio, ſopita Quies comitatur euntem:
Noxia ſæpè quies, jacturaque maxima vitæ:
Corpora proſterno, ſimulantia funera; ſpirant;
Hôc unô vitæ gaudent, ſunt cætera mortis:

Criſtatas odi volucres; mea gaudia turbant.

258.

Adrêpo tacitus: ſimulacra fugacia fingo,
Lætitiamque, metuſque, & falſis miſceo vera:
Ipſe tibi præſens (oculos, nox, claude) videbor.

259.

Perſpicior, ſum res pellucida. Servio viſum:
Per me oculus tranſit: per me Sol lumine tranſit:
Non me tranſit hiems: oculus feror eſſe domorum.

260.

Quod video, oſtendo; non oſtentator habebor:
Oſtendo, ſi quid præſens oſtenditur antè:
Reddo tibi ſpeciem veram, neque fallit imago;
Teque tibi pario: per me tua dextra ſiniſtra eſt.
Non vivo: tenuis me ſpiritus inficit oris.

261.

Aſſimilare meum eſt: numquam ſimulare docebo;
Simia ne dicar, Latii me ſpiritus oris
Finxit; & argentô mentito noſtra teguntur
Tergora: adorandis ego ſervio manè puellis:
Rideo, ſi rides; &, te lacrymante, dolebo:
Si lóqueris, ſileo; non reſpondebo roganti,
Labra tamen moveo: quo tangor verbere, frangor.

262.

Ignea cæleſtem furatur machina Solem.
Igne flagrat, non igne ſuo, ſunt furta Promethei;
Ambitioſa micat, quam flammæ mille coronant:
Evibrat hæc ignes, ſit quamvis ignis egena,
Æmula ſtellarum; Solemque à Sole retractum.
In gremiô ſplendêre ſuô (miracula!) ſpectat.
Sol tantus tenui ſplendens ardeſcit in orbe,

 Par

Par ſibi; Sol Solem radiô non pingit inerti:
Se totum hic fundit, lucemque, faceſque, globumque:
Non hæc degenerat, non hæc mentitur imago:
Terreus hic Sol eſt, aſtrorum nobile furtum.

263.

Majeſtate meâ cor, quod mortale, movetur;
Nec ſum mortalis: fons vitæ dicor: ubique
Ardorem promo: noſtris Mars ignibus ardet:
Subditus eſt legi noſtræ Deus: utilis armis
Sum, ſimul & paci. Nihil orbem pulchrius ornat.

264.

Sum levis, & mollis, venter ſitientior undæ:
Mille cavernarum ſpiracula parva, meatus,
Corpore hiant patulo: cava viſcera fonte tumeſcunt:
Si premis, expreſſas humecto turgida lymphas.

265.

Thetydis æquoreæ regnis ego naſcor in altis:
Crebra cavernoſum mihi corpus fiſtula fingit:
Turgida fontanô levis impleo viſcera ſuccô:
Pollice preſſa tamen turgentes evomo fontes.
Peniculique locô ſordes detergere noſtrum eſt.

266.

Triſte ſolum cultore caret, marceſcit ariſta:
Fallit ager dominum: ſegetes moriuntur in herbâ:
Meſſe ſua caret ipſa Ceres, aliunde petenda eſt:
Sed neque Bacchus alit vitem, nec Pallas olivam:
Prata Pales, floreſque dolet langueſcere Chloris:
Nuda ſoli facies, & dives copia ceſſit.

267.

Quadratum corpus, quod cernis, tela miniſtrat.
Utitur his telis juvenis, vir, femina, & omnes,

Ge-

Geſtat honoratô me collô ſæpè puella.
Excipio ſordes gremio nive purius ipſâ.
Sordeo; pulchra ſuas ob ſordes oſculor ora.

268.

Parva, ſed erectô, & ſiccô ſum corpore proles:
Emico momentô; reſtinctos reddere luci
Gaudeo: luce meâ pereo: nuce veneo caſſâ.

269.

Ex aulâ tenerâ prodîmus, nuncia luctûs:
Per teretes valvas, precioſa coralia, valvas,
Dulciter exîmus; ventoſque imitamur amaros:
Teſtamur moeſtas cum ſollicitudine curas.
Sors læva, & ſæva eſt nobis: (fac velle) profuſis
Non licet ad fontem natalem, aulamque redire.

270.

Nos non celamus: produnt nos omnia verba:
Semper in ore ſumus: ſine nobis nemo loquetur.
Formamus linguas omnes, & carmina Muſis.
Cernis? in os oculoſque tuos nos mille volamus.

271.

Fumea res, folium, quod prolicit ore ſalivam.
India natalem mihi dat, Sol igneus indit
Virtutem: fragilis, ſed plena vigoribus herba
Jactor: moerores ſano: miracula patro.
Cui proſum domino, me ruminat ore; dat igni,
Dum ſecat, exhauſtum, fumum cum pulvere reddo.

272

Ora gero porci, fodientia viſcera terræ.
Sum geminis oculis captus, roſtrare laboro
Suffodiens hortos, & nocte dieque voluto.
Lumbrîcos venor: per paſcua ſuſcito colles.

273.

Dux armentorum, cui torvæ audacia fronti;
Corniger, horriſonis auras mugitibus implet:
Proludit pugnæ, pedibus cum ſpargit arenas.
Induit ipſe meam Omnipotens (ea fama) figuram.

274.

Me tribuente, domus tectum perfecta vocatur:
Terra mihi corpus, formam ſuperaddidit ignis.
Ut ſit tuta domus, perfundor corpora nimbis.

275.

Ut naſcor, morior; punctôque renaſcor eôdem:
Noxque dieſque parit nulli levitate ſecundum.
Augeo, cum minuo; quod deſtruor, omnia perdo.
Inconſtans equito; numquam, dum curro, fatigor.
Idem, alius, mihi diſſimilis juveniſque, ſenexque;
Præteritum involvo, & præſens, involvo futurum.
Sæpè procelloſum videor, quod ſæpè ſerenum.
Rex, Sol, Luna meæ ſubſunt, pax, bellaque legi.

276.

Vir grandævus adeſt, niveis coma ſparſa capillis:
Dextra gerit falcem, pes alas, atque lacerti:
Vertice ſtant horæ, vitrô has metîtur arena:
Ponè trahit niveam, & nigram, ſua pignora, prolem:
Progenies major ſunt ſæcula, luſtra ſequuntur:
Succedunt menſes, poſt menſes noxque, dieſque
Diſcolor: inde horæ, momentumque, ultima proles.

277.

Sum liber, en clauſus pateo ſocioque, tibique.
Saltator loquitur duplex oracula muta.
Sunt pedites equiteſque, aciem componere ſueti.
Agmine quiſquis abit miles, non ſede quieſcit,

Aſſu-

Aſſultus patitur ſine ſanguine mille doloſos.
Ille coronatur, qui princeps cedit arenâ.

278.

Sum nigrum, & niveum: numeroſâ gaudeo prole:
Dito momentô hæredem; fit Crœſus ab Irô.
Dono Meum, facioque Tuum. Morièntibus adſum.
Signa voluntatis, ſi muta eſt lingua, ſupremæ
Nuncio; ſed pario lites, & jurgia mille.

279.

Reptilis incêdo, lentoque pigerrima greſſu:
Contingi vereor, ſubdûco colla retracta:
Sanguine caſſa, meæ maneo ſub tegmine teſtæ:
Viva loquor numquam, quaſi mortua: mortua canto.

280.

Sunt oculi patuli cæcæ mihi corpore ſeptem;
Sed neque muta loquor, niſi figas oſcula fronti:
In ſilvis vixi, vocali voce ſilente:
Mortua mille modis aures, moduliſque canendi
Mulceo: caſtra peto; cano laurigeroſque triumphos:
Pan animat, Pan exanimat lætam, atque gementem.

281.

Corniger eſt genitor; mater mitiſſima, campis
Vivit uterque parens; quorum de vellere natum
Par individuum, varioque colore notamur:
Carne diu (noctu vacuum) farcimur, & oſſe:
Conterimur plantis: unô conſumimur annô.
Nos vis noſſe? tuo prodes ex ungue leonem.

282.

Litera me paſcit; nec, quid ſit litera, novi:
In libro vivo, ſtudioſior appeto librum:

Pro-

Proficio ſtudiis : ipſas nam devoro Muſas :
Sic quæ proficio , nil profeciſſe laboro.

283.

Sum ſine luminibus , lacrymor ; nec cauſa dolori eſt.
Evolat in cælum meus halitus, ignea nubes :
Me depaſco vorax , mea fert mihi vita ruinam :
Et dum conſûmor , mecum conſumitur ignis.

284.

Nube vapor ſeptus , vapor igneus , horrida ſentit
Frigora , deprenſus glomeramine : perfurit ignis,
Eluctans fruſtrà , quem circumfuſa coronant
Nubila , pulſatumque premunt denſò agmine : ibi ictus
Intonat immani ſonitu , fractô aggere nubis :
Concurſant ignes , vis flammea : lubrica peſtis
Diſturbare domos , confundere ſaxa trabeſque ,
Exanimare homines , vaſtas proſternere turres :
Horriſonô impulſus mugitu Mundus inhorret.

285.

Monſtrum horrendum, immane , ſonans , hiat ore patente,
Eumenidum peſtis , Stygiis extuſa caminis ,
Machina Vulcani , nihil eſt niſi fumus & ignis ;
Devorat , ore ferô ferrum , ferrum evibrat ore.
Cum ſaxis turres , totas quoque proruit urbes.
Per mare , per terras , ut fulmine Jupiter , ardet :
Paſcitur ignivomis furiis : vomit ore ruinas.
Irati muto Reges hoc ore loquuntur.

286.

Res tenuis , Mundi pretium , [redacted] theſaurus
Filia ſum Cereris , corrupta , ſepulta per agros ,
Expectata diu , morior rediviva quotannis :
Per me floret ager , viridantia ſpicula geſtans :
Turgeo flaveſcens , collectaque falce flagellor ;

Sed

Sed ſaxô contrita, meam flos perdo figuram.

287.

Forma mihi fulva eſt, forma eſt argentea ſæpè:
Metiris corpus? tribus hoc extenditur ulnis:
Qui me tractat eques, fert oſcula nocte dieque,
Inſpirans vitam, ſimul exſpirare laborat:
Me reſonante movetur homo; Martemque laceſſo:
Ultimus interpres regum ſum, nuncia belli,
Et (neque me jacto) fatales ſuſcito pugnas.

288.

Sum domus ingrati domini; ſimul odit, amatque;
Me petit, & quamvis me non petat, advolat ad me
Invîtus fugienſque, jacens ſtans, atque quieſcens.
Qui niſi me teneat, corvis manet eſca canique.
Corruptas carnes appôno, atque oſſa voranda,
Hoſpitibus funeſta meis domus, horrida ſolo
Nomine, terrifico intrepidos: exſuſcito vivos
Mille, ſed ex unô (res mira) cadavere ſurgunt.

289.

Tortilibus ſævit flagris armata juventus:
Verbera circumquaque ſonant: verſatilis omnes
Vertitur in partes, multô qui circinat orbe,
Seque urget, crebroque ſalit contortus ab ictu:
Vapulat impatiens, ſaltuque exſuſcitat iras:
Exanimis torpet, tandemque recumbit arenâ.

290.

Me Sol educit de montibus, atque cavernis:
Sum prius ipſe vapor; gelidam peto frigidus Arcton,
Ardores fugiens, calidus volo ſitus ad Afrum:
Imperiô terris dominor, qui verbero fluctus.
Dux pluviæ denſo nubes, ago, fundo ſonantes:

Tur-

Turbo, ſereno auras, nautæ ingruo, ſpiro ruinas:
Quaſſo domos, nudo ſilvas, campoſque fatigo:
Non videor, noceo inconſtans, quo munere proſum.

291.

Hic ſumus herôes quatuor, fera bella loquentes,
Muti præcones: aciem componimus, hoſtes
Sanguinis effuſi: per nos laus regia vivet:
Magnificis pedibus gradimur, pedibuſque caremus.

292.

Configo ferro pullos, vituloſque peremtos,
Par gladio: volvor digitis: me verſat in orbem
Sæpè canis, paſtus jejuni naris odore.
Non veſcor dapibus, quod paſco cadavere vivos:
Ferrea membra madent pinguedine: Fercula adorno.

293.

Eſt rugoſa cutis, quæ veſpere furvior ipſô eſt:
Furtivum hinc traxi furvô de veſpere nomen:
Eſt cutis ala mihi: pennâ caret ala volante:
Inter aves pariens, ovum non égero ſolus:
Ubera lacte tument: ſtant aſpera dentibus ora:
In tenebris ſedeo: non memet credo diei.

294.

Mors dedit eſſe mihi: plus annô & menſe ſuperſum:
Orno lares, orno viduata palatia regum:
Nix inimica mihi, formamque decôre colôro:
Cum tenebris luctus ſigno, parioque querelas.

295.

A vi derivor; vires, quas augeo, tollo:
Me Sol igne coquit; ſpumantia dolia condunt:
Floreo, dum naſcor; furit in mea viſcera ferrum:
Carpor, & illidor plantis; ter carcere claudor:
Ora bibunt; regeruntque, mei ſi copia facta eſt,
Proditor arcani, lites creo, & agmina ſterno:

S

Si noceo, proſum: recreo cor, diluo curas;
Diluo corde metum, menti ſua gaudia reddo:
Cùm fluo, cum refluo, non ſum mare: quolibet annô
Deſtruor; & Solis, Veriſque calore renaſcor:
Fata laboranti, ſano propino ſalutem.

296.

Me caruit, qui me genuit. Me neſcio, & ipſe
Ignoras qui ſim. Quæ me cuſtodit, amatque,
Sæpè quod huic noceam, ſentit: Si tangis, abibo
Non reditura: fugâ ſed ſuſcito tædia mille:
Mille hoſtes patior, juvenes: Sapientia ſervat.

297.

Hoc quocumque meum eſt, gemini, mea vita, dedêre:
Emico per geminos, & luceo, ſideris inſtar:
Me ſine, non Titan, non Iris pulchra videtur:
Servio ſubjectis, & ſervio regibus; ergo,
Si me totus amet, numquam miraberis, orbis.

298.

Non jungor thalamo, partu foecunda maritor;
Nec cognoſco virum, per me mea nata propago eſt.
Nec tumulo condor, terræ mandata quieſco.
Munera læta fero, gravido de palmite fructum.

299.

Exhilaro menſas, menſas ſplendore corono:
Convivis placeo, mihi ſæpius oſcula figunt:
Quid longis cerebrum ſtudiis (tua damna) fatîgas?
Nam ſapio ſtupidis, momentô reddo diſertos.

300.

Ut res ſum fragilis, ſic ſum pellucida: ventos
Arceo, & excipio gremiô cum lumine Bacchum.
Servio pro ſpeculis: oculos corróboro fractos.
Nec domus ulla videt, niſi per mea pervia membra.

301.

Terrea maſſa fui; me finxit ſpiritus oris;

Et mihi duritiem fragilem Vulcanius ignis
Indidit · in totô nihil eſt rutilantius orbe :
Me tangis, frangis : non eſt reparabile damnum.

302.

Servio formoſis. Ubi Floræ viſitat hortos,
Denſo meis tenebris umbracula majeſtati.
Auroræ populi, gens torrida, frigora captant,
Sole calente nimis; Solem arceo, ſervio ſcuto.
Cultior extollor, ſubiatô vertice, in auras.
Solis ad invidiam, cogo frigère calores.

303.

Subſequitur Solem, ſtipatque imitabile corpus;
Corporibuſque comes præeuntibus æmula adhæret:
Sola viatori requies placidiſſima feſſo:
Arboribus decori eſt; ſilvis ſolamen in æſtu:
Merſa mari non obruitur, nec aduritur igne:
In medias ruit ipſa acies interrita; inermis
Inter ſanguineas pugnat, ſine vulnere, cædes.

304.

Sol genitor, mater luna eſt: à matre remota
Naſcor, & à genitore meo. Sum corpore nigrô,
Si modò ſim corpus: ſum ſimia, ſimia nec ſum:
Cæca, fugax videor, mendax, informis, inanis:
Sum princeps, paſtorque eadem: lutoque marique (
Pura tamen fæcis, non uda) indormio ſemper:
Sum tenuis grandiſque ſimul; ſum cuncta, nihilque:
Quod dedit eſſe mihi, me deſtruit. Ambulo ubique.

305.

Vivo (negent quamvis Criticorum oracula) vivo;
Accreſcoque magis: caro me conveſtit, & oſſa:
Sæpè rigore meo diſcerpſi turpius hoſtem:
Sum decori manibus, quarum poſt funera vivo.

306:

Ut naſcor, pereo; placeo, neque viſa, per orbem:

Se

Servio dedecori, ſic ſervio laudibus una:
Per me templa ſonant; reſono per compita, & aulas:
Aurarum genitrix, & filia; regno per agros,
Et mare: vis nomen? ne conſule lumen, at aures:
Mentis imago, tuba, & tonitru reſonabile rerum.

307.

Non oculis centum video: cava colla, rotunda,
Longaque me decorant: careo pede: ſæpè per hortos
Ambulo, cum Floram Phœbus violentior ardet;
Tunc ventrem gravidum exonero, lacrymaſque profundo
Omnibus ex oculis, quas infudêre per ora.

308.

Torqueo torquentem; ſed nullum torqueo ſponte,
Nec læſiſſe volo, ſtudeat niſi carpere caulem,
Fervida mox hominis turgeſcunt membra nocentis.

309.

Mene mori credis, quia jam jam ſpiritus exit?
Itque reditque viam; rediturus, corde recedit:
Fercula conſumo, vocem formo, educo prolem.

310.

Sum venter, vento ſpirantis plenior oris:
Ora mihi ſunt multa, ſono reſonantia dulci:
Paſtores recreo, mendîcum paſco magiſtrum.

311.

Inſidiis ſum nota meis, caudâque comante:
Calliditate rapax: ſimulatô fallere ſomnô,
Infeſtoſque fugare canes aſpergine caudæ
Docta: meæ pullus ſunt regia fercula menſæ.
Inſidiator, idem quod ego, ſit callidus: audit.

SOLUTIO PRÆSCRIPTORUM ÆNIGMATUM,

1. Aciculæ.
2. Acus.
3. Acus.
4. Adam.
5. Ænigma.
6. Quidnam eſt Ænigma.
7. Amor.
8. Anchora.
9. Annulus cum adamante.
10. Annus.
11. Anſer.
12. Apes.
13. Aqua.
14. Aranea.
15. Aranea.
16. Aranei telæ.
17. Araneus.
18. Ardea.
19. Argentum vivum.
20. Ars Typographica.
21. Ars Typographica.
22. Arundo.
23. Balneum.
24. Barba.
25. Bibliotheca.
26. Bibliotheca.
27. Bombarda.
28. Bombyx.
29. Bombyx.
30. Bombyx.
31. Cælum.
32. Cælum thalami.
33. Cæpe.
34. Calamus.
35. Calopodia.
36. Calx.
37. Caminus.
38. Campana.
39. Campana.
40. Canalis.
41. Candela.
42. Canis.
43. Cannabis.
44. Caper.
45. Capillus.
46. Caput.
47. Carbo.
48. Caſtanea.
49. Catena.
50. Cavea.
51. Centaurus.
52. Ceraſum.
53. Cereus.
54. Cerviſia.

55. Cer-

55. Cervus.
56 Cervus.
57. Cinpdula. I. nitedula.
58. Circinus.
59. Clavis.
60. Clavis.
61. Clepſydra.
62. Clepſydra.
63. Clepſydra.
64. Cochlea.
65. Cochlea.
66. Columba.
67. Columbarium.
68. Conjugium.
69. Conſpicillum tubulatum.
70. Cor.
71. Cornix.
72. Corona.
73. Crabrones.
74. Cribrum.
75. Crines.
76. Crumena.
77. Culex.
78. Culter.
79. Curculio.
80. Cycnus.
81. Dies & nox.
82. Dies Solis.
83. Digitale.
84. Domus.
85. Ebur.
86. Echo.
87. Echo.
88. Elephas.
89. Embryo.
90. Enſis.
91. Equus.
92. Eva.
93. Fama.
94. Fama nuncia. I. Mercurius.
95. Fama nuncia. I. Mercurius.
96. Farcimen.
97. Farina.
98. Febris.
99. Ficus.
100. Fiſtula tabaci.
101. Flagellum è nervo bovis.
102. Flores.
103. Floreus faſciculus.
104. Flos.
105. Flumen & piſces.
106. Fluvius.
107. Foenum.
108. Folia luſoria.
109. Fons.
110 Fons.
111. Forceps.
112. Formica.
113. Fulmen.
114. Fumus.
115. Funambulus.
116. Gallus gallinaceus.
117. Gallus gallinaceus.
118. Gemma.
119. Glacies.
120. Grando.

121. Grus.
122. Hamus.
123. Hiems.
124. Hiſtrix.
125. Homo non regeneratus.
126. Honor.
127. Horologium.
128. Hypocauſtum, feminarum.
129. Ignis.
130. Ignis.
131. Incus.
132. Induſium.
133. Invidia.
134. Jonas.
135. Jonas.
136. Iris.
137. Iris.
138. Jus condîtum.
139. Juventus.
140. Labyrinthus.
141. Lac.
142. Lagena.
143. Lagena.
144. Lapis.
145. Laurus.
146. Lectus.
147. Leo.
148. Lilium.
149. Lilium.
150. Limax.
151. Lingua.
152. Literæ Alphabeti.
153. Literæ circulares.
154. Lothi uxor.
155. Lucerna.
156. Lucerna.
157. Luna.
158. Luna.
159. Lupus.
160. Luſcus.
161. Lyra.
162. Malleus.
163. Mammæ.
164. Manus.
165. Marſupium.
166. Memoria.
167. Mola.
168. Molæ.
169. Monachi.
170. Mors.
171. Mulier gemellos pariens.
172. Mulus.
173. Mus.
174. Muſcæ.
175. Myrrha.
176. Navis.
177. Navis.
178. Nebula.
179. Nihil.
180. Nix.
181. Noctua.
182. Ocrea.
183. Oculus.
184. Olor.
185. Ovum.
186. Panis.
187. Papaver.

188. Pa

188. Papilio.
189. Paradiſus.
190. Pavo.
191. Pecten.
192. Pecten.
193. Pecunia.
194. Pecunia.
195. Pediculus.
196. Pediculus.
197. Perna.
198. Perfectio.
199. Perna.
200. Pes.
201. Philomela.
202. Phoenix.
203. Pictura.
204. Pigmentum.
205. Pila.
206. Pila palmaria.
207. Pila palmaria.
208. Pileus.
209. Pileus.
210. Piſtillum.
211. Pluvia.
212. Poeſis.
213. Pons.
214. Porcus.
215. Porta.
216. Pſittacus.
217. Pſittacus.
218 Pulex.
219. Pullus in ovô.
220. Pupillæ.
221. Puteus.
222. Pyropus.
223. Pyxis nautica.
224 Quadriga.
225. Rana.
226. Rana.
227. Ros.
228. Ros.
229. Roſa.
230. Roſa.
231. Roſa.
232. Rota.
233. Rotæ currûs.
234 Sagitta.
235. Sal.
236. Sal.
237. Sanguis.
238. Sanitas.
239. Scalæ.
240. Scopæ.
241. Scutella.
242. Sedes.
243. Senectus.
244 Senſus quinque.
245. Sepulcrum.
246. Sera.
247. Serpens.
248. Serra.
249. Sigillum.
250. Signum è turri, triton.
251. Silex.
252. Situla.
253. Sol.
254. Sol.
255. Somnium.
256. Somnus.
257. Somnus.

258. Somnus.
259. Speculare.
260. Speculum.
261. Speculum.
262. Speculum uſtorium.
263. Spiritus.
264. Spongia.
265. Spongia.
266. Sterilitas.
267. Strophium.
268. Sulphuratum.
269. Suſpiria.
270. Syllabæ.
271. Tabacum.
272. Talpa.
273. Taurus.
274. Tectum.
275. Tempus.
276. Tempus.
277. Teſſerarum tabella.
278. Teſtamentum.
279. Teſtudo.
280. Tibia.
281. Tibialia.
282. Tinea.
283. Titio.
284. Tonitrus.
285. Tormentum bellicum.
286. Triticum.
287. Tuba.
288. Tumulus.
289. Turbo.
290. Ventus.
291. Verſus heroici.
292 Veru.
293. Veſpertilio.
294. Veſtis lugubris.
295. Vinum.
296. Virginitas.
227. Viſus.
298. Vitis.
299. Vitrum.
300. Vitrum.
301. Vitrum.
302. Umbella.
303. Umbra.
304 Umbra.
305. Unguis.
306. Vox.
307. Urna aſperginis.
308. Urtica.
309. Uterus.
310. Utriculum.
311. Vulpes.

ÆNI-

ÆNIGMATA.

Oo papapa, ii mamama: mors rumrum erit phuſphuſphus æææuus, & mimiminus vitæ rererenæ: felicicici iii ad pammm mimiminare popopount.

Sic legito voces præcedentes: Obis pater, ibis mater: mors duorum erit triumphus æternus, & terminus vitæ terrenæ: feliciter iter ad patriam terminare poterunt.

D-Mars-um ririribili dexaaa retretret fortititi, & proi-
in
titit abiles aci viros-es, & cogens gagaga ver e e e cacacavas, ardendenden proſnitnitnit.

Sic legito præcedentem ſententiam: Mars interdum terribili dexterâ terret ſortiter, & proterit inſuperabiles viros inter acies, & cogens terga vertere catervas, ardenter proſternit.

Hoc mediiſiſis, aa, & oo, ô homo rereree, nec reremeaa r-in-as: nam e-omnia-unt, & præeeeunt

Sic legendum: Hoc mediteris, abis, & obis, o homo terree, nec remeabis in terras: nam omnia intereunt, & prætereunt.

(Putredo (cur
(ba, (bis? tua mamama rarara eſt;

t tt
ſſinetur e-t-a, & frafrafra i
(itò: iiium pr-tor-e, i- tò-i.
er-c-is (interii

Ita legito præcedentia verba, Putredo ſuperba, cur ſuperbis? tua mater terra eſt; ſubter te ſternetur tinea, & frater cineris ſubitò interibis, iterum interpretor; ſubitò interibis.

Vitam t-gram-e , bene-actam - ſempinnna æninini-tas.

Sic relege orationem præcedentem ; vitam integram , benè anteactam , ſequitur ſempiterna æternitas.

Æ nigma ſcalare, alternatim adſcendens.

(Limis	(itò	(iicit,	(levat	(ſtratum,
(	(	(	Sub	(
(Deus	(te	(ſibi	(et	(te
(actum	(dit,	(mittit;	(mergit	(Tartaro.
(	(	(	Sub(	(
(&	(ſibi	(&	(aut	(longè

Sic legito , ordiendo à ſecundâ lineâ ; adſcendendo alternatim , ab inferiore voce ad ſuperiorem , ad primam lineam ; & ſingulis vocibus lineæ ſuperioris addendo T● Sub ; *hoc modo :* Deus ſublimis te ſubitò ſibi ſubjicit , & ſublevat te ſubſtratum , & ſubactum ſibi ſubdit , & ſubmittit ; aut ſubmergit longè ſub Tartaro.

Aliud.

Tempus præpræpræfluit ; f-tia-an prævovovolat ; juventus prævevevehitur ; ſenectus prælalalabitur ; ætas prægregregreditur ; memoria præmitmitmittitur. *Hoc modo recte leges* : Tempus præterfluit ; infantia prætervolat ; juventus prætervehitur ; ſenectus præterlabitur ; ætas prætergreditur ; memoria prætermittitur.

Subalternæ lineæ correſpondentes.

(Quod	(omnium	(imminet	(mors	(omnibus	(ſine
(	(	(	inter	(	(
(nuncio,	(eſt:	(itus,	(rita	(minatur	(mi-
					ſſione
					(om-

(omnes (ad (quæ (gaudia (ludos
(((inter ((
(necat (necionem (veniens (rumpit, (turbat,

(vitam (fruſtra (laborant (& (amici
(((inter ((
(imit: (eà (cedere, (currere (poſitis,

(& (medicis (Deus (nobis (mors
(((inter ((
(miſtis (pellatoribus: (dixit (ſtitare: (equitans

(fugam (fugitivos (inopinantes
((inter (
(cludit, (cipit (ficit.

Sic legito præcedentes lineas, incipiendo à primo verbo primæ lineæ & à primo verbo ſecundæ lineæ, hoc modo: Quod internuncio, omnium intereſt: imminet interitus: mors interrita omnibus interminatur, ſine intermiſſione omnes internecat ad internecionem: quæ interveniens gaudia interrumpit, ludos interturbat, vitam interimit: fruſtra intereà laborant intercedere, & intercurrere amici interpoſitis, & intermiſtis medicis interpellatoribus: Deus interdixit nobis interſtitare: mors interequitans fugam intercludit, fugitivos intercipit, inopinantes interficit.

Aliud.

(Homo (diu (quid (illa (quæ (te (hominum
((((ſuper (((
(be (ſtes, (bis? (bia, (eminens (vehit (colla,

(te (tibi (ruinam (Vita (gloria (quam (non
((((ſuper (((
(ato (fundet (fluentem (na (abundat; (addit (bificis,

(quos (gravi (Deus (ſed (vitam (ardua
((((ſuper ((
(calcat (cilio (fulgens; (inducit (orum (ſcandenti-
bus.

Sic legito : homo ſuperbe, diu ſuperſtes, quid ſuperbis? Illa ſuperbia, quæ ſupereminens te ſupervehit hominum ſuper colla, te ſuperato tibi ſuperfundet ruinam ſuperfluentem. Vita ſuperna gloria ſuperabundat; quam ſuperaddit non ſuperbificis, quos ſupercalcat gravi ſupercilio Deus ſuperfulgens; ſed ſuperinducit vitam Superorum ardua ſuperſcandentibus.

Aliud.

(Solet (aciem (ſolet (ſequentes (ſolet (omnibus
(((ante (((
(ſignanus (gredi: (ceſſor (venire: (curſor (volare;

(ſed (commilitones (armatos (aciem (vi
(((ante ((
(pilani (eundo, (cedunt (occupantes: (cel-
lunt

(copias (cohorteſque (victoriam (inclytam, (hoſtes
(((ante ((
(ſtantes, (poſitas: (ferunt (quam (vertant.

Sic legito : Solet Anteſignanus aciem antegredi : ſolet anteceſſor ſequentes antevenire : ſolet antecurſor omnibus antevolare; ſed antepilani commilitones anteeundo, armatos antecedunt aciem anteoccupantes : vi antecellunt copias anteſtantes, cohorteſque antepoſitas : victoriam anteferunt inclytam, antequam hoſtes antevertant.

In-

ANTHOLOGIÆ.

Sententia retrograda Græca.

☞ Σοφὸς ἔγωγε ἤδη ὢν ἄνω, χαρὰ τῶν ἄνω, Γελῶ τὰ κάτω, λέγων· ἂν ὦ ταραχῶν ἄνω; ἤδη ἔγωγε σοφος. ☜

id eſt,

Sapiens ego jam exiſtens Superis, lætitia Superorum, rideo quæ ſunt infra dicens: o quæ ſupra perturbationes, jam ego ſapiens.

Verſus retrogradi.

☞ Si bene te tua laus taxat, ſua, laute, tenebis. ☜

Ore feris animos, omina ſi refero.
Ama tot ſedes aëreâ arâ.
O ut ares animo nomina ſera tuo!
Otto tenet mappam, madidam mappam tenet Otto
Solos ecce ſonos inani ede.
Segestepet: ſitis? ſanas mutum.
Tu pacata vale, rore lavata caput.
Sole medêre pede, ede perêde melos.

GULIELMO III.

magnæ Britanniæ, Scotiæ, Franciæ Regi &c. à ſicariorum periculis, vitam regiam petentium, divino munimine præſervato;

Anthologia.

☞ Sat ſe jam erutam tenet maturè majeſtas. ☜

Sen.

Sententiæ retrogradæ.

Meritis ſervi ſinum munis, jures, ſitirem.
Si Sol, Lunâ majore, ero jam, à nullo ſis.
Aëra adimit inani timida area.
Alamne malos? odores ſerò do: ſolamen mala.

Antiquum eſt illud.

Signa, te ſigna, temerè me tangis, & angis.
Roma tibi ſubitò, motibus ibit amor.
Sator arepo tenet opera rotas.
Satas ſeres ſannas: ovo teget, non uſu teret.

Græca ſententia retrograda.

Ιερὰ σὰ παρὰ Χείλη ἥλιε χαρὰ πᾶσα ῥεῖ.

id eſt,

Sacra tua apud labia Sol gratia omnis fluit.
Telo ſolo ſolet non eſſe illi.
Eſſe malam tenet is; ſi tenet eſſe malam.
Temet murum ala teget.
Imi ſumus: ſinis? inani terret.

Anthologiæ continuatæ oratio.

Adoro te enim, o domine, & ora da
miſero tu munus unum, ut ore ſim
rutilo cara, ſi Dîs ara colitur,
aut arca ſacra tua:
in germine Jeſſei enim regnis,
tu es nata ſtella: pallet Satan, ſe ut
videt erui è robore, jure te diu
tabidâ unâ manu adibat.
Ore tu, & rectè, & certè utero
Solem refers: i bone, nobis refer melos,
Si Muſa robora ſumis.
Animæ flos tu, ecce ut Sol fæmina
mitis ades, Erebi liberè ſeda ſitim
atrocis, aut (te nam manet) tua ſic orta
animes, oro, ſemina.

Ana-

ANAGRAMMATA.

Petrus de Fontaine.

Anagramma.

Fons de petra venit.

Aliud anagramma de Epiſcopo Cameraceno ;

Gaſpar Nemius.

Anagr.

Præſum agnis.

Aliud.

De Trebellio Rege Bulgarorum, rebellantibus ſubjectis, dum Rex vitam ſolitariam ageret, ita literæ Regi in ſilvis viventi ſcriptæ:

Trebellio Regi,

Anagr.

Rebellio regit.

Aliud.

Laurentius,

Anagr.

In te laurus.

Solitudinem beatam,

Anagramma facit.

Beatitudinem ſolam.

Pietas bella adimit.

Anagr.

Impietas bella adit.

Sancta Cæcilia.

Anagr.

Cæli acta canis.

Diva Catharina,

Anagr.

Hac audit in ara.

Olim-

Olimpia,

Anagr.

Olimpia.

Quid eſt veritas?

Anagramma.

Eſt vir qui adeſt.

Joannes Calvinus,

Anagr.

An non es via lucis?

Martinus Trompius:

Anagr.

Tu promtus in armis.

Aliud anagramma.

Guilielmo Auriaco.

Anagr.

Vivam gloriâ cœli.

Guilhelmo Naſſavio,

Anagr.

vigilans homo vales.

Mauritius.

Anagr.

Mars vivit.

Procus,

Anagr.

Porcus.

Ignatius, Xaverius,

Anagr.

Gaviſi ſunt vexari.

Cornelius Janſenius,

Anagr.

Calvini ſenſus in ore.

JOH: de BISSCHOP,

MYSTERIUM MAGNUM,

MAGISTERIUM HERMETICUM,

NATURAE, ET ARTIS MINISTERIUM.

MYSTERIUM MAGNUM,
MAGISTERIUM HERMETICUM,
NATURÆ, & ARTIS MINISTERIUM.

Aurifera Pandora,
enchiragogia Hermetica,
et aurea microcoſmi geneſis,
eruditis medicis eruderata,
ſignatis operis temporibus,
numeris temporum innumeris,
tam ſecreta, quam ſacrata eſt.
Venerabiliſſima
hominum ſcientia,
imperat ſilentia,
ex quibus haurit ſolatia,
per quæ multa fugit pericula.
In ſuô ludit opere,
dum metalla cudit,
ingenioſa natura,
dextrè laborioſa.
maturâ arte elementa datura.
Miracula pandit per oracula.
Molliora fundit auri ſemina,
meliora condit ſpermata:
hermaphroditicum ſemen,
pretioſum, ac vile,
informe, et enorme;
recentius eſt decentius:
ſperma notabile, ac mutabile,
nobile, mobile, labile eſt,
viliſſimum, ſed utiliſſimum,
foecibus foediſſimum,
imò foetidiſſimum,
à naturâ metallorum exortum,

ne dicam extortum,
Semen mortale, immortale,
exile, vile, virile,
at magis muliebre,
id exterminandum.
Limpida ea lympha
eſt ardens flumen,
et obſcurum lumen,
et gelidum fulmen.
Mittito vaſa vana,
terrea, ferrea, ærea, varia,
cum furvis furnis,
inutilibus urnis;
ollæ illæ onerant,
fruſtrà exornant,
nec proſunt operi:
forma parva vaſis,
artis ac Martis baſis eſt.
Vas, ovum et phiala:
ovum eſto vitreum;
vitrea ſit phiala;
utraque caute ſigillata:
ovum pro opere primô minimum,
at digitorum quatuor phiala,
collo ſit ſtricto,
cum ſuô ſit camino.
et ponte ſublicio.
Vas ad manum eſt genitale,
tam natale, quàm naturale,
aquâ matre, patre terrâ ſatum;
ſpumâ maris rubri,
ſit ex humô naturæ humanæ,
terrâ viro conſanguineâ,
Adamicâ, amicâ, tuâ:
Vas utrumque ſigillatum;

vas

vas ac materiam do,
aptis, apertiſque verbis.
Adamica terra mas,
eſt hæc naturæ vas;
ſed Eva operi ſæva,
materia illa læva,
Eva ea evaporanda,
Eva ea evacuanda.
Principiô reſolutionis (
non revolutionis)
Nili fluvius nihili videtur.
et in diluvium ingrandeſcit:
materia, infecta imperfecta,
ſi interfecta eſt,
emergit tum maſſa craſſa:
materia prima rudior eſt,
illa ad manum crudior eſt,
fit obſcurior, durior, purior.
Initiô artifices ſolent
ſolum Solem verè ſolvere,
tempore ac tepore
temperatô Veris oriente:
Chaos horridum, ſordidum,
tenebroſiſſimum
eſſe conſpicitur;
nocte conficitur.
Primô peractô die,
fit pigra nigraque terra;
niger pendet in aquis globus;
humô Regulus exit:
exuitque balteum,
balneum dum ſubit:
ubi, ut ſudet, ſedet,
donec ſitim ſedet:
exurit tum pallam pullam;

at nondum pallidam exuit.
(nihil puri peruri conſuevit.)
Scatûrit, qui urit,
è monticulis fonticulus :
igniculus fontis (
ſcaturigo montis)
ardet calidus, et validus,
micat vapidus, et rapidus,
debilis, ſed indelebilis :
inſignis ignis, internus,
infernus, externus, terrenus,
ternus, et æternus,
errabundus, vagus,
oriens die, et nocte occidens,
et circumambulans cælum.
Palpante dexterâ,
admotâ ad vitri collum palmâ,
vix ignem ſenties,
ut palpes centies :
frigidulus, et caleſcens,
humidus, ac ſiccus,
leviculus, gravis,
lucidus, obſcurus,
et ſignis inſignis ignis :
eadem lampadis flammula
dicitur lapidis animula.
(Fuge ignem camini.)
Fumum in tenebris
fortiter tenebis,
ne fortè aufugiat :
ea vitæ ſcintilla,
et cara, et rara lucis illa
orientis pupilla,
Solis ducis eſt corculum,
et plena auri vena,

et amœ-

et amœna auræ lena,
in mediâ cæli aulâ
ſuſpenſâ lampade;
calefactô lapide.
Corpus eſt levius,
ſpiritus gravior,
aqua terrea, ſicca,
et metallum molle,
et animulæ vita exanguis:
vita illa moritur,
moriens exoritur.
Digere aquam tuam igneam,
ac dexterè dirige,
ne ſiniſtri quid accidat:
errare ſæpè debes;
ſi erres, non erras:
error nulli, terrori fuit.
Fumoſum famoſumque lapidem
ſtude ut præpares,
humorem ſuperfluum ſepares,
et damnum repares:
circumnatans humoris copia (
ea caloris inopia)
regulum ſuffocat,
regulum æthiopem:
nocet humor, ſicuti tumor.
Si terram renoves,
dum fæces removes,
mare noris domare,
magnus magiſter magus es:
nam maſſa craſſa, primùm aſſa,
ubi illa operatur,
aqua intercute oneratur:
humoribus laborat humus:
opem, operamque tuam orat,

 et im-

et implorat terra :
terram emendabis ,
cum aquæ fæces emundabis
ſordentis mordentiſque ,
ſuô noxiô diluviô.
Expugnatâ expurgatâque
humorum tumidorum copiâ ,
Mercurium exterminabis :
elice ac ejice arti injurium ,
exſtirpa ſpurium ,
abjice vulturium ;
latronem eradica ,
draconem elimina :
aut Marte tuô , aut potiùs arte ,
ab arcanâ hâc arcâ ,
et obſeſſâ , et deditâ arce ,
fæces ſuperfluas arceas.
Diluvium diluito ,
emergentes undas ,
ex profundô fundô
conglobatæ terræ.
exanguis ſupérnatat anguis ,
velut menſtruus ſanguis ,
Luna humida obeſt ,
cataclyſmus auferendus ,
ut terra germinet ;
ea Vere novô in ovô floret :
poroſa , ac vaporoſa terra
primas et plurimas rimas
opifici oſtendet :
offendes regulum ,
humum humidam et fumidam :
nebuloſus prodit nebulo ,
nubiloſus ſcandit vapor ,
formoſa exit roſa ,

ros et dos cæli, cos operis:
in amplô campô egerminat
lilium virgineum,
ex terrâ virgineâ
paradiſi Adamici.
Nebula illa eſt nubecula,
nebuloni Mercurio ardet
miſceri connubio.
Terribilis bilis
et fumat, et ſpumat;
quam mox rore tuô placare,
et oris tui oſculô pacare
ſi noris, triumphum canes.
Nigri igitur fumi,
humi humeſcentes,
et intumeſcentes,
in atris atriis terræ matris,
femineæ matricis,
patriâ Mercurii detinentur:
novimus enim novi ovi pullum
ſuâ vi excitandum,
calore ſuavi refocillandum:
obſecrare volo te,
fugacem obſerare
ac conſervare ut anheles,
è nidulô ne avolet;
et inexplicabili,
et inextricabili,
imò et ineffabili
illum reti retine:
niſi catenaveris,
circumretiveris,
circummuniveris
amicitiæ nexibus,
crebris circumflexibus,

blan-

blandiſque complexibus,
nullus pullus repullulabit.
Clavis, noſtri operis eſt
Herculea tibi ad manum clava.
Suavis avis tuâ, vel ſuâ vi,
in carcere clauſa,
favorabili oris Favoniô,
vitæ aurâ, quæ eſt auri aurora,
perſæpè educatur,
ut ex ovô educatur pullus.
Sic dociles manus (
dum timidè ignes tractas)
et exere, et exerce,
ut apprehendas et pectus,
alaſque cum nigrô capite
avolantis in cælum corvi:
caput corvo tolle.
Centimanus gigas,
cum Hercule ſuccollante (
artis Atlantibus)
inſudet operi tuo,
qui Augiæ ſtabulum repurget.
Igniculus ſit leviculus,
lætior, lenior, et lentior,
at non violentior;
quô compeſcantur
nigri vapores turgentes,
aſſurgentes, adurgentes.
Coctura ſit, non coactura;
coctura pernicior, operi
eſt perniciosior;
coactura violenta furit,
quæ flores exurit:
digeſtio lenta opus maturat.
Si avis non deſerat nidum,

no-

nodum tum Gordium ſolves.
Ne aufugiat è terrâ, teras,
ſemen aëris feras,
imbres tuos feras.
Nymphæ ſociabis ſponſum,
terræ ſuæ compar compara,
quæ indurata ſale,
Sole induta, ac imbuta eſt.
Raris roris cæli ſtillis (
ſerenioris oris ſtellis)
fumum aſſari opus;
maſſa debet afflari, inflari,
craſſamen aſſari:
per crebros enim gemitus
genitus eſt lapis,
ſi ejus vim, et virtutem capis.
Fumum dexterrimè retine(
munitâ cratibus retortâ)
(retortam, et crates noſti?)
ne rimam reperiat.
Deprime in humum ſepties,
rigandam ſepties;
coquendam toties,
toties elevandam (
nota quinque, nota ſeptem)
argentea, ac aurea,
nivea, et purpurea,
et ſanguinea lucet terra.
Ignis tegendus, regenduſque
et exterius, et dexterius.
Labora accedens, ac recedens,
et meridiem perambulans (
ſed meridiem nota.)
Solve primum, et diſſolve
per ſemicirculos
(quos diſce ſemicirculos)
ſunt Solis, et Lunæ;
et ingenua terra ad genua
fodiatur die, nocte foveatur;
ſed ne removeatur:

nam elementa colligenda,
ac ſimul colliganda ſunt;
et ſolvenda ſcias.
Plura pura elementa cura.
Avis quâvis nocte rorem edit;
die igne veſcitur
avis paradiſiaca;
(dies, ac noctes intellige.)
Elabores ſublimare aquilam,
eliminare corvum
et elimare cycnum;
facili digitô illigatum,
illaqueatum manu
ad nutum reſolves (
ſed nutum ignoras.)
Solum debes ſalem,
et nocte cónditum
illuminare Solem.
Aquas in aquilas aliquas,
alias, atque alias
alatas vertere ſit labor:
ſed cave irritare crabrones (
non carbones volo;
nihil juvant opus.)
iteratis vicibus,
et iratis viribus:
nam alati, et elati
dracones ſeſe oſtendent,
in antrô offendes,
quos dexteritate tracta:
pugna eminus, non cominus
caveto digitos admovêre;
conſulo, ut tu retrocedas;
dracones eſſe memineris,
et intractabiles,
et implacabiles belluas
ſed expugnabiles:
avidos hos ungues
accedere, vel contingere
pavidus verearis:

ca-

cælifer Hercules
ardentem ventrem
ſibilantis Hydræ
aggredi cavit, et expavit:
deſecuit inviſam,
in partes diviſam,
et ſeptemgeminam;
grandiore paſſu tendens,
renata ſerpentis capita
ictu unô abſtulit:
regreſſus victor
laurum manu tulit;
et plauſum meruit
acclamationibus,
gratulationibus,
vocibus conſpirantibus:
repullulaſcentem denuò
capitum ſilvam invadens
metit clavâ, miraculis clarâ:
ac tropæa ſua manubialia
ſummô in Capitoliô figit:
cælicolis gratus
obtulit libamina,
vinum è corde ſuô lacrymatum.
Hercle domuiſſe monſtra
non opus mulierum,
et ludus puerorum;
ſed eſt athletici,
et Atlantæi Herculis, et viri.
Exantlatô labore
primô, et Herculeô,
leo formidabilis,
inexſuperabilis,
at ſuperandus, ſuperabat;
Africam peregrinus petebam;
ter ſeptem horas emenſus,
per montes, & fontes errabam,
per valles, & calles vagabar,
colles circuibam,
medium repentè iter abrumpo,

len-

lentè regrediens;
extimam viæ metam
præoccupabat leo,
apertis oculis pervigil:
acceſſi lentius, receſſique;
ivi, redivi ſæpiùs;
ſed denique (o Divi!)
eo ſuſpenſô crebrò gradu,
relectô ac relictô paſſu:
ſuperabam pontem,
animoſior factus,
mediam tranſgreſſurus viam,
mox ingruebat nox,
leo verò irruebat:
tempeſtivè cecini receptui,
leoni terga verti:
ſegniter retentans iter,
ter, quater, imò quinquies,
et appropinquans audaculus;
e veſtigiô bellua
rugiens proſilit,
manum penè meam apprehendit:
exhorrui timidus,
repreſſique ocyus pedem
nimis temerarium,
et manum, non vocem;
exclamans altius,
divinam opem implorabam;
reſpirare viator
feſſus anhelabam.
Leones indomitos
blanditiis capi aiebant.
Palpo fulva colla,
circummulceo blandiens,
colludo ſuaviter,
comiter alloquor;
oſculor crebrius,
ſub montis antrum reduco;
et gelidos fontes,
et læta pabula (non eſt fabula)

fame

famelicæ feræ propinavi.
At (triſte gaudium !)
ſuſpirat, & exſpirat leo ;
tunc ego reſpirare viſus,
anhelavi à viâ quieſcere.
Junctis palmis adoravi Deum,
manubiales victimas obtuli,
leone triumphatô.
Sabbathum feſtum,
conſecratum quieti diem,
labore fatigatus celebravi.
Trium horarum viâ,
deſideratô exitu terminatâ,
coronidem operi ſuo impoſui.
Domitis Herculeis monſtris,
torquatus eques donatus ſum
auratô Jaſonis ovis vellere,
quod manibus avellere merui,
quieſcente pugnâ.
Ruber cinis, finis
myſterii erat, ac magiſterii.
Totius artis opus,
et laboris ſcopus,
è terrâ ſpiritum fingere,
ſalem ære tingere,
argenteam Lunam pingere,
purpuratum Solem figere.
Ad colorem nigrum,
per calorem lenem,
terra lentius deſcendit:
diſcedit lætius materia
ad colorem niveum.
Veriùs, ſed ſeriùs
colores aſpicies
primum nigrantes,
in olores argenti migrantes.
Nigrore ablatô, ac ablutô,
materia loricata,
cratibuſque circumvallata,
et caleſcit, et coaleſcit,

im-

impalleſcit, et purpurat.
Ad ulteriorem, et adultiorem,
coronatam laboris metam
feſtinando lentè decurrere,
breve, et leve opus.
Secundô labore repetitô,
multiplicatur medicina.
Augmentum candidi ſalis,
argentum Lunæ eſt,
Solis argumentum.
Non ignis è lignis
Hermeticolam umquam finxit:
quia naturam, et artem perdit:
facit enim naturæ maledicos
medicos mendicos:
talis ignis arti fatalis;
Ignis artis verus,
non eſt ille ferus;
at canus Vulcanus,
manifeſtus eſt artifici:
ignis eſt natalis,
immortalis, et naturalis,
non operi fatalis,
vivus, imò et humanus:
ignis incenditur,
ignis intenditur,
triumphalem ſuam
materiam ambiens
coronatis palmis.
Ignis tardè ardet,
et ſignis arridet,
albæ Dianæ cycnis,
olorinis pulchrè coloribus.
emicant ſpecioſa lumina,
radiant precioſa flumina,
currunt ſpatioſa fulmina,
amicâ inimicitiâ,
inimicâ amicitiâ,
latè confluentia,
lætè conviventia,

ig

ignibus veſcis convivantia.
Appârent diſcolores Irides,
et illunes Lunulæ,
ac deſolati Soles,
triumphales etiam Sales,
et pavonina cauda,
oculata, non occultata cauda.
Aſpicies in ardente undâ,
profundâ Mundi immundi undâ,
ridentem renidentemque
formoſam divæ Veneris roſam.
Spiritus ſpretus,
à corpore cæſô diſcretus,
igne tuô fotus, rore lotus,
virtute commotus,
lavatur, elevatur,
glorioſus in cælô triumphat:
vivum ubi cernes, non ſpernes:
micat Salamandra,
buſto incombuſta,
moriens, & redivivus Phoenix,
divus Mundi lapis,
vivus Mundi lapis:
Ex quô oritur, dum moritur,
gaudens morte immortali,
candentis oloris,
argentei, et aurei
coloris tinctura,
caloris breviſſimi torturâ,
corpus delicatum,
deligatum corpus,
defæcatum, imò perfectum,
ſapientiæ clavis,
ac triumphalis medicina,
et aurea divitiarum Pandora.
Ille corporeus ſpiritus,
et cæleſte corpus,
apyrotô nobilius,
ex novô prodit ovô,
ſuavis ea roſei coloris avis

felicis Phœnicis,
auratique velleris ovis
ex aureæ auræ aulâ deſcendit.
Succus eſt ſiccus,
flavus apis favus,
perenniſque vitæ miraculum.
Ars hæc citiſſimè,
tota certiſſimè elaboratur,
tempore breviore,
et labore leviore,
et tepore leniore.
Numeros temporis,
ſi cæcus etiamnum quæris,
eos ſenſui tuo ſæpè recenſui;
hi noctem ſignant;
alii verò deſignant diem:
cæce, nec tria potes numerare:
Geminum illud eſt
numerorum ænigma,
temporis emblema,
1563. 1573.
Arcanum, ſi potes, ſolvito,
tunc eris mihi magnus Apollo.
Artificium totum.
in ſolidô, vix ſolidô conſtat.
Montes aureos penes te habes:
Quid foris quæris? Domi tenes.
Tinctura redundat uberrimi,
etiam ruberrimi coloris;
eâdem qui potitur,
partitur is egenti genti,
Adeptus lapidem, jubilat:
dum miſeros juvat,
decenter lapidem dilapidat:
prodiga audiet liberalitas,
liberalis prodigalitas:
Scribo veriſſima,
proceſſum manifeſtando,
proceſſum eum lege, meditare,
imitare, ſile, vale.

F I N I S.

CATALOGUS LIBRORUM,

QUOS

JOHANNES DU VIVIE,

ET

ISAACUS SEVERINUS.

BIBLIOPOLAE LUGDUNENSES BATAVI

Vel propriis ſumptibus ediderunt, vel majori numero ſibi compararunt.

CATALOGUS
LIBRORUM.

Abrabanelis (Rabbi Iſaci) Commentarius in Prophetiam Hoſææ; cui acced: prooemium in 12. Prophetas minores: cum notis Fr. ab Huſen. L. Bat. 4.

Akerſloot (Theod.) verklaaringe over den Sendbrief van Paulus aan de Galaten, volgens 't oogmerk en den ſamenhang, door Joodſe oudheden opgehelderd. Leiden. 4.

Æliani variæ Hiſtoriæ, cum emendationibus & notis J. Perizonii &c. &c. *Sub prælo.*

Aſſemblage des lettres, réponſes & repliques, qui ont été ecrités entré M. Erneſt Ruth d'Ans, aumonier de la ducheſſe de Bavarie, & l'Examinateur anonyme dudit Sr. d'Ans; au ſujet de la converſion, du Sr. Loefs, preſentement miniſtre dé l'Egliſe reformée a Leiderdorp. &c. 8. *Leide.*

Aſtroſcopia compendiaria Chr: Hugeni. 40. cum ſig.

Ariſtophanis Comediæ. Gr. & Latinè cum emendationibus. &c. ap. Rav. 12.

Arabien, Meſopotamie, Babylonie Aſſyrien, Anatolien beſchreeven door O. Dapper. folio. met ſchoone koopere plaaten.

Aurelianæ prælectiones A. Foquelini. 12.

B.

Bartholini (Th:) Anatomia reformata ex omnium veterum recentiorumque obſervationibus, ad vaſa Lymphatica, & circulationem Harveianam renovata 8. cum fig.

Biblia Græca ex verſione 70. Interpretum juxta exempl. Vaticanum. Cantab. 12.

Biſſchop (Jani de) Chorus Muſarum, ſive, Elogia, Poemata, Epigrammata, Echo, Ænigmata, Ludus Poeticus, ars Hermetica. L. Bat. 8.

Bontekoe (Corn.) Metaphyſica, de motu, de Oeconomia animali, &c. accedit & Geulinx phyſica vera. 8.

Borellus (Joa. Alph.) de motu animalium. cum fig. in 4.

Broen (Joh.) Animadverſiones Medicæ Theoretico-practicæ in H. Regii praxin medicam, quibus editio prior Obſervationum Magni viri Th. Cranen emendatur & repurgatur. L. Bat. 4.

Bronchorſt (Ev) Centuriæ ſex & conciliationes eorundem, accedit tractatus de Privilegiis. *editio ultima*. L Ba.

Boile (Rob.) tentamina quædam Phyſiologica, cum hiſtoria Fluiditatis & Firmitatis. Amſt. 12.

Broekhuiſen (Benj) Oeconomia corporis animalis, ſive cogitationes ſuccinctæ de mente, corpore, utriuſque conjunctione, juxta mentem Carteſii deductæ. L Bat. 4.

——— rationes philoſophico-medicæ, Theoretico-practicæ. Hagæ Com. 4

Boile (Ro) Anatomie & l'ame des plantes, de leur Naiſſances, Nouritures, & obſervat. curieuſes. avec fig. 12.

Ca

C.

Calendarium Romanum aeri inciſum 4.

Catecheſis Religionis Chriſtianæ. belg. & lat. L. Bat. 8.

——— cum explicatione juxta ſintaxin latinam & verſione belgica, in docentium & diſcentium commodum accommodata. L. Bat. 8.

Catullus cum notis & obſervationibus J. Voſſii. L. Bat 4.

Catonis Diſticha Moralia explicata cum interpretatione belgica, ibid. 8.

Coetſii (Henr.) Horologiographia plana, ſeu nova & perſpicua in ſuperficiebus planis omnia Horologiorum genera deſcribendi methodus certiſſima L. Bat. 4. cum fig.

Cours de Chymie, contenant la maniere de faire les operations qui ſont en uſage dans la medicine, par une methode facile; avec des raiſonnemens ſur chaque operation, pour l'inſtruction de ceux qui veulent s'appliquer ac cette ſcience, par N. L'Emeri. Neufjeme edition a Paris. 8. avec fig.

Cranen (Theod.) Obſervationes in H. Regii praxin medicam, ex nova recenſione & emendatione Th. Broen. L. Bat. qto.

——— de Homine; tractatus phyſico medicus, in quo ſtatus ejus tam naturalis, quam præter naturalis quoad theoriam rationalem mechanice demonſtratur. L. Bat. 4. cum fig.

——— lumen rationale medicum. ibid. 8.

Crocius in omnes Epiſtolas Pauli, &c. folio. 2. tom

Cuperi (Gisb.) obſervationum libri tres, quibus multi auctorum loci, nummi, & antiquitates ſacræ & prophanæ illuſtrantur, & emendantur. 8. cum fig.

Crenius (Thomas) de Eruditione comparanda; eruditiſſimorum aliquot virorum tractatus ſelectiſſimi, ſimul editi. L. Bat. 4.

Corradi (Sebaſt) quæſtura, in qua vita Ciceronis refertur, 12. L. Bat.

Compendium Geographiæ, ac Italiæ, Hiſpaniæ, & Galliæ totius brevis & adcuratiſſima deſcriptio, quibus acceſſêre itinera & viæ per has regiones & urbes commodiſſimæ &c. 12. 3. tom. Ultr.

Catalogus Librorum Manuſcriptorum Bibliothecæ Cottonianæ, cui præmittuntur R. Cottoni vita, & Biblioth. Hiſtoria & Synopſis, Th. Smitho Scriptore. Oxonii. folio.

Catalogi librorum Manuſcriptorum Angliæ & Hiberniæ in unum collecti cum ordine Alphabetico. fol. Oxon. 2. vol.

Cæſii (Philip.) ſuccincta narratio exordii, progreſſus, & ad ſummam perfectionem redacti Status Fæderatarum Belgii regionum, Amſt. 12.

D.

De Propheterende Heiland in ſijn Vreeſlijke, en getrouwe Gods-ſpraaken omtrent Jeruſalems en s'Werelds ondergang, en de verdrukkingen van de Kerke des. N. T. door A. Pars 8. Leiden.

De

De Waare en egte afbeeldingen der Hollandſe Graven, geſchetſt naar de aaloude ſchilderyen, in het Carmeliten klooſter tot Haarlem gevonden, nevens de autentijke afbeelding van Heer Ger. van Velſen. &c. &c. folio. Leiden.

Diction. belgico latinum W. a. Winſcboten. 8. L. Bat.

E.

Effigies celeberrimorum virorum, qui in quovis ſtudiorum genere in Academia Lugd. Batava. excelluere. 4.

Eraſmus de civilitate morum puerilium. 8.

F.

Feithii (Ev.) Antiquitates Homericæ quibus omnes propemodum ritus, ac eorum temporum mores illuſtrantur. 12. L. B.

Foquelini prælectiones Aurelianæ 12. L. B.

Feeſt en Lijdens texten ſoo als deſelve jaarlijks in de LEIDSE Kerke gepredikt werden. Leyden. 12.

G.

Gellii (Auli) Noctes Atticæ cum emendationib. J. F. Gronovii 8. Sub prælo

——— cum notis Variorum & Ouzelii. 8. Sub prælo.

Geulinx ſolertia 12. L. B.

Gronovius (J. Frid) de lege Regia. 8.

——— obſervatorum lib. in Scriptoribus Eccleſiaſticis, quibus tamen paſſim & æquales illis, & vetuſtiores utriusque Linguæ auctores emendantur & illuſtrantur. 12.

——— obſervationum liber novus, in quo cum alia ad optimorum utriuſque linguæauctorum intellectum, tum notæ ad Tit. Livium uberiores repreſentantur. 12.

——— de pecunia vetere Græca & Romana libr. IV. acceſſerunt L. Voluſius Mæcianus J. C. & Balbus Menſor de aſſe, Paſcaſii Groſippi Tabulæ nummariæ. Mantiſſa & tres Αντεζηγήσεις de fœnore unciario & centeſimis uſuris. item de Hyperpyro. Salmaſii Epiſtola, & ad eam reſponſio. λογαελκὴ παλαία καὶ νέα. gr. & lat. L. Bat. 4.

——— idem Charta majori 4. ibid.

Goeſii (Guilh.) Pilatus judex; accedunt Theologi in Pilatum judicem Stricturæ, cum auctoris in has animadverſionibus. Hagæ. 4.

Grotius (Hugo) de jure belli ac pacis, in quibus jus Naturæ & Gentium, item juris publici præcipua explicantur cum annotationibus AUCTORIS, & notis eruditiſſimis Variorum; ex accurata recenſione & cum animadverſionibus viri deſideratiſſimi Goth. Spinæi, Profeſſoris L. Batavi. 4. L. Bat.

Gyraldi (Lilii Gregorii) Opera omnia, complectentia Hiſtoriam de Diis Gentium, & Herculis: Rem Nauticam; Sepulcralia & varios Sepeliendi ritus: Hiſtoriam poetarum Latinorum & Græcorum

Ka

Kalendarium Romanum & Græcum cum libello de annis & menſibus, cum animadverſionibus FAAS. &c. &c 2. vol. folio L. Bat.

Gentii (Georgii) Tribus Judæ, complectens calamitates varias, martyria, diſperſiones, ejectiones, aliaſque res Judæorum & 4. Amſt.

Goodwini Moſes & Aaron, ſeu civiles & Eccleſiaſtici ritus antiquorum Hebræorum &c. &c. editio ultima. 8.

H.

Hollandſe Jaarboeken, of Rijmkronijk van MELIJS STOKE, *behelſende de geſchiedeniſſen des Lands onder de* PRINCEN *van het eerſte Huis, tot den jaare* 1305. *met de afbeeldingen van alle de Hollandſe* GRAVEN, *geſchetſt naar de aloude ſchilderyen der* KARMELITEN *te* HAARLEM, *nevens verſcheide Egte bylagen, betreffende de waare toeſtand der geſchillen tuſſen Graaf* FLORIS *de vijfde, en de* HOLLANDSE EDELEN, *misgaders de beeldeniſſe van Heer* GERARD *van* VELSEN, *en andere oude frayigheden, noit te vooren in 't Ligt gebragt, alles met nodige uitlegginge opgehelderd door Corn. van* ALKEMADE. *folio.*

Heidani (Abr.) corpus Theologiæ Chriſtianæ. 2. vol. 4. L. Bat.

Heinſii (Nicol.) Bibliotheca, ſive copioſiſſima & præſtantiſſima Librorum in quavis facultate ſupellex. 8. L. Bat.

Horologiographia plana, ſeu nova & facillima in ſuperficiebus planis omnia horologiorum genera deſcribendi Methodus ab H. Coetſio. L. Bat. 4. cum fig.

't Hooglied Salomons rijmſwijze verklaard en uitgebreid door R. Rombouts. folio.

Hoeke (Pet. a) commentarius Analyticus in Epiſtolam ad Hebræos, præmittitur totius hujus Epiſtolæ Analyſis 4. L.Bat.

——— *ontledende uitlegging van het Boek* JOBS, *waar in de aanleiding en 't oogwit der ſpekers vertoond, de redeneeringen verdeeld, de woorden en ſpreekwijſen geopend, de ſaken uitgeleid, en 't gewigt der bewijſen aangedrongen werden tot heilige verdraagſaamheid. Leiden. 4.*

——— *ſchets of ontwerp van kennis en Waarheid, in de Wet, en 't Euangelium, met een byvoegſel van die overeenkomſt en 't verſchil der gėloovigen, voor, en onder de Wet, en 't Euangelium. Leiden. 8.*

Hiſtoire des Amours de Lyſandre & Caliſte, en francois & Allem. 12.

Hoveniers of tuinboekje, ſijnde een nieuwe praktijk om Tulpen, Angelieren, Hyacinten enz. te cultiveren, ook de regte boom-Snoeij-konſt. insgelijks van de Orangerij &c. 8. met fig.

——— & topographia Conſtantinopolitana. 24.

Hugeni Aſtroſcopia Compendiaria 4. cum fig.

Hereboord (Adriani) Logica EPMHNEIA, ſeu explicatio Synopſeos logicæ Burgers-dicianæ. accedit ejuſdem Authoris Praxis Logica. edit. noviſſima 8.

Hippocratis Opera, quæ exſtant, omnia, ad alias omnes editiones accommodata. ex nova recenſione J. A. van der LINDEN. 2. vol. gr. & lat. 8.

Hamerſtede (Joh.) Triumphus Eccleſiæ de Babylone, oppoſitus Thomæ Leonardo. 4. L. Bat.

Hurtado (Thomæ) Reſolutiones orthodoxo Morales &c. &c. Hiſp. folio.

I.

ias van Homerus met kopere platen 12.

nagines veræ Comitum HOLLANDIAE, delineatæ juxta vetuſtiſſimas picturas in Cœnobio Carmelitano HARLEMENSI reperitas. accedit & Effigies Nobiliſſimi Ger. a VELSEN. L. Bat. folio.

uſtinus cum notis Variorum, ex poſtrema recenſione & cum novis emendationibus J. G. Grævii. 8. L. B. ſub prælo.

K.

Ketelaar de Aphtis. 12.

Kirchmannus (Joa.) de funeribus Romanorum. accedunt & aliorum de his commentarii abſolutiſſimi. 12.

——— de Annulis, accedunt Georg. Longi, Abr. Gorlæi, & Henr. Kornmanni de iiſdem tractatus abſolutiſſimi. 12. L. B.

Knibbe uitlegginge en verklaringe over de Sendbrief van Paulus aan de Koloſſenſen. 2. *deelen* 5. *Leiden.*

L.

Larroquani (Math.) adverſariorum ſacrorum libr. His accedit diatriba de legione Fulminatrice. &c. 8. L. Bat.

Logica, ſive ars Cogitandi, in qua præter vulgares regulas plura nova habentur, ad rationem dirigendam utiliſſima ac neceſſaria. 8. ſub prælo.

——— ſive ars ſciendi. ſub prælo.

Letterkonſten geſuiverd van de uitheemſe of baſterd woorden door Winſchoten. 8.

La vie de Guilleaume de Bedel par Burnet. 12. *Amſt.*

M.

M.

Matthei (Ant) Exercitationes Miſcellaneæ 8.

Makenzie (Geo) Antiquitas Regalis Scotorum proſapiæ, qua oſtenditur a quo primum tempore Scotia a Regibus ſit gubernata. Ultraj. 8.

Mathæus (Ant.) de Nobilitate &c. &c. 4. cum fig. L. Bat.

Meulen (Joh.) Statuta & Conſuetudines Diecœſeco Vianenſis & Ameidenſis, deciſionibus munita, ac legibus rationibuſque illuſtrata. 4. Ultraj.

Merulæ (Pauli (Opera poſthuma, de comitiis, legibus, præmiis, Sacrificiis, Sacerdotibus Romanorum cum indice ampliſſimo. L. Bat. 4to.

Meurſii (Joa.) Athenæ Batavæ, ſive illuſtriſſimorum in Acad. L. Batava Profeſſorum vitæ cum horum effigiebus. 4.

Meurſii (Joh.) Regnum Laconicum ſive ejus antiquitates &c. 4.

Monzambanus (Sev. de) de ſtatu Imperii Romano Germanici. 12.

Monconys, (M.) Voyages, Où les Sçavans trouveront un nombre infini de nouveautez, en Machines de Mathematique, Experiences Phyſiques, Raiſonnemens de la belle Philoſophie, curioſitez de Chymie, & converſation des Illuſtres de ce Siecle; Outre la deſcription de divers Animaux & Plantes rares, plufieurs Secrets inconnû pour le Plaiſir & la Santé, les Ouvrages des Peintres fameux, les Coûtumes & Mœurs des Nations, & ce qu'il y a de plus digne de la connoiſſance d'un honnête Homme dans les trois Parties du Monde. Enrichis de quantité de Figures en taille doucedes lieux & des choſes principales, Avec des Indices trés-exacts. 5. tom. a Paris.

Munkerus (Th.) de Intercalatione variarum gentium, & præſertim Romanorum. 8.

N. *Teſt.*

N.

. Teſtament met ſummarien; met Sond en Feeſt daaglijkſe Evangelien door Luther, en de Pſalmen van Lobwaſſer. op fijn papier. 24. Amſt. by Wetſteen.

O.

vide Metamorphoſe. en francois, avec des figures.

P.

ars (Adr.) over Pſalm 110. 8.

——— *propheterende Heiland* 8.

——— *Katwijkſe oudheden, van het Huis te Britten, uitwaatering van den Rhijn in de Noord Zee, van't Klooſter en Abdije van Rhijnsburg en Egmond. &c.* 8. *met plaaten.*

PEENE (*Marcus van) over den Sendbrief van Paulus aan de Romeinen.* 4. 2 *deelen. Leiden.*

Phedri fabulæ in uſum ſcholarum Hollandiæ & Weſtfriſiæ. 12.

Phædri Fabularum Æſopiarum Libri quinque, cum notis Schefferi & Guieti. cum interpretatione Belgica & gallica. 8.

Palmerii (Joh) exercitationes in optimos fere auctores Græcos qui & illuſtrantur & emendantur. 4.

Poliaeni ſtratagematum libri octo. cum notis Caſauboni & aliorum ex nova recenſione Maaſvicii. L. Bat. 8. gr. & lat.

Prima ſcaligerana cum notis T. Fabri. 8.

Pacii (Julii) Iſagogica in Inſtitutiones, Digeſta, Codicem, Decretales. cum binis indicibus. &c. Ultraj. 8o.

——— Analyſis Inſtitutionum, illuſtrata ſcholiis B. Scotani. cum notis perpetuis. accedunt ejuſdem Selecta. ibid. 8.

Picte-

Picteti (Bened.) profeſ. Genev. Theologia Chriſtian[a] ex puris S. S. literarum fontibus hauſta. 2. tom. Genev. 8.

Pollman (Joh. Fr.(Racematio & florum ſparſio to[tius] Corporis juris civilis, continens annotata ad [...] libros Inſtitutionum;& titulum Pand. de regulis juri[s] folio. Gron.

Plinii Hiſtoria naturalis cum notis Variorum. 8. 3. vo[l.] L. Bat.

——— Epiſtolæ cum notis Variorum & 8. L. Bat.

——— Panegyricus. cum notis Variorum. 8. ibid.

Poiret l'Oeconomie divine &c. tant une matiere de Theolog[ie] que des Sciences naturelles. 12. 5. vol. a Amſt.

R.

Rami (Joh.) Commentarii methodici ad Regulas ju[ris], item de Analogia juris. Lov. 4.

Renſſen (Ger.) Res Geſtæ GUILHELMI Magni, & MARIAE Reginæ, elegantiſſimo Horatiano carmi[ne] deſcriptæ. &c. 4. L. Bat.

Ryky (Th.) Commentarius abſolutiſſimus in Tacitum &c. 2. vol. L. Bat.

Rycquius (juſt.) de Capitolio Romano, in quo illu[ſ]tria ejus olim Ædificia, ſacra & profana: Deorum Dearumque nomina; arcus item triumphales, Co[-]lumnæ, ſtatuæ, Tropea, Coloſſi, cæteraque or[-]namenta accurate deſcribuntur, & plura alia anti[-]quitatis Monumenta proferuntur, emendantur & ex[-]plicantur, ex nova recenſione & cum additionibus J. Gronovii 12. L. Bat. cum fig.

Rombouts (Rum.) over Matheus. 3, deelen 4. Leiden.

——— *over Math. 12. 13. 4.*

——— *over 't Hooglied van Salomon. folio.*

Rudimenta latina in uſum ſcholarum Hollandiæ, L. B[at.]

Reſpublica Achæorum & Veientium 24.
——— & Hebræorum Monarchia ab Houttuin. 24.
——— & principatus Italiæ. 24.
——— & topographia Conſtantino politana. 24.
——— Græcorum ab ub. Emmio. 24.

S.

Spanhemi (Frid.) opera omnia Hiſtorica, Theologica critica &c. &c. ita aucta, & emendata, ut vere nova haberi valeant, 3. vol. fol. *ſub. prælo.*
Schooten (Fr. a) *Mathematiſe Oeffeningen in 't duits en latijn.* 4.
Schmitzii Medicina Theoretico-practica. 12. L. Bat.
Severini, (Adr.) *Mengelſtof van gedigten, als ook geeſtelijke jaarfeeſten over 't Lijden van Chriſtus. Gelukkig herdenken aan de vermaarde belegering van Leiden.* 8.
Stenonis (Nic.) Obſervationes Anatomicæ 12. cum fig.
Spinæi (Goih.) animadverſiones in H. Grotium de jure Belli ac pracis. 4. L. Bat.
Stoke (MELIJS) *Rijmkronijk met de waare afbeeldingen der Graven, en met de ophelderingen van Corn. Alkemade. folio.* Leiden.
Sontagii (Chriſt.) explicatio titulorum Pſalmorum Davidis, illuſtrata Judæorum Chriſtianorum congeſtis ἑρμηνείαις, collectaneis Medraſchiſis, & verſionibus Targumica, Syriaca, Græca. &c. 4. ſiluſiæ.
Seldeni (Joh.) tituli honorum cum emendationibus & additamentis. francof. 4. cum fig.

Tachenii

T.

Tachenii Hippocrates Chymicus, & clavis medicinæ 12.
Tacitus cum notis & commentariis abſolutiſſimis Th. Rykii: 12. 2. vol.
Thomſom Epilogiſmi Chymici. 12.
Theſaurus Electorum Poeticorum Sacro profanus, notis & Obſervationibus illuſtratus. 8. Dord.

V.

Voſſii Obſervationes & notæ in Catullum. 4. L. Bat.
——— (Ger. Joh.) Grammatica contracta, in uſum Scholarum Holl. Weſtv. accuratiſſime edita. 8. L. B.
——— Elementa Rhetorica in uſum ſcholar. 8. ibid.
——— & aliorum virorum effigies 4.
——— & celeberrimorum ad eum virorum Epiſtolæ &c. folio. Lond.
——— Grammatica latina 8.
Voſſii (Math.) *Hiſtoriſe Iaarboeken &c.* 4.
Veriſſimæ Imagines Comitum Hollandiæ, ut etiam nobiliſſimi. G. a Velſen. folio. L. B.

W.

Winſchoten (*Wig.*) *Zeeman, ſijnde een uitleg der ſpreekwoorden op de Scheepvaard gebruikelijk, of daar van afgeleid.* 8. *Leiden.*
——— *geſuiverd woordenboek duits en latijn.* 8. *Leiden.*
——— *letterkonſt volgens de verbeterde ſpelling en duits* 8. *Leiden.*

F I N I S.